

מעשה יב מבעל-תפלה

מעשה: פעם אחת היה בעל-תפלה, שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות להשם יתברך, והיה יושב חוץ לישוב, והיה רגיל לפגוע לישוב, והיה נהרי אפרסמון.

מעשה יב מבעל תפלה

בספור זה יגלה רבנו ז"ל את סוד הגאולה, שתהיה על-ידי הבעל תפלה, כמוכא בדבריו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ב'): עקר כלי זינו של משיח הוא תפלה, וכל מלחמתו שיעשה, וכל הכבישות שיכבש הפל משם, אבל קדם לכן יתברו כל הפתות המדמות, שמוליכין שולל את המון-עם, ויבוא הגבור, וילך ויכבש את העולם, כי על כלם יפל פחד ממנו. וזה מרמז על מדת הגבורה שתתגבר בעולם, רחמנא לישזבן, ויהיו אסונות נוראים, עד שבני אדם יתפחדו ממנו מאד, ויכנעו לפניו. ועקר הפחד יפל על אלו העשירים הגדולים, שביותר הם יפחדו מהגבור. וכמוכן מדברי צרופי מוהרנ"ת ז"ל, שהבעל תפלה הוא רבנו ז"ל בעצמו, כי על עצמו אמר, שהוא המליץ, שייכול להמליץ אפלו על הכי גרוע גליונות שלמים של למודי זכות].

מעשה: פעם אחת היה בעל תפלה, שהיה עוסק תמיד בתפלות ושירות ותשבחות להשם יתברך, והיה יושב חוץ לישוב, הינו מי שמרגיל את עצמו לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא, ועוסק תמיד בשירות ותשבחות, תפלות ותחנונות ובקשות אליו יתברך, הוא מתרומם ויוצא מן הישוב שבני-אדם נמצאים, כי מאחר שהוא מרגיל את עצמו להתנדב בן יתברך, אזי ממילא לא נמצא באותו ישוב היכן שהמון-עם נמצאים, כי מי שמרגיל את עצמו בעבודת התפלה, הוא נתעלה במחשבתו, וכבר אינו חושב באותה דרך חשיבה כמו שהמון-עם חושבים. והיה רגיל לפגוע לישוב; כי הבעל תפלה

נִכְנָס אֶצֶל אֵיזָה אָדָם. מִסֵּתְמָא הִיא נִכְנָס לְהַקְטִינִים
בְּמַעְלָה, כְּגוֹן עֲנִיִּים וְכִיּוֹצֵא, וְהִיא מְדַבֵּר עַל לְבוֹ
מֵהַתְּכָלִית שֶׁל כָּל הָעוֹלָם, הֵיזֹת שְׁבָאֲמַת אֵין שׁוֹם
תְּכָלִית כִּי־אֵם לְעַסֵּק בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם כָּל יְמֵי חַיָּיו וּלְבַלּוֹת
יָמָיו בְּתַפְלָה לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְכוּ',
וְהִיא מְרַבֶּה לְדַבֵּר עִמּוֹ דְּבָרֵי הַתְּעוֹרְרוֹת כְּאֵלוֹ, עַד
שֶׁנִּכְנָסוּ דְּבָרָיו בְּאֲזָנָיו, עַד שֶׁנִּתְרַצָּה אוֹתוֹ הָאָדָם

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הוא הצדיק האמת, אשר הוא רחמן אמת, כמובא בדברי רבנו ז"ל
(לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז') על הפסוק (ישעיה מט, י): "כי מרחמם ינהגם",
הינו מי שהוא רחמן, הוא יכול להיות מנהיג. ועקר הרחמנות הוא כשנופל
בעוונות, והצדיק מוציא אותם משם. ולכן היתה דרכו של הפעל תפלה,
שהוא הצדיק, להפגס לשוב, הינו שהוריד את עצמו אל פשוטי עם, והיה
נכנס אצל איזה אדם, מסתמא היה נכנס להקטנים במעלה, כגון עניים
וכיוצא, והיה מדבר על לבו מהתכלית של כל העולם, היות שבאמת אין
שום תכלית, כי אם לעסק בעבודת ה' כל ימי חייו, ולבלות ימיו בתפלה
להשם יתברך ושירות ותשבחות וכו'; כי רק אלו הנשברי לב העניים וקטני
ערך, שמחזיקים את עצמם ללא כלום, להם נכנס ביותר הדבורים מהתכלית,
והיה מרבה לדבר עמו דברי התעוררות כאלו, עד שנכנסו דבריו באזניו, כי
באפן שאדם יזכה לפעל אצל הזולת, צריכים הרבה דבורים לדבר, כי הגוף
הוא מניעה להנשמה, לקבל את אמתת מציאותו יתברך, וצריכים לדבר
הרבה עם הגוף כדי לזככו, שיהיה גם-כן ראוי לקבל מה שהנשמה משגת,
כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן כב), כי עזות הגוף מעכבת
שהנשמה תאיר בה, ולכן צריכים לזכף את הגוף, שגם בשר הגוף ירגיש
אלקות, כמו שכתוב (ישעיה נח, ז): "ומבשרך לא תתעלם", שלא תעלים עיניך
מלרחם על בשרך, שגם הוא ישיג אלקות, כמו שכתוב (איוב יט, כו):

לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ. וְתִכַּף כְּשֶׁנִּתְרַצָּה עִמּוֹ, הִיָּה לוֹקָחוֹ
וּמוֹלִיכוֹ לְמָקוֹמוֹ שֶׁהָיָה לוֹ חוּץ לַיִשׁוּב, כִּי אוֹתוֹ הִבְעֵל-
תַּפְּלָה הֵנִ"ל בָּחַר לוֹ מָקוֹם חוּץ לַיִשׁוּב כִּנִּ"ל. וּבְאוֹתוֹ
הַמָּקוֹם הָיָה שָׁם נִהַר לְפָנָיו, גַּם הָיָה שָׁם אֵילָנוֹת וּפְרוֹת,
וְהָיוּ אוֹכְלִים מִן הַפְּרוֹת, וְעַל בְּגָדִים לֹא הָיָה מִקְפִּיד כָּלֵל.

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

"וּמִבְּשָׂרֵי אֲחֻזָּה אֱלוֹהִים"; וְלִכֵּן צָרִיכִים הָרַבָּה לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם בְּעִנְיָנֵי יִרְאֵת
שָׁמַיִם, עַד שִׁיתְקַבֵּל וַיִּכְנַס בְּתוֹךְ לִבָּם, וְלִכֵּן הָיָה הַבְּעַל תַּפְּלָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר
עִם הָעֵנִי, עַד שֶׁנִּתְרַצָּה אוֹתוֹ הָאָדָם לְהִתְחַבֵּר עִמּוֹ, וְתִכַּף כְּשֶׁנִּתְרַצָּה עִמּוֹ, הִיָּה
לוֹקָחוֹ וּמוֹלִיכוֹ לְמָקוֹמוֹ, שֶׁהָיָה לוֹ חוּץ לַיִשׁוּב, כִּי אוֹתוֹ הִבְעֵל-תַּפְּלָה הֵנִ"ל
בָּחַר לוֹ מָקוֹם חוּץ לַיִשׁוּב כִּנִּ"ל, וּמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲרָן, חֲלָק
ב', סִימָן פג), שֶׁאָדָם צָרִיךְ לְהִגִּיעַ לְמַדְרָגָה כְּזוֹ, שֶׁיְהִיָּה פּוֹשֵׁט גּוּפוֹ הַמְצַרְעַ, וַיִּזְכֶּה
לְגוֹף קָדוֹשׁ מִגִּזְעָדָן, וַיְהִיָּה נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַכְלִית הַזֶּה
הוּא עֶקֶר הַמָּקוֹם, הַיְנוּ מָקוֹמוֹ שֶׁל עוֹלָם. וּבְאוֹתוֹ הַמָּקוֹם הָיָה שָׁם נִהַר לְפָנָיו,
שְׁזָה סוּד מְקוּנָה, שֶׁהוּא דָּבָר גָּדוֹל עַד מְאֹד, כְּדִי לְהִגִּיעַ לְהַשְׁגַּת רוּחַנִיּוֹת
אֱלֻקוֹת, לְהִיּוֹת רְגִיל בְּטְבִילַת מְקוּנָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהִגִּיעַ לְשׁוּם קְדוּשָׁה בְּלֹא
טְבִילַת מְקוּנָה. גַּם הָיָה שָׁם אֵילָנוֹת וּפְרוֹת, שְׁזָה כָּלֵל הַמְצוּוֹת שֶׁהָאָדָם מְקַיֵּם
בְּזֶה הָעוֹלָם, וְהָיוּ אוֹכְלִים מִן הַפְּרוֹת, שֶׁהִקְרָן קִימַת לוֹ לְעוֹלָם הַבָּא, וְאֵת
הַפְּרוֹת אוֹכֵל בְּעוֹלָם הַזֶּה. וְעַל בְּגָדִים לֹא הָיָה מִקְפִּיד כָּלֵל, שְׁזָה מֵה שֶׁאָמַר
רַבְּנּוֹ ז"ל (שִׁיחוֹת-הֵר"ן, סִימָן ק') עַל פְּסוּק (בְּרֵאשִׁית לט, יב): "וְתַתְּפֹשֶׁהוּ בְּבִגְדוֹ",
שֶׁהַבְּעַל-דָּבָר וְהַסְטֵרָא אֲחֵרָא תּוֹפְסִים אֶת הָאָדָם בְּבִגְדוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂמִטְרִידָה
אוֹתוֹ בְּטְרַדַת בְּגָדָיו וּמְלַבּוּשָׁיו, כִּי טְרַדַת הַצְּטֻרְכוֹת מְלַבּוּשִׁים וּבְגָדִים שֶׁל
אָדָם, הֵם מְבַלְבְּלִין מְאֹד אֶת הָאָדָם, וּמוֹנְעִים אוֹתוֹ עַל-יְדֵי-זֶה מֵעֲבוּדַת הַשָּׁם
יְתִבְרֵךְ, וְזֶהוּ "וְתַתְּפֹשֶׁהוּ בְּבִגְדוֹ", אֲךָ מִי שֶׁהוּא בְּעַל נֶפֶשׁ, וְלָבוֹ חֲזָק בְּהַשָּׁם
יְתִבְרֵךְ, אֵינּוּ מִשְׁגִּיחַ גַּם עַל זֶה, אֶף-עַל-פִּי שֶׁאֵין לוֹ בְּגָד לְלַבֵּשׁ, אֶף-עַל-פִּי-
כֵן אֵינּוּ מְטְרִיד עֲצָמוֹ בְּזֶה, וְאֵינּוּ רוֹצֵה לְהַנִּיחַ עֲצָמוֹ לְכַלְכֵּל בְּזֶה, וְזֶהוּ:
"וַיַּעֲזֹב בְּגָדוֹ בְּיָדָהּ וַיִּנָּס" וְגו', שֶׁמֵּנִיחַ בְּגָדוֹ וּמְלַבּוּשׁוֹ, וְנָס וּבוֹרַח מֵהֶם, וְאֵינּוּ

וְכֵן הָיָה רָגִיל תַּמִּיד לְכַנֵּס לִישׁוּב וּלְפִתּוֹת וּלְרִצּוֹת
 בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִילָךְ בְּדַרְכּוֹ לְעֶסֶק
 בַּתְּפִלוֹת וְכוּ'. וְכָל מִי שֶׁהָיָה מְרַצֶּה עִמּוֹ, הָיָה לוֹקְחוֹ
 וּמוֹלִיכּוֹ לְמִקְוָמוֹ חוּץ לִישׁוּב בְּנִ"ל. וְהֵם הָיוּ עוֹסְקִים שָׁם
 רַק בַּתְּפִלוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וְוַהֲוִיִּים

גַּחְרֵי אַפְרִסְמוֹן

מִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל זֶה, רַק עוֹשֶׂה אֶת שְׁלוֹ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ כְּפִי מַה שְׁיָכוּל;
 וְלִכֵּן הִבְעֵל תְּפִלָּה לֹא הִסְתַּכֵּל עַל בְּגָדִים. וְכֵן הָיָה רָגִיל תַּמִּיד לְכַנֵּס לִישׁוּב,
 וּלְפִתּוֹת וּלְרִצּוֹת בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ לִילָךְ בְּדַרְכּוֹ לְעֶסֶק בַּתְּפִלוֹת
 וְכוּ'; כִּי צָרִיכִים עֲבוֹדוֹת רַבּוֹת וְקָשׁוֹת מְאֹד, עַד שְׁפוּעֵלִים אֲצֵל הָאָדָם שֶׁיִּנְתַּק
 אֶת עֲצָמוֹ מִהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה, וַיִּדְבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיְשִׁיחַ וַיִּסְפֹּר עִמּוֹ
 יִתְבָּרַךְ אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבוֹ, וַיִּרְבֶּה בַּתְּפִלוֹת וּבְקָשׁוֹת. וְצָרִיכִים לְרִצּוֹת
 וּלְפִתּוֹת בְּנֵי אָדָם, שֶׁיִּרְצוּ לְהִתְחִיל לְטַעַם אֶת טַעַם הָאֱמֶתִי שֶׁל הַדְּבָקוֹת בְּאֵין
 סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל-יְדֵי שִׁירוֹת תְּפִלוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְכָל מִי שֶׁהָיָה
 מְרַצֶּה עִמּוֹ, הָיָה לוֹקְחוֹ וּמוֹלִיכּוֹ לְמִקְוָמוֹ חוּץ לִישׁוּב בְּנִ"ל; הֵינּוּ שֶׁהֶעֱלָה
 אוֹתוֹ לְמַדְרַגָּה כְּזוֹ, שֶׁאֶפְלוּ שִׁיחָהּ נִמְצָא בֵּין בְּנֵי-אָדָם הוּא יִהְיֶה חוּץ לִישׁוּב,
 כִּי כִּשְׂאָדָם מְדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְתַמִּיד רַק חוֹשֵׁב מִמֶּנּוּ
 יִתְבָּרַךְ, וְאֵשֶׁר שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, עַל-יְדֵיזֶה הוּא נִתְעַלָּה וְנִחְשָׁב כְּאִלוֹ הוּא
 אֵינּוּ מִן הַיִּשׁוּב. [וְלִכֵּן כָּל מִי שֶׁעוֹסֵק בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, תְּפִלוֹת וְהַתְּבוּדוֹת,
 אֵל תִּחְלַשׁ דַּעְתּוֹ עַל שְׁבִנֵי-אָדָם מִתְרַחֲקִים מִמֶּנּוּ, וְהוּא נִפְסָל בְּעֵינֵיהֶם, כִּי
 צָרִיךְ שִׁידַע, שֶׁתִּכְףּ-וּמִיד מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתְּפִלוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, הוּא מִנְתַּק אֶת
 עֲצָמוֹ מִמְּצִיאוֹת הָעוֹלָם, וּמְדַבֵּיק אֶת עֲצָמוֹ בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן בְּנֵי-אָדָם
 מִסְתַּכְּלִים עָלָיו בְּצוּרָה אַחֲרַת, כְּעֵין שְׂאֵמֶר רַבֵּנוּ ו'ל (חֵי-מוֹהַר"ן, סִימָן שֵׁמָה):
 אֲנַחְנוּ אֵינָנו כָּלֵל מִזֶּה הָעוֹלָם שֶׁל עֲכָשׁוֹ, וּמִחֲמַת זֶה אֵין הָעוֹלָם יְכוּלִים לְסַבֵּל
 אוֹתָנוּ. וְלִכֵּן מִי שֶׁעוֹסֵק בַּתְּפִלָּה, צָרִיךְ לְהִיּוֹת שְׂמֵחַ בְּחֻלְקוֹ, שֶׁבָּחַר לְעֲצָמוֹ
 לְהִיּוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא יִסְתַּכֵּל עַל בְּנֵי-אָדָם שְׂמוֹלְזִלִּים בּוֹ, כִּי מַה יֵּשׁ
 לוֹ עִמָּהֶם, הֵם מִמִּילָא לֹא יְכוּלִים לְהִבִּין אוֹתוֹ]; וְהֵם הֵינּוּ הִבְעֵל תְּפִלָּה
 וְאֲנָשָׁיו, הָיוּ עוֹסְקִים שָׁם רַק בַּתְּפִלוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ.

וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וְתִשׁוּבָה וְכִיּוֹצֵא בָּזָה. וְהָיָה נוֹתֵן
 לָהֶם חֲבוּרִים שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעִנְיֵי תַפְלוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת
 וְוִדּוּיִים, וְהָיוּ עוֹסְקִים בָּזָה תָּמִיד, עַד שֶׁהָיוּ נִמְצָאִים גַּם
 בְּאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵבִיאָם לְשֵׁם, שֶׁהָיוּ רְאוּיִים גַּם-כֵּן
 לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן
 לְאַחַד רְשׁוֹת, שֶׁגַּם הוּא יִכְנַס לִישׁוּב לְעֶסֶק בְּעִנְיַן הַנ"ל,
 דְּהֵינּוּ לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּנ"ל.

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וְוִדּוּיִים וְתַעֲנִיתִים וְסִגּוּפִים וְתִשׁוּבָה וְכִיּוֹצֵא בָּזָה, וְהָיָה נוֹתֵן לָהֶם לְאֲנָשֵׁי
 חֲבוּרִים, שֶׁהָיוּ לוֹ בְּעִנְיֵי תַפְלוֹת וְשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת וְוִדּוּיִים, וְהָיוּ עוֹסְקִים בָּזָה
 תָּמִיד; כִּי עִנְיַן הַתַּפְּלָה הוּא דְבַר חָשׁוּב מְאֹד מְאֹד, שֶׁאָדָם יִרְגִיל אֶת עֲצֻמוֹ
 תָּמִיד רַק לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְיִבְטַח רַק בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְאִז כֹּל עֲבוֹדָתוֹ וְתוֹרָה
 וְקִיּוּם הַמְצׁוֹת שְׁלוֹ, יִהְיֶה כְּבָר בְּעִנְיַן אַחֵר לְגַמְרֵי, כִּי אֵינוֹ דוֹמֵה אָדָם שֶׁתָּמִיד
 רַק מְדַבֵּר עִמּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעוֹסֵק בְּשִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, שֶׁעַל-יְדֵי-זֶה
 נִטְהָרִים מִחוֹ וְנִדְעָתוֹ וְשִׁכְלוֹ לְגַמְרֵי, וְזוֹכֶה לְדַבֵּק אֶת עֲצֻמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, וְאִז כְּבָר לְמוֹד הַתּוֹרָה שְׁלוֹ הוֹלֵךְ בְּאִפְן אַחֵר, וְכֵן קִיּוּם הַמְצׁוֹת שְׁלוֹ
 הוּא בְּשִׁמְחָה עֲצוּמָה וּבְדַבְּקוֹת, לְעִשׂוֹת רְצוֹנוֹ יִתְבָּרַךְ. וְזֶה מֵה שֶׁהִבְעֵל תַּפְּלָה
 הַכְּנִיס, עַד שֶׁהָיוּ נִמְצָאִים גַּם בְּאוֹתָן הָאֲנָשִׁים שֶׁהֵבִיאָם לְשֵׁם, שֶׁהָיוּ רְאוּיִים
 גַּם-כֵּן לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ; כִּי זֶה עֵקֶר שְׁלָמוֹת הַצַּדִּיק,
 שֶׁיִּכּוֹל לְהַחֲדִיר בְּתַלְמִידוֹ דַּעַת וְשִׁכְלֵהוּ בְּעִבּוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁגַּם הֵם יוֹכְלוּ
 כְּבָר לְהַקִּים תַּלְמִידִים, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן ז'
 וְסִימָן סט), שֶׁצָּרִיכִים לְהַעֲמִיד תַּלְמִידִים, וְאֵלוֹ תַּלְמִידִים יַעֲשׂוּ עוֹד תַּלְמִידִים,
 עַד שֶׁהָיָה נוֹתֵן לְאַחַד רְשׁוֹת, שֶׁגַּם הוּא יִכְנַס לִישׁוּב לְעֶסֶק בְּעִנְיַן הַנ"ל, דְּהֵינּוּ
 לְקָרֵב בְּנֵי-אָדָם לְהֵשֵׁם יִתְבָּרַךְ בְּנ"ל; כִּי הַהֲכָרַח לְקַבֵּל רְשׁוֹת מִהֶרֶב גַּם-כֵּן
 לְעֶסֶק בְּעִבּוֹדַת הַקְּדוּשָׁה הַזֹּאת, כִּי לֹא כֹל אַחַד מְסַגֵּל לָזֶה, כִּי לְדַבֵּר עִם
 בְּנֵי-אָדָם צָרִיכִים חֲכָמָה עֲמָקָה, שְׁלֹא יִטְעֶה אֶת עֲצֻמוֹ וְלֹא יִטְעֶה אַחֲרָיִם, כִּי

וְכֵן הָיָה הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַנַּ"ל עוֹסֵק בְּעֵנִין זֶה תָּמִיד וְהָיָה
מִקְרָב בְּכָל פַּעַם אַנְשִׁים וּמוֹצִיאָם מִן הַיְשׁוּב בַּנַּ"ל,
עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה רֶשֶׁם בְּעוֹלָם, וְהַתְּחִיל הַדְּבָר לְהַתְּפָרֵסם, כִּי

נְהַרֵי אַפְרָסִמוֹן

עַם בְּנֵי-אָדָם צָרִיכִים שְׁכָל גְּדוֹל אִיף לְהַתְּעַסֵּק אַתָּם, וּלְקַרְבָּם אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ,
וְלְדוֹנָם לְכַף זְכוּת, כַּמּוּבָא בְּדְבָרָיו ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ); וְזוֹ
עֲבוּדָה קָשָׁה מְאֹד מְאֹד, כִּי טַבַּע הָאָדָם, שֶׁמוֹצֵא אֶת הָרַע אֶצֶל הַזּוּלָּת, וְלִכְּן
צָרִיכִים חֲכָמָה עֲמָקָה, אִיף לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ אֶל הַזּוּלָּת, וְעַל זֶה צָרִיכִים
רְשׁוֹת מְהֻרָב. וְכֵן מוּבָא בְּדְבָרָיו ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נט), שְׂאֵלוֹ
שְׁעוֹסְקִים בְּקְרוֹב רְחוּקִים, צָרִיכִים מְאֹד לְשֹׁמֵר, שֶׁלֹּא יִדְבַּק בָּהֶם הָרַע שֶׁל
אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים שֶׁהוּא מִקְרָבָם, וְלִכְּן צָרִיכִים רְשׁוֹת מְהֻרָב, כִּי רַק הוּא יוֹדֵעַ
אֶת מִי לְקָרֵב וְאֶת מִי לְרַחֵק, וְכֵן הָיָה הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַנַּ"ל עוֹסֵק בְּעֵנִין זֶה
תָּמִיד, לְגַלּוֹת לְכֻלָּם אֶת הַתְּכִלִּית הַנִּצְחִית, אֲשֶׁר אֵין לְאָדָם בְּזֶה הָעוֹלָם, אֲלֵא
לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹרָה וּבַתְּפִלָּה וְשִׂיחָה בֵּינּוּ לְבֵין קוֹנּוֹ, וּלְקַיֵּם
אֶת רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ עַל-יְדֵי מִצְוֹתָיו שֶׁצְּוִנוּ בְּתוֹרָתוֹ, וְשֶׁאֵר כָּל הַדְּבָרִים הַכֹּל
הַכֹּל וְרַעוּת רוּחַ. וְהָיָה מִקְרָב בְּכָל פַּעַם אַנְשִׁים וּמוֹצִיאָם מִן הַיְשׁוּב בַּנַּ"ל,
כִּי עֵנִין לְקָרֵב רְחוּקִים אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, זֶה הַדְּבָר הַכִּי חֲשׁוּב אֶצֶלוֹ
יִתְבַּרֵּךְ, כַּמּוּבָא בַּזֵּהָר (תְּרוּמָה קכח:): תָּא חַזִּי, כָּל מָאן דְּאֶחִיד בִּידָא דִּתְיָבָא,
וְאֶשְׁתַּדֵּל בֵּיה לְמַשְׁבַּק אַרְחָא בִּישָׂא, אִיהוּ אֶסְתַּלַּק בְּתַלְתָּ סְלוּקִין, מַה דְּלֵא
אֶסְתַּלַּק הָכִי בַר נִשְׁ אַחְרָא, גָּרִים לְאֶכְפִּיא סְטָרָא אַחְרָא, וְגָרִים דְּאֶסְתַּלַּק
קְדָשָׁא בְּרִיךְ הוּא בִּיקְרִיָּה, וְגָרִים לְקִימָא כָּל עֲלָמָא בְּקִיּוּמִיהָ לְעִילָא וְתַתָּא,
וְעַל הָאֵי בַר נִשְׁ כְּתִיב (מְלָאכִי ב, ה): "בְּרִיתִי הִיְתָה אִתּוֹ הַחַיִּים וְהַשְּׁלוֹם",
וְזָכִי לְמַחְמֵי בְּנִין לְבְנוֹי, וְזָכִי בְּהָאֵי עֲלָמָא וְזָכִי לְעֲלָמָא דְּאֶתִּי, כָּל מְאָרִי
דִּינִין לֹא יְכַלִּין לְמִידָן לִיה בְּהָאֵי עֲלָמָא וּבְעֲלָמָא דְּאֶתִּי, עָאֵל בְּתַרִּיסָר תְּרַעֵי
וְלִית מָאן דִּימְחִי בְּיָדֵיהָ. וְעַל דָּא כְּתִיב (תְּהִלִּים קיב, ב): "גְּבוּר בְּאָרְץ יִהְיֶה
וְרַעוּ דוֹר יִשְׁרָיִם יִבְרָךְ, הוּן וְעֶשֶׂר בְּבֵיתוֹ, וְצִדְקָתוֹ עֲמֶדֶת לְעַד, זֶרַח בְּחֶשֶׁךְ
אוֹר לְיִשְׁרָיִם" וְגו'; וְלִכְּן זֶה הִיְתָה עֲבוּדַת הַבְּעַל תְּפִלָּה, תָּמִיד לְקָרֵב רְחוּקִים
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה רֶשֶׁם בְּעוֹלָם, וְהַתְּחִיל הַדְּבָר לְהַתְּפָרֵסם, שֶׁהִנֵּה יֵשׁ

פְּתָאוֹם נִמְלְטוּ אֵיזָה אֲנָשִׁים מִן הַמְּדִינָה, וְלֹא נֹדַע אֵימָּה,
וְכֵן נִזְדַּמְּן שְׁפֹתָאוֹם נֶאֱבַד אֶצֶל אֶחָד בָּנָו, וְכִיּוֹצֵא בּוֹ,
וְלֹא נֹדַע אֵיפֹה הֵם, עַד שֶׁנֹּדַע, הֵיזוֹת שֶׁנִּמְצָא הַבַּעַל-
תְּפִלָּה הַנִּלְ, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמִפְתָּה בְּנֵי-אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אֶחָד שֶׁמִּקְרַב רְחוּקִים אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי פִתְאֹם נִמְלְטוּ אֵיזָה אֲנָשִׁים מִן הַמְּדִינָה,
וְלֹא נֹדַע אֵימָּה, כִּי כָּל אֱלוֹ שֶׁנִּכְחוּ לְהִתְקַרֵּב אֶל הַבַּעַל תְּפִלָּה, שֶׁהוּא הַצַּדִּיק
הָאֵמֶת, כְּכֹר נִשְׁתַּמְּתָה דַעְתָּם לְטוֹבָה, וְרָאוּ הַפֶּרֶשׁ בֵּינָם לְבֵין אֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה,
כִּי הַצַּדִּיק הָאֵמֶת שֶׁהוּא הַבַּעַל תְּפִלָּה, הֵעֲלָה אוֹתָם בְּמַדְרָגָה, שֶׁיְהִיו חוֹשְׁבִים
יוֹתֵר מִהַתְּכָלִית הַנִּצְחִית, מֵאֲשֶׁר לְחֹשֶׁב יוֹמָם וְלַיְלָה מִהַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה וְלְרוּץ
אֲחֵר הַהֶבֶל. וְכֵן נִזְדַּמְּן, שֶׁפִּתְאֹם נֶאֱבַד אֶצֶל אֶחָד בָּנָו וְכִיּוֹצֵא בּוֹ, וְלֹא נֹדַע
אֵיפֹה הֵם, הֵינּוּ לֹא שֶׁהַבַּעַל תְּפִלָּה חֲטָף בָּנִים וְאֲנָשִׁים בַּפֶּעַל, אֶלָּא הִחְדִּיר
בָּהֶם דַּעַת וְשָׁכַל בַּהֲשִׁגַת אֱלֻקוֹת, עַד שֶׁהִבִּינוּ, שֶׁאֵין רְאוּי לְהִסְתַּוְּבֵב בְּטֵל,
וּלְפִטְטֵט דְּבָרִים בְּטִילִים עַל דָּא וְעַל הָא, וְלִהְיֵינָע בִּיגִיעוֹת וּבִטְרָחוֹת עֲצוּמוֹת
בְּעִבּוּר פְּרֻנְסָה, יוֹתֵר טוֹב לְהִיזוֹת דְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְלִדְבַר רַק עֲמוּ? יִתְבַּרֵךְ
שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת, וְלִחְזוֹר בְּתִשְׁבּוּבָה שְׁלֵמָה, וּמִמִּילָא אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים כְּכֹר לֹא
הֵיזָה לָהֶם שִׁיכוֹת עִם אֲנָשֵׁי הָעוֹלָם, אֲשֶׁר בְּדֶרֶךְ כָּל שְׁקוּעִים בַּהֶבְלִים וְהַבְּלִי
הַבָּלִים. וְלִכֵּן כְּשֶׁאֶחָד הִתְנַתֵּק מֵאִתָּם, חֲשָׁבוּ שֶׁהוּא נֶעְלַם וְנֶאֱבַד, וְלֹא יָדְעוּ
מָה אִתּוֹ וְאֵיפֹה הוּא, כִּי בְּנֵי אָדָם כָּל-כָּף מִשְׁקָעִים בְּשִׁגְיוֹנוֹת הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה,
עַד שֶׁעוֹשִׂים מִגְשָׁמִיּוֹת תְּכָלִית, כְּאֱלוֹ אֵין שׁוּם תְּכָלִית אַחֲרָת, רַק לְרוּץ אֲחֵר
הַהֶבֶל, בְּשַׁעַת שֶׁכָּל רִגַע יְכוּלִים לְקַיֵּם מִצְוֹת עֲשֵׂה שֶׁל יְחוּד הַנִּצְחִי בְּרוּךְ
הוּא וּבְרוּךְ שְׁמוֹ, עַל-יְדֵי שְׁזוּכְרִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, אוֹ מְדַבְּרִים מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ,
וְעַל-יְדֵי שֶׁמְכַנְּסִים בָּהֶם דַּעַת קְדוּשָׁה כְּזוֹ — לְחֹשֶׁב רַק מִהַתְּכָלִית הַנִּצְחִית,
עַל-יְדֵי-זֶה נִחְשָׁב כְּאֱלוֹ חֲטָפוּ אוֹתָם מֵאֲנָשֵׁי הָעוֹלָם, כִּי בְּדֶרֶךְ כָּל אֲנָשִׁים
בְּזֶה הָעוֹלָם לֹא אוֹחֲזִים בְּמַדְרָגָה זוֹ, אֲדַרְבָּה, כָּל אֶחָד נִמְשָׁךְ אֲחֵר הַהֶבֶל
וְהַגְשָׁמִיּוֹת שֶׁל הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה, וְנִדְמָה לוֹ עַל אֱלוֹ שֶׁעוֹבְדִים אֶת הַקְּדוּשָׁה-
בְּרוּךְ-הוּא, כְּאֱלוֹ הֵם אֵינָם מִן הַיְשׁוּב, וְעֲזָבוּ אֶת הַיְשׁוּב, עַד שֶׁנֹּדַע, הֵיזוֹת
שֶׁנִּמְצָא הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנִּלְ, שֶׁהוּא הוֹלֵךְ וּמִפְתָּה בְּנֵי אָדָם לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם

יִתְבַּרַךְ פִּנְ"ל, אִךְ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַפְּיִרוֹ וּלְתַפְּסוֹ, כִּי
 הִבְעֵל-תְּפִלָּה הָיָה מִתְּנַהֵג בְּחֻכְמָה, וְהָיָה מִשְׁנָה
 וּמִחֲלִיף עֲצָמוֹ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשָׁנוּי אַחֵר, שְׂאֶצֶל
 זֶה הָיָה נִדְמָה כְּעֵנִי, וְאֶצֶל זֶה כְּסוֹחֵר, וְאֶצֶל זֶה בְּעֵנִי

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

יִתְבַּרַךְ פִּנְ"ל, כִּי לֹקַח הֶרְבֵּה זְמַן עַד שְׁעוּלִים עַל סוֹף דַּעְתּוֹ שֶׁל הִבְעֵל תְּפִלָּה,
 כִּי הוּא מְרַב חֻכְמָתוֹ מִסְתִּיר וּמַעֲלִים אֶת עֲצָמוֹ מִכָּל אָדָם, וּבִפְרָט מֵאֵלוֹ
 שְׁחוֹלְקִים עָלָיו וְעַל דְּרָכָיו, מֵהֵם הוּא מַעֲלִים וּמִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ בְּיוֹתֵר, אִךְ
 לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְהַפְּיִרוֹ וּלְתַפְּסוֹ, כִּי הִבְעֵל-תְּפִלָּה הָיָה מִתְּנַהֵג בְּחֻכְמָה,
 וְהָיָה מִשְׁנָה וּמִחֲלִיף עֲצָמוֹ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּשָׁנוּי אַחֵר, שְׂאֶצֶל זֶה הָיָה
 נִדְמָה כְּעֵנִי, וְאֶצֶל זֶה כְּסוֹחֵר, וְאֶצֶל זֶה בְּעֵנִי אַחֵר וְכִיּוֹצֵא בְּזֶה; כִּי מֵאַחֵר
 שְׁהָעוֹלָם נִקְרָא עַל שֵׁם הָעֵלֶם, הִיגוּ כִּי נִעְלַמְת וְנִסְתַּרְת אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרַךְ
 מֵעֵינַי כֹּל, וְלִכֵּן הִצְרַף הִבְעֵל תְּפִלָּה לְהַלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים,
 וּלְהַגִּיעַ לְכָל אֶחָד כְּפִי דַעְתּוֹ וְשִׁכְלוֹ וְעֵינָיו, כְּדֵי שְׁיֻכַּל לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמוֹ גַּם
 אֵלָיו. וְכֵן מִחֲדִיר בּוֹ אִמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, כְּדֵי שְׁיֻכַּל לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרַךְ;
 כִּי אִם הָיָה מְגַלֶּה אֶת עֲצָמוֹ תַּכְף-וּמִיד, אָזִי מְרַב אוֹר לֹא הָיוּ יְכוּלִים לְקַבֵּל
 אֶת אוֹרוֹ, שְׁמַגְלָה אֶת עֲבוֹדָתוֹ יִתְבַּרַךְ. וְכֵן אֶצֶל הַמְּקַבְּלִים, הַהֶכְרַח לְהַלְבִּישׁ
 אֶת עֲצָמָם בְּכָל מִינֵי לְבוּשִׁים, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִהְיֶה אֶצְלָם רְבוּי אוֹר, וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵי
 רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן צא), שֶׁהַצְּדִיק צָרִיךְ לְהַלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ
 בְּלְבוּשִׁים וּבְשִׁיחוֹת חֲלִין, כְּדֵי לְהַחֲדִיר בְּבִגְדֵי-אָדָם הַשְּׂגוֹת אֱלֹקוֹת. וְלִכֵּן קָשָׁה
 לְתַפֵּס אוֹתוֹ, כִּי הוּא מִשְׁנָה אֶת עֲצָמוֹ אֶצֶל כָּל אֶחָד, וְדַבֵּר זֶה שִׁיף אֶצֶל גְּדוּלֵי
 מִפְּרָסְמֵי הַצְּדִיקִים, שְׁמֵרַב הַתְּפִלְלוּתָם בְּאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, כִּי הֵם בְּטִלִּים
 וּמְבִטְלִים לְגַמְרֵי אֵל עֲצָם עֲצָמֵיּוֹת אֱלֹקוֹתוֹ יִתְבַּרַךְ, לִכֵּן קָשָׁה לְתַפְּסוֹ
 וּלְהַשִּׁיגוֹ. וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמג): כְּכָל
 שֶׁהַצְּדִיק יוֹתֵר גְּדוּל, הוּא יוֹתֵר פְּשוּט, וְלֹא יְכוּלִים לְרְאוֹת אֶצְלוֹ שׁוֹם דְּבַר,
 וְאִדְרָבָה תְּכִלִּית הַהֶפֶךְ נִדְמָה עָלָיו; אֲבָל דִּיקָא צְדִיק כְּזֶה, יְכוּל לְרַדֵּת אֵל כָּל
 אֶחָד וְאֶחָד, וְהוּא דִּיקָא מִבֵּין אֶת כָּל הַטְּנֻפֹת וְהַלְכָלוֹף שֶׁל כָּל יְרוּד וּפְחוּת.
 וְלִכֵּן דִּיקָא הוּא יְכוּל לְהוֹצִיאוֹ מֵהַבֵּץ שֶׁנִּפְל לְשָׁם, וְכַמוֹכָא בְּדַבְּרֵי רַבְּנֵי ז"ל

אחר וכיוצא בזה. גם פְּשָׁהִיָּה נִכְנָם לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, פְּשָׁהִיָּה רוּאָה שְׁאִינוּ יָכוֹל לַפְעֵל אֲצֵלָם פּוֹנְתוֹ, הִיָּה מְרַמָּה אוֹתָם בְּדַבְרִים, עַד שֶׁלֹּא הָיוּ מְבִינִים כָּלֵל פּוֹנְתוֹ הַטּוֹבָה, וּכְאֵלוֹ אֵין פּוֹנְתוֹ כָּלֵל לְעִנְיָן הַנִּ"ל, דִּהְיִינוּ לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יתְבַרַךְ, וְלֹא הִיָּה אֲפֹשֶׁר כָּלֵל לְהַבִּין שְׁפּוֹנְתוֹ לְזוֹה, אֲפִי-עַל-פִּי שְׁבֹאֲמַת כָּל עֵקֶר פּוֹנְתוֹ פְּשָׁהִיָּה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם הִיָּה רַק לְזוֹה, לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יתְבַרַךְ כַּנִּ"ל, כִּי כָּל פּוֹנְתוֹ הִיָּה רַק זֹאת. רַק פְּשָׁהִיָּה מִבִּין שְׁאִינוּ פּוֹעֵל אֲצֵלוֹ,

נַחְרֵי אֲפִרְסֵמוֹן

(לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סד), שְׁבִשְׁבִיל זֶה הַצַּדִּיק הָאֵמֶת צָרִיף לְעִין בְּסִפְרֵי אֲפִיקוֹרְסוֹת דִּיקָא, כְּדֵי לְהוֹצִיא אֶת כָּל אֱלוֹ שֶׁנִּפְּלוּ לְשָׁם, כִּי אִם לֹא הִיָּה מְעִין שָׁם, לֹא הִיָּה יוֹדֵעַ בְּאִיזָה בּוֹר וּשְׂאוֹל תַּחְתִּית נִפְּלוּ, גַּם פְּשָׁהִיָּה נִכְנָם לְדַבֵּר עִם בְּנֵי-אָדָם, פְּשָׁהִיָּה רוּאָה, שְׁאִינוּ יָכוֹל לַפְעֵל אֲצֵלָם פּוֹנְתוֹ, הִיָּה מְרַמָּה אוֹתָם בְּדַבְרִים, עַד שֶׁלֹּא הָיוּ מְבִינִים כָּלֵל פּוֹנְתוֹ הַטּוֹבָה, וּכְאֵלוֹ אֵין פּוֹנְתוֹ כָּלֵל לְעִנְיָן הַנִּ"ל, דִּהְיִינוּ לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יתְבַרַךְ, וְלֹא הִיָּה אֲפֹשֶׁר כָּלֵל לְהַבִּין, שְׁפּוֹנְתוֹ לְזוֹה; כִּי הַבְּעַל תַּפְּלָה שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, הוֹלֵךְ בְּחֻמְהָ עֲמֻקָּה כְּזוֹ, עֲמֻק עֲמֻק מִי מְצַאֲנוּ, שְׁמִי שֶׁלֹּא אוֹחוֹז בְּעִנְיָן זֶה לְצֵאת מִהַיִּשׁוּב הַבְּלִי עוֹלָם הַזֶּה, וְלִהְיוֹת דְּבוּק בּוֹ יתְבַרַךְ, הוּא מְנַסֶּה בְּכָל מִינֵי אֲפָנִים שְׁבַעֲוֹלָם לְסַבֵּב אוֹתוֹ, שְׁגָם הוּא יִרְצֶה לְעֹזֵב אֶת יִשׁוּב הַבְּלִי הָעוֹלָם הַזֶּה, אֲבָל אִם הוּא רוּאָה שְׁזָה לֹא הוֹלֵךְ, אֲזִי הוּא מְהַפֵּךְ הַכָּל מְהַפֵּךְ לְהַפּוֹךְ, עַד שֶׁהוּא אִינוֹ תוֹפֵס שְׁפּוֹנְתוֹ הִיא לְהַתְדִיר בּוֹ גְלוּי אֲלֵקוֹת, וּלְקָרְבוֹ אֵלָיו יתְבַרַךְ, אֲפִי-עַל-פִּי שְׁבֹאֲמַת כָּל עֵקֶר פּוֹנְתוֹ פְּשָׁהִיָּה מְדַבֵּר עִם בְּנֵי אָדָם, הִיָּה רַק לְזוֹה לְקָרֵב לְהֵשֵׁם יתְבַרַךְ כַּנִּ"ל, כִּי כָּל פּוֹנְתוֹ הִיָּה רַק זֹאת; כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא בְּעֲצֻמוֹ הִיָּה דְבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, כִּי הוּא בְּטֵל וּמִבְטָל אֶל עֲצָם עֲצָמִיּוֹת אֲלֵקוֹתוֹ יתְבַרַךְ, וְלִכֵּן הוֹלֵךְ לוֹ בְּחַיִּים שֶׁכָּל בּוֹ יִשְׂרָאֵל גַּם-כֵּן יִזְכֶּה לְהַגִּיעַ לְמַדְרַגָּה זוֹ, שִׁירְגִישׁ רַק אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, רַק פְּשָׁהִיָּה מִבִּין,

הָיָה מְסַבְּבוֹ וּמְעַקְמוֹ וּמְרַמְהוּ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל
 לְהִבִּין פְּנִינָתוֹ הַטּוֹבָה, וְהָיָה הַבֵּעַל-תְּפִלָּה עוֹסֵק בְּעִנְיָן זֶה,
 עַד שֶׁנַּעֲשָׂה רִשָּׁם וּפְרָסוֹם בְּעוֹלָם, וְהָיוּ מְצַפִּים לְתַפְסוֹ,
 אֲךָ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר כַּנִּ"ל.

וְהָיָה הַבֵּעַל-תְּפִלָּה הַנִּ"ל עִם אֲנָשָׁיו יוֹשְׁבִים חוּץ לַיִּשׁוּב
 כַּנִּ"ל וְעוֹסְקִים רַק בְּעִנְיָנִים הַנִּ"ל: בַּתְּפִלָּה וְשִׁירוֹת

גַּהְרִי אַפְרָסִמוֹן

שְׂאִינוּ פּוֹעֵל אֲצֵלוֹ, הָיָה מְסַבְּבוֹ וּמְעַקְמוֹ וּמְרַמְהוּ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל
 לְהִבִּין פְּנִינָתוֹ הַטּוֹבָה, כִּי אִם אֵין אָדָם חֲפִץ בְּלְמוּדוֹ הַטּוֹב שֶׁל הַצְּדִיק, אֲזִי
 הַצְּדִיק מְסַתֵּיר אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג בְּהַצְּדִיק, כִּי אִם לְפִי
 הַהֲכָנָה שֶׁמְכִין אֶת עֲצָמוֹ, לְקַבֵּל אֶת אורו הַגָּנוּז, וְזֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּהַתְקַרְבוֹת
 לַצְּדִיק, שֶׁכָּפִי שְׂאָדָם מְכִין אֶת עֲצָמוֹ לְקַבֵּל אֶת אור הַצְּדִיק, כִּן יִקְבַּל, כִּי
 הַהֲכָנָה הַיָּא הִיא הַפְּלִי לְקַבֵּל בּוֹ אור הַצְּדִיק, אֲבָל אִם אֵינוֹ מְכִין אֶת עֲצָמוֹ
 בְּהֲכָנָה כְּרְאוּי, עַל-יְדֵי-זֶה אֵין לוֹ כְּלִים לְקַבֵּל אֶת אור הַצְּדִיק שֶׁגְּדוֹל מְאֹד,
 וְהָיָה הַבֵּעַל תְּפִלָּה עוֹסֵק בְּעִנְיָן זֶה, עַד שֶׁנַּעֲשָׂה רִשָּׁם וּפְרָסוֹם בְּעוֹלָם, שִׁישׁ
 אָדָם שֶׁמְסַתּוֹבֵב וּמְגַלֶּה וּמְפָרְסֵם אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יַתְבָּרֵךְ, וּמוֹצִיא אֶת
 בְּנֵי-אָדָם חוּץ לַיִּשׁוּב, הֵינּוּ יֹשֵׁב הָעוֹלָם, וְהָיוּ מְצַפִּים לְתַפְסוֹ, כִּי מִי שֶׁמְקַרֵּב
 רְחוּקִים, עָלָיו יֵשׁ מַחְלָקַת גְּדוֹלָה מְאֹד מְאֹד, וְשׁוֹנְאִים אוֹתוֹ וְרוֹצִים רַק
 לְתַפְסוֹ, וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רַכַּח): כִּשְׁהַקְדוּשָׁה
 בְּרוּךְ-הוּא מְסַתְּפֵל בְּנִשְׁמָה שֶׁיָּכוֹלָה לְהַחְזִיר בְּנֵי-אָדָם בַּתְּשׁוּבָה, אֲזִי הוּא
 יַתְבָּרֵךְ בְּעֲצָמוֹ, כְּכַיִּכּוֹל, מִבְּקֵשׁ וְרוֹאֶה שֶׁתְּהִיָּה עָלָיו מַחְלָקַת, כְּדִי שֶׁאֵלוֹ
 שֶׁמַּתְקַרְבִּים, שִׁיְהִיָּה עִם אֲמַת. וְלִכֵּן הָיוּ מְצַפִּים לְתַפְסוֹ אֶת הַבֵּעַל תְּפִלָּה, אֲךָ
 לֹא הָיָה אֶפְשָׁר כַּנִּ"ל, כִּי תָמִיד הָעֵלִים וְהִסְתִּיר אֶת עֲצָמוֹ מִבְּנֵי-אָדָם,
 שֶׁהִלְבִּישׁ אֶת עֲצָמוֹ תָּמִיד בְּדַבּוּרִים אַחֲרִים, וְכָל הַדַּבּוּרִים שֶׁלוֹ שֶׁמְדַבֵּר עִם
 זֶה, אֵינוֹ מְדַבֵּר עִם זֶה, עַד שֶׁקָּשָׁה לְתַפְסוֹ. וְהָיָה הַבֵּעַל-תְּפִלָּה הַנִּ"ל עִם
 אֲנָשָׁיו יוֹשְׁבִים חוּץ לַיִּשׁוּב כַּנִּ"ל, וְעוֹסְקִים רַק בְּעִנְיָנִים הַנִּ"ל בַּתְּפִלָּה וְשִׁירוֹת,

וְתִשְׁבַּחֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ וְדוּוּיִים וְתַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים
וְתִשׁוּבוֹת כַּנִּל. גַּם הָיָה עֲנֵן הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנִּל, שֶׁהָיָה
יָכוֹל לְהַסְפִּיק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִה שְׁצָרֶיהָ, וְאִם הָיָה מִבֵּין
בְּאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו, שְׁלָפִי מָחוּ הוּא צָרֶיהָ לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם,
שְׁיֵהָא הוּלֵךְ מְלָבֵשׁ בְּמַלְבוּשֵׁי זָהָב, (שְׁקוּרִין "גִּילְדִין גִּישְׁטִיקט"),
הָיָה מְסַפֵּיק לוֹ. וְכֵן לְהַפָּךְ, שְׁלַפְעָמִים נִתְקָרַב אֵלָיו אִיזָה
עֲשִׂיר, וְהָיָה מוֹצִיאֹו מִן הַיִּשׁוּב כַּנִּל, וְהָיָה מִבֵּין שְׁזָה
הָעֲשִׂיר צָרֶיהָ לִילָךְ בְּבִגְדִים קְרוּעִים וְנִבְזִים הָיָה מְנַהִיגוֹ
כֶּף. הַכֹּל כִּפִּי שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ צָרָה הַסְּפָקַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד,

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וְתִשְׁבַּחֹת לַהֲשֵׁם יִתְבָּרַךְ, וְדוּוּיִים וְתַעֲנִיּוֹת וְסִגּוּפִים וְתִשׁוּבוֹת כַּנִּל; הֵינּוּ כִּי
עָסְקוּ רַק בְּעֲנִינֵי רוּחַנִיּוֹת, מִמִּילָא זֶה הוּא כְּמוֹ שֶׁיִּצְאוּ מִהַיִּשׁוּב, כִּי יְכוּלִים
לְהִיּוֹת מְעַרְבִים בֵּין אֲנָשִׁים, וְאִף-עַל-פִּי-כֵן לֹא יִהְיוּ בִּינֵיהֶם, מֵאַחַר שֶׁמִּחַ
מִחֲשַׁבְתָּם דְּבוּק בְּאֵין סוּף בְּרוּף הוּא, אֲשֶׁר זֶה נִקְרָא שֶׁהוּא נִמְצָא חוּץ
לַיִּשׁוּב. גַּם הָיָה עֲנֵן הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנִּל, שֶׁהָיָה יָכוֹל לְהַסְפִּיק לְכָל אֶחָד וְאֶחָד
מִה שְׁצָרֶיהָ, כִּי הַצָּרִיק הָאֵמֶת יָכוֹל לְלַכֵּת נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד,
כְּמֵאֲמָרָם ו' (בַּמִּדְבָּר רַבָּה, פָּרָשָׁה כֹּא, סִימָן טו) עַל הַפְּסוּק (בַּמִּדְבָּר כֹּז, טז): "יִפְקֹד
הַנִּי"ה אֱלֹקֵי הַרוּחֹת לְכָל בֶּשֶׂר אִישׁ עַל הָעֵדָה", אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ, לְפִי
שֶׁאֵמֶר אֱלֹקֵי הַרוּחֹת, שֶׁאֵתָּה מִפִּיר רוּחַ כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִכָּל בְּרִיָּה, וְתִמְנָה
אֲדָם שֶׁיִּדַע לְהִלָּךְ עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד מֵהֶם לְפִי דַעְתּוֹ; וְכֵן הוּא (סְפָרֵי פְּנִיחָס):
"אִישׁ אֲשֶׁר רוּחַ בּוֹ", שֶׁיָּכוֹל לְהִלָּךְ כִּנְגַד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד; וְאִם הָיָה
מִבֵּין בְּאֶחָד מֵאֲנָשָׁיו, שְׁלָפִי מָחוּ הוּא צָרֶיהָ לְעִבּוּדַת ה', שְׁיֵהָא הוּלֵךְ מְלָבֵשׁ
בְּמַלְבוּשֵׁי זָהָב, (שְׁקוּרִין "גִּילְדִין גִּישְׁטִיקט"), הָיָה מְסַפֵּיק לוֹ, וְכֵן לְהַפָּךְ,
שְׁלַפְעָמִים נִתְקָרַב אֵלָיו אִיזָה עֲשִׂיר, וְהָיָה מוֹצִיאֹו מִן הַיִּשׁוּב כַּנִּל, וְהָיָה
מִבֵּין שְׁזָה הָעֲשִׂיר צָרֶיהָ לִילָךְ בְּבִגְדִים קְרוּעִים וְנִבְזִים הָיָה מְנַהִיגוֹ כֶּף, הַכֹּל
כִּפִּי שֶׁהָיָה יוֹדֵעַ צָרָה הַסְּפָקַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד, הָיָה מְסַפֵּיק לוֹ; כִּי זֶה גְּדֻלַּת

הָיָה מִסְפִּיק לוֹ. וְאַצֵּל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים שֶׁקָּרַבְם לְהַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ, הָיָה תַעֲנִית אוֹ סְגוּף גְּדוֹל יָקָר יוֹתֵר מִכָּל
 הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הָיָה לָהֶם תַּעֲנוּג מִן הַסְּגוּף גְּדוֹל
 אוֹ מִתַּעֲנִית יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם:

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מְדִינָה, שֶׁהָיָה שֵׁם עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ
 כָּלָם עֲשִׂירִים, אֵיךְ הָיָה דְרָכָם וְהִנְהַגְתָּם זָר וּמְשֻׁנָּה
 מְאֹד, כִּי הִכֵּל הָיָה מִתְנַהֵג אֲצֵלָם כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת, שֶׁהָיָה
 עֲרֵךְ מַעֲלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ, שְׁמִי שְׂיֵשׁ
 לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ אֲלֵפִים אוֹ רַבְבוֹת, יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה זוֹ, וּמִי שְׂיֵשׁ

נְחָרִי אֶפְרַסְמוֹן

הַצַּדִּיק, שֶׁיִּדְרַע לְהִלָּךְ נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וַיִּדְרַע אֵיךְ לְהִתְנַהֵג עִם
 כָּל אֶחָד כְּפִי שֶׁרָשׁ נִשְׁמָתוֹ, לָזֶה מִגְּבִיָּה וְלָזֶה מִשְׁפִּיל, וְהִכֵּל כְּפִי שְׂרָשֵׁי
 הַנְּשָׁמוֹת, שֶׁרַק הַצַּדִּיק הָאֱמֵת יִדְרַע, וְאַצֵּל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים, שֶׁקָּרַבְם לְהַשֵּׁם
 יִתְבַּרֵּךְ, הָיָה תַעֲנִית אוֹ סְגוּף גְּדוֹל יָקָר יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם, כִּי הָיָה
 לָהֶם תַּעֲנוּג מִן הַסְּגוּף גְּדוֹל אוֹ מִתַּעֲנִית יוֹתֵר מִכָּל הַתַּעֲנוּגִים שֶׁבְּעוֹלָם; כִּי
 מֵאַחֵר שֶׁהַצַּדִּיק הָאֱמֵת רָצָה רַק אֶת טוֹבָתָם הַנִּצְחִית, לְכֵן הָיוּ שְׂמֵחִים מְאֹד
 לַעֲשׂוֹת אֶת רְצוֹן הַבֶּעַל-תַּפְּלָה שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, כִּי יִדְעוּ שֶׁכּוֹנְנֵתוֹ לְשָׂמִים,
 וְרוֹצָה רַק אֶת טוֹבָתָם הַנִּצְחִית, וְעַל-כֵּן שְׂמָחוּ מְאֹד בְּכָל תַּעֲנִית אוֹ סְגוּף
 שֶׁנָּתַן לָהֶם כְּתִקּוֹן הַבֶּעַל תַּפְּלָה.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה מְדִינָה, שֶׁהָיָה שֵׁם עֲשִׂירוֹת גְּדוֹל, שֶׁהָיוּ כָּלָם עֲשִׂירִים,
 אֵיךְ הָיָה דְרָכָם וְהִנְהַגְתָּם זָר וּמְשֻׁנָּה מְאֹד, כִּי הִכֵּל הָיָה מִתְנַהֵג אֲצֵלָם כְּפִי
 הַעֲשִׂירוֹת, שֶׁהָיָה עֲרֵךְ מַעֲלַת כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּפִי הַעֲשִׂירוֹת שְׁלוֹ, שְׁמִי שְׂיֵשׁ
 לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ אֲלֵפִים אוֹ רַבְבוֹת, יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה זוֹ, וּמִי שְׂיֵשׁ לוֹ כֶּךָ וְכֶךָ מִמּוֹן.

לו כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן, יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה אַחֲרַת, וְכֵן פְּיוּצָא בְּזָה, כָּל סֵדֶר הַמַּעֲלוֹת הָיָה אֶצְלָם כְּפִי הַמְּמוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים וּרְבֻבוֹת כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם, הוּא מִלֶּךְ.

וְכֵן הָיָה לָהֶם דְּגָלִים, שְׁמֵי שֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן, הוּא בְּדָגֵל זֶה, וְיֵשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲלָה פְּלוֹנִית בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן, הוּא בְּדָגֵל אַחֵר, וְיֵשׁ לוֹ שֵׁם אֵיזָה מַעֲלָה בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל, לְפִי עֶרֶךְ מְמוֹנוֹ. וְהָיָה קָצוּב אֶצְלָם כַּמָּה מְמוֹן יְהִיָּה לוֹ, וְיְהִיָּה נַחֲשָׁב בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל בְּמַעֲלָה פְּלוֹנִית, וְכַמָּה מְמוֹן יְהִיָּה לוֹ, וְיְהִיָּה נַחֲשָׁב בְּדָגֵל אַחֵר בְּאֵיזָה מַעֲלָה. וְכֵן הִדְרָגָא וְהַמַּעֲלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַכֹּל כְּפִי הַמְּמוֹן, כְּפִי מַה שֶׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם.

וְכֵן הָיָה קָצוּב אֶצְלָם, כְּשֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן, הוּא סֵתָם

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

יֵשׁ לוֹ מַעֲלָה אַחֲרַת, וְכֵן פְּיוּצָא בְּזָה, כָּל סֵדֶר הַמַּעֲלוֹת הָיָה אֶצְלָם כְּפִי הַמְּמוֹן שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ אֲלָפִים וּרְבֻבוֹת כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם — הוּא מִלֶּךְ. וְכֵן הָיָה לָהֶם דְּגָלִים, שְׁמֵי שֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן הוּא בְּדָגֵל זֶה, וְיֵשׁ לוֹ אוֹתוֹ הַמַּעֲלָה פְּלוֹנִית בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל, וּמִי שֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן, הוּא בְּדָגֵל אַחֵר, וְיֵשׁ לוֹ שֵׁם אֵיזָה מַעֲלָה בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל, לְפִי עֶרֶךְ מְמוֹנוֹ, וְהָיָה קָצוּב אֶצְלָם כַּמָּה מְמוֹן יְהִיָּה לוֹ, וְיְהִיָּה נַחֲשָׁב בְּאוֹתוֹ הַדָּגֵל בְּמַעֲלָה פְּלוֹנִית, וְכַמָּה מְמוֹן יְהִיָּה לוֹ, וְיְהִיָּה נַחֲשָׁב בְּדָגֵל אַחֵר בְּאֵיזָה מַעֲלָה, וְכֵן הִדְרָגָא וְהַמַּעֲלָה שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד הָיָה הַכֹּל כְּפִי הַמְּמוֹן, כְּפִי מַה שֶׁהָיָה קָצוּב אֶצְלָם. וְכֵן הָיָה קָצוּב אֶצְלָם, כְּשֵׁישׁ לוֹ כָּךְ וְכָךְ מְמוֹן, הוּא סֵתָם בֶּן

בְּיַאדֶם, וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוֹת מִזֶּה, הוּא חָיָה אוֹ עוֹף
 וְכִיּוֹצֵא. וְהָיָה אֶצְלָם חַיּוֹת רְעוּת וְעוֹפוֹת, דְּהֵינּוּ, כְּשֵׁישׁ
 לוֹ רַק כֶּף וְכָף, הוּא נִקְרָא אַרְיָה אֲנוּשִׁי (בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֵנוּ: "אֵיין
 מְעַנְטְשְׁלִיכֶר לֵייב"), וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזֶה שְׂאָר חַיּוֹת רְעוּת
 וְעוֹפוֹת וְכוּ', דְּהֵינּוּ, שְׁלִפִי מְעוּט מְמוֹנֵנוּ הוּא רַק חָיָה אוֹ
 עוֹף וְכוּ', כִּי עָקֵר הָיָה אֶצְלָם הַמְּמוֹן, וּמַעְלָה וְדַרְגָּא שֶׁל
 כָּל אֶחָד חָיָה רַק לְפִי הַמְּמוֹן:

גְּהָרִי אַפְרִסְמוֹן

אָדָם, וְאִם יֵשׁ לוֹ עוֹד פְּחוֹת מִזֶּה, הוּא חָיָה אוֹ עוֹף וְכִיּוֹצֵא. וְהָיָה אֶצְלָם חַיּוֹת
 רְעוּת וְעוֹפוֹת, דְּהֵינּוּ כְּשֵׁישׁ לוֹ רַק כֶּף וְכָף הוּא נִקְרָא אַרְיָה אֲנוּשִׁי (בְּלִשׁוֹן
 אֲשַׁכְּנֵנוּ: "אֵיין מְעַנְטְשְׁלִיכֶר לֵייב"), וְכֵן כִּיּוֹצֵא בְּזֶה שְׂאָר חַיּוֹת רְעוּת וְעוֹפוֹת
 וְכוּ', דְּהֵינּוּ שְׁלִפִי מְעוּט מְמוֹנֵנוּ, הוּא רַק חָיָה אוֹ עוֹף וְכוּ', כִּי עָקֵר הָיָה
 אֶצְלָם הַמְּמוֹן, וּמַעְלָה וְדַרְגָּא שֶׁל כָּל אֶחָד הָיָה רַק לְפִי הַמְּמוֹן [וְהֵנָּה רַבְּנוּ
 ו"ל מְדַגֵּישׁ פֶּה בְּעֵינֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת, וְהַתְּנַהֲגוּתָם הַטְּפָשִׁית וְהַרְשָׁעִית
 אִיךְ שֶׁהַתְּנַהֲגוּ עִם בְּנֵי אָדָם, שֶׁהָעָקֵר תְּלוּי כְּפֵי הַכֶּסֶף וְהַמְּמוֹן שֵׁישׁ לְאָדָם,
 וְזוֹ חֲשִׁיבוּתוֹ, וְכָל מִי שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר חֲשִׁיבוּת אֶצֶל בְּנֵי-אָדָם,
 וּמִי שֵׁישׁ לוֹ פְּחוֹת כֶּסֶף, הוּא נִקְרָא בְּשֵׁם חָיָה, וּלְצַעֲרָנוּ הַרְבֵּי, הַהֲדַגְּשָׁה
 שֶׁרַבְּנוּ ו"ל מְדַגֵּישׁ, זֶה לֹא סֵתֵם סְפוּר שְׁקָרָה פַּעַם, אֲלֵא שְׁקָרִים גַּם עֲכָשׁוּ,
 מִי שֶׁמְפִיר הֵיטֵב אֶת הַתְּנַהֲגוּת הָעֲשִׁירִים הַגְּדוֹלִים, שֶׁכָּל אֶחָד מִתְּפָאֵר בְּיוֹתֵר
 עִם עֲשִׁירוֹתוֹ, עַד שֶׁמִּי שְׂאִין לוֹ כֶּסֶף, מְסַתְּפָלִים עָלָיו כְּאִלוֹ הוּא אֵיזוֹ חָיָה,
 אוֹ אֵיזָה עוֹף, וְלֹא רוֹצִים אֶפְלוֹ לְהַתְּחַבֵּר אֵלָיו, מֵה שְׂאִין בֶּן אֵלוֹ הָעֲשִׁירִים,
 אֲשֶׁר הַגְּאֹנָה הַסְּרוּחָה נוֹדְפֶת מֵהֶם, מְחִזְקִים אֶת עֲצָמָם לְהִכִּי תְּכַמִּים
 וּפְקֻחִים, בְּשָׁעָה שֶׁהֵם רַק טְפָשִׁים גְּדוֹלִים, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהֲרָן,
 חֶלֶק ב', סִימָן סד), שֶׁכָּל הַנְּגִידִים הַגְּדוֹלִים, כְּמַעֲט כָּלֵם הֵם מְשַׁעֲרִים מִמֶּשׁ, כְּמוֹ
 שְׂאֵנֵי רוֹאִים בַּחוּשׁ, שֶׁכָּל מִי שֶׁהוּא עֲשִׁיר, יֵשׁ לוֹ שְׁגֵעוֹן, כִּי הַכֶּסֶף וְהַמְּמוֹן
 מְשַׁעֵר אוֹתָם. וְלָכֵן זֶה בְּזִיוֹן גְּדוֹל מְאֹד לְהַתְּנַשֵּׂא עִם הָעֲשִׁירוֹת שֶׁלוֹ, בְּשָׁעָה
 שֶׁהוּא פְּשוּט מְשַׁעֵר. וְרוֹאִים אֶת הַשְּׂאֵט נֶפֶשׁ, אִיךְ אֲנָשִׁים מְחַנְיָפִים אֶת

**וְנִשְׁמַע בְּעוֹלָם שֵׁשׁ מְדִינָה בְּזוֹ, וְהָיָה הַבַּעַל-תְּפִלָּה
 מֵתָאֲנַח עַל זֶה, וְהָיָה אוֹמֵר: מִי יוֹדֵעַ עַד הֵיכָן
 הֵם יְכוּלִים לַיְלֵךְ וְלַתְּעוֹת עַל-יְרֵי זֶה? וְנִמְצְאוּ אַנְשִׁים
 נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן**

הַעֲשִׂירִים, וְרָצִים אַחֲרֵיהֶם, וְרוֹקְדִים סְבִיבָם, וְכִמוּ שֶׁאָמַר הַחֶכֶם מִכָּל הָאָדָם
 (מְשָׁלֵי יד, כ): "וְאֵהָבִי עֲשִׂיר רַבִּים"; כִּי כָּלֵם רוֹצִים אֶת הַכֶּסֶף שְׁלוֹ, וּבְזָה
 בַּעֲצָמוֹ, כָּל אֱלוֹ שֶׁמַּחְנִיפִים אֶת הַעֲשִׂירִים, מֵרְאִים אֶת הַכְּפִירוֹת
 וְהַאֲפִיקוֹרְסוֹת שֵׁשׁ בָּהֶם, כִּי מֵאֲחֵר שֶׁהַעֲשִׂירִים הֵם מְשַׁגְּעִים וּמְטַרְפִּים,
 וּמְסַתְּפָלִים עַל עֲנִיִּים כְּאֵלוֹ הֵם חִיּוֹת וְעוֹפוֹת, אֲזִי לְמָה צְרִיכִים כָּל-כֶּף לַחֲנֹף
 אוֹתָם? אֵין זֶה אֶלָּא מִי שֶׁחֹנֵף אֶת הַעֲשִׂיר, מֵרְאָה שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה, יִהְיֶה
 מִי שִׁיְהִיָּה, כִּי אִם הִיָּתָה לוֹ אֲמוּנָה בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁהַכֹּל תְּלוּי רַק בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵךְ,
 לֹא הִיָּה מַחְנִיף אֶת הַעֲשִׂיר. וְדָבָר זֶה לֹא יְכוּלִים לְהַסְבִּיר לְבְנֵי-אָדָם שֶׁנִּפְלוּ
 לְתַאֲנוֹת מְמוֹן, אוֹי לְאוֹתָהּ בּוֹשָׁה וְאוֹי לְאוֹתָהּ חֲרָפָה, לְאֵלוֹ שְׂרוֹקְדִים סְבִיב
 הַעֲשִׂירִים וּמַחְנִיפִים אוֹתָם. וְצְרִיכִים לְשַׁנֵּן דְּבָר זֶה הַרְבֵּה מְאֹד, "שֶׁעֲשִׂירִים
 הֵם מְשַׁגְּעִים וּמְטַרְפִּים", וּמִי שֶׁחֹנֵף אוֹתָם, מֵרְאָה שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה כָּלֵל. וְלִכֵּן
 דִּיקָא הַבַּעַל-תְּפִלָּה, שֶׁעוֹסֵק תָּמִיד בַּתְּפִלָּה, וְדְבוּק בַּהֲקָדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הוּא
 אֲשֶׁר לֹא הִיָּה יְכוּל לְסַבֵּל אֶת מְדִינַת הַעֲשִׂירוֹת, שֶׁעָשׂוּ אֶת עֲצָמָם לְבִסּוּף
 אֱלִילִים (וּבְזָה תְּבִין הַמֶּשֶׁךְ כָּל הַסְּפוּר).

וְנִשְׁמַע בְּעוֹלָם, שֵׁשׁ מְדִינָה בְּזוֹ, וְהָיָה הַבַּעַל-תְּפִלָּה מֵתָאֲנַח עַל זֶה, וְהָיָה
 אוֹמֵר: מִי יוֹדֵעַ עַד הֵיכָן הֵם יְכוּלִים לַיְלֵךְ וְלַתְּעוֹת עַל-יְרֵי-זֶה, הוּא תָּזָה
 וְרָאָה בְּרֵאשׁ מַה יִּהְיֶה בְּסוּף, כִּי בְּרַגַע שֶׁעוֹשִׂים מְצִיאוֹת מֵהַכֶּסֶף וְהַמְּמוֹן,
 וּמִבְּטָלִים אֶת הָעֲנִיִּים, וּמְסַתְּפָלִים עֲלֵיהֶם, כְּאֵלוֹ אֵינֶם בְּנֵי אָדָם, אֶלָּא אוֹ חִיּוֹת
 אוֹ עוֹפוֹת, לְבִסּוּף יַעֲשׂוּ מַעֲצָמָם אֱלִיל, כִּי מִי שֵׁשׁ לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, הוּא חוֹשֵׁב
 שֶׁהוּא יוֹתֵר מֵהַזּוֹלָת. וְהַבַּעַל תְּפִלָּה רָאָה אֶל מַה תְּאֻנֹּת מְמוֹן יְכוּלָה לְהַבִּיא,
 עַד שִׁיַּחֲזִיקוּ אֶת הַעֲשִׂיר הַכִּי גְדוֹל לְאֱלִיל, שֶׁזֶה בְּלִשׁוֹן עַמְמֵי "אֵיל הַזֶּן",
 וְלִכֵּן הִתְאַנַּח מְאֹד, כִּי רָאָה, שֶׁהַעֲשִׂירוֹת נִהְפְּכָה לָהֶם וְהַבִּיָּאָה אוֹתָם לַעֲבוּדָה
 זָרָה מִמֶּשׁ. וְנִמְצְאוּ אַנְשִׁים מְאַנְשִׁי שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הַנִּ"ל, וְלֹא שֶׁאֵלוֹ אֶת

מֵאַנְשָׁיו שֶׁל הַבַּעַל־תְּפִלָּה הַנַּ"ל, וְלֹא שָׂאוּ אֶת הַדַּעַת
 כָּלֵל, וְהִלְכוּ לְשֵׁם, אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב, כִּי
 חָיָה לָהֶם רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם, עַל שִׁנְתֵּעוּ כְּלִיכָּךְ
 בְּתֵאוֹת מָמוֹן, וּבִפְרֹט שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה הַנַּ"ל אָמַר שֶׁהֵם
 יְכוּלִים לִילֵךְ וְלִתְעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כִּנְ"ל. עַל־כֵּן הִלְכוּ אֵלָיו
 הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, אוֹלֵי יַחְזִירוּ אוֹתָם
 לְמוֹטָב.

וְהִלְכוּ לְשֵׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, וְנִכְנְסוּ לְאַחַד
 מֵהֶם, מִסֵּתְמָא נִכְנְסוּ לְאִיזָה חַיָּה (דְּהֵינּוּ לְאָדָם שֶׁהוּא
 קָטָן בְּמַעֲלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סֶךְ מוּעָט, שֶׁחַיָּה נִקְרָא אֲצֵלָם חַיָּה כִּנְ"ל),
 וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדַרְכָּם, אֲשֶׁר בְּאַמֶּת אֵין זֶה תִּכְלִית
 נַחְרֵי אַפְרִסְמוֹן

דַּעַתוֹ כָּלֵל, וְהִלְכוּ לְשֵׁם, אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, לְהַחְזִירָם לְמוֹטָב, כִּי חָיָה לָהֶם
 רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם עַל שִׁנְתֵּעוּ כְּלִיכָּךְ בְּתֵאוֹת מָמוֹן, וּבִפְרֹט שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה
 הַנַּ"ל אָמַר, שֶׁהֵם יְכוּלִים לִילֵךְ וְלִתְעוֹת יוֹתֵר וְיוֹתֵר כִּנְ"ל, עַד שִׁיעֲשׂוּ אֶת
 עֲצָמָם אֲלֵיכֵם מִמֶּשׁ, עַל־כֵּן הִלְכוּ אֵלָיו הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל אֶל אוֹתוֹ הַמְּדִינָה
 הַנַּ"ל, אוֹלֵי יַחְזִירוּ אוֹתָם לְמוֹטָב [אֲבָל כָּאֵן הִיָּתָה לָהֶם טְעוּת, שֶׁהִלְכוּ כְּלִי
 רְשׁוֹת רַבָּם, שֶׁזֶּה פָּגַם גְּדוֹל מְאֹד, כִּמְאַמְרָם ז"ל (סְנֵהֲדִין ה:): תִּלְמִיד אֵל יוֹרָה
 הִלְכָה בְּמִקּוֹם רַבּוֹ]. וְהִלְכוּ לְשֵׁם, וּבָאוּ אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל, וְנִכְנְסוּ לְאַחַד
 מֵהֶם, מִסֵּתְמָא נִכְנְסוּ לְאִיזָה חַיָּה (דְּהֵינּוּ לְאָדָם, שֶׁהוּא קָטָן בְּמַעֲלָה, כִּי יֵשׁ לוֹ סֶךְ
 מוּעָט, שֶׁחַיָּה נִקְרָא אֲצֵלָם חַיָּה כִּנְ"ל); כִּי מִי שֶׁאֵין לוֹ עֲדִין כְּלִיכָּךְ הַרְבֵּה כֶּסֶף,
 וּבִפְרֹט שֶׁשָּׂאָר הַעֲשִׂירִים קוֹרְאִין אוֹתוֹ חַיָּה, כְּאֵלוֹ הוּא אֵינוֹ כְּאַחַד מֵהֶם, עִמּוֹ
 עֲדִין יְכוּלִים לְדַבֵּר, וְהִתְחִילוּ לְדַבֵּר עִמּוֹ כְּדַרְכָּם, דְּבוּרִים שֶׁקָּבְלוּ מִרַבָּם,
 דְּבוּרֵי אָמוּנָה וְהַשְׁגָּחָה פְּרָטִית, וְצָרִיכִים לִידַע, אֲשֶׁר בְּאַמֶּת אֵין זֶה תִּכְלִית

כָּלֵל, וְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא רַק עֲבוֹדַת הַשֵּׁם וְכוּ', וְלֹא שָׁמַע
 לָהֶם כָּלֵל, כִּי כָּבֵר נִשְׁתַּרֵּשׁ אֲצֵלָם שְׁעַקֵּר הוּא רַק הַמָּמוֹן.
 וְכֵן הָיָה מְדַבֵּר עוֹד עִם אַחֵר, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹו גַם-כֵּן, וְהוּא
 (הֵינּוּ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַגִּזְלִי) הָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ,
 וְהַשִּׁיב לוֹ זֶה הָאִישׁ שֶׁדִּבֶּר עִמּוֹ: וְיִתֵּר מִזֶּה אֵין לִי פְּנֵאִי
 כָּלֵל לְדַבֵּר עִמָּךְ. שְׂאֵלוֹ: מִפְּנֵי מָה? הַשִּׁיב לוֹ: הַיּוֹת
 שְׂאֲנַחֲנוּ כְּלָנוּ מוֹכְנִים עֵתָה לְעַקֵּר מִן הַמְּדִינָה לִילְךָ
 לְמְדִינָה אַחֲרָת, בְּאֲשֶׁר שְׂרָאִינוּ שְׁעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא רַק
 הַמָּמוֹן, עַל-כֵּן נִסְכַּם אֲצֵלָנוּ, לִילְךָ לְמְדִינָה שְׂשֵׁם יְכוּלִין

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

כָּלֵל, לְרוּץ אַחֵר הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן, וְעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא רַק עֲבוֹדַת ה' וְכוּ', לְעַסֵּק
 בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה, בְּמַצּוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלֹא שָׁמַע לָהֶם כָּלֵל זֶה הַעֲשִׂיר
 הַקָּטָן, אִף שֶׁהָיָה נִקְרָא חֲזִיה לְגַבִּי שְׂאֵר הַעֲשִׂירִים, אֲבָל הַדְּבוּרִים שֶׁל הַתְּכֵלִית
 לֹא נִכְנָסוּ בְּלָבוֹ, וְלֹא שָׁמַע אֶל דְּבוּרֵיהֶם כָּלֵל, כִּי כָּבֵר נִשְׁתַּרֵּשׁ אֲצֵלָם, שְׁעַקֵּר
 הוּא רַק הַמָּמוֹן; כִּי מִי שֶׁנִּכְנָס בְּתַאוֹת מָמוֹן קָשָׁה מְאֹד מְאֹד לְדַבֵּר עִמּוֹ נֶגֶד
 הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן. וְכֵן הָיָה מְדַבֵּר עוֹד עִם אַחֵר, וְלֹא שָׁמַע אֱלֹו גַם-כֵּן, וְהוּא
 (הֵינּוּ אֶחָד מֵאַנְשֵׁי הַבַּעַל תְּפִלָּה הַגִּזְלִי), הָיָה מְרַבֵּה לְדַבֵּר עִמּוֹ, הֵינּוּ עִם אֶחָד
 מֵהַעֲשִׂירִים, דְּבוּרֵי אָמוּנָה וְהַשְׁנָחָה פְּרָטִית, וְאִיךָ שְׂאִין שׁוֹם תְּכֵלִית בְּזֶה
 הָעוֹלָם רַק לְעַסֵּק בַּתּוֹרָה וּבַתְּפִלָּה. וְהַשִּׁיב לוֹ זֶה הָאִישׁ שֶׁדִּבֶּר עִמּוֹ: וְיִתֵּר
 מִזֶּה אֵין לִי פְּנֵאִי כָּלֵל לְדַבֵּר עִמָּךְ — כְּדֶרֶךְ הַעֲשִׂירִים שֶׁהֵם תְּמִיד עֲסוּקִים,
 וְכִשְׁבָּאִים לְדַבֵּר אִתָּם בְּעִבוּר צְדָקָה לְעַנְיִים, הֵם תְּמִיד מִתְחַמְקִים וְאוֹמְרִים,
 שְׂאִין לָהֶם זְמַן. שְׂאֵלוֹ זֶה שֶׁהָיָה עִם אֲנָשֵׁי הַבַּעַל-תְּפִלָּה: מִפְּנֵי מָה אֵין לָךְ
 זְמַן? הַשִּׁיב לוֹ: הַיּוֹת שְׂאֲנַחֲנוּ כְּלָנוּ מוֹכְנִים עֵתָה לְעַקֵּר מִן הַמְּדִינָה לִילְךָ
 לְמְדִינָה אַחֲרָת, בְּאֲשֶׁר שְׂרָאִינוּ, שְׁעַקֵּר הַתְּכֵלִית הוּא רַק הַמָּמוֹן, עַל-כֵּן נִסְכַּם
 אֲצֵלָנוּ לִילְךָ לְמְדִינָה, שְׂשֵׁם יְכוּלִין לְעַשׂוֹת מָמוֹן, דִּהְיֵנוּ שִׂישׁ שָׁם עֶפֶר,

לַעֲשׂוֹת מְמוֹן, דְּהֵינּוּ, שְׂיֵישׁ שָׁם עָפָר שְׁעוֹשִׁין מִמֶּנּוּ זָהָב
וְכֶסֶף. עַל־כֵּן אָנוּ צְרִיכִין עֲתָה לִילָךְ בְּלָנוּ אֶל אוֹתָהּ
הַמְדִינָה.

גַּם נִסְפָּם אֶצְלָם, שֶׁהֵם רוֹצִים שְׂיִהְיוּ אֶצְלָם בּוֹכָבִים
וּמְזוֹלוֹת גַּם־כֵּן, דְּהֵינּוּ, שְׂמִי שְׂיִהְיֶה לוֹ כָּל־כֶּף מְמוֹן
כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה הוּא יִהְיֶה בּוֹכָב כִּי מֵאֲחֵר
שְׂיֵישׁ לוֹ כָּל־כֶּף מְמוֹן, יֵשׁ לוֹ הַכַּח שֶׁל אוֹתוֹ הַבּוֹכָב, כִּי
הַבּוֹכָב מְגַדֵּל הַזָּהָב, כִּי מֵה שְׂיֵישׁ עָפָר שְׁעוֹשִׁין מִמֶּנּוּ
זָהָב, זֶהוּ מַחֲמַת הַבּוֹכָב, שֶׁמְגַדֵּל בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם עֲפָרוֹת
זָהָב. נִמְצָא שֶׁהַזָּהָב הוּא נִמְשָׁךְ מִן הַבּוֹכָבִים, וּמֵאֲחֵר

גַּהְרִי אֶפְרָסִמוֹן

שְׁעוֹשִׁין מִמֶּנּוּ זָהָב וְכֶסֶף, עַל־כֵּן אָנוּ צְרִיכִים עֲתָה לִילָךְ בְּלָנוּ אֶל אוֹתָהּ
הַמְדִינָה; כִּי מֵאֲחֵר שֶׁכָּל הַתְּכָלִית שְׁלָהֶם הִיא רַק הַכֶּסֶף וְהַמְמוֹן, לְכֵן הֵם
רוֹצִים כָּלֵם לַעֲקֹד מֵהַמְּקוֹם הַזֶּה, וְלִנְסֹעַ לְמְקוֹם שְׂיִכּוּלִים לַעֲשׂוֹת שָׁם מֵהָעֶפֶר
זָהָב וְכֶסֶף, כִּי מִי שֶׁנִּשְׁקַע בְּתַאוֹת מְמוֹן, נִדְמָה לוֹ שֶׁהַמְּקוֹם הַזֶּה לֹא טוֹב,
אֶלָּא יֵלֵךְ לְמְקוֹם אֲחֵר, שֶׁשָּׁם עוֹשִׂים מֵהָעֶפֶר זָהָב וְכֶסֶף, וּמַחֲלָה זוֹ נִמְצָאת
אֶצֶל רַב בְּנֵי־אָדָם שְׂאִינָם שְׂמַחִים בְּחֻלְקָם, וְאִינָם מְרָצִים מִמְּקוֹם מְגוּרָם
וְעַבְדוֹתָם, כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס בְּתַאוֹת מְמוֹן, תָּמִיד חוֹשֵׁב שֶׁבְּמְקוֹם הַשְּׂנִי יִהְיֶה לוֹ
יֹתֵר טוֹב. וְזוֹ מַחֲלָה שְׁלֹא יְכוּלִים לְצַאת מִמֶּנּוּ. גַּם נִסְפָּם אֶצְלָם, שֶׁהֵם
רוֹצִים, שְׂיִהְיוּ אֶצְלָם בּוֹכָבִים וּמְזוֹלוֹת גַּם־כֵּן, דְּהֵינּוּ שְׂמִי שְׂיִהְיֶה לוֹ כָּל־כֶּף
מְמוֹן כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁקָּצְבוּ עַל זֶה, הוּא יִהְיֶה בּוֹכָב, כִּי מֵאֲחֵר שְׂיֵישׁ לוֹ כָּל־כֶּף
מְמוֹן, יֵשׁ לוֹ הַכַּח שֶׁל אוֹתוֹ הַבּוֹכָב, כִּי הַבּוֹכָב מְגַדֵּל הַזָּהָב, כִּי מֵה שְׂיֵישׁ
עָפָר, שְׁעוֹשִׁין מִמֶּנּוּ זָהָב, זֶהוּ מַחֲמַת הַבּוֹכָב שֶׁמְגַדֵּל בְּאוֹתוֹ הַמְּקוֹם עֲפָרוֹת
זָהָב, נִמְצָא שֶׁהַזָּהָב הוּא נִמְשָׁךְ מִן הַבּוֹכָבִים, וּמֵאֲחֵר שְׂיֵישׁ לְאֶחָד כָּל־כֶּף זָהָב,

שִׁישׁ לְאַחַד כָּל־כֶּךָ זָהָב, נִמְצָא שִׁישׁ לוֹ כַּח אֹתוֹ הַכּוֹכַב,
וְעַל־כֵּן הוּא בְּעֵצְמוֹ כּוֹכַב. וְכֵן אָמְרוּ, שִׁיְהִי אֶצְלָם
מִזְלוֹת גַּם־כֵּן, דִּהְיִנוּ כְּשִׁיְהִיָּה לְאַחַד כֶּךָ וְכֶךָ כְּפִי הַסְּכוּם
שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה, הוּא יִהְיֶה מִזֶּל, וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מְלֵאכִים,
הַכֹּל כְּפִי רַבּוּי הַמָּמוֹן בְּנ"ל, עַד שֶׁהַסְּכִימוּ בִּינֵיהֶם,
שִׁיְהִי לָהֶם גַּם־כֵּן אֱלֻקוֹת, שְׁמִי שִׁיְהִיָּה לוֹ רַבּוּי מָמוֹן
הַרְבֵּה, כֶּךָ וְכֶךָ אֱלֻפִים וְרַבָּבוֹת, כְּפִי מַה שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה,
הוּא יִהְיֶה אֱלוֹק, כִּי מֵאַחַר שֶׁהָאֱלֻקִּים שׁוֹפְעֵ בּוֹ כָּל־כֶּךָ
מָמוֹן, עַל־כֵּן הוּא בְּעֵצְמוֹ אֱלוֹק. וְכֵן קִיְמוּ וְעָשׂוּ כָּכָל
הַנ"ל.

גַּהְרִי אֶפְרָסִמוֹן

נִמְצָא שִׁישׁ לוֹ כַּח אֹתוֹ הַכּוֹכַב, וְעַל־כֵּן הוּא בְּעֵצְמוֹ כּוֹכַב, כְּמִצּוֹי דְּכָר זֶה
בְּעוֹלָם, שְׁמִי שְׁנַתְעֶשֶׂר, אוֹמְרִים עָלָיו הִנֵּה כּוֹכַב חֲדָשׁ קָם, וְדָבָר זֶה שֶׁגִּוֹר
מְאֹד בְּפִי כָל, וְהַכֹּל נִמְשָׁךְ מֵהַטְּעוֹת הַזֶּה, שְׁחוֹשְׁבִים שֶׁהַכֶּסֶף הַזֶּה תְּלוּי כְּפִי
הַכּוֹכְבִים. וְכֵן אָמְרוּ, שִׁיְהִי אֶצְלָם מִזְלוֹת גַּם־כֵּן, דִּהְיִנוּ כְּשִׁיְהִיָּה לְאַחַד כֶּךָ
וְכֶךָ כְּפִי הַסְּכוּם שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה, הוּא יִהְיֶה מִזֶּל, כִּי בְּיָדָי מִזְלוֹ גֹוֶרֶם לוֹ
לְעִשְׂרוֹת הַזֶּה, אֲשֶׁר הַכֹּל טְעוֹת, כִּי אֵין טָבַע וּמִקְרָה וּמִזֶּל כָּלֵל, אֲלֵא הַכֹּל
בְּהַשְׁגַּחַת הַמֵּאֲצִיל הָעֲלִיּוֹן, וְכֵן עָשׂוּ לָהֶם מְלֵאכִים, הַכֹּל כְּפִי רַבּוּי הַמָּמוֹן
בְּנ"ל, כְּפִי רַבּוּי הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן שִׁישׁ לוֹ חוֹשְׁבִים שֶׁהוּא מְלֵאךְ, עַד שֶׁהַסְּכִימוּ
בִּינֵיהֶם, שִׁיְהִי לָהֶם גַּם־כֵּן אֱלֻקוֹת, שְׁמִי שִׁיְהִיָּה לוֹ רַבּוּי מָמוֹן הַרְבֵּה כֶּךָ וְכֶךָ
אֱלֻפִים וְרַבָּבוֹת כְּפִי מַה שֶׁקִּצְבוּ עַל זֶה, הוּא יִהְיֶה אֱלוֹק, כִּי מֵאַחַר שֶׁהָאֱלֻקִּים
שׁוֹפְעֵ בּוֹ כָּל־כֶּךָ מָמוֹן, עַל־כֵּן הוּא בְּעֵצְמוֹ אֱלוֹק. וְכֵן קִיְמוּ וְעָשׂוּ כָּכָל הַנ"ל;
וְהַצָּרָה וְהַמַּחְלָה הַזֶּה הַיּוֹם הַתְּפִשְׁטָה מְאֹד בְּעוֹלָם, שְׁעוֹשִׂים מְעַשְׂרִים מִמֶּשׁ
אֲלִיל, וּמִי שִׁישׁ לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, כָּלָם רוֹקְדִים סְבִיבוֹ וְסוֹגְדִים וּמִשְׁתַּחֲוִים לְפָנָיו,
וְזֶה מְעוֹרֵר מִמֶּשׁ שְׂאֵט נֶפֶשׁ, שְׁעוֹשִׂים מֵהָעֶשֶׂר אֲלִיל, וּמִצּוֹי דְּכָר זֶה אֶפְלוּ
מִשׁוּפְרָא דְשׁוּפְרָא הִכִּי מְפָרְסִים בְּעוֹלָם, כְּשֶׁרוֹאִים עֶשֶׂר, הֵם מִשְׁתַּגְּעִים,

גַּם אָמְרוּ, שְׂאִין רְאוּי לָהֶם לֵישֵׁב כָּלֵל בְּאֹיֶרָא דְהָאֵי
עַלְמָא, וְאִין רְאוּי לָהֶם לְהִתְעַרְב עִם בְּנֵי־הָעוֹלָם,
שְׁלֵא יִטְמְאוּ אוֹתָן, כִּי שְׂאֵר בְּנֵי־הָעוֹלָם הֵם טְמֵאִים

נַחְרֵי אַפְרַסְמוֹן

וחונפים ומחניפים אותו, כאלו הוא אליל ממש, וכך זה בא רק מחמת
חסרון אמונה, ועל זה אנחנו אומרים בכל יום פעמים — בפקוד ובקרב
בקריאת שמע: "השמרו לכם פן יפתה לבבכם וסרתם ועבדתם אלהים
אחרים והשתחיתם להם". נשאלת השאלה: וכי עם ישראל כל-כך טפשים,
שיעבדו אלהים אחרים, ועוד ישתחוו להם, שיצטרכו להזהיר את כל אחד
ואחד מהצדיק הכי גדול ועד האדם הפשוט, שישמר מאד לא לעבד אלהים
אחרים ולא להשתחוות להם, וכי יעלה על הדעת, שבר ישראל חשוד בדבר
כזה?! אלא זה סובב על העשירים, שרואים בני-אדם אפלו מפרסמים
לצדיקים גדולים, ובפרט שאר דלי העם, כיון שרואים עשיר גדול, כלם
רצים אליו ומשתחוים לפניו, כאלו הוא אליל, רחמנא לישזבן, ומתחננים
לפניו, שיתן להם כסף, כאלו הוא אליל ממש. ואת העבודה זרה הזו בא
הבעל תפלה שהוא הצדיק האמת לעקור מאתנו, שלא נלך שולל, ונחשב
שהכסף הזה שנמצא בידי העשירים זה משהו, אלא צריכים לידע שהם סתם
בשר נדם, ומה גם כפי שהגדיר אותם רבנו ז"ל (לקוטי-מוה"ר, חלק ב', סימן
סד) הם משגעים ומטרפים ממש, ועל-כן למה צריכים לרוץ אחריהם
ולהשתחוות לפניהם, הרי זו עבודה זרה גמורה, כי הכסף והזהב הם רק
בידי הקדוש-ברוך-הוא, כמו שכתוב (חגי ב, ח): "לי הכסף ולי הזהב נאם
הנני"ה צבאות"; ולכן הוא מוסר השפל לכל אלו שרצים וחונפים את
העשירים, אשר הם ממש עובדי עבודה זרה. וזו בושא וחרפה גדולה לחנף
ולהחניף את העשירים, כאלו המזל שלו תלוי בעשיר, אוי לאותה בושא
אוי לאותה חרפה.

גַּם אָמְרוּ, שְׂאִין רְאוּי לָהֶם לֵישֵׁב כָּלֵל בְּאֹיֶרָא דְהָאֵי עַלְמָא, וְאִין רְאוּי
לָהֶם לְהִתְעַרְב עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׁלֵא יִטְמְאוּ אוֹתָן, כִּי שְׂאֵר בְּנֵי הָעוֹלָם הֵם

כַּנְגָדָם, עַל־כֵּן יֵשְׁבוּ עֲצָמָן שְׁיִבְקָשׁוּ לָהֶם הָרִים הַגְּבוּהִים
 בְּיֹתֵר מִכָּל הָעוֹלָם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם, כִּדִּי שְׁיִהְיוּ מְרוֹמְמִים
 מֵאוּרָא דְעֵלְמָא. וְשָׁלְחוּ אֲנָשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים
 הַגְּבוּהִים כַּנְּ"ל, וְהָלְכוּ וּבִקְשׁוּ וּמָצְאוּ הָרִים גְּבוּהִים מְאֹד,
 וְהָלְכוּ כָּל בְּנֵי־הַמְּדִינָה וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עַל הַהָרִים הַגְּבוּהִים,
 חִינוּ שְׁעַל כָּל הַר וְהָר יֵשְׁבוּ שָׁם אֵיזָה קְבוּץ מֵאֲנָשֵׁי
 הַמְּדִינָה הַנְּ"ל, וַעֲשׂוּ סְבִיב הָהָר חֲזָקַת גְּדוּלָּה, וְהָיָה שָׁם
 חֲפִירוֹת גְּדוּלוֹת וְכִיּוּצָא סְבִיב הָהָר, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר
 בְּשׁוּם אֶפֶן שְׁיִבּוּא אֲלֵיהֶם שׁוּם אָדָם, כִּי לֹא הָיָה, רַק
 שְׁבִיל נְעֵלָם אֶל הָהָר, בְּאֶפֶן שְׁאָדָם אַחַר לֹא הָיָה יָכוֹל כָּלֵל
 לְבּוּא אֲלֵיהֶם, וְכֵן בָּהָר הַשְּׁנִי וְכֵן בְּכָל הַהָרִים, עָשׂוּ חֲזָקַת

 גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

טְמָאִים כַּנְגָדָם, עַל־כֵּן יֵשְׁבוּ עֲצָמָן, שְׁיִבְקָשׁוּ לָהֶם הָרִים הַגְּבוּהִים בְּיֹתֵר מִכָּל
 הָעוֹלָם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם, כִּדִּי שְׁיִהְיוּ מְרוֹמְמִים מֵאוּרָא דְעֵלְמָא; וְדָבָר זֶה הוּא מְאֹד
 שְׁכִיחַ הַיּוֹם, שְׁעַשִּׁירִים הַגְּדוּלִים אֵינָם רוֹצִים לְגוֹר יַחַד עִם הַמּוֹן־עַם, כִּי לֹא
 מִתְאִים לָהֶם, וּמָה גַם שְׁחוֹשְׁבִים שְׁזָה לְמִטָּה מִכְּפִי כְבוֹדָם, וְלִכֵּן כָּל
 הַעֲשִׁירִים גָּרִים בְּדֶרֶךְ כָּלֵל בְּמִקּוֹמוֹת נִפְרָדִים וְעַל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, הַעֲקָר
 לֹא לֵהִיּוֹת מְעַרְבִים עִם אֲנָשֵׁי עוֹלָם, וּבְדֶרֶךְ כָּלֵל הַעֲשִׁירִים בְּזִים לְהַמּוֹן־עַם,
 כְּאֵלוּ הֵם נְחוּתֵי דְרָגָא, וְכֵאלּוּ הֵם יִטְמְאוּ אוֹתָם. וְזוֹ מְצִיאוֹת שְׁיִוְדַע אוֹתָהּ,
 מִי שְׁמַכִּיר אֶת גְּדוּלֵי הַעֲשִׁירִים. וְשָׁלְחוּ אֲנָשִׁים לְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ הָרִים הַגְּבוּהִים
 כַּנְּ"ל, וְהָלְכוּ וּבִקְשׁוּ וּמָצְאוּ הָרִים גְּבוּהִים מְאֹד, וְהָלְכוּ כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה וַיֵּשְׁבוּ
 שָׁם עַל הַהָרִים הַגְּבוּהִים, חִינוּ שְׁעַל כָּל הַר וְהָר יֵשְׁבוּ שָׁם אֵיזָה קְבוּץ מֵאֲנָשֵׁי
 הַמְּדִינָה הַנְּ"ל, וַעֲשׂוּ סְבִיב הָהָר חֲזָקַת גְּדוּלָּה, וְהָיָה שָׁם חֲפִירוֹת גְּדוּלוֹת
 וְכִיּוּצָא סְבִיב הָהָר, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן, שְׁיִבּוּא אֲלֵיהֶם שׁוּם
 אָדָם, כִּי לֹא הָיָה רַק שְׁבִיל נְעֵלָם אֶל הָהָר בְּאֶפֶן שְׁאָדָם אַחַר לֹא הָיָה יָכוֹל
 כָּלֵל לְבּוּא אֲלֵיהֶם, וְכֵן בָּהָר הַשְּׁנִי וְכֵן בְּכָל הַהָרִים עָשׂוּ חֲזָקַת וְכוּ' כַּנְּ"ל,

וְכוּ כַּנְל, וְהַעֲמִידוּ שׁוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הָהָר, כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַרֵב לָהֶם זָר. וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם עַל הַהָרִים, וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים בְּמִנְהַג הַנְּל, וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת רַבִּים, דְּהֵינּוּ לְפִי הַמָּמוֹן כַּנְּל.

וּמֵאַחַר שֶׁהָיָה הָעֵקֶר אֶצְלָם הַמָּמוֹן, עַד שֶׁעַל־יְדֵי מָמוֹן הִרְבֵּה הָיוּ נַעֲשִׂים אֱלֹזָק, עַל־כֵּן הָיָה לָהֶם חֲשֵׁשׁ מִרְצִיחָה וּגְזֻלָּה, כִּי כָּל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וּגְזֵלָן, כְּדִי שִׁיחֶיָּה נַעֲשֶׂה אֱלֹזָק עַל־יְדֵי הַמָּמוֹן שִׁיגְזֹל. אַךְ אָמְרוּ, שְׁמֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלֹזָק (דְּהֵינּוּ הָעֵשִׂיר בְּעַל־הַמָּמוֹן הוּא אֱלֹזָק), הוּא יִשְׁמַר

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

וְהַעֲמִידוּ שׁוֹמְרִים בְּרַחוּק מִן הָהָר, כְּדִי שְׁלֹא יִתְקַרֵב לָהֶם זָר. וְהֵם הָיוּ יוֹשְׁבִים שָׁם עַל הַהָרִים, וְהָיוּ מִתְנַהֲגִים בְּמִנְהַג הַנְּל, וְהָיוּ לָהֶם אֱלֹהוֹת רַבִּים, דְּהֵינּוּ לְפִי הַמָּמוֹן כַּנְּל, וְכָל זֶה הוּא בְּמוֹחַשׁ, שֶׁגְּדוּלֵי הָעֵשִׂירִים גָּרִים עַל הָרִים גְּבוּהִים רְחוּק מִהַמָּמוֹן־עַם הָעֵנִיִּים, וּמָה גַם שֵׁישׁ בֵּין הָעֵשִׂירִים בְּעֶצְמָם שְׁכוּנוֹת שְׁכוּנוֹת, שֶׁכָּכֵל שְׁכוּנָה גְרוֹת קְבוּצוֹת קְבוּצוֹת שֶׁל עֵשִׂירִים, וַיֵּשׁ לָהֶם שׁוֹמְרִים שְׁלֹא יוּכְלוּ הָעֵנִיִּים לָגֶשֶׁת אֲלֵיהֶם, וַיֵּשׁ מִקוֹמוֹת שֵׁישׁ חֲפִירוֹת וְחוֹמוֹת גְּבוּהוֹת, שְׁלֹא יוּכְלוּ הָעֵנִיִּים לָגֶשֶׁת לְשְׁכוּנָתָם, וּמִרְבַּ טְפִשׁוֹתָם וּגְאוֹתָם יֵשׁ לָהֶם אֱלִילִים שְׁעוֹשִׂים מִהָעֵשִׂירִים הַכִּי מִפְּלָגִים אֱלֹהוֹת, רַחֲמָנָא לְצֵלָן, כֹּל־כֶּף נִשְׁקָעוּ בְּשִׁגְעוֹן תְּאוֹת מָמוֹן, עַד שְׁלֹא מִתְאַיִם לָהֶם לַגּוֹר יַחַד עִם הָעֵנִיִּים, וְהֵם צְרִיכִים לַגּוֹר בְּשְׁכוּנוֹת מִיַּחְדוֹת לְעֵשִׂירִים, עַל רְאִשֵׁי גְבוּהוֹת הַהָרִים, וְהֵם מְסַבְּכִים עִם שׁוֹמְרִים, מֵאַחַר שֶׁהָיָה הָעֵקֶר אֶצְלָם הַמָּמוֹן, עַד שֶׁעַל־יְדֵי מָמוֹן הִרְבֵּה הָיוּ נַעֲשִׂים אֱלֹזָק, עַל־כֵּן הָיָה לָהֶם חֲשֵׁשׁ מִרְצִיחָה וּגְזֻלָּה, כִּי כָּל אֶחָד יִהְיֶה רוֹצֵחַ וּגְזֵלָן, כְּדִי שִׁיחֶיָּה נַעֲשֶׂה אֱלֹזָק, עַל־יְדֵי הַמָּמוֹן שִׁיגְזֹל; כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס בְּתְאוֹת מָמוֹן, וְעוֹשֶׂה מִהַכֶּסֶף אֱלִיל, הוּא חֲשׂוֹד עַל שְׁפִיכוֹת דָּמִים, רְצִיחָה וּגְזֻלָּה, כִּי כָּל אֶחָד רוֹצֵחַ שִׁיחֶיָּה לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, וְשָׁם הוּא יִהְיֶה עֵשִׂיר. אַךְ אָמְרוּ, שְׁמֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלֹזָק (דְּהֵינּוּ הָעֵשִׂיר בְּעַל הַמָּמוֹן הוּא

מגזלות ורציחות, ותקנו עבודות וקרפנות, שיהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ"ל. גם היו מקריבים בני-אדם, והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ"ל, כדי שיהיה נכלל בו, ואחר-כך יתגלגל ויהיה עשיר, פי עקר האמונה היה אצלם הממון פנ"ל. והיה להם עבודות וקרפנות וקטרת, שהיו עובדים בהם את האלקות הנ"ל (דהינו בעלי הממון הרבה פנ"ל), ובודאי אף-על-פי-כן היתה המדינה מלאה מרציחה וגזלה, פי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ"ל היה רוצח וגזלן, כדי שיהיה לו ממון, פי עקר היה אצלם הממון פנ"ל, פי על-ידי הממון יכולים לקנות כל דבר: אכילה ומלבושים, ועקר חיות האדם

גהרי אפרסמון

אלק), הוא ישמר מגזלות ורציחות, פי כל-כך נכנסו בשטות תאות מוון, עד שחשבו שהכסף והזהב והממון יצילו אותם. ותקנו עבודות וקרפנות, שיהיו מקריבים ומתפללים אל האלקות הנ"ל, גם היו מקריבים בני אדם, והיו מקריבין את עצמן אל האלקות הנ"ל, כדי שיהיה נכלל בו ואחר-כך יתגלגל ויהיה עשיר, פי עקר האמונה היה אצלם הממון פנ"ל. וגם דבר זה רואים בחוש, שכל אלו שנכנסו בתאות מוון, הממון משגע אותם, עד שהם מוכנים להקריב את עצמם לעשירים יותר גדולים מהם, והיה להם עבודות וקרפנות וקטרת, שהיו עובדים בהם את האלקות הנ"ל (דהינו בעלי הממון הרבה פנ"ל), ובודאי אף-על-פי-כן היתה המדינה מלאה מרציחה וגזלה, פי מי שלא היה מאמין בעבודות הנ"ל, היה רוצח וגזלן, כדי שיהיה לו ממון, פי עקר היה אצלם הממון פנ"ל, פי על-ידי הממון יכולים לקנות כל דבר: אכילה ומלבושים, ועקר חיות האדם על-ידי הממון (פן היתה סברתם לפי

על-ידי הממון (פן היתה סברתם לפי דעתם המשבשת והנבוכה),
על-כן היה הממון האמונה שלהם.

והיו משתדלים שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל, כי
הממון הוא עקר האמונה והאלקות שלהם כנ"ל.
אדרבא, צריכים להשתדל להוסיף ולהכניס ממון
ממקומות אחרים לתוך המדינה. והיו יוצאים מהם
סוחרים לסחר במדינות אחרים כדי להשתפר ממון,
להכניס ממון יותר לתוך המדינה. וצדקה בודאי הוא

גהרי אפרסמון

דעתם המשבשת והנבוכה) על-כן היה הממון האמונה שלהם, והיו
משתדלים שלא יהיה נחסר אצלם ממון כלל, כי הממון הוא עקר האמונה
והאלקות שלהם כנ"ל. ורואים בחוש, שדיקא אצל העשירים המפלגים
במצלת העשירות, ביניהם דיקא נמצא רוצחים וגזלנים, שבשביל כסף
וממון שישגו שלא בישר, הם מוכנים להרג את השני, ואדרבה מרב
עקממיות ועכירת שכלם ודעתם המשבשת, הם רואים בזה מצוה להרג את
הזולת, כדי שהם ישגו את הכסף והזהב, כי הרי העקר הוא הממון,
וצריכים רק לחסוף פמה שיותר כסף, כי הרי עם כסף יכולים להשיג כל
דבר, אכילה ומלבושים, ולכן מי שרק נכנס בעבודה זרה של כסף, כל
מהותו ומחו הוא רק איך להשיג יותר כסף, ויש להם עבודה להכניס יותר
כסף, ויש להם אנשים ממנים, שכל עסקיהם הוא איך יכולים להרחיב את
העסקים שלהם, ולהכניס יותר כסף, כי אצלם היה העקר הכסף והזהב
והממון, ולכן היה אסור אצלם לבזבז כסף ולתן את זה לזולתם, אדרבה,
צריכים להשתדל להוסיף ולהכניס ממון ממקומות אחרים לתוך המדינה,
והיו יוצאים מהם סוחרים לסחר במדינות אחרים כדי להשתפר ממון,
להכניס ממון יותר לתוך המדינה, וצדקה בודאי הוא אסור גדול לפי דעתם

אָסוּר גָּדוֹל לְפִי דַעְתָּם, כִּי הוּא מַחְסִיר שְׁפַע מְמוֹנוֹ אֲשֶׁר
נָתַן לוֹ הָאֱלֹקִים, אֲשֶׁר זֶה הוּא הָעֵקֶר, שִׁיְהִיָּה לוֹ מְמוֹן,
וְהוּא פּוֹגֵם וּמַחְסִיר מְמוֹנוֹ. עַל־כֵּן בּוֹדְאֵי הָיָה אָסוּר
אֲצֵלָם לַתֵּן צְדָקָה.

גַּם הָיָה אֲצֵלָם מְמַנִּים, שֶׁהָיוּ מְמַנִּים לְהַשְׁגִּיחַ עַל כָּל־אֶחָד
אִם יֵשׁ לוֹ כָּל־כֶּף מְמוֹן כָּמוֹ שֶׁהוּא אוֹמֵר,
כִּי כָּל אֶחָד הָיָה צָרִיף לְהִרְאוֹת עֲשָׂרוֹ בְּכָל פַּעַם, כִּדְרֵי

נַחְרֵי אַפְרַסְמוֹן

הִרְעָה וְהַמְשַׁבְּשֵׁת, כִּי הוּא מַחְסִיר שְׁפַע מְמוֹנוֹ אֲשֶׁר נָתַן לוֹ הָאֱלֹקִים, אֲשֶׁר
זֶה הוּא הָעֵקֶר, שִׁיְהִיָּה לוֹ מְמוֹן, וְהוּא פּוֹגֵם וּמַחְסִיר מְמוֹנוֹ, עַל־כֵּן בּוֹדְאֵי
הָיָה אָסוּר אֲצֵלָם לַתֵּן צְדָקָה; וְזֶה מֵעַקְרֵי הַכְּפִירוֹת וְהַמִּינּוֹת וְעַבּוּדָה זָרָה, כִּי
בְּרַגַע שְׂאָדָם אֵינוֹ נוֹתֵן צְדָקָה, בְּזֶה הוּא כּוֹפֵר בְּהַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית, כִּי הוּא
חוֹשֵׁב שֶׁלֹּא יִהְיֶה לוֹ, וְלָכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּתוּבוֹת סח.): כָּל הַמַּעֲלִים
עֵינָיו מִן הַצְּדָקָה כְּאִלוֹ עוֹבֵד עַבּוּדָת כּוֹכָבִים, כְּתִיב הִקָּא (דְּבָרִים טו, ט):
”הַשְׁמֵר לָךְ פֶּן יִהְיֶה דְבָר עִם לְבָבְךָ בְּלִיעֵל” וְגו’, וְכְתִיב הַתָּם (דְּבָרִים יג):
”יִצְאוּ אַנְשִׁים בְּנֵי בְלִיעֵל”, מֵה לְהֵלֵן עַבּוּדָת כּוֹכָבִים, אִף כָּאֵן עַבּוּדָת
כוֹכָבִים. וְאָמַר רַבֵּנוּ ז”ל (לְקוּטֵי־מוֹתֵרֵן, חֶלֶק א’, סִימָן יג): עַל־יְדֵי שְׂאָדָם נוֹתֵן
צְדָקָה, הוּא מְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ הַשְׁגָּחָה שְׁלֵמָה, כִּי בְּזֶה שְׁנוֹתְנִים צְדָקָה לְזוּלָת,
בְּזֶה מְגַלִּים שִׁישׁ לוֹ אֲמוּנָה בְּהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, כִּי לֹא יַחְסֵר לוֹ שׁוֹם דְּבָר,
אֲדַרְבָּה, הַפְּסֹף הוּא שֶׁל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְהוּא עוֹזֵר לְעַנְיִים, כִּי הוּא
מֵאֲמִין בּוֹ יִתְבָּרַךְ שִׁיַּחְזִיר לוֹ כְּפָל כְּפָלִים, וְלָכֵן נִתְיַנֵּת צְדָקָה מִמְשַׁכֵּת
הַשְׁגָּחָתוֹ הַפְּרָטִית עַל הַנּוֹתֵן, מֵה שְׂאִין כֵּן מִי שְׂאִינוֹ נוֹתֵן צְדָקָה, זֶה הוּא
כּוֹפֵר לְגַמְרֵי, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּי הוּא חוֹשֵׁב אֲשֶׁר לוֹ לֹא יִהְיֶה.

גַּם הָיָה אֲצֵלָם מְמַנִּים, שֶׁהָיוּ מְמַנִּים לְהַשְׁגִּיחַ עַל כָּל אֶחָד אִם יֵשׁ לוֹ
כָּל־כֶּף מְמוֹן כָּמוֹ שֶׁהוּא אוֹמֵר, כִּי כָּל אֶחָד הָיָה צָרִיף לְהִרְאוֹת עֲשָׂרוֹ בְּכָל

שִׁיחָה נִשְׁאָר בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁהִיָּה לוֹ לְפִי מְמוֹנֵנוּ כַּנִּל. וְלַפְעָמִים הָיָה נַעֲשֶׂה מַחֲיָה אָדָם וּמֵאָדָם חַיָּה, דְּהֵינּוּ, דְּהֵינּוּ, כְּשֶׁאֶחָד אֲבָד מְמוֹנֵנוּ, אֲזִי נַעֲשֶׂה מֵאָדָם חַיָּה, אַחַר שְׂאִין לוֹ מְמוֹן, וְכֵן לְהַפְּךָ, כְּשֶׁאֶחָד הַרְוִיחַ מְמוֹן, אֲזִי נַעֲשֶׂה מַחֲיָה אָדָם, וְכֵן בְּשֶׁאֵר הַמַּעֲלוֹת כְּפִי הַמְמוֹן כַּנִּל. וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת וּפֶאֶטְרֵעֵטִין [דְּמוֹת דְּיוֹקָן] שֶׁל אוֹתָן הָאֱלֻקוֹת (דְּהֵינּוּ בְּעֵלֵי-הַמְמוֹן), וְהָיוּ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַלָּלוּ, וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם, כִּי זֶה הִיָּה הַעֲבוּדָה וְהָאֲמוּנָה שְׁלָהֶם כַּנִּל:

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

פַּעַם, כְּדִי שִׁיחָה נִשְׁאָר בְּאוֹתוֹ הַמַּעֲלָה שֶׁהִיָּה לוֹ לְפִי מְמוֹנֵנוּ כַּנִּל, וְלַפְעָמִים הָיָה נַעֲשֶׂה מַחֲיָה אָדָם וּמֵאָדָם חַיָּה, דְּהֵינּוּ כְּשֶׁאֶחָד אֲבָד מְמוֹנֵנוּ, אֲזִי נַעֲשֶׂה מֵאָדָם חַיָּה, מֵאֶחָד שְׂאִין לוֹ מְמוֹן, וְכֵן לְהַפְּךָ, כְּשֶׁאֶחָד הַרְוִיחַ מְמוֹן, אֲזִי נַעֲשֶׂה מַחֲיָה אָדָם, וְכֵן בְּשֶׁאֵר הַמַּעֲלוֹת כְּפִי הַמְמוֹן כַּנִּל; וְדַבֵּר זֶה נוֹהֵג גַּם עִכְשָׁו, שִׁישׁ שְׁבוּדָקִים אֶת הַעֲשִׂירִים אִם בְּאֵמֶת יֵשׁ לָהֶם אֶת הַעֲשִׂירוֹת שֶׁהֵם מִתְּפָאֲרִים בָּהֶן, וּמַעֲשִׂים בְּכָל יוֹם, שְׂאֲנָשִׁים שֶׁהָיוּ עַד עִכְשָׁו בְּחִינַת חַיּוֹת, הֵינּוּ שְׂלֵא הָיָה לָהֶם מִסְפִּיק כֶּסֶף, וְכֵן לִלְלָה לְיוֹם הַרְוִיחוּ הוֹן רַב, הַיּוֹם מְחַזְּקִים אוֹתָם לְאָדָם, וְלְהַפְּךָ יֵשׁ אָדָם עֲשִׂיר גְּדוֹל מְאֹד, שֶׁכֵּן לִלְלָה לְיוֹם אֲבָד אֶת עֲשִׂירוֹתוֹ וְנַעֲשֶׂה מֵאָדָם חַיָּה, שְׁכָבֵר לֹא מִסְתַּפְּלִים עָלָיו, מֵאֶחָד שְׂאִין לוֹ אֶת הַכֶּסֶף הַקְּצוּב, כִּמְהָ יִהְיֶה שׁוֹה אָדָם, שִׁיִּצֵּא מִכָּל שֵׁם חַיָּה, כָּל-כֶּף נִתְעוּ בְּטַעֲוִיּוֹת חֲמוּרוֹת, שֶׁל תַּאֲוַת מְמוֹן, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת וּפֶאֶטְרֵעֵטִין [דְּמוֹת דְּיוֹקָן] שֶׁל אוֹתָן הָאֱלֻקוֹת (דְּהֵינּוּ בְּעֵלֵי הַמְמוֹן), וְהָיוּ אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד צוּרוֹת הַלָּלוּ, וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם, כִּי זֶה הִיָּה הַעֲבוּדָה וְהָאֲמוּנָה שְׁלָהֶם כַּנִּל; וְזֶה מֵה שְׂאֲנַחְנוּ רוֹאִים גַּם, אֲשֶׁר עַל כָּל כֶּסֶף שֶׁל כָּל מְדִינָה מְדַפְּסוֹת תְּמוּנוֹת עֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶם, וּבְכַפְּרֻטִיּוֹת מְדִינוֹת אִירוּפָּה, מְדַפְּס עַל כֶּסֶף דְּמוֹת דְּיוֹקְנָאוֹת עֲבוּדָה זָרָה שְׁלָהֶן עִם צֶלֶב, כִּי מִי שְׁנִכְנָס

וְהָאֲנָשִׁים הַנֵּ"ל, דְּהֵינּוּ הָאֲנָשִׁים הַפְּשִׁרִים שֶׁל הַבַּעַל-
 תְּפִלָּה הַנֵּ"ל, חָזְרוּ לְמְקוֹמָם וְסִפְרוּ לְהַבַּעַל-
 תְּפִלָּה מְגִדֵּל הַטְּעוֹת וְהַשְּׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, אִיךְ הֵם
 נְבוֹכִים מְאֹד בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְשֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר לְמְדִינָה
 אַחֲרֵת וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים וּמִזְלוֹת. עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל-
 תְּפִלָּה הַנֵּ"ל, שֶׁהוּא מִתְּיָרָא שְׂלֵא יִתְעוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר.
 אַחֲרֵיכֶן נִשְׁמַע שֶׁעָשׂוּ לַעֲצֹמֵן אֱלֻקוֹת כַּנֵּ"ל. עָנָה וְאָמַר
 הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנֵּ"ל, שֶׁעַל דְּבַר זֶה הָיָה מִתְּיָרָא וְדוֹאֵג
 מִתְּחִלָּה.

וְהָיָה לוֹ לְהַבַּעַל-תְּפִלָּה רַחֲמָנוּת גְּדוֹל עֲלֵיהֶם, וְנִתְיָשָׁב
 גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, כִּי עוֹשֶׂה מִהֶעָקֵר טָפֵל, כְּאִלוֹ
 הָעָקֵר הוּא הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב. וְהָאֲנָשִׁים הַנֵּ"ל, דְּהֵינּוּ הָאֲנָשִׁים הַפְּשִׁרִים שֶׁל הַבַּעַל
 תְּפִלָּה הַנֵּ"ל, שֶׁהֲלָכוּ בְּלֹא רְשׁוֹת הַבַּעַל-תְּפִלָּה, כְּדִי לְהַחְזִיר אֶת הַמְּדִינָה שֶׁל
 עֲשִׂירוֹת בְּתֻשׁוּבָה, וְשָׁמְעוּ מֵהֶם מַה שֶׁשָּׁמְעוּ, אִיךְ שֶׁעָשׂוּ אֱלִילִים מֵאִלוֹ שִׁישׁ
 לָהֶם כְּלֶכֶף הַרְבֵּה מְמוֹן כֶּסֶף וְזָהָב, וְאִיךְ שֶׁהֵם לֹא רוֹצִים לְגוֹר בֵּין אֲנָשֵׁי
 הָעוֹלָם, וּמֵאֲחֵר שֶׁלֹּא פָּעְלוּ אֶצְלָם שׁוּם דְּבַר, לְכֵן חָזְרוּ לְמְקוֹמָם, וְסִפְרוּ
 לְהַבַּעַל-תְּפִלָּה מְגִדֵּל הַטְּעוֹת וְהַשְּׁטוֹת שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, אִיךְ הֵם נְבוֹכִים
 מְאֹד בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, וְשֶׁהֵם רוֹצִים לַעֲקֹר לְמְדִינָה אַחֲרֵת, וְלַעֲשׂוֹת לָהֶם כּוֹכָבִים
 וּמִזְלוֹת. עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנֵּ"ל, שֶׁהוּא מִתְּיָרָא, שְׂלֵא יִתְעוּ יוֹתֵר וְיוֹתֵר.
 אַחֲרֵיכֶן נִשְׁמַע, שֶׁעָשׂוּ לַעֲצֹמֵן אֱלֻקוֹת כַּנֵּ"ל. עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנֵּ"ל,
 שֶׁעַל דְּבַר זֶה הָיָה מִתְּיָרָא וְדוֹאֵג מִתְּחִלָּה; כִּי הַבַּעַל-תְּפִלָּה רָאָה מֵרֵאשׁ מַה
 יִקְרָה בְּסוּף, שְׁמִי שְׁנוּפֵל בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, רַחֲמָנָא לְצִלָּן, הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה זָרָה,
 כִּי הוּא מוֹכֵר אֶת עֲצָמוֹ לַעֲבֹד נִרְצָע בְּעִבּוֹר כֶּסֶף, עַד שֶׁעוֹשֶׂה אֱלִיל לְמִי שִׁישׁ
 הַרְבֵּה כֶּסֶף וְחוֹנֵף אוֹתוֹ וְרִץ אַחֲרָיו. וְהָיָה לוֹ לְהַבַּעַל-תְּפִלָּה רַחֲמָנוּת גְּדוֹל
 עֲלֵיהֶם, כִּי הַצְּדִיק הָאֵמֶת הוּא הַרְחָמֵן הָאֵמֶתִי, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ו"ל

לִילֶךָ בְּעֶצְמוֹ לְשֵׁם, אוֹלֵי יָשִׁיב אוֹתָם מִטְּעוֹתָם. וְהִלֵּךְ
 לְשֵׁם הַבְּעַל־תְּפִלָּה, וּבָא אֶל הַשּׁוֹמְרִים שְׁעוֹמְדִים סְבִיב
 הָהָר, וְהַשּׁוֹמְרִים מִסְתַּמָּא הָיוּ אֲנָשִׁים קְטַנִּים בְּמַעְלָה,
 שֶׁהֵם רְשָׁאִים לְעַמֵּד בְּאוֹרֵא דְהָאֵי עֲלָמָא, כִּי אֲנָשִׁים
 שְׂיֵשׁ לָהֶם מַעְלוֹת מִחַמַּת הַמְּמוֹן כְּנ"ל, הֵם אֵינָם יְכוּלִים
 כָּלֵל לְהַתְּעַרֵב עִם בְּנֵי־הָעוֹלָם וְלְעַמֵּד בְּאוֹרֵא דְהָאֵי
 עֲלָמָא, שְׂלֵא יִטְמָאוּ עֲצָמָן כְּנ"ל, וְלֹא הָיוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר
 כָּלֵל עִם בְּנֵי־הָעוֹלָם, שְׂלֵא יִטְמָאוּ אוֹתָם בְּהַבֵּל פִּיהֶם
 (על־כֵּן בּוֹדָאֵי הַשּׁוֹמְרִים שְׁעַמְדוּ חוּץ לְעִיר הָיוּ קְטַנִּים בְּמַעְלָה כְּנ"ל), אֲךָ
 גַּם הַשּׁוֹמְרִים הָיָה לָהֶם הַצּוֹרוֹת הַנ"ל. וְהָיוּ מְחַבְּקִים

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

(לקוטי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), אֲשֶׁר מִי יְכוּל לְהִיּוֹת מְנַהֵיג? רַק מִי שֶׁהוּא
 רַחֲמָן, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב (ישעיהו מט, י'): "כִּי מְרַחֵמֵם יְנַהֵגֵם"; וְעַקֵּר הַרְחַמְנוּת הוּא
 לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מֵעוֹנוֹת, וְאֵין לָהּ עוֹד עוֹן יוֹתֵר גְּדוֹל מִלַּעֲשׂוֹת עֲבוּדָה
 זָרָה, וּבִפְרָט שְׁתָּאוֹת מְמוֹן מְטַפֶּשֶׁת אֶת הַשֶּׁכֶל וְהַדְּעַת לְגַמְרֵי, כִּי מִי שֶׁנִּפְל
 לְתָאוֹת מְמוֹן, הוּא יַעֲשֶׂה כָּל מִינֵי שְׂטִיּוֹת, הָעֵקֶר שְׂיֵשִׁיג אֶת הַכֶּסֶף. וְנִתְיָשֵׁב
 לִילֵךְ בְּעֶצְמוֹ לְשֵׁם, אוֹלֵי יָשִׁיב אוֹתָם מִטְּעוֹתָם, כִּי הַצַּדִּיק מְגַדֵּל רַחֲמָנוּתוֹ
 שְׂיֵשׁ לוֹ עַל עִם יִשְׂרָאֵל, הוּא מְנַסֶּה בְּכָל מִינֵי דְרָכִים לְרַדֵּת אֶל אֱלוֹ הָאֲנָשִׁים
 שֶׁנִּפְלוּ לְשָׂאוֹל תַּחְתִּיּוֹת וּמִתַּחְתִּיּוֹ, כְּדִי לְהַגְבִּיהֶם וְלְהַעֲלוֹתָם. וְהִלֵּךְ לְשֵׁם
 הַבְּעַל־תְּפִלָּה וּבָא אֶל הַשּׁוֹמְרִים, שְׁעוֹמְדִים סְבִיב הָהָר, וְהַשּׁוֹמְרִים מִסְתַּמָּא
 הָיוּ אֲנָשִׁים קְטַנִּים בְּמַעְלָה, שֶׁהֵם רְשָׁאִים לְעַמֵּד בְּאוֹרֵא דְהָאֵי עֲלָמָא, כִּי
 אֲנָשִׁים שְׂיֵשׁ לָהֶם מַעְלוֹת מִחַמַּת הַמְּמוֹן כְּנ"ל, הֵם אֵינָם יְכוּלִים כָּלֵל לְהַתְּעַרֵב
 עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, וְלְעַמֵּד בְּאוֹרֵא דְהָאֵי עֲלָמָא, שְׂלֵא יִטְמָאוּ עֲצָמָן כְּנ"ל, וְלֹא
 הָיוּ יְכוּלִים לְדַבֵּר כָּלֵל עִם בְּנֵי הָעוֹלָם, שְׂלֵא יִטְמָאוּ אוֹתָם בְּהַבֵּל פִּיהֶם (על־כֵּן
 בּוֹדָאֵי הַשּׁוֹמְרִים שְׁעַמְדוּ חוּץ לְעִיר, הָיוּ קְטַנִּים בְּמַעְלָה כְּנ"ל), אֲךָ גַּם הַשּׁוֹמְרִים הָיָה
 לָהֶם הַצּוֹרוֹת הַנ"ל, וְהָיוּ מְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם בְּכָל פַּעַם, כִּי גַם אֲצֻלָּם

וּמְנַשְׁקִים אוֹתָם בְּכָל פַּעַם, כִּי גַם אֶצְלָם הָיָה עֵקֶר
הָאֱמוּנָה הַמְמוֹן כַּנִּל.

וּבֵּא הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנִּל אֶצְל שׁוֹמֵר אֶחָד וְהִתְחִיל לְדַבֵּר
עִמוֹ מִהִתְכַלִּית, בְּאֲשֶׁר שָׁעֵקֶר הִתְכַלִּית הוּא רַק
עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ', וְהַמְמוֹן
הוּא שְׁטוּת, וְאִינוֹ תְּכַלִּית כָּלֵל וְכוּ'. וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו כָּלֵל

גַּחְרֵי אַפְרָסִמוֹן

הָיָה עֵקֶר הָאֱמוּנָה הַמְמוֹן כַּנִּל; וְכָל זֶה אָנוּ רוֹאִים הַיּוֹם בְּחוּשׁ שְׁכַל-כֶּף
נִשְׁקָעוּ בְּנֵי אָדָם בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, עַד שֶׁהֵם לֹא רוֹצִים לְגוֹר יָחַד עִם 'עַמְדָּה',
בְּנֵי-אָדָם פְּשׁוּטִים וְעַנְיִים, וְהֵם גָּרִים רַק בְּאֲזוּרִים שְׁלֵהֵם, וַיֵּשׁ לָהֶם שׁוֹמְרִים
שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְגַשֵּׁת אֲלֵיהֶם, וּמֵרֵב גְּאוֹתָם הִסְרוּחָה, אֶפְלוּ לֹא מִתְאִים לָהֶם
לְדַבֵּר עִם הָעַנְיִים, כַּל-כֶּף נִטְעוּ בְּשִׁטוּת תַּאֲוֹת מְמוֹן. וּבֵּא הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַנִּל
אֶצְל שׁוֹמֵר אֶחָד, כִּי כֵן צְרִיכִים לְהִתְנַהֵג כָּל מִי שְׁרוּצָה לְדַבֵּר עִם אַחֲרִים
בְּעֲבוֹדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, שִׁיתְחִיל לְדַבֵּר קֹדֶם רַק עִם אֶחָד, כִּי עַל-פִּי-רֹב לָמָּה
בְּנֵי אָדָם מִתְרַשְׁלִים מִלְּדַבֵּר עִם הַזּוֹלָת, כִּי רוֹצִים לְדַבֵּר בְּפַעַם אַחַת עִם הַרְבֵּה
אֲנָשִׁים, וְזֶה לֹא הוֹלָךְ, כִּי לֹא לְכָל אֶחָד יֵשׁ אֵת הַהִזְדַּמְנוּת לְזֶה, וְלָכֵן לָמַד
אוֹתָנוּ הַבַּעַל-תְּפִלָּה שְׁצָרִיכִים לְדַבֵּר עִם אֶחָד, וְהוּא כָּבֵר עוֹלָם מְלֵא, וְאִם
יְדַבֵּר רַק עִם אֶחָד וַיִּפְעַל אֶצְלוֹ, כָּבֵר הָיָה כְּדָאֵי שִׁירָד לְזֶה הָעוֹלָם, כְּמֵאֲמָרָם
וַיִּל (סְנֵהֲדָרִין לו'): וְכָל הַמְקִיִּים נִפְּשׁ אַחַת מִיִּשְׂרָאֵל, מִעֲלָה עָלָיו הַכְּתוּב כְּאֵלוֹ
קִיִּים עוֹלָם מְלֵא; וְהִתְחִיל לְדַבֵּר עִמוֹ מִהִתְכַלִּית, בְּאֲשֶׁר שָׁעֵקֶר הִתְכַלִּית הוּא
רַק עֲבוֹדַת הַשֵּׁם, תּוֹרָה וּתְפִלָּה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים וְכוּ', כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה נִבְרָא
הָאָדָם, שִׁילְמַד בְּכָל יוֹם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, שֶׁהִיא חֻמְתּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וַיַּעֲסֵק
בְּתְפִלָּה, שֶׁהִיא דְּבִקּוּת בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וַיַּעֲסֵק בְּמַעֲשִׂים טוֹבִים,
שְׁעַל-יְדֵי-זֶה מִשְׁרָה שְׁכִינַת עֲזוֹ יִתְבָּרֵךְ לְמַטָּה, וְהַמְמוֹן הוּא שְׁטוּת, וְאִינוֹ
תְּכַלִּית כָּלֵל וְכוּ', וְכַמוֹבֵא בְּתַקוּנֵי זֵהר (תַּקוּן ג'): חִיִּיכַת בְּהוֹן בְּעוֹתְרָא בְּהַאי
עֲלָמָא וְלִבְתֵּר קְטִילַת בְּהוֹן; כִּי הַכֶּסֶף רַק הוֹרֵג אֵת הָאָדָם, כִּי אָדָם חוֹשֵׁב

השומר הנ"ל, כי כבר נשקע אצלם מימים רבים שעקר הוא רק הממון פנ"ל. וכן הלך הבעל-תפלה לשומר שני ודבר עמו גם-כן פנ"ל, ולא שמע אליו גם-כן. וכן הלך אל כל השומרים, ולא שמעו אליו כלל. וישב עצמו הבעל-תפלה, ונכנס לתוך העיר שהיתה על החר פנ"ל.

גהרי אפרסמון

שהנה יש לו כסף, ומשחק בזה, ולבסוף דיקא הכסף ממיתו, כאשר רואים בחוש, שרב בני-אדם ממרמרים רק בשביל כסף, זה אין לו, וזה יש לו, וזה הפסיד, וזה הרויח, ובין כף מאבד את היום הטוב שהקדוש-ברוך-הוא נותן לו מתנה, כי כל יום ויום הוא מתנה. ולא שמע אליו כלל השומר הנ"ל, כי כבר נשקע אצלם מימים רבים, שעקר הוא רק הממון פנ"ל, כי מאד מאד קשה להשפיע על אדם, ולומר לו שהכסף והממון אינו תכלית כלל, רק משחק עם האדם עד שהורג אותו לגמרי, וכן הלך הבעל-תפלה לשומר שני, ודבר עמו גם-כן פנ"ל, מזה רואים שאסור להתיאש, אם מדברים עם אחד ולא קבל את דבריו, מרב השקר שנדבק בו מתאות ממון, אסור להתיאש, אלא ללכת אל אדם אחר, ולדבר עמו, פן ואולי השני יקבל דבריו, ולא שמע אליו גם-כן מרב השקר שנדבק בו מתאות ממון, וכן הלך אל כל השומרים ולא שמעו אליו כלל, מכל זה רואים את העקשנות של הבעל-תפלה שהוא הצדיק האמת, שאינו מתיאש משום ברנה, אף שהראשון לא רצה לקבל את דבריו הלך אל השני, וכן השני לא רצה לקבל דבריו, והלך אל השלישי, וכן הלאה, עד שעבר דרך כל השומרים, ודבר עם כלם מהתכלית הנצחית; וזה למוד צמק לכל החפץ באמת לקרב בני-אדם לעבודת השם יתברך, שלא יתיאש, אלא בכל פעם ידבר עם אחר, פן ואולי יפעל אצלו, ואפלו שאף אחד כבר לא רצה לשמע לו, עם כל זאת לא התיאש, אלא וישב עצמו הבעל-תפלה שהוא הצדיק האמת, שהוא הרחמן האמתי, ונכנס לתוך העיר, שהיתה על החר פנ"ל, הינו מאחר שלא פעל אצל השומרים, אמר לעצמו שהוא יכנס לתוך העיר, לתוך בית

כִּשְׁבָא לְשֵׁם הָיָה אֲצֻלָּם פְּלִיאָה, וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ נִכְנַסְתָּ לְכָאן? כִּי לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְשׁוּם אָדָם לְכַנֵּס אֲצֻלָּם כַּנְּ"ל. הַשִּׁיב לָהֶם: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְנַסְתִּי, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיחִיָּה, מָה אַתֶּם שׁוֹאֲלִים עַל זֶה? וְהִתְחִיל הַבְּעַל-תְּפִלָּה לְדַבֵּר עִם אֶחָד מֵהַתְּכֵלִית וְכוּ' כַּנְּ"ל, וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו כָּלֵל, וְכֵן הַשְּׁנִי וְכֵן כָּלָם, כִּי כָּבַר נִשְׁקָעוּ בְּטַעוֹתָם הַנְּ"ל. וְהָיָה הַדְּבָר תְּמוּהָ בֵּין אַנְשֵׁי הָעִיר עַל שֶׁבָא אָדָם אֲצֻלָּם, וּמְדַבֵּר אֵלֵיהֶם בְּדַבָּרִים הָאֵלֶּה הַפֶּה אֲמוֹנָתָם. וְהַרְגִּישׁוּ

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַבְּלִיעָה שֶׁל מְדִינַת הָעֵשִׂירוֹת, וְשֵׁם יְדִבֵּר עִמָּם. כִּשְׁבָא לְשֵׁם הַבְּעַל תְּפִלָּה, הָיָה אֲצֻלָּם אֲצֵל אַנְשֵׁי מְדִינָה שֶׁל הָעֵשִׂירוֹת פְּלִיאָה, וְשָׂאֵלוּ אוֹתוֹ: אֵיךְ נִכְנַסְתָּ לְכָאן? כִּי לֹא הָיָה אֲפָשֶׁר לְשׁוּם אָדָם לְהַכְנִס אֲצֻלָּם כַּנְּ"ל, כִּי הָרִי הָיָה הַכֵּל מְסֻבָּב עִם שׁוֹמְרִים, הַשִּׁיב לָהֶם הַבְּעַל-תְּפִלָּה: מֵאַחַר שֶׁכָּבַר נִכְנַסְתִּי, יִהְיֶה אֵיךְ שִׁיחִיָּה, מָה אַתֶּם שׁוֹאֲלִים עַל זֶה?! כִּי כֹּף צָרִיף לְהִיּוֹת דְּרָף כֹּל אֶחָד הַמְדַבֵּר עִם הַזּוֹלָת בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, שֶׁלֹּא יִכְנַס בְּכּוֹחֵים בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן, וְכִמּוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (סֵפֶר-הַמִּדּוֹת, אוֹת גֹּאֲרֵף, סִימָן י'): לֹא תִכְנַס עִם פְּתוּיִף בְּטוֹעֵן וְנִטְעֵן, אֲלֵא יֹאמֵר לוֹ, הִנֵּה אֲנִי כָּאן, וְמָה אִכְפַּת לָךְ; וְהִתְחִיל הַבְּעַל-תְּפִלָּה לְדַבֵּר עִם אֶחָד מֵהַתְּכֵלִית וְכוּ' כַּנְּ"ל, שֶׁאֵין שׁוּם תְּכֵלִית בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לַעֲבֹד אֶת הַקָּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, וְלֹא שָׁמַע אֵלָיו כָּלֵל, וְכֵן הַשְּׁנִי וְכֵן כָּלָם, כִּי כָּבַר נִשְׁקָעוּ בְּטַעוֹתָם הַנְּ"ל, שֶׁהַתְּכֵלִית הִיא לְרוּץ אַחַר הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף, עִם כָּל זֹאת רוֹאִים אֶת הָעֵקֶשְׁנוֹת שֶׁל הַבְּעַל-תְּפִלָּה, שֶׁלֹּא הִתְפַּעַל מֵהֶם כָּלֵל, אֲלֵא הִלָּךְ אֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּעֵקֶשְׁנוֹת גְּדוֹלָה, לְדַבֵּר עִם כָּל אֶחָד וְאֶחָד בְּנִפְרָד, וְלֹא הִסְתַּכֵּל שֶׁאֶחָד אֵינּוּ רוֹצֵה לְשָׁמַע, אֲלֵא הִלָּךְ מֵאֶחָד לְאֶחָד. וְהָיָה הַדְּבָר תְּמוּהָ בֵּין אַנְשֵׁי הָעִיר, עַל שֶׁבָא אָדָם אֲצֻלָּם וּמְדַבֵּר אֵלֵיהֶם בְּדַבָּרִים הָאֵלֶּה הַפֶּה אֲמוֹנָתָם, כִּי הֵם הָיוּ כָּל-כֹּף שְׁקוּעִים בְּתַאֲנוֹת מָמוֹן, עַד שֶׁהָיָה אֲצֻלָּם כְּאֲמוֹנָה טְפִלָּה, כְּאֵלוֹ

בְּעֶצְמוֹן אוֹלֵי הָאָדָם הַזֶּה הוּא הַבַּעַל־תְּפִלָּה, כִּי כָּבֵר
 נִשְׁמַע אֶצְלָם שֵׁישׁ בַּעַל־תְּפִלָּה כְּזֶה בְּעוֹלָם, כִּי כָּבֵר
 נִתְפָּרְסָם הַדָּבָר שֶׁל הַבַּעַל־תְּפִלָּה בְּעוֹלָם כַּנִּלְיָן, וְהָיוּ קוֹרִינְ
 אוֹתוֹ בְּעוֹלָם: "דַּעַר פְּרוֹמְעֵר בַּעַל־תְּפִלָּה" [בַּעַל הַתְּפִלָּה הֵיכָא
 וְהַחֲסִיד], אֲךָ לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לָהֶם לְהַפְּיֹרוֹ וּלְתַפְּסוֹ, כִּי הָיָה
 מִשְׁנָה עֲצֻמוֹ אֶצְלָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד. אֶצְלָם זֶה הָיָה נִדְמָה
 כְּסוֹחֵר וְאֶצְלָם זֶה כְּעֹנֵי וְכוּ' כַּנִּלְיָן וְתַכְפָּה נִמְלֵט מִשָּׁם:

 נחרי אפרסמון

הַעֲקָר הוּא הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף, וְזוֹ הַתְּכִלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם — לְרוֹץ אַחַר הַמָּמוֹן
 וְהַכֶּסֶף, וְלִכְזֵן כְּשֶׁאֶחָד דִּבֵּר נֶגֶד אֲמוּנָתָם, הָיָה בְּעֵינֵיהֶם פְּלִיאָה גְדוֹלָה,
 וְהַרְגִּישׁוּ בְּעֶצְמוֹן, אוֹלֵי הָאָדָם הַזֶּה הוּא הַבַּעַל־תְּפִלָּה, כִּי כָּבֵר נִשְׁמַע אֶצְלָם,
 שֵׁישׁ בַּעַל־תְּפִלָּה כְּזֶה בְּעוֹלָם, שְׂמֵדְבָר רַק מֵהַתְּכִלִּית הַנּוֹצְחִית, וְאִין שׁוּם
 תְּכִלִּית אַחֲרֵת בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְעַבֵּד אֶת הַבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ בַּתּוֹרָה
 וּבַתְּפִלָּה, בְּמִצְוֹת וּבְמַעֲשִׂים טוֹבִים, כִּי כָּבֵר נִתְפָּרְסָם הַדָּבָר שֶׁל הַבַּעַל־תְּפִלָּה
 בְּעוֹלָם כַּנִּלְיָן, שֵׁישׁ אֶחָד שְׂמַגְלָה לְכֻלָּם, אֲשֶׁר הַעֲקָר הוּא לְדַבֵּר אֶל
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּלְבַלּוֹת אֶת הַיּוֹם רַק עִם תְּפִלָּה וּבִקְשָׁה, שִׁירוֹת וְתַשְׁבּוּחוֹת
 אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְהָיוּ קוֹרִינְ אוֹתוֹ בְּעוֹלָם: "דַּעַר פְּרוֹמְעֵר בַּעַל תְּפִלָּה" [בַּעַל הַתְּפִלָּה
 הֵיכָא וְהַחֲסִיד]; כִּי מִי שֶׁעוֹסֵק תָּמִיד בַּתְּפִלָּה, הוּא יֵרָא שְׂמִים גְּדוֹל, כִּי הַתְּפִלָּה
 מְבִיאָה לְיַדֵי יְרֵאת שְׂמִים, כִּי מֵאֲחַר שְׂמֵדְבָר תָּמִיד אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַל־יְדֵי־זֶה
 נִמְשָׁכֵת עָלָיו יְרֵאת שְׂמִים, כִּי הוּא תָּמִיד יֵרָא וְחָרָד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ. אֲךָ לֹא
 הָיָה אֲפָשָׁר לָהֶם לְהַפְּיֹרוֹ וּלְתַפְּסוֹ, כִּי הָיָה מִשְׁנָה עֲצֻמוֹ אֶצְלָם כָּל אֶחָד וְאֶחָד;
 כִּי זוֹ דְרָכּוֹ שֶׁל הַצַּדִּיק מְרַב הַתְּכִלְלוֹתוֹ בְּאִין סוּף בְּרוּךְ הוּא, אֲזִי כָּל אֶחָד
 רוֹאֶה אֶצְלוֹ דְּבָר אַחֵר, כִּי לְכָל אֶחָד הוּא מִתְגַּלֶּה בְּאִפְּן אַחֵר, אֶצְלָם זֶה הָיָה
 נִדְמָה כְּסוֹחֵר, וְאֶצְלָם זֶה כְּעֹנֵי וְכוּ' כַּנִּלְיָן, כִּי כָּל אֶחָד כְּפִי שְׂרוּצָה לְרֵאוֹת
 בְּהַצַּדִּיק הוּא רוֹאֶה, כִּי הוּא נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרַךְ, וְעַל־כֵּן לְכָל אֶחָד הוּא
 מִתְגַּלֶּה בְּאִפְּן אַחֵר, וְתַכְפָּה נִמְלֵט מִשָּׁם, כִּי לֹא רָצָה שִׁיתְּפִסּוּ אוֹתוֹ. וְזוֹ הַנְּהַגַת

וַיְהִי הַיּוֹם, וַהֲיָה גְבוּר, שְׁנַת־קִבְצוֹ אֵלָיו כַּמָּה גְבוּרִים,
וַהֲיָה הַגְּבוּר עִם גְּבוּרָיו הוֹלֵךְ וְכוֹבֵשׁ
מְדִינוֹת, וְלֹא הָיָה רוּצָה בִּי־אֵם הַכְּנַעֲנָה, וּכְשֶׁהָיוּ בְּנֵי
מְדִינָה מְכַנְיְעִים עֲצָמֹן תַּחֲתָיו, הָיָה מְנִיחָם, וְאֵם לָאוּ,

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

איש כֶּשֶׁר, שְׁלָכַל אֶחָד הוּא מִתְרָאָה בְּאִפְּן אַחַר, וּכְשֶׁרוּצִים לְתַפְסוֹ, הוּא
נֶעְלָם וּבוֹרַח מִשָּׁם.

וַיְהִי הַיּוֹם, מוּבָא בְּזֵהָר (בא לב:): "וַיְהִי הַיּוֹם" דָּא רֵאשׁ הַשָּׁנָה דְקִדְשָׁא
בְּרִיךְ הוּא קָאִים לְמִדָּן עֲלֵמָא; הִינּוּ אִיפָּה שְׁכַתוּב "וַיְהִי הַיּוֹם" — זֶה סוּבָב
עַל רֵאשׁ הַשָּׁנָה. וַהֲיָה גְבוּר, שְׁאֵז מִתְקַבְּצִים יַחַד מִדַּת הַגְּבוּרָה, לְדוֹן אֶת
הָאָדָם כְּפִי מַעֲשָׂיו, וּמָה גַם שְׁאֵז נִזְכָּרִים בְּכָל מָה שְׁאָדָם עָשָׂה כָּל הַשָּׁנָה,
שְׁזָה שְׁנַת־קִבְצוֹ אֵלָיו כַּמָּה גְבוּרִים, הִינּוּ שְׁנִזְכָּרִין וּמִתְחַבְּרִים עוֹד כַּמָּה מִיְּנֵי
גְבוּרוֹת, לְדוֹן אֶת הָאָדָם. וַהֲיָה הַגְּבוּר עִם גְּבוּרָיו הוֹלֵךְ וְכוֹבֵשׁ מְדִינוֹת, כְּמוֹ
שְׁאָמַר הַחֲכָם מִכָּל הָאָדָם (קִהְלֵת ז, כ): "כִּי אָדָם אֵין צְדִיק בְּאֶרֶץ אֲשֶׁר יַעֲשֶׂה
טוֹב וְלֹא יִחַטָּא"; וְלִכֵּן מִדַּת הַגְּבוּרָה כּוֹבֶשֶׁת אֶת בְּנֵי אָדָם וְכֵן מְדִינוֹת
שְׁלֵמוֹת, כִּי אֲצֵל כָּל אֶחָד יְכוּלִים לְמַצֵּא מְשֶׁהוּ שְׁעָשָׂה נִגְדוֹ יִתְבָּרַךְ, רַחֲמָנָא
לְצַלָּן, וְעַל זֶה מִתְגַּבְּרַת עֲלָיו מִדַּת הַגְּבוּרָה. וְלֹא הָיָה רוּצָה כִּי אִם הַכְּנַעֲנָה,
כִּי כָל עַנְיָן מִדַּת הַגְּבוּרָה שְׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם, זֶהוּ רַק כְּדִי שְׁיִכְנִיעַ אֶת לְבָבוֹ
אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וּכְמֵאֲמָרָם ז"ל (בְּרָכוֹת נט.): לֹא נִבְרָאוּ רְעָמִים, אֶלָּא לְפִשְׁט
עֲקָמִיּוֹת שְׁבֵלֵב, שְׁנֵאֲמַר (קִהְלֵת ג, יד): "וַהֲאֱלֹהִים עָשָׂה שְׁיִירָאוּ מִלְּפָנָיו"; כִּי
טַבַּע הַחוּטָא, שְׁנַעֲשֶׂה לְבוֹ לֵב אֶבֶן, וְנִתְעַקֵּם לְבָבוֹ בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפָקוֹת עֲלָיו
יִתְבָּרַךְ, וְעַל־יְדֵי־זֶה נוֹפֵל בְּכָל פַּעַם בְּצִרוֹת חֲדָשׁוֹת, הַכָּל כְּדִי שְׁיִרְךָ לְבוֹ,
וַיָּשׁוּב אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְלִכֵּן הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא שׁוֹלַח עַל הָאָדָם מִדַּת הַגְּבוּרָה,
כְּדִי שְׁיִכְנֹעַ לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וְרַק זֶה כְּפִי הַגְּבוּרָה שְׁיוֹצֵאת בְּעוֹלָם, כִּי
בְּאֲמַת כְּתִיב (אֵיכָה ג, לח): "מִפִּי עֲלִיּוֹן לֹא תִצֵּא הַרְעוֹת וְהַטּוֹב"; כִּי
הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְלֵא חֶסֶד וְרַחֲמִים, וּמָה שְׁעוֹבְרַת עַל הָאָדָם מִדַּת הַגְּבוּרָה,
זֶהוּ רַק כְּדִי שְׁיִכְנֹעַ לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשָׁב וְרָפָא לוֹ. וּכְשֶׁהָיוּ בְּנֵי מְדִינָה
מְכַנְיְעִים עֲצָמֹן תַּחֲתָיו הָיָה מְנִיחָם, וְאִם לָאוּ הָיָה מִחֲרִיבָם, שְׁזָה מָה שְׁאָמַר

הָיָה מִחֲרִיבָם. וְהָיָה הוֹלֵךְ וְכוֹבֵשׁ, וְלֹא הָיָה רוֹצֵה שׁוֹם מִמּוֹן, רַק הַכְנָעָה, שִׁיחִיו תַּחֲתָיו. וְהָיָה דְרָכּוֹ שֶׁל הַגְּבוּרָה, שֶׁהָיָה שׁוֹלֵחַ לְמַדִּינָה גְבוּרָיו כְּשֶׁהָיָה עֲדִין רְחוּק מִמְּנָה הַרְבֵּה, חֲמָשִׁים פָּרְסָאוֹת, שִׁיכְנִיעוּ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, וְהָיָה כּוֹבֵשׁ מְדִינֹת כַּנָּ"ל.

וְהַסּוֹחֲרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנָּ"ל, שֶׁהָיוּ סוֹחֲרִים בְּמְדִינֹת אַחֲרוֹת כַּנָּ"ל בָּאוּ לְמַדִּינָתָם, וְסִפְרוּ מֵהַגְּבוּרָה הַנָּ"ל, וְנִפְּלָ עֲלֵיהֶם פַּחַד גְּדוֹל. וְאַף-עַל-פִּי שֶׁהָיוּ מְרָצִים לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, אַךְ

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הֶחֱכַם מִכָּל הָאָדָם (משלי כח, יד): "אֲשֶׁרִי אָדָם מִפַּחַד תָּמִיד, וּמִקְשָׁה לְבוֹ יָפוּל בְּרָעָה"; כִּי אִם אָדָם מִפַּחַד מִמּוֹן יִתְבָּרֵךְ, וּמִכְנִיעַ אֶת לְבָבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, עַל-יְדֵי-זֶה נִתְבַּטַּל מִמּוֹן הָרַע, מֵהַ שְׂאִין בֶּן כְּשִׁמְקָשָׁה לְבוֹ, אֲזִי יִפֹּל בְּרָעָה. וְלִכֵּן מִדַּת הַגְּבוּרָה שְׁעוֹבֶרֶת עַל הָאָדָם, הִיא רַק כְּדֵי שִׁיכְנַע לְבָבוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהָיָה הוֹלֵךְ הַגְּבוּרָה, וְכוֹבֵשׁ בְּנֵי-אָדָם וּמְדִינֹת, וְלֹא הָיָה רוֹצֵה שׁוֹם מִמּוֹן, רַק הַכְנָעָה — שִׁיחִיו תַּחֲתָיו, כִּי רַק זֶה כּוֹנֵן יִתְבָּרֵךְ, כְּשֶׁעוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵהַ שְׁעוֹבֵר — שִׁיכְנִיעוּ אֶת לְבָבָם לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ. וְהָיָה דְרָכּוֹ שֶׁל הַגְּבוּרָה, שֶׁהָיָה שׁוֹלֵחַ לְמַדִּינָה גְבוּרָיו, כְּשֶׁהָיָה עֲדִין רְחוּק מִמְּנָה הַרְבֵּה, חֲמָשִׁים פָּרְסָאוֹת, שָׁזָה כְּנֶגֶד שַׁעַר נִי שְׁשֵׁם הַבֵּינָה, שְׁמֹשֶׁם יוֹצֵאת מִדַּת הַגְּבוּרָה, וְלִכֵּן הַגְּבוּרָה רָצָה שִׁיכְנִיעוּ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, וְהָיָה כּוֹבֵשׁ מְדִינֹת כַּנָּ"ל, שָׁזָה כָּלִל מִדַּת הַגְּבוּרָה שְׁעוֹבֶרֶת בְּכָל הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּכָל־לְוִיֹּת, וְאַצֵּל כָּל אָדָם בְּפִרְטוּיֹת, וְהִפִּיל — כְּדֵי שִׁיבֹא אָדָם לִידֵי הַכְנָעָה, לְהַכְנִיעַ אֶת לְבָבוֹ לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ.

וְהַסּוֹחֲרִים שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנָּ"ל, שֶׁהָיוּ סוֹחֲרִים בְּמְדִינֹת אַחֲרוֹת כַּנָּ"ל, בָּאוּ לְמַדִּינָתָם, וְסִפְרוּ מֵהַגְּבוּרָה הַנָּ"ל, וְנִפְּלָ עֲלֵיהֶם פַּחַד גְּדוֹל, וְאַף-עַל-פִּי שֶׁהָיוּ מְרָצִים לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, אַךְ שְׁשִׁמְעוּ, שֶׁהוּא מְמַאֵס

שִׁשְׁמֵעוּ שְׁהוּא מְמַאֵם בְּמִמּוֹן וְאִינוּ רוֹצֵה מְמוֹן כָּלֵל, וְזֶה הָיָה הַפֶּךְ אֲמוּנָתָם, עַל־כֵּן הָיָה בְּלָתִי אֶפְשָׁר אֲצֵלֶם לְהַכְנִיעַ תַּחְתָּיו, כִּי הָיָה אֲצֵלֶם כְּמוֹ שְׂמֵד, מֵאַחַר שְׁאִינוּ מֵאֲמִין כָּלֵל בְּאֲמוּנָתָם, דְּהִינוּ בְּמִמּוֹן. וְנִתְיָרְאוּ מְאֹד מִלְּפָנָיו, וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת וְלְהַקְרִיב קֶרְבָּנוֹת לְאֱלֹקוֹתָם הַנְּ"ל, וְהָיוּ לוֹקָחִים חַיָּה (דְּהִינוּ מִי שְׁיֵשׁ לוֹ מְמוֹן מְעַט, שְׁהוּא חַיָּה אֲצֵלֶם) וְהַקְרִיבוּ לְקָרְבָן לְאֱלֹקוֹת הַנְּ"ל, וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ הָעֲבוֹדוֹת כַּנְּ"ל.

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

בְּמִמּוֹן, וְאִינוּ רוֹצֵה מְמוֹן כָּלֵל, וְזֶה הָיָה הַפֶּךְ אֲמוּנָתָם, עַל־כֵּן הָיָה בְּלָתִי אֶפְשָׁר אֲצֵלֶם לְהַכְנִיעַ תַּחְתָּיו, כִּי הָיָה אֲצֵלֶם כְּמוֹ שְׂמֵד, מֵאַחַר שְׁאִינוּ מֵאֲמִין כָּלֵל בְּאֲמוּנָתָם דְּהִינוּ בְּמִמּוֹן, וְנִתְיָרְאוּ מְאֹד מִלְּפָנָיו; כִּי אֵלֹו שְׁמִשְׁקָעִים בְּתַאוֹת מְמוֹן, וְעוֹשִׂים מֵהַפְסֵף וְהַמְמוֹן אֱלִיל, לְהֵם מְאֹד מְאֹד קָשָׁה לְהַכְנִיעַ אֶת עֲצָמָם לְפָנָיו יְתַבְרֵךְ, כִּי הֵם עוֹשִׂים עֶקֶר מֵהַפְסֵף, כְּאֵלֹו שְׁבַכְחָם וּבְגִבּוֹרָתָם עָשׂוּ אֶת הַחִיל הַזֶּה, כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (דְּבָרִים ח, יז): "וְאִמְרַתְּ בְּלִבְךָ כַּחֲי וְעַצְם יָדִי עָשָׂה לִי אֶת הַחִיל הַזֶּה, וְזָכַרְתָּ אֶת הַנְּי"ה אֱלֹהֶיךָ, כִּי הוּא הַנְּתַן לְךָ כַּח לַעֲשׂוֹת חִיל"; וְאֵת הַזְּכִירָה הַזֹּאת, שְׁאָדָם יִזְכֹּר שְׂרַק מִפְּנֵי יְתַבְרֵךְ הוּא הַפְסֵף וְהַזְּהָב, כְּמוֹבָא בְּתַרְגוּם (שם): 'וְתִדְבַר יֵת הַנְּי"ה אֱלֹהֶיךָ אֲרִי הוּא דְיָהָב לְךָ עֲצָה לְמַקְנֵי נְכֹסִין'; זֶה בָּא לְאָדָם רַק עַל־יְדֵי מִדַּת הַגְּבוּרָה, שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו אִיזוֹ צָרָה בְּחַיָּו, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִכְנָע לְבוֹ, וּמְכִיר אֶת הָאֲמֵת. וְהִתְחִילוּ לַעֲשׂוֹת עֲבוֹדוֹת, וְלְהַקְרִיב קֶרְבָּנוֹת לְאֱלֹקוֹתָם הַנְּ"ל, הִינוּ בְּמִקּוּם לְחֹזֵר בְּתַשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֵלָיו יְתַבְרֵךְ, וְלְהַכְנִיעַ אֶת לְבָבָם הָרַע, אֲזִי הָלְכוּ לְהַקְרִיב קֶרְבָּנוֹת, הִינוּ לְשִׁבֵר וְלְחַסֵּל בְּנֵי אָדָם, וְהָיוּ לוֹקָחִים חַיָּה (דְּהִינוּ מִי שְׁיֵשׁ לוֹ מְמוֹן מְעַט, שְׁהוּא חַיָּה אֲצֵלֶם), וְהַקְרִיבוּ לְקָרְבָן לְאֱלֹקוֹת הַנְּ"ל וְכִיּוֹצֵא בְּאֵלוֹ הָעֲבוֹדוֹת כַּנְּ"ל; כִּי כֵן דְּרָכָם שֶׁל הָעַשִׂירִים, כְּשְׁעוֹבְרִים עֲלֵיהֶם מְשֻׁבְּרִים וְגַלִּים, הֵם תּוֹלִין אֶת זֶה בְּעַשִׂירִים הַקְטַנִּים, שֶׁהֵם אֲצֵלֶם בְּכַחֲנֵת

וְהַגְּבוּר הַנִּלְ הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקַרֵּב אֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם,
וְהִתְחִיל לְשַׁלַּח אֲלֵיהֶם גְּבוּרָיו מִהֵם רוֹצִים
בְּדַרְכּוֹ פִּנְ"ל, וְהָיָה עֲלֵיהֶם פֶּחַד גָּדוֹל, וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מִה
לַעֲשׂוֹת, וַיַּעֲזוּ אוֹתָם אֲנָשִׁים סוֹחְרִים שְׁלָהֶם: הַיּוֹת שֶׁהָיוּ
בַּמְדִּינָה, שֶׁכָּל בְּנֵי-הַמְדִּינָה הֵם כָּלֶם אֱלֻקוֹת, וְנוֹסְעִים עִם
מְלָאכִים, דְּהֵינּוּ שֶׁכָּל אֲנָשֵׁי אוֹתָהּ הַמְדִּינָה מְקַטְנִין וְעַד
גָּדוֹל הֵם כָּלֶם עֲשִׁירִים מִפְּלָגִים, עַד שֶׁהִקְטִין שִׁבְהֶם הוּא

 גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

תִּיבָה, וּמְקַרִּיבִים אוֹתוֹ לְקַרְבָּן, הֵינּוּ שֶׁמְחַסְּלִים וּמְמִיתִים אוֹתוֹ, כְּאִלוֹ הוּא תִיבָה,
כְּאִשֶּׁר נִהוּג הַיּוֹם, שֶׁהַעֲשִׁירִים הַגְּדוֹלִים זוֹרְקִים אֶת הָאֲשָׁמָה עַל הַעֲשִׁירִים
הַקְּטָנִים, שֶׁהֵם אֲשֶׁר גּוֹרְמִים לָהֶם אֶת הַצָּרוֹת, וְלִכֵּן נִסְכָּם בְּדַעַתָּם לְחַסְּלָם
וְלִהְרָגָם, שֶׁהֵם יֵהִיוּ הַקְּרֻבָּנוֹת שְׁלָהֶם. וְהַגְּבוּר הַנִּלְ הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקַרֵּב
אֲלֵיהֶם בְּכָל פַּעַם, כִּי (מְשָׁלִי י"א, ד): "לֹא יוֹעִיל הוֹן בְּיוֹם עֲבָרָה", וְהִתְחִיל
לְשַׁלַּח אֲלֵיהֶם גְּבוּרָיו מִהֵם רוֹצִים בְּדַרְכּוֹ פִּנְ"ל — אוֹ הַכְּנָעָה, אוֹ שִׁיכְבַּשׁ
אוֹתָם, כִּי הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אָב הַרְחֵמְךָ, וְשׁוֹלַח לְאָדָם קֹדֶם שֶׁדָּן אוֹתוֹ
רְמִזִּים שִׁיתְעוֹרֵר בְּתִשׁוּבָה, וַיִּכְנִיעַ אֶת לִבּוֹ הָעָרֵל לְפָנָיו, וְאִם לֹא, אֲזִי מוֹצִיא
בּוֹ אֶת דִּינּוֹ, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, וְהָיָה עֲלֵיהֶם פֶּחַד גָּדוֹל, כִּי כִּשְׁהִירָאָה בָּאָה עַל
הָאָדָם, הוּא מְאֹד מְפַחֵד, אָבֵל וְלֹא הָיוּ יוֹדְעִים מִה לַעֲשׂוֹת, כִּי אִם יֵשׁ לְאָדָם
אֲמוּנָה, אֲזִי רוֹצֶה רַק אֶת הַתְּכֵלִית הַנְּצַחִית, וְאֲזִי הוּא בּוֹרֵחַ רַק אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ
בְּתַפְלָה וּבִקְשָׁה, וּמְכַנִּיעַ אֶת עַצְמוֹ לְגַמְרֵי אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הוּא נִצּוֹל
מִמַּדַּת הַגְּבוּרָה. אָבֵל מִי שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה, בְּשַׁעֲהָ שְׂבָא עָלָיו אֵיזָה צָרָה אוֹ
מִשְׁבֵּר, אֵינּוּ יוֹדֵעַ מִה לַעֲשׂוֹת, כִּי מִי שֶׁאֵין לוֹ אֲמוּנָה, אֵין לוֹ שׁוֹם עֲצָה,
מֵאַחַר שֶׁתּוֹלָה הַכֹּל בְּטַבַּע, מְקַרָּה וּמְזוֹל, וּכְשֶׁעוֹבֵר עָלָיו אֵיזָה מִשְׁבֵּר, הוּא
אֵינּוּ יוֹדֵעַ הֵיכָן לְבָרֵחַ, וְלִכֵּן הוּא מְבַהֵל וּמְבַלְבֵּל מְאֹד. וַיַּעֲזוּ אוֹתָם אֲנָשִׁים
סוֹחְרִים שְׁלָהֶם: הַיּוֹת שֶׁהָיוּ בַּמְדִּינָה, שֶׁכָּל בְּנֵי הַמְדִּינָה הֵם כָּלֶם אֱלֻקוֹת,
וְנוֹסְעִים עִם מְלָאכִים, דְּהֵינּוּ שֶׁכָּל אֲנָשֵׁי אוֹתָהּ הַמְדִּינָה מְקַטְנִין וְעַד גָּדוֹל, הֵם
כָּלֶם עֲשִׁירִים מִפְּלָגִים, עַד שֶׁהִקְטִין שִׁבְהֶם הוּא גַם-כֵּן אֱלוֹךְ לְפִי טְעוֹתָם (כִּי

גַּם־כֵּן אֱלֹזֶק לְפִי טְעוּתָם (כי הקטן שבהם הוא עשיר מפלג, ויש לו כִּלְכֶךָ כַּשְׁעוּר הקצוב לאלזק אצלם וכנ"ל), וְגַם נוֹסְעִים עִם מְלֹאכִים, כִּי הַסּוֹסִים שְׁלָהֶם הֵם מְכַסִּים בְּעִשְׂוֹת גְּדוֹל בְּזָהָב וּכְיוּצָא, עַד שְׂכָפוּי שֶׁל סוֹס אֶחָד עוֹלָה לְסָף שֶׁל מְלֹאָךְ שְׁלָהֶם. נִמְצָא שְׂנוֹסְעִים עִם מְלֹאכִים, שְׂקוּשָׁרִים שְׁלִשָּׁה זוּגוֹת מְלֹאכִים אֶל הַעֲגָלָה וְנוֹסְעִים עִמָּהֶם. בְּכֵן צָרִיכִין לְשַׁלַּח אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וּמִשָּׁם יִהְיֶה לָהֶם עֲזָרָה בְּוִדְאֵי, מֵאַחַר שֶׁכָּל הַמְּדִינָה הֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת (כִּל זֶה הִיְתָה עֲצַת הַסּוֹחָרִים שְׁלָהֶם), וְהוּטַב הַדְּבָר בְּעִינֵיהֶם מְאֹד, כִּי הָיוּ מֵאַמִּינִים שְׂבּוּדְאֵי יִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה מִשָּׁם, מֵאַחַר שֶׁהֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת כַּנִּלְ"ל:

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַקָּטָן שֶׁבָהֶם הוּא עֶשֶׂיר מִפְּלֶג, וְיֵשׁ לוֹ כִּלְכֶךָ כַּשְׁעוּר הַקָּצוּב לְאֱלֹזֶק אֶצְלָם וְכַנִּלְ"ל), וְגַם נוֹסְעִים עִם מְלֹאכִים, כִּי הַסּוֹסִים שְׁלָהֶם הֵם מְכַסִּים בְּעִשְׂוֹת גְּדוֹל בְּזָהָב וּכְיוּצָא, עַד שְׂכָפוּי שֶׁל סוֹס אֶחָד עוֹלָה לְסָף שֶׁל מְלֹאָךְ שְׁלָהֶם, נִמְצָא, שְׂנוֹסְעִים עִם מְלֹאכִים, שְׂקוּשָׁרִים שְׁלִשָּׁה זוּגוֹת מְלֹאכִים אֶל הַעֲגָלָה וְנוֹסְעִים עִמָּהֶם, שְׁזֶה נוֹהֵג גַּם עַכְשָׁו, כִּל מִי שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר עִשְׂוֹת, קוֹנֶה לְעֲצָמוֹ רֶכֶב יוֹתֵר יָקָר, עַד שֵׁישׁ עִשְׂוֹת גְּדוֹלִים, שֶׁהֶרֶב שְׁלָהֶם שׁוֹה הוֹן תּוֹעֲפוֹת. בְּכֵן צָרִיכִין לְשַׁלַּח אֶל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וּמִשָּׁם תִּהְיֶה לָהֶם עֲזָרָה בְּוִדְאֵי, מֵאַחַר שֶׁכָּל הַמְּדִינָה הֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת (כִּל זֶה הִיְתָה עֲצַת הַסּוֹחָרִים שְׁלָהֶם), וְהוּטַב הַדְּבָר בְּעִינֵיהֶם מְאֹד, כִּי הָיוּ מֵאַמִּינִים, שְׂבּוּדְאֵי יִהְיֶה לָהֶם יְשׁוּעָה מִשָּׁם, מֵאַחַר שֶׁהֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת כַּנִּלְ"ל; כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס בְּתַאֲוָה הַמְּגָנָה שֶׁל מְמוֹן וְכֶסֶף, כְּאִלוֹ זֶה הַתְּכָלִית, אֲזִי הוּא חוֹשֵׁב שְׂמִי שֵׁישׁ לוֹ יוֹתֵר כֶּסֶף, אֲצִלוֹ תִהְיֶה הַיְשׁוּעָה, וְהוּא אֵינוֹ יוֹדֵעַ מַה שְׂאָמַר דָּוִד הַמֶּלֶךְ (תְּהִלִּים קמו, ג): "אֵל תִּבְטְחוּ בַנְּדִיבִים בְּכֵן אָדָם שָׁאִין לוֹ תְשׁוּעָה"; הוּא אֵינוֹ יָכוֹל לְעֲזוֹר לְעֲצָמוֹ, וְאִיךָ יוֹכֵל לְעֲזוֹר

והבעל-תפלה הנ"ל ישב עצמו שילף עוד הפעם אל
 אותו המדינה הנ"ל, אולי אף-על-פי-כן
 ישיב אותם מטעותם זה. והלף לשם ובא אל השומרים
 והתחיל לדבר עם שומר אחד בדרפו, וספר לו השומר

נחרי אפרסמון

לך?! ולכן אין לבטח בשום בן אדם, אלא בשעה שעובר על אדם איזה
 צרה או משבר, עליו לבוא ולהכניע את עצמו רק אליו יתברך, וישפך את
 נפשו לפניו יתברך ברחמים ובתחנונים, שיחוס וירחם עליו, ויוציאו
 מהמשבר והצרה שנפל אליה, ורק זו העצה, ולא לבטח בבן-אדם שיש לו
 כסף, כי הוא בעצמו אינו יכול לעזור לו, כי בבוא אליו איזו רעה, הוא גם-כן
 אינו יכול להציל את עצמו עם הכסף שלו.

והבעל תפלה הנ"ל ישב עצמו, שילף עוד הפעם אל אותו המדינה
 הנ"ל, אולי אף-על-פי-כן ישיב אותם מטעותם זה, רואים מזה את גדל
 הרחמנות של הבעל תפלה, שהוא הצדיק האמת, המרחם על הנשמה,
 שנפלו כל-כף בתאות ממון, עד שעשו עבודה נרה מכספם וזהבם. ואמר
 רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ז'), שעקר הרחמנות להוציא את בני-אדם
 מעוונותיהם. ולכן הבעל-תפלה, שהוא הצדיק האמת, כל-כף רחם על
 המדינה של עשירות, שלא רצה שיכלו מן העולם. וכן התישב שילף עוד
 פעם, אולי בכל זאת יפעל אצלם; כי כן דרכו של הצדיק האמת, שהוא
 הבעל תפלה, שמרחם על הנשמות שנפלו במקום שנפלו, ונטמאו איך
 שנטמאו, עם כל זאת הוא יורד לתוף בית הבליעה של הסטרא אחרא,
 כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן ח'), שהצדיק נכנס לתוף
 בית הבליעה של הסטרא אחרא, והוא מכרח להקיא את כל הנשמות שבלע,
 בסוד (איוב כ, טו): "חיל בלע ויקאנו"; ולכן והלף לשם הבעל תפלה, שהוא
 הצדיק האמת, ובא אל השומרים, פי עוד פעם היה צריך לעבר דרך
 השומרים והמונעים להכנס בהמדינה של עשירות, והתחיל לדבר עם שומר
 אחד בדרפו, כי כשמדברים עם אחד בנפרד יכולים לפעל אצלו, מה שאין

מִהַגְבוּר הַנְּ"ל, שֵׁישׁ לָהֶם פֶּחַד גְּדוֹל מִפְּנֵי וְכוּ' כַּנ"ל.
 וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַבַּעַל-תְּפִלָּה: וּמָה אַתֶּם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת?
 וְסִפֵּר לוֹ הַשּׁוֹמֵר עֲנִין הַנְּ"ל, שֶׁהֵם רוֹצִים לְשַׁלַּח אֶל
 הַמְּדִינָה שֶׁהֵם כָּלָם אֱלֻקוֹת וְכוּ' כַּנ"ל. וְשָׁחַק מִמֶּנּוּ מְאֹד
 הַבַּעַל-תְּפִלָּה וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא הַכֹּל שְׁטוּת גְּדוֹל, כִּי גַם בְּנֵי
 אוֹתָהּ הַמְּדִינָה הֵם כָּלָם רַק בְּנֵי-אָדָם כְּמוֹנֵי, וְגַם אַתֶּם
 כָּלְכֶם וְאֱלֻקִּים שְׁלַכְכֶם, כָּלָם הֵם רַק בְּנֵי-אָדָם וְלֹא אֱלֻזִּים, רַק
 שֵׁישׁ יָחִיד בְּעוֹלָם שֶׁהוּא תְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאוֹתוֹ
 לְבַד רְאוּי לְעַבְד, וְלוֹ רְאוּי לְהַתְּפַלֵּל, וְזֶהוּ עֵקֶר הַתְּכַלִּית,
 וְכִיּוֹצֵא בְּדַבְרִים אֵלֹהֵי דְבַר הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֶל הַשּׁוֹמֵר הַנְּ"ל,

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

כֵּן כְּשֶׁמְדַבְּרִים עִם רַבִּים, אֲזִי קָשָׁה מְאֹד לַפְעַל, כִּי בֵּין רַבִּים יֵשׁ תְּמִיד לְצִים,
 שְׁמֵתְלוֹצְצִים מִדְּבוּרֵי אֲמֶת, וְסִפֵּר לוֹ הַשּׁוֹמֵר מִהַגְבוּר הַנְּ"ל, שֵׁישׁ לָהֶם פֶּחַד
 גְּדוֹל מִפְּנֵי וְכוּ' כַּנ"ל. וְשָׂאֵל אוֹתוֹ הַבַּעַל תְּפִלָּה: וּמָה אַתֶּם רוֹצִים לַעֲשׂוֹת?
 וְסִפֵּר לוֹ הַשּׁוֹמֵר עֲנִין הַנְּ"ל, שֶׁהֵם רוֹצִים לְשַׁלַּח אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהֵם כָּלָם
 אֱלֻקוֹת וְכוּ' כַּנ"ל, וְשָׁחַק מִמֶּנּוּ מְאֹד הַבַּעַל תְּפִלָּה, וְאָמַר לוֹ: הֲלֹא הַכֹּל שְׁטוּת
 גְּדוֹל, כִּי גַם בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה הֵם כָּלָם רַק בְּנֵי אָדָם כְּמוֹנֵי, וְגַם אַתֶּם כָּלְכֶם
 וְאֱלֻקִּים שְׁלַכְכֶם, כָּלָם הֵם רַק בְּנֵי אָדָם וְלֹא אֱלֻזִּים, רַק שֵׁישׁ יָחִיד בְּעוֹלָם,
 שֶׁהוּא תְּבוֹרָא יִתְבָּרַךְ שְׁמוֹ, וְאוֹתוֹ לְבַד רְאוּי לְעַבְד, וְלוֹ רְאוּי לְהַתְּפַלֵּל, וְזֶהוּ
 עֵקֶר הַתְּכַלִּית, וְכִיּוֹצֵא בְּדַבְרִים אֵלֹהֵי דְבַר הַבַּעַל תְּפִלָּה אֶל הַשּׁוֹמֵר הַנְּ"ל, כִּי
 דְּבוּרוֹ שֶׁל הַבַּעַל תְּפִלָּה הִיָּה פְתוּחַ — לְגִלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת אֲמֶת
 מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, אִיךְ שְׁאִין שׁוֹם תְּכַלִּית בְּזֶה הָעוֹלָם, רַק לְעַבְד אוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ,
 וּמִי שְׁחִי כָכָה, הֵינּוּ שְׁעוֹסֵק בְּעַצְמוֹ תְּמִיד בְּתְּפִלָּה וּבְקָשָׁה אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, וְשֵׁר
 שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת רַק לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ, לוֹ נִתְגַּלָּה שֶׁהַכֹּל הֵבֵל וְרִיק, וְהַכֶּסֶף
 וְהַזָּהָב הֵם כְּלוּם, וּבְנֵי-אָדָם הֵם לֹא אֱלֻקוֹת, אֲלֵא חֲמֹר עַב וְגַם, שְׁלִבְסוּף

ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים כנ"ל. אך אף-על-פי-כן הבעל-תפלה הרבה עליו דברים, עד שלבסוף השיב לו השומר: ויתר מזה מה אני יכול לעשות? הלא אני רק יחיד בעלמא! (ויש כנגדי בני המדינה שהם רבים). וזאת התשובה היתה קצת נחמה להבעל-תפלה, כי הבין שהתחילו דבריו קצת לכנס באזני השומר, כי הדברים שדבר הבעל-תפלה מקדם בפעם הראשונה עם אותו השומר, והדברים שדבר עתה נתקבצו יחד, עד שעשו איזה רשם בלבו,

גהרי אפרסמון

יצטרף להטמינו בקבר, וחבל לחיות בדמיון כאלו בני-אדם יכולים לעזר לה, זה הפל הכל ורעות רוח, כי הם לא יכולים לעזר לעצמם, ואיך יוכלו לעזר לזולתם? ! ולא שמע אליו השומר, כי כבר נשקע אצלם טעותם מימים רבים כנ"ל, כי מי שנשקע בהכל וריק ובדמיונות של שוא ושקר, ונדמה לו כאלו הפסוף והנהב הם העקר, וכאלו בני-אדם יכולים לעזר לו וכיוצא בטעויות כאלו, לו כבר קשה לקבל דברי אמת, כי הוא כל-כף נשקע בשקר ובהכל הכלים, עד שאינו יכול להבין אחרת, כי מי שעקר את עצמו ממנו יתברך, הרי הוא חי בדמיון גדול, ורחמנות גדולה עליו, כי קשה לו לקבל את דברי החכם האמת הדבוק באין סוף ברוך הוא, מאחר שהוא געקר ממנו יתברך, וגשם את גופו וגם את נשמתו, אך אף-על-פי-כן הבעל תפלה הרבה עליו דברים, עד שלבסוף השיב לו השומר: ויתר מזה מה אני יכול לעשות? הלא אני רק יחיד בעלמא (ויש כנגדי בני המדינה שהם רבים). וזאת התשובה היתה קצת נחמה להבעל תפלה, כי הבין, שהתחילו דבריו קצת לכנס באזני השומר, כי הדברים שדבר הבעל תפלה מקדם, בפעם הראשונה עם אותו השומר, והדברים שדבר עתה, נתקבצו יחד, עד שעשו איזה רשם בלבו, עד

עד שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליו קצת, כנראה מתוך התשובה הנ"ל. וכן הלך הבעל-תפלה אל השומר השני ודבר עמו גם-כן כנ"ל ולא שמע אליו גם-כן, ובסוף השיב לו גם-כן כנ"ל: הלא אני יחיד כנגד בני-המדינה וכו' כנ"ל, וכן כל השומרים כלם השיבו לו תשובה זו בסוף.

נחרי אפרסמון

שהתחיל מעט להסתפק ולנטות אליו קצת, כנראה מתוך התשובה הנ"ל. רואים מכל זה התחזקות עצומה, כשאחד מדבר עם הזולת דבורי אמונה, ומחזקו ומעודדו ומשמחו להתקרב אליו יתברך, אף שבהתחלה אינו רוצה כלל לשמע מה שמדברים אליו, עם כל זאת כשמרבים לדבר עמו, אזי לבסוף הדבורים מתחילים להכנס בו, ואפלו שאומר: מה אני יכול לעשות? ! אני רק אחד, ומה יועיל לי, אסור להתיאש מהאדם הזה, כי סימן שהדבורים כבר התחילו לפעל אצלו. ולכן זהו ענין גדול מאד להרבות בדבורים עם כל בר ישראל, דבורי אמונה והשגחה פרטית, אף שהוא עדין רחוק בתכלית הרחוק, ואינו רוצה לקבל את הדבורים, עם כל זאת אסור להתיאש ממנו, כי הדבור יש לו כח גדול מאד, ולכן זה דבר גדול מאד לדבר ולדבר ולחזור ולדבר עם כל בר ישראל דבורי אמונה, וכודאי לבסוף יפעל אצלו. וכן הלך הבעל-תפלה אל השומר השני ודבר עמו גם-כן כנ"ל, ולא שמע אליו גם-כן, ובסוף השיב לו גם-כן כנ"ל: הלא אני יחיד כנגד בני המדינה וכו' כנ"ל; רואים מזה, שלא התפעל הבעל-תפלה שהוא הצדיק האמת משום דבר, אלא הלך אל אחד אחד, ודבר עמו מהתכלית הנצחית, איך שאין שום תכלית אחרת, רק לעבד את הקדוש-ברוך-הוא בתורה ובתפלה. ואף שבין כך כל אחד אמר לו: מה אעשה שאני יחיד, הוא לא התפעל מזה, אדרבה הוא ראה בזה הצלחה גדולה מאד, כי לכל הפחות הדבורים נכנסו בלב השומע דבוריו. וכן הלך אל כל השומרים, וכלם השיבו לו תשובה זו בסוף: אבל מה נעשה, שאנחנו רק יחידים, ואיך יכולים

אחר-כך נכנס הבעל-תפלה אל העיר, והתחיל שוב לדבר עמם בדרך, באשר שכלם בטעות גדול, ואין זה תכלית כלל, רק עקר התכלית לעסוק בתורה ותפלה וכו', ולא שמעו אליו, כי כלם נשקעו מאוד בזה מימים רבים. וספרו לו מהגבור, ושהם רוצים לשלח אל המדינה שהם כלם אלקות וכו' פנ"ל, ושחק מהם גם-כן, ואמר להם שהוא שטות, ושכלם רק בני-

---

נחרי אפרסמון

ללכת נגד כל העולם כלו? ! ובאמת זו הטעות נמצאת אצל הרבה בני אדם, שמתרחקים ממנו יתברך, דיקא על-ידי שנופלים בדעתם כשרואים שהם יחידים, וכל העולם כלו נגדם, וזה מה שמרחק אותם. ובאמת צריך להיות בדיוק ההפך, כי מעלת בר ישראל היא, כשעומד נגד זרם כל העולם כלו, ואינו מתפעל משום ברירה שבעולם.

אחר-כך נכנס הבעל-תפלה אל העיר, והתחיל שוב לדבר עמם בדרך, באשר שכלם בטעות גדול, ואין זה תכלית כלל, רק עקר התכלית לעסוק בתורה ותפלה וכו', ולא שמעו אליו, כי כלם נשקעו מאוד בזה מימים רבים; רואים מזה, שלא התפעל כלל, אלא נכנס בתוך בית הבליעה של הטמאה, שהם העשירים שעשו עצמם אלילים, וגלה לפנייהם את האמת, אשר אין שום תכלית אחרת בזה העולם, רק לעבד את הקדוש-ברוך-הוא בתורה ובתפלה, וזה שונכנס ודבר עם אנשי המדינה, זה היה לו ככר מפח שפעל אצל כל אחד מהשומרים, שעל-כל-פנים יאמר: איך אני יכול לקבל את דבריה, כשכל העולם צדין רחוקים מזה, וזה נתן לו פח להפגס ככר בתוך המדינה של עשירות, ולדבר עמהם פתוח נגד אמונתם ושטותם. וספרו לו מהגבור, ושהם רוצים לשלח אל המדינה, שהם כלם אלקות וכו' פנ"ל, ושחק מהם גם-כן, ואמר להם שהוא שטות, ושכלם רק בני-אדם וכו', והם

אָדָם וְכוּ', וְהֵם לֹא יוּכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם כָּלֵל, כִּי אַתֶּם
 בְּנֵי־אָדָם וְהֵם בְּנֵי־אָדָם וְאִינֶם אֱלֹזֵךְ כָּלֵל, רַק שֵׁישׁ יַחִיד
 יתְּבַרֵךְ שְׁמוֹ וְכוּ'. וְעַל עֲנִיַן הַגְּבוּר אָמַר לָהֶם (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָ,
 כְּדָרָךְ שְׁמַתְמִיָּה אָדָם וְאוֹמֵר): הֲאֵם אֵינֹו זֶה הַגְּבוּר (תִּידוּעַ לִי)?
 וְלֹא הִבִּינוּ דְּבָרָיו אֱלֹו. וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ מֵאַחַד לַחֲבֵרוֹ
 וּמִדְּבַר עֲמָהֶם כַּנִּל וְעַל עֲנִיַן הַגְּבוּר אָמַר לְכֹל אֶחָד
 כַּנִּל, אִם אֵינֹו זֶה הַגְּבוּר וְכוּ' כַּנִּל, וְלֹא הִבִּינוּ דְּבָרָיו.

וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ בְּעִיר, בְּאֲשֶׁר שְׁנַמְצָא אֶחָד שְׁמִדְּבַר

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לֹא יוּכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם כָּלֵל, כִּי אַתֶּם בְּנֵי־אָדָם, וְהֵם בְּנֵי־אָדָם, וְאִינֶם אֱלֹזֵךְ
 כָּלֵל, רַק שֵׁישׁ יַחִיד יתְּבַרֵךְ שְׁמוֹ וְכוּ'; כִּי בְּאַמַּת אֱלֹו שְׁבוּטָחִים עַל בְּנֵי־אָדָם
 כְּבָר קָלָלִם יִרְמֶיָהוּ הַנְּבִיא, וְאָמַר (יִרְמִיָּה י"ז, ה'): "אֲרוּר הַגְּבַר אֲשֶׁר יִבְטַח
 בְּאָדָם, וְשֵׁם בְּשׂוֹר זָרוּעוֹ וּמִן הַנְּזִי"ה יְסוּר לְבוֹ", כִּי רוּאִים אֶת טִבְעַ וּשְׁטוֹת
 בְּנֵי־אָדָם, שְׁנִטְבַּע בָּהֶם כְּאֱלֹו יִשׁוּעַתָּם תְּלוּיָהּ בְּבִשָׁר וְדָם, וְלִכֵּן הֵם בּוֹטָחִים
 בְּבְנֵי אָדָם, וּבְאַמַּת אֵין לָךְ עוֹד שְׁטוֹת יוֹתֵר גְּדוּלָה מִזֹּו. וְעַל עֲנִיַן הַגְּבוּר,
 אָמַר לָהֶם (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָ, כְּדָרָךְ שְׁמַתְמִיָּה אָדָם וְאוֹמֵר): הֲאֵם אֵינֹו זֶה הַגְּבוּר (תִּידוּעַ
 לִי)? וְלֹא הִבִּינוּ דְּבָרָיו אֱלֹו. וְכֵן הָיָה הוֹלֵךְ מֵאַחַד לַחֲבֵרוֹ, וּמִדְּבַר עֲמָהֶם
 כַּנִּל, הֵינֹו מֵהַתְּכִלִּית הַנְּצַחִית, שִׁידְעוּ שְׂאִין שׁוּם תְּכִלִּית, אֲלֹא לַעֲבֹד אֶת
 הַשֵּׁם יתְּבַרֵךְ בַּתְּפִלָּה וּבַתְּחִנוּנִים, וְלַעֲסֹק בַּתּוֹרָה וּבְקִיּוּם מִצְוֹת מַעֲשִׂיּוֹת. וְעַל
 עֲנִיַן הַגְּבוּר אָמַר לְכֹל אֶחָד כַּנִּל, אִם אֵינֹו זֶה הַגְּבוּר וְכוּ' כַּנִּל, וְלֹא הִבִּינוּ
 דְּבָרָיו; כִּי בְּאַמַּת כָּל מֵה שְׁקוֹרָה עִם הָאָדָם בְּגִשְׁמִיּוֹת וּבְרוּחָנִיּוֹת, שְׁעוֹבְרִים
 עֲלֵיו צְרוֹת וְיִסוּרִים וּמְרִירוֹת, זֶה בָּא מִמִּדַּת הַגְּבוּרָה, וְכֹל כּוֹנֵתוֹ יתְּבַרֵךְ לֹא
 לְנִקְם בְּאָדָם, אֲלֹא לַעְזֹר אוֹתוֹ שִׁיחֹזֵר בַּתְּשׁוּבָה שְׁלָמָה, וְשֵׁלֵא יִלָּךְ אַחַר
 הַהֶבֶל. וְלִכֵּן בְּכֹל דוֹר וְדוֹר הַקְּדוּשָׁתְּבְּרוּךְ־הוּא שׁוֹלַח אֶת הַגְּבוּר, שְׁזוֹ מִדַּת
 הַגְּבוּרָה, שֶׁהוֹלֵכֵת וּמִתְקַרְבֵּת לְכַבֵּשׁ עִירוֹת וּמְדִינוֹת, וְאֵינֹו רוֹצֵה רַק הַכְּנָעָה.
 וְנַעֲשֶׂה רַעַשׁ בְּעִיר, בְּאֲשֶׁר שְׁנַמְצָא אֶחָד שְׁמִדְּבַר כְּזֹאת, שְׁעוֹשֶׂה שְׁחֹזֵק

כזאת, שעושה שחוק מאמונתם, ואומר שיש יחיד וכו', ובענין הגבור הוא אומר פנ"ל, והבינו שבודאי הוא הבעל-תפלה, כי כבר היה נתפרסם אצלם פנ"ל, וצוה לחפש אחריו ולתפסו, אף-על-פי שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם פנ"ל (הינו פעם נדמה פסוחר ופעם פעני וכו' פנ"ל), אך הם ידעו מזה גם-כן שהבעל-תפלה הנ"ל הוא משנה עצמו בכל פעם. וצוה לחקר אחריו ולתפסו, וחפשו אחריו ותפסוהו, והביאוהו אל השרים, והתחילו לדבר עמו, ואמר להם גם-כן פנ"ל, באשר שכלם בטעות ושטות גדול, ואין זה תכלית כלל (הינו שהמזון אינו התכלית כלל), רק שיש יחיד שהוא הבורא ותברך שמו

נחרי אפרסמון

מאמונתם, ואומר, שיש יחיד ומיחד שהוא הקדוש-ברוך-הוא, המנהיג את עולמו בחסד וברחמים, בצדק ובמשפט, ובענין הגבור הוא אומר פנ"ל: האם זה לא הגבור שאני מכיר? ! כי באמת אי אפשר להמתיק את הדינים ומדת הגבורה, אלא על-ידי תפלה, כי יש בכח התפלה למנע את הגבורה. והבינו שבודאי הוא הבעל-תפלה, כי כבר היה נתפרסם אצלם פנ"ל, שיש אחד שמגלה את הקדוש-ברוך-הוא, ומתלוץ מעשירות, ומדבר נגד אמונתם הטפלה, כאלו הפל תלוי במזון ובכסף, עד שעושים מזה אליל, וצוה לחפש אחריו ולתפסו, אף-על-פי שהוא משנה עצמו אצלם בכל פעם פנ"ל (הינו פעם נדמה פסוחר, ופעם פעני וכו' פנ"ל), אך הם ידעו מזה גם-כן, שהבעל-תפלה הנ"ל הוא משנה עצמו בכל פעם. וצוה לחקר אחריו ולתפסו, וחפשו אחריו ותפסוהו, והביאוהו אל השרים, והתחילו לדבר עמו, ואמר להם גם-כן פנ"ל, באשר שכלם בטעות ושטות גדול, ואין זה תכלית כלל (הינו שהמזון אינו התכלית כלל), רק שיש יחיד, שהוא הבורא ותברך שמו וכו',

וְכוּ', וּבְנֵי אוֹתָהּ מְדִינָה, שְׁאַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁהֵם כָּלֶם
 אֱלֻקוֹת, לֹא יוּכְלוּ לְעֹזֵר לָכֶם כָּלֶל, כִּי הֵם רַק בְּנֵי-אָדָם
 וְכוּ', וְנַחֲשֵׁב אֶצְלָם לְמִשְׁגָּע, כִּי כָל בְּנֵי-הַמְּדִינָה הֵיוּ
 שְׁקוּעִים בַּטָּעוֹת שֶׁל הַמָּמוֹן כָּל-כֶּף בְּנִ"ל, עַד שֶׁזָּה שְׁדַבֵּר
 כִּנְגַד דַּעְתָּם וְטָעוֹתָם הָיָה נַחֲשֵׁב לְמִשְׁגָּע.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וּבְנֵי אוֹתָהּ מְדִינָה, שְׁאַתֶּם אוֹמְרִים שֶׁהֵם כָּלֶם אֱלֻקוֹת, לֹא יוּכְלוּ לְעֹזֵר לָכֶם
 כָּלֶל, כִּי הֵם רַק בְּנֵי-אָדָם וְכוּ', הֵינּוּ שֶׁהִבְעֵל-תַּפְלָה לֹא הִתְפַּעַל מֵאִי אֶחָד
 בְּעוֹלָם, וְאֶפְלוּ שֶׁהִבִּיאוּ אוֹתוֹ לְפָנֵי הַשָּׁרִים שְׁלָהֶם, גַּם לְפָנֵיהֶם דִּבֵּר דְּבוּרֵי
 אֱמוּנָה וְהִשְׁגָּחָה פְּרֻטִית, וּמָה הִתְכַּלִּית שֶׁל כָּל הַבְּרִיאָה — רַק לְהִתְפַּלֵּל
 לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלִשְׁיר שִׁירוֹת וְתִשְׁבְּחוֹת, וְלַהֲדוֹת וְלַהֲלֵל וּלְשַׁבַּח אֶת הַבוֹרָא
 יִתְבַּרֵךְ שְׁמוֹ, וְלַעֲסֹק בְּתוֹרָה וּבִתְפִלָּה, וְנַחֲשֵׁב אֶצְלָם לְמִשְׁגָּע, כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב
 (ישעי' נט, טו): "וַתְּהִי הָאֱמֶת גַּעְדֶּרֶת, וְסָר מִרְעַ מִשְׁתוֹלָל". וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ
 ז"ל (ספֶר-הַמְּדוּת, אוֹת אֱמֶת, סִמָּן ל'): לְפִי הִרְחִיק מֵאֱמֶת, כֵּן מִחֲזִיק אֶת הַסּוּר
 מִרְעַ לְשׁוֹטָה; כִּי כָל בְּנֵי הַמְּדִינָה הֵיוּ שְׁקוּעִים בַּטָּעוֹת שֶׁל הַמָּמוֹן כָּל-כֶּף
 בְּנִ"ל, עַד שֶׁזָּה שְׁדַבֵּר כִּנְגַד דַּעְתָּם וְטָעוֹתָם, הָיָה נַחֲשֵׁב לְמִשְׁגָּע; וְדַבֵּר זֶה
 גּוֹהֵג עַד עֲכָשׁוּ, שֶׁבְּנֵי-אָדָם כָּל-כֶּף נִשְׁקָעוּ בְּתַאוֹת מָמוֹן, שְׁעוֹשִׂים עֶקֶר
 מִהַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן, עַד שֶׁזָּה שְׁמַדְבֵּר נֶגֶד מָמוֹן וְכֶסֶף, נַחֲשֵׁב בְּעֵינֵיהֶם כְּמִשְׁגָּע,
 וּבִפְרָט כְּשִׁמְגְלָה אֶת הָעֵנָן שֶׁל תַּפְלָה לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, עַל הָאָדָם הַזֶּה
 מְעַלְלִים כָּל מִינֵי עֲלִילוֹת וְחוֹלְקִים עָלָיו. וְכֵמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-
 מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִמָּן צג): מָה שְׁחוֹלְקִים עָלָיו, הוּא רַק מַחֲמַת שְׁמִגְלָה אֶת עֵנָן
 הַתַּפְלָה; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ו'): "כָּרַם זֹלַת לְבָנֵי-אָדָם" — אֵלוּ
 דְּבָרִים הָעוֹמְדִים בְּרוּמוֹ שֶׁל עוֹלָם, וּבְנֵי-אָדָם מְזוֹלְזִלִים בָּהֶם, וּמֵאִי נִיהוּ?
 תַּפְלָה; וּמַחֲמַת שְׁפָל עֵנָנוּ הוּא רַק תַּפְלָה, לְכֵן בְּנֵי-אָדָם מְזוֹלְזִלִים בּוֹ; שְׁזוֹ
 הַמַּחֲלֶקֶת שֵׁשׁ בְּכָל דוֹר וְדוֹר עַל גְּדוּלֵי מַבְחָרֵי הַצְּדִיקִים, הַמְּגַלִּים וּמְפָרְסְמִים
 אֶת אֱמֶתֶת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְאִיךָ שְׁאִין שׁוֹם תְּכַלִּית אַחֲרַת בְּזוּהַ עוֹלָם, רַק
 לְדַבֵּר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּאִשֶּׁר יְדַבֵּר אִישׁ אֶל רַעְהוֹ וְהִבֵּן אֶל אָבִיו. וְשְׁאֵלוּ אוֹתוֹ:

וַשְׂאֵלוּ אוֹתוֹ: מַה זֶה שָׁאַתָּה אוֹמֵר עַל עֲנִין הַגְּבוֹר (בלשון תמיה) אִם אֵינוֹ זֶה הַגְּבוֹר כִּנְ"ל? הַשִּׁיב לָהֶם: שְׂאֵנִי הֵייתִי אֶצֶל מֶלֶךְ אֶחָד, וְנֶאֱבַד אֶצְלוֹ גְּבוֹר, וְאִם הַגְּבוֹר הַנִּ"ל הוּא אוֹתוֹ הַגְּבוֹר, יֵשׁ לִי הַפְּרוֹת עִמּוֹ, וְיִתֵּר מִזֶּה, מַה שְׂאַתֶּם בְּטוֹחִים בְּמַדִּינַת הַנִּ"ל שֶׁהֵם כֻּלָּם אֱלֻקוֹת, זֶהוּ שְׂטוּת, כִּי הֵם לֹא יוֹכְלוּ לַעְזֹר לָכֶם, וּלְדַעְתִּי, אִם תִּהְיוּ בְּטוֹחִים עֲלֵיהֶם, אֲדַרְבָּא, זֶה יִהְיֶה מִפְּלֵה שְׁלָכֶם.

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

מה זה שאתה אומר על ענין הגבור (בלשון תמיה) אם אינו זה הגבור כנ"ל? כי הם פחדו מאד מאד ממתת הגבורה ההולכת ומתקרבת אליהם; כי דבר זה רואים בחוש, שאפלו גדולי העשירים, שחושבים שכל העולם צריכים להשתחוות לפניהם, אבל כשמתגלה להם, שהנה הולכת ובאה וקרבה אליהם מדת הגבורה, הם מאד מתפחדים, כי כשעוברים על אדם דינים וגבורות, חס ושלום, לא מועיל כבר שום כסף וממון כלל. השיב להם הבעל-תפלה, שאני הייתי אצל מלך אחד, ונאבד אצלו גבור, ואם הגבור הנ"ל הוא אותו הגבור, יש לי הפרות עמו, כי כביכול הקדוש-ברוך-הוא הלביש את עצמו בעשר ספירות, והבעל-תפלה הוא מספירת המלכות. ולכן אמר להם, שהייתי אצל המלך, שהוא מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, שנאבד אצלו גבור, הינו שיצאה ממנו מדת הגבורה לכלות את העולם, ואם זהו הגבור של העשר ספירות, ספירת הגבורה, אני יש לי הפרות עמו, כי הכל צריך לעבר דרך המלכות, שהיא התפלה. ויתר מזה, מה שאתם בטוחים במדינה הנ"ל, שהם כלם אלקות, זהו שטות, כי הם לא יוכלו לעזור לכם, ולדעתי, אם תהיו בטוחים עליהם, אדרבה, זה יהיה מפלה שלכם; כי אוי לו לאדם שבוטח בבני אדם, אשר כבר אמר דוד המלך (תהלים ס, יג): "ושוא תשועת אדם"; ואמר (שם קמו, ג): "אל תבטחו בגדיבים בן אדם שאין לו תשועה"; ולכן מי שרק בוטח באדם, וחושב שהוא אליל — זו

אָמְרוּ לוֹ: מִנֵּיִן אַתָּה יוֹדֵעַ זֹאת? הַשִּׁיב לָהֶם: הַיּוֹת שְׂאֵצֶל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ כַּנֵּ"ל, הָיָה לוֹ יָד, דְּהֵינּוּ שֶׁהָיָה אֶצֶל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ תְּמוּנַת יָד עִם חֲמִשׁ אֶצְבָּעוֹת וְעִם כָּל הַשְּׂרָטוּטִין שֵׁישׁ עַל הַיָּד, וְזֹאת הַיָּד הָיְתָה הַלְּאֵנְד־קֶאָרְט (הֵינּוּ מִפֶּת הָעוֹלָם) שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל מֵה שֶׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוֹף, וּמֵה שֶׁהָיָה אַחֲרֵיכֶן, הַכֹּל הָיָה מְצִיר עַל אוֹתוֹ הַיָּד, כִּי הָיָה מְצִיר בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד צִיּוֹר עֲמִידַת כָּל עוֹלָם וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטִיו, כְּמוֹ שֶׁמְצִיר עַל הַלְּאֵנְד־קֶאָרְט (כִּידוּעַ לְבָקִיָּאִים בְּעֵגֻן צִיּוֹר מִפֶּת הָעוֹלָם שְׁקוֹרִין "לְאֵנְד־קֶאָרְט"). וְהָיָה בְּהַשְּׂרָטוּטִין כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּלֵאֲנֵד־קֶאָרְט כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת אֶצֶל כָּל דָּבָר וְדָבָר, כִּדְרִי לִידַע מֵה הוּא הַדְּבָר הַזֶּה, דְּהֵינּוּ לִידַע שֶׁכָּאֵן הוּא עִיר פְּלוֹנִי וְכָאֵן נָהָר פְּלוֹנִי וְכִיּוֹצֵא. כְּמוֹ-כֵן

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מִפְּלֵתוֹ. אָמְרוּ לוֹ אֲנָשֵׁי מְדִינַת הָעֲשִׂירוֹת: מִנֵּיִן אַתָּה יוֹדֵעַ זֹאת? הַשִּׁיב לָהֶם הַבְּעַל־תְּפִלָּה: הַיּוֹת שְׂאֵצֶל הַמֶּלֶךְ הַגָּדוֹל, שֶׁהוּא הָיָה אֶצְלוֹ כַּנֵּ"ל, הָיָה לוֹ יָד, דְּהֵינּוּ שֶׁהָיָה אֶצֶל אוֹתוֹ הַמֶּלֶךְ תְּמוּנַת יָד עִם חֲמִשׁ אֶצְבָּעוֹת וְעִם כָּל הַשְּׂרָטוּטִין שֵׁישׁ עַל הַיָּד, וְזֹאת הַיָּד הָיְתָה הַלְּאֵנְד־קֶאָרְט (הֵינּוּ מִפֶּת הָעוֹלָם) שֶׁל כָּל הָעוֹלָמוֹת, וְכָל מֵה שֶׁהָיָה מִן בְּרִיאַת שָׁמַיִם וָאָרֶץ עַד הַסּוֹף, וּמֵה שֶׁהָיָה אַחֲרֵיכֶן, הַכֹּל הָיָה מְצִיר עַל אוֹתוֹ הַיָּד, כִּי הָיָה מְצִיר בְּשְׂרָטוּטֵי הַיָּד צִיּוֹר עֲמִידַת כָּל עוֹלָם וְעוֹלָם עִם כָּל פְּרָטִיו, כְּמוֹ שֶׁמְצִיר עַל הַלְּאֵנְד־קֶאָרְט (כִּידוּעַ לְבָקִיָּאִים בְּעֵגֻן צִיּוֹר מִפֶּת הָעוֹלָם, שְׁקוֹרִין "לְאֵנְד־קֶאָרְט"). וְהָיָה בְּהַשְּׂרָטוּטִין כְּמוֹ אוֹתִיּוֹת, כְּמוֹ שֶׁבְּלֵאֲנֵד־קֶאָרְט כְּתוּבִים אוֹתִיּוֹת אֶצֶל כָּל דָּבָר וְדָבָר, כִּדְרִי לִידַע מֵה הוּא הַדְּבָר הַזֶּה, דְּהֵינּוּ לִידַע שֶׁכָּאֵן הוּא עִיר פְּלוֹנִי וְכָאֵן נָהָר פְּלוֹנִי

ממש היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל כמו אותיות, שהיו האותיות נרשמים אצל כל דבר ודבר שהיה נרשם על היד, כדי לידע מהות הדבר.

וגם פרטי כל המדינות ועירות ונהרות וגשרים והרים ושאר דברים פרטיים, הכל היה נרשם על היד בשרטוטין הנ"ל, ואצל כל דבר היו כתובים אותיות, שזהו דבר פלוני וזה דבר פלוני, וגם כל בני-אדם שהולכים בתוך המדינה, וכל המארעות שלהם, הכל היה נרשם שם. והיה כתוב שם גם כל הדרכים ממדינה למדינה וממקום למקום, ומחמת זה הייתי יודע לבנים אל

נהרי אפרסמון

וכיוצא, כמו-כן ממש היה נרשם בשרטוטי היד הנ"ל כמו אותיות, שהיו האותיות נרשמים אצל כל דבר ודבר, שהיה נרשם על היד, כדי לידע מהות הדבר, וגם פרטי כל המדינות ועירות ונהרות וגשרים והרים, ושאר דברים פרטיים — הכל היה נרשם על היד בשרטוטין הנ"ל, ואצל כל דבר היו כתובים אותיות, שזהו דבר פלוני, וזה דבר פלוני, וגם כל בני-אדם שהולכים בתוך המדינה וכל המארעות שלהם, הכל היה נרשם שם, והיה כתוב שם גם כל הדרכים ממדינה למדינה וממקום למקום; כל ענין היד הזה, שיש בו חמש אצבעות הוא סוד הנבואה, כמו שכתוב (הושע יב, יא): "וביד הנביאים אדמה", וכתוב במראה יחזקאל (יחזקאל ח, ג): "וישלח תבנית יד, ויקחני בציצת ראשי, ותשא אתי רוח בין הארץ ובין השמים"; וכן (יחזקאל לו, א): "היתה עלי יד הנוה, ויוצאני ברוח הנוה" [עין תקוני זהר (תקוני יח): שכינתא תתאה פלילא מארבע סרי פרקין דיד, דאנון בחמש אצבעאן, ואינון יקו"ק יו"ד ה"א וא"ו ה"א. ארבע סרי אתון דקדשא בריך

הָעִיר הַזֹּאת, מִה שְׂאֵי אֶפְשָׁר לְשׁוּם אָדָם לְבָנִים לְכָאן. וְכֵן
אִם אַתֶּם רוֹצִים לְשַׁלַּח אוֹתִי לְעִיר אַחֶרֶת, אֲנִי יוֹדֵעַ הַדְּרָךְ
גַּם-כֵּן. הַכֹּל עַל-יַדֵי הַיָּד הַנַּ"ל.

וְכֵן הָיָה נִרְשָׁם בְּהַ הַדְּרָךְ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי יֵשׁ דְּרָךְ
וְנָתִיב, שְׁעַל-יָדוֹ יְכוּלִין לְעֲלוֹת מֵאֶרֶץ לְשָׁמַיִם, (כִּי אֵי
אֶפְשָׁר לְעֲלוֹת לְשָׁמַיִם, מִחֲמַת שְׂאִין יוֹדְעִין הַדְּרָךְ, וְשֵׁם הָיָה נִרְשָׁם הַדְּרָךְ
נִהְרִי אֶפְרַסְמוֹן)

הוא דכלילין בה, ודא איהו "ובניד הנביאים אדמה", שעל ידה הנביא רואה מעולם לעולם וכיון]; אבל צריכים לדעת, שהכל הוא על שם המשאל, כי למעלה אין דמות ותבנית כלל, כמו שכתוב (דברים כז, טו): "ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה תועבת ה' מעשה ידי חרש ושם בסתר"; ומוכא בתקונים (הקדמה ו:): ארור האיש אשר יעשה פסל וגו', ושם בסתר — בסתרו של עולם, ואפלו מכל מה דבר נש יכיל לאסתכלא בעינא, ואפלו מכל דיוקנין דאתזי לנביאי צורת דיוקנא דכלילא מבמה נהורין, שזה כלל חכמת הקבלה, שהיא פלולה ביד, שהוא כמו לאנד-קארט (מפת העולם), אבל לא שזו איזו מציאות, כן היא כל חכמת הקבלה, צריכים ללמד במציאותם, אבל לא במהותם, הינו לידע שיש דבר בזה, כי כן נגלה לנו מתכמי האמת, אבל לא שיאמר האדם, שהוא רואה איזה יד וכדומה, ולכן היד הזו שהיתה אצל המלך, זה כביכול על שם המשאל, כדי שהיה לנו איזו השגה שיש דבר בזה, הינו יד, שהיא כמו לאנד-קארט (מפת העולם), שייכולים לראות שמה את כל מה שרק קורה בעולם, ולקשרו אל רוחניות חיות אלקות, שכל זה הוא סוד היד שהיתה אצל המלך, שממנה מדבר הבעל-תפלה, שהוא הסתכל ביד, ומחמת זה הייתי יודע לבנס אל העיר הזאת, מה שאי אפשר לשום אדם לבנס לכאן, וכן אם אתם רוצים לשלח אותי לעיר אחרת, אני יודע הדרך גם-כן, הכל על-ידי היד הנ"ל, וכן היה נרשם בה הדרך מעולם לעולם; כי יש דרך ונתיב, שעל ידו יכולין לעלות מארץ לשמים (כי אי אפשר לעלות לשמים, מחמת שאין יודעין הדרך, ושם היה נרשם

לְעֹלֹת לַשָּׁמַיִם), וְהָיָה נִרְשָׁם שֵׁם כָּל הַדְּרָכִים שֵׁישׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי אֱלֹהֵינוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם אוֹתוֹ הַדְּרֶה, וּמִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחַר, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם אוֹתוֹ הַדְּרֶה גַם־כֵּן, וְכֵן חֲנוּף עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחַר, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם גַּם אוֹתוֹ הַדְּרֶה, וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם בְּשֵׁרְטוּטֵי הַיָּד הַנִּלְלָה. גַּם הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּפִי מַה שֶּׁהָיָה בְּעֵת בְּרִיאַת

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַדְּרֶה לְעֹלֹת לַשָּׁמַיִם), וְהָיָה נִרְשָׁם שֵׁם כָּל הַדְּרָכִים שֵׁישׁ מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, כִּי אֱלֹהֵינוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ פְּלוֹנִי, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם אוֹתוֹ הַדְּרֶה, שְׁזָה הַדְּרֶה שֶׁל צְדָקָה וְחֶסֶד שְׁעוֹשָׂה אֱלֹהֵינוּ, כִּי בְּכָל מְקוֹם שֵׁישׁ חֶסֶד — מְלַבֵּשׁ שֵׁם אֱלֹהֵינוּ, וְאֵף שֶׁהָיָה קִנְאֵי בֶן קִנְאֵי, עִם כָּל זֹאת כָּל עֲנִינּוּ הוּא רַק לַעֲשׂוֹת חֶסֶד, וּמִתְגַּלֶּה לְצַדִּיקִים עַל־יְדֵי מִדַּת הַחֶסֶד שְׁעוֹשִׂים, וְכָל הַצַּדִּיקִים שֶׁזָּכוּ לְגִלּוֹי אֱלֹהֵינוּ, הָיָה הַכֹּל מִחֲמַת שְׁמֶסְרוֹ אֶת נַפְשָׁם לַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִם הַזּוֹלָת. וְכֵן אָמַר רַבְּנוּ יו"ל (ספֶּרֶת־הַמִּדּוֹת, אוֹת בְּשׁוּרָה, סִימָן א'): מִי שֶׁהוּא רָגִיל לֹמַר בְּשׁוּרוֹת טוֹבוֹת, הוּא מִתְלַבֵּשׁ בְּבַחֲיִנַת אֱלֹהֵינוּ; וְלִכֵּן הַדְּרֶה שָׁבוּ עָלָה אֱלֹהֵינוּ לַשָּׁמַיִם, הָיָה דְרֶה מִדַּת הַחֶסֶד, וּמִשָּׁה רַבְּנוּ עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחַר, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם אוֹתוֹ הַדְּרֶה גַם־כֵּן, שְׁזָה דְרֶה שֶׁל תּוֹרָה, כִּי מִשָּׁה עָלָה לְקַבֵּל אֶת הַתּוֹרָה, וּמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ בְּשִׁבִיל הַתּוֹרָה, וְלִכֵּן נִקְרְאָת עַל שְׁמוֹ, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְלָאכֵי ג, כב): "זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי"; וְכֵן חֲנוּף עָלָה לַשָּׁמַיִם בְּדֶרֶךְ אַחַר, וְהָיָה כְּתוּב שֵׁם גַּם אוֹתוֹ הַדְּרֶה, שְׁזָה הָיָה דְרֶה הַתְּפִלָּה, שֶׁהָיָה תְּמִיד מִתְבּוֹדֵד עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁנִּכְלָל לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל־יְדֵי רַבּוּי תְּפִלּוֹתָיו וּדְבָקוֹתוֹ וַיְחַוְדְּיוּ הַקְּדוֹשִׁים, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (בְּרֵאשִׁית ה, כד): "וַיִּתְהַלֵּךְ חֲנוּף אֶת הָאֱלֹהִים וַאֲיַנְנוּ, כִּי לָקַח אֹתוֹ אֱלֹהִים"; הֵינּוּ שֶׁנִּכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְכֵן מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, הַכֹּל הָיָה נִרְשָׁם בְּשֵׁרְטוּטֵי הַיָּד הַנִּלְלָה, הֵינּוּ אֵיךְ זוֹכִים לַעֲלֹת מֵעוֹלָם לְעוֹלָם, גַּם הָיָה נִרְשָׁם עַל הַיָּד, כָּל דָּבָר וְדָבָר כְּפִי מַה שֶּׁהָיָה

העולם, וכפי ההוזה שלו, וכפי מה שיהיה אחר-כך, כגון סדום, היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה קדם שנהפכה. גם היה מציר שם הפיכת סדום, כמו שהעיר נהפכת, וגם היה מציר שם ציור של סדום שיש לה אחר ההפיכה, כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהוזה ומה שיהיה. ושם, באותו היד, ראיתי שאותה המדינה הנ"ל, שאתם אומרים עליהם שהם כלם אלקות, עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם, כלם יהיו נכלין ואובדין. (כל זה השיב להם הבעל-תפלה).

גחרי אפרסמון

בעת בריאת העולם, וכפי ההוזה שלו, וכפי מה שיהיה אחר-כך, כגון: סדום היה נרשם שם כפי מה שהיתה בעת ישובה, קדם שנהפכה, גם היה מציר שם הפיכת סדום, כמו שהעיר נהפכת, וגם היה מציר שם ציור של סדום, שיש לה אחר ההפיכה, כי היה נרשם על היד מה שהיה ומה שהוזה ומה שיהיה, שזה כלל חכמת הקבלה, שאדם דבוק בו יתברך ונכלל לגמרי בעצם עצמיותו יתברך, כי כלל חכמת הקבלה כלולה ביד, שזה סוד (ישעיה נא, טז): "ובצל ידי פסיתיך", ומובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נה), שהרשעים רוצים רק לכלות את הצדיקים, ועל-ידי שממשיכים על עצמם יד השם, הם נסתרים ולא יכולים לעשות להם שום דבר. והכלל, שהיד הזו היא, כביכול, השגחתו יתברך, שמשיגת על כל הבריאה, והלביש את עצמו, כביכול, בעולמות שהם הספירות, וכלם כלולים "ביד". ושם באותו היד, ראיתי שאותה המדינה הנ"ל, שאתם אומרים עליהם שהם כלם אלקות, עם כל האנשים הבאים אליהם לקבל עזר מהם, כלם יהיו נכלין ואובדין (כל זה השיב להם הבעל-תפלה); כי בודאי הכל רשום ביד הו"ה, כמו שכתוב אצל בלשאצר המלך (דניאל ה, ה): "בה שעתה נפקה אצבען די יד אנש וכתבן" וגו', וכתוב (דברי-הימים א' כח, יט): "הכל בכתב מיד הו"ה עלי השכיל" וגו'.

וּנְפֹלָא בְּעֵינֵיהֶם הַדָּבָר מְאֹד, כִּי הָיוּ נִכְרִים דְּבָרֵי אַמְתָּא,
 כִּי זֶה יְדוּעַ, שְׁעַל הַלְאָנְד־קֶאָרְט מְצִיר כָּל
 הַדְּבָרִים, וְהִבִּינוּ שְׁגָם דְּבָרָיו נִרְאִין דְּבָרֵי אַמְתָּא, כִּי זֶה
 רוֹאִין, שְׁאֵפְשָׁר לְקַבֵּץ וּלְחַבֵּר שְׁנֵי שְׂרָטוּטִין שֶׁל הַיָּד
 וַיְהִיָּה מֵהֶם אוֹת (עַל־כֵּן הִבִּינוּ שְׁדְּבָרִים אֵלּוּ הִנְ"ל אִי אֵפְשָׁר לְבָדוֹת
 זֹאת מִלְּבוֹ, וְנִפְלָא בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד). וְשְׁאֵלּוּ אוֹתוֹ: הֵיכָן הוּא הַמְּלָךְ
 הִנְ"ל? אוֹלֵי יִגְלֶה לָנוּ דְּרָךְ אֵיךְ לְמַצֵּא מְמוּזָן? הַשֵּׁיב לָהֶם:
 עֲדִין אַתֶּם רוֹצִים מְמוּזָן? (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָ), מִמְּמוּזָן לֹא תִדְבְּרוּ

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וּנְפֹלָא בְּעֵינֵיהֶם הַדָּבָר מְאֹד, כִּי הָיוּ נִכְרִים דְּבָרֵי אַמְתָּא, כִּי זֶה יְדוּעַ, שְׁעַל
 הַלְאָנְד־קֶאָרְט מְצִיר כָּל הַדְּבָרִים, וְהִבִּינוּ שְׁגָם דְּבָרָיו נִרְאִין דְּבָרֵי אַמְתָּא, כִּי זֶה
 רוֹאִין, שְׁאֵפְשָׁר לְקַבֵּץ וּלְחַבֵּר שְׁנֵי שְׂרָטוּטִין שֶׁל הַיָּד, וַיְהִיָּה מֵהֶם אוֹת (עַל־כֵּן
 הִבִּינוּ, שְׁדְּבָרִים אֵלּוּ הִנְ"ל, אִי אֵפְשָׁר לְבָדוֹת זֹאת מִלְּבוֹ, וְנִפְלָא בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד); כִּי גַם אֵלּוּ
 שְׂרָחוּקִים בְּתַכְלִית הָרְחוּק מִהַקְדָּשָׁה, אִם רַק מְטַעֲמִים לָהֶם אֵיזָה טַעַם
 מְרוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, הֵם צְרִיכִים לַהוֹדוֹת, אֲשֶׁר אֵין עוֹד עֲרֻבוֹת יְדִידוֹת
 מִתִּיקוֹת צוּף דְּבֶשׁ נַעַם וְתַעֲנוּג מִהַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת. וְשְׁאֵלּוּ אוֹתוֹ: הֵיכָן הוּא
 הַמְּלָךְ הִנְ"ל? אוֹלֵי יִגְלֶה לָנוּ דְּרָךְ אֵיךְ לְמַצֵּא מְמוּזָן? רוֹאִים מְזָה, אִם אָדָם
 שְׁקוּעַ בְּאִיזוֹ תַּאֲנָה אוֹ מְדָה רְעָה, אֵפְלוֹ שְׁיִגְלוּ לוֹ כָּל מִינֵי רוֹחֲנִיּוֹת אֱלֻקוֹת,
 וַיִּצְטָרֵךְ לַהוֹדוֹת אֲשֶׁר אֵין כְּמוֹתֶם, עִם כָּל זֹאת כְּשֶׁמִּתְגַּבְּרַת עָלָיו הַתַּאֲנָה,
 הוּא חוֹזֵר אֵלֶיהָ, כִּי הָרִי הֵם בְּעֶצְמָם הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת, הַצָּרְכוֹ לַהוֹדוֹת
 שְׁאֵין נַעַם יוֹתֵר מְזָה, עִם כָּל זֹאת חֲזָרוּ לְסוּרָם, וְשְׁאֵלּוּ: הֵיכָן הוּא הַמְּלָךְ
 שְׁיִגְלֶה לָנוּ אֵיךְ מְשִׁיגִים כֶּסֶף וּמְמוּזָן? הַשֵּׁיב לָהֶם הַבְּעַל תַּפְלָה: עֲדִין אַתֶּם
 רוֹצִים מְמוּזָן (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָ)? מִמְּמוּזָן לֹא תִדְבְּרוּ בְּלָל, כִּי זֶה הָעֵקֶר, מִי שְׂרוּצָה
 לַהֲיוֹת מְקַרֵּב אֶל הַבְּעַל־תַּפְלָה, וְשִׁתְּגַלֶּה אֵלָיו רוֹחֲנִיּוֹת חַיּוֹת אֱלֻקוֹת, שְׁלֹא
 יְדַבֵּר מִמְּמוּזָן וְכֶסֶף. [וּבְאַמְתָּא בְּזָה יְכוּלִים לְבַחֵן אֶת הָאָדָם הֵיכָן הוּא מְחִזִּיק,
 כִּי אִם עֲדִין מְדַבֵּר מִכֶּסֶף, סִימָן שֶׁהוּא שְׁקוּעַ בְּכָל מִינֵי עֲבֻדוֹת זָרוֹת

כָּלֵל. שְׁאֵלוֹ אוֹתוֹ: אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵיכָן הוּא הַמֶּלֶךְ הַנִּלְוֵל.
 הַשִּׁיב לָהֶם: גַּם אֲנִי אֵינִי יוֹדֵעַ מִהַמֶּלֶךְ הַנִּלְוֵל. וּמַעֲשֵׂה
 שְׁהִיָּה כִּף הִיָּה:

שְׁהִיָּה מֶלֶךְ וּמִלְכָּה, וְהִיָּה לָהֶם בַּת יְחִידָה, וְהַגִּיעָה סָמוּךְ
 לְפָרְקָה, וְהוֹשִׁיבוּ יוֹעֲצִים לִיעֵץ אֶת מִי רָאוּי
 לְהַשִּׁיאָה לוֹ. וְגַם אֲנִי הִיִּיתִי שָׁם בֵּין בְּעָלֵי הָעֲצָה, כִּי
 הַמֶּלֶךְ הָיָה אוֹהֵב אוֹתִי, וְהִיִּיתָה עֲצָתִי שְׂוִיתָנוּ לָהּ אֶת

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁבַעֲוֹלָם, וַיִּכְמוּ שְׂאֵמֶר רַבְּנוּ ו'ל (לקויטי-מוֹהֲרָן, חֶלֶק א', סִימָן כג), שְׁעָקֶר גְּדֻלַּת
 בַּר יִשְׂרָאֵל הוּא כְּשֶׁרְחֹק מִתְּאַוֹת מְמוֹן. וְכֹל מִי שֶׁנִּמְצָא עֲדִין בְּשֶׁקֶר, הוּא
 מַדְבֵּר תְּמִיד מִכֶּסֶף וּמְמוֹן, וְזֶה עָקֶר הַנוֹשֵׂא אֶצְלוֹ, רַק כֶּסֶף וּמְמוֹן. שְׁאֵלוֹ
 אוֹתוֹ: אֶף-עַל-פִּי-כֵן הֵיכָן הוּא הַמֶּלֶךְ הַנִּלְוֵל? הַמֶּלֶךְ סוֹבֵב עַל מֶלֶךְ מַלְכֵי
 הַמֶּלְכִּים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וְרוֹאִים שְׁאֵפְלוּ אֶחָד שֶׁנִּפְּל כָּבֵד בְּעַמְקֵי עַמְקִים,
 בְּשֹׂאֵל תַּחֲתִית וּמִתַּחֲתֵיו בְּתוֹךְ תְּאַוֹת מְמוֹן, אֶף-עַל-פִּי-כֵן הוּא שׂוֹאֵל הֵיכָן
 הוּא הַמֶּלֶךְ, כִּי לְכֹל אֶחָד יֵשׁ תְּשׁוּקָה לְשׁוּב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כִּי הַנִּשְׁמָה הִיא
 חֶלֶק אֱלוֹהִים מִמַּעַל, וְנִמְשַׁכֶּת אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ. הַשִּׁיב לָהֶם הַבְּעַל תְּפִלָּה: גַּם אֲנִי
 אֵינִי יוֹדֵעַ מִהַמֶּלֶךְ הַנִּלְוֵל, כִּי תַכְלִית הַיְדִיעָה שְׁלֵא גִדַּע, כִּי כָּל שְׂאֵדָם זוֹכָה
 לְהִתְקַרֵּב יוֹתֵר אֶל הַקִּדְשָׁה, וּמִמְשִׁיף עַל עֲצָמוֹ הָאֶרֶת הָאֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ
 הוּא, יוֹתֵר יוֹדֵעַ שְׂאֵינוֹ יוֹדֵעַ כְּלוּם. וְלִכֵּן אָמַר הַבְּעַל-תְּפִלָּה: "גַּם אֲנִי אֵינִי
 יוֹדֵעַ מִהַמֶּלֶךְ", כִּי כִּף בְּרַכָּם שֶׁל צְדִיקִים שֶׁמִּחֲזִיקִים אֶת עֲצָמָם תְּמִיד, שְׂאֵינָם
 יוֹדְעִים כְּלוּם, וּמַעֲשֵׂה שְׁהִיָּה כִּף הִיָּה, כָּאֵן מִתְחִיל סֵדֵר הַשְּׁתַּלְשְׁלוֹת
 הָעוֹלָמוֹת, שְׁהִיָּה מֶלֶךְ וּמִלְכָּה, שְׁהִיָּה קִדְשָׁה בְּרִיף הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ, וְהִיָּה לָהֶם
 בַּת יְחִידָה, שְׁהִיָּה סוֹבֵב עַל הַתּוֹרָה, וְהַגִּיעָה סָמוּךְ לְפָרְקָה, לִתֵּן אֶת הַתּוֹרָה,
 וְהוֹשִׁיבוּ יוֹעֲצִים לִיעֵץ אֶת מִי רָאוּי לְהַשִּׁיאָה לוֹ, שְׁהִיָּה הַשְּׂרִי מַעֲלָה, שְׁהֵם
 יַעֲצוּ כָל אֶחָד שְׂוִיתָנוּ לְאֵמָה שֶׁתַּחֲתֵיו, וְגַם אֲנִי שְׁהִיא נִשְׁמַת מְשִׁיחַ
 הַבְּעַל-תְּפִלָּה, הִיִּיתִי שָׁם בֵּין בְּעָלֵי הָעֲצָה, כִּי הַמֶּלֶךְ הָיָה אוֹהֵב אוֹתִי, כִּי אֶצְלוֹ

הגבור, באשר שהגבור עשה לנו פמה טובות, שכבש פמה מדינות, על-פן ראוי שיתנו לו את הבת-מלכה לאשה. והוטבה עצתי מאד והספימו כלם לזה, והיתה שמחה גדולה שם על שמצאו חתן להבת-מלכה. והשיאו אותה עם הגבור, וילדה הבת-מלכה ולד, ואותו התינוק

נהרי אפרסמון

יתברך מאד מאד חשובה תפלה, שכל אדם, יהיה במקום שיהיה, הוא יכול לדבר אל הקדוש-ברוך-הוא. ודבר זה יכניס רק משיח בעולם, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג), אשר בשביל זה נקרא משיח, על שם משיח אלמים, והיתה עצתי שיתנו לה את הגבור, שהם נשמות ישראל הנקראים עם קשה ערף, ואמרו חכמינו הקדושים (ביצה כה:): נתנה תורה לישראל מפני שהן עזין; והם חזקים מאד, ומוסרים את נפשם לקיים את רצונו יתברך, אף שעובר עליהם מה שעובר מכלל אמות העולם. ולכן היתה עצתו של משיח, שהוא הבעל תפלה, שימסרו את התורה לנשמות ישראל, באשר שהגבור עשה לנו פמה טובות, שכבש פמה מדינות, כי נשמות ישראל מגלים ומפרסמים את אמתת מציאותו יתברך בכל המקומות שבאים לשם, וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן עו): ישראל הם נעשים אדונים לבעליהם, כי בכל מקומות שהם באים, הם מעלין ומנשאים כל המקומות הנפולין אליו יתברך, על-פן ראוי שיתנו לו את הבת מלכה לאשה, שהיא התורה הקדושה. והוטבה עצתי מאד, והספימו כלם לזה, כי הקדוש-ברוך-הוא הלא קדם אל כל האמות העולם שיקבלו את התורה ולא רצו, עד שבא אל נשמות ישראל, ואמרו: "נעשה ונשמע", והיתה שמחה גדולה שם על שמצאו חתן להבת מלכה והשיאו אותה עם הגבור, כמאמרם ז"ל (תנחומא אחרי) על הפסוק (שיר השירים ג, יא): "ביום חתנתו" — זה סיני יום מתן תורה; כי עוד לא היתה שמחה בעולם כשמחת יום קבלת התורה, כמאמרם ז"ל (מדרש תהלים קיז, סימן א'), שמתן תורה שמחה לישראל. וילדה הבת מלכה ולד, כי ישראל הם פריין ורביין בתורה,

הָיָה יִפְהַתְאָר מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא הָיָה יָפִי שֶׁל מִיּוֹן אֲנוּשֵׁי כָּלָל, וְשִׁעְרוֹתָיו הָיוּ שֶׁל זָהָב, וְהָיָה לָהֶם כָּל הַגְּוֹנִים, וּפְנֵי הָיוּ כַּפְּנֵי חֲמָה, וְעֵינָיו הָיוּ אֹרוֹת אַחֲרִים. וְהַתִּינוּק הַזֶּה נוֹלַד עִם חֲכָמָה גְּמוּרָה, כִּי רָאוּ בּוֹ תַכְּף (בְּשַׁעַת הַהוֹלָדָה) שֶׁהוּא חָכֵם גְּמוּר, שֶׁכִּשְׁהָיוּ מְדַבְּרִים בְּנֵי־אָדָם, בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁחֵק הָיָה שׁוֹחֵק, וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזָה, כִּי הִפִּירוּ בּוֹ שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל, רַק שֶׁעֲדִין אֵין לוֹ הַתְּנוּעוֹת שֶׁל גְּדוֹל, כְּגוֹן דְּבוּר וְכִיּוּצָא.

נְהָרֵי אַפְרָסְמוֹן

וּכְכֹל שְׁנִכְנָסִים בַּתּוֹרָה, הֵם מְחַדְּשִׁים חֲדוּשֵׁין חֲדָשִׁים, וְלָכֵן אֵין לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר אֶת יִקְרַת מַעְלַת נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל הָעוֹסְקִים בַּתּוֹרָה, כִּי הֵם נִדְמִין כְּמוֹ תִינוּק, כְּמֵאֲמָרָם ו'ל (עֲרוּבִין נד): עַל הַפְּסוּק (מְשַׁלִּי ה, יט): "דְּדִיָּה יְרוּךְ בְּכָל עֵת", לָמָּה נִמְשְׁלוּ דְבָרֵי תּוֹרָה כְּדָד? מַה יָדָּ זֶה, כָּל זְמַן שֶׁהַתִּינוּק מִמְשַׁמֵּשׁ בּוֹ מוּצָא בּוֹ חֵלֵב, אֵף דְבָרֵי תּוֹרָה, כָּל זְמַן שֶׁאָדָם הוֹגֵה בְּהֵן מוּצָא בְּהֵן טַעַם; וְכֵן הוּא (מְדַרְשׁ שְׁמוּאֵל, פָּרָק א', סִימָן א'): מַה הַתִּינוּק הַזֶּה מְבַקֵּשׁ לֶאֱכֹל בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם, כֶּף אָדָם צָרִיף לְהִיּוֹת יָגַע בַּתּוֹרָה בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם; וְאוֹתוֹ הַתִּינוּק הָיָה יִפְהַ תְּאָר מְאֹד מְאֹד, שְׁלֹא הָיָה יָפִי שֶׁל מִיּוֹן אֲנוּשֵׁי כָּלָל, וְשִׁעְרוֹתָיו הָיוּ שֶׁל זָהָב, וְהָיָה לָהֶם כָּל הַגְּוֹנִים, וּפְנֵי הָיוּ כַּפְּנֵי חֲמָה, וְעֵינָיו הָיוּ אֹרוֹת אַחֲרִים, וְהַתִּינוּק הַזֶּה נוֹלַד עִם חֲכָמָה גְּמוּרָה, כִּי רָאוּ בּוֹ תַכְּף (בְּשַׁעַת הַהוֹלָדָה), שֶׁהוּא חָכֵם גְּמוּר, שֶׁכִּשְׁהָיוּ מְדַבְּרִים בְּנֵי־אָדָם בְּמָקוֹם שֶׁצָּרִיכִין לְשַׁחֵק הָיָה שׁוֹחֵק, וְכֵן פִּיּוּצָא בְּזָה, כִּי הִפִּירוּ בּוֹ, שֶׁהוּא חָכֵם גְּדוֹל, רַק שֶׁעֲדִין אֵין לוֹ הַתְּנוּעוֹת שֶׁל גְּדוֹל, כְּגוֹן דְּבוּר וְכִיּוּצָא. שְׁכָל זֶה סוֹכֵב עַל כָּל אֶחָד שְׁלוֹמֵד אֶת הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וּמְחַדֵּשׁ בָּהּ חֲדוּשֵׁין חֲדָשִׁים, שֶׁהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְשַׁתְּעֵשֵׁעַ עִמוֹ, וְהוּא יִפְהַ תְּאָר, וּפְנֵי מְאִירוֹת כַּפְּנֵי הַחֲמָה, כִּי מִי שֶׁמְכַנֵּס אֶת עֲצָמוֹ בַּתּוֹךְ הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה — פְּנֵי מְאִירוֹת מְאֹד, וְכִמוֹ שֶׁכְּתוּב (קֹהֶלֶת ת, א): "חֲכָמַת אָדָם תְּאִיר פָּנָיו", וַיֵּשׁ בּוֹ כָּל

וְהָיָה אֶצֶל הַמֶּלֶךְ מְלִיץ, דְּהֵינּוּ דְבָרָן בְּעַל־לְשׁוֹן וּמְלִיצָה,
שְׁהִיָּה יָכוֹל לְדַבֵּר וּלְהַמְלִיץ דְּבָרֵי צְחוּת נַפְלָאִים
מְאֹד, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַמֶּלֶךְ. וְהַמְלִיץ הִיָּה גַם מַעְצָמוֹ
מְלִיץ נָאָה, אִף הַמֶּלֶךְ הַנ"ל הִרְאָה לוֹ דְרָךְ אִיף יַעֲלֶה לְקַבֵּל
בַּח חֲכָמַת הַמְלִיצָה, וְעַל־יְדֵי זֶה הִיָּה מְלִיץ נַפְלָא מְאֹד
מְאֹד.

נְהָרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַחֲכָמוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, כִּי מִי שְׁלוֹמֵד תּוֹרָה הַקְדוּשָׁה לְשִׁמָּה, לְשֵׁם אֵל עוֹלָם,
נִפְתָּחִים לוֹ כָּל מַעֲיָנוֹת הַחֲכָמָה, וְהַכֵּל נִגְלָה לְפָנָיו. וְהָיָה אֶצֶל הַמֶּלֶךְ מְלִיץ,
דְּהֵינּוּ דְבָרָן בְּעַל לְשׁוֹן וּמְלִיצָה, שְׁהִיָּה יָכוֹל לְדַבֵּר וּלְהַמְלִיץ דְּבָרֵי צְחוּת
נַפְלָאִים מְאֹד, שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת לְהַמֶּלֶךְ, וְהַמְלִיץ הִיָּה גַם מַעְצָמוֹ מְלִיץ נָאָה,
אִף הַמֶּלֶךְ הַנ"ל הִרְאָה לוֹ דְרָךְ, אִיף יַעֲלֶה לְקַבֵּל בַּח חֲכָמַת הַמְלִיצָה,
וְעַל־יְדֵי־זֶה הִיָּה מְלִיץ נַפְלָא מְאֹד מְאֹד; כִּי עֲנֵן הַמְלִיץ הוּא דְבָר גְּדוֹל
וְנַפְלָא מְאֹד, לְהַמְלִיץ טוֹב בְּעַד כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שְׁוֹ מְדַרְגַּת גְּדוּלֵי וּמִבְּחָרֵי
הַצְּדִיקִים, שְׁתַּמִּיד מְחַפְּשִׁים וּמְבַקְּשִׁים אַחַר הַטוֹב שֵׁישׁ אֶצֶל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל,
וּמְמַלְצִים טוֹב בְּעַדוֹ, וְאֶפְלוֹ שְׁהוּא כְּמוֹ שְׁהוּא, עִם כָּל זֹאת מְחַפְּשִׁים
וּמְבַקְּשִׁים, עַד שְׁמוּצָאִים אֶצְלוֹ אִיזָה טוֹב, כִּי אִיף שְׁהוּא בְּנֻדָּאֵי יֵשׁ טוֹב אֶצֶל
כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, כְּמוֹבָא בְּדְבָרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רַפְכ); וְזֶה
מְאֹד מְאֹד חָשׁוּב אֶצְלוֹ יְתַבְרַךְ, מִי שְׁיִכּוֹל לְהַמְלִיץ טוֹב בְּעַד גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל.
וְכַשְׁצְדִּיק מְלַמֵּד זְכוּת עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְגוֹרֵם לוֹ שְׁגָם הוּא יוֹכֵל לְשִׁיר
שִׁירוֹת וְתִשְׁבָּחוֹת אֶל הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, אִזּוֹ הַמֶּלֶךְ בְּעַצְמוֹ מְלַמֵּד אוֹתוֹ אִיף
לְהִיֹּת מְלִיץ נַפְלָא, כִּי הוּא נוֹתֵן לוֹ דְרָךְ חֲדָשָׁה, אִיף לְמַצָּא אֶת הַטוֹב שְׁבִכָּל
אֶחָד וְאֶחָד, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנֵי ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן יז): דְרָךְ הַשֵּׁם
יְתַבְרַךְ לְהַבִּיט עַל הַטוֹבוֹת שְׁעוֹשִׁים, וְאִף שְׁנִמְצָא בָהֶם גַּם־כֵּן מֵה שְׁאִינוֹ
טוֹב, אִינוֹ מְסַתְּכָל עַל זֶה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (בַּמְדָּבָר כג, כא): "לֹא הַבִּיט אֶן
בְּיַעֲקֹב", וְאֵת זֶה הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְלַמֵּד אֶת הַמְלִיץ, שְׁהוּא הַצְּדִיק שְׁבִכָּל
דוֹר וָדוֹר, שְׁיִוְכַל לְהַמְלִיץ טוֹב עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, וְלִכֵּן אִף שְׁהַמְלִיץ שְׁהוּא

גַּם הָיָה לְהַמְלִיךְ חָכָם, וְהַחֲכָם הָיָה גַּם־כֵּן מֵעֲצָמוֹ חָכָם,
 אֵךְ הַמְלִיךְ הִרְאָה לוֹ דָרֶךְ, אֵיךְ יַעֲלֶה וַיִּקְבַּל חֲכָמָה,
 וְעַל־יָדָי זֶה הָיָה חָכָם נִפְלָא מְאֹד. וְכֵן הַגְּבוּר הָיָה גְבוּר
 מֵעֲצָמוֹ, וְהַמְלִיךְ הִרְאָה לוֹ דָרֶךְ אֵיךְ יַעֲלֶה וַיִּקְבַּל גְּבוּרָה,
 וְעַל־יָדָי זֶה הָיָה גְבוּר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד, כִּי יֵשׁ חֶרֶב

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַצַּדִּיק יוֹדֵעַ הֵיטֵב אֵיךְ לְהַמְלִיץ עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֹאת הַמְלִיךְ מַלְכֵי
 הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא הִרְאָה לוֹ דָרֶךְ אֵיךְ לְהַמְלִיץ עַל כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל.
 גַּם הָיָה לְהַמְלִיךְ חָכָם, וְהַחֲכָם הָיָה גַּם־כֵּן מֵעֲצָמוֹ חָכָם, אֵךְ הַמְלִיךְ הִרְאָה לוֹ
 דָרֶךְ, אֵיךְ יַעֲלֶה וַיִּקְבַּל חֲכָמָה, וְעַל־יָדָי־זֶה הָיָה חָכָם נִפְלָא מְאֹד; כִּי עַנְיָן
 הַחֲכָמָה הוּא דָבָר נִפְלָא מְאֹד, שְׁאֵדָם מַכְנִיִּס אֶת עֲצָמוֹ בְּחֲכַמַת אֱלֻקוֹת, אֲשֶׁר
 רַק זֶה עֵקֶר הַחֲכָמָה, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן לה),
 שְׁעָקֵר הַחֲכָמָה אֵינָה אֶלָּא חֲכַמַת אֱלֻקוֹת, שְׁאֵדָם מְשִׁיג אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 וּמְחַדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר רַק זֶה נִקְרָאת חֲכָמָה, אֲכַל עַל
 זֶה צָרִיךְ לְהִיּוֹת קָדָם חָכָם בְּעֲצָמוֹ, וְאֵז הַמְלִיךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
 הוּא, נוֹתֵן לוֹ דָרֶךְ בְּחֲכָמָה, שְׂיַדַע אֵיךְ לְהִשְׁתַּמֵּשׁ עִם הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב
 (דְּנִיָּאל ב, כא) "יֵהֵב חֲכַמַתָּא לְחַפְיָמִין וּמַנְדַּעַא לִדְעֵי בִינָה"; וְכֵן הַגְּבוּר הָיָה
 גְבוּר מֵעֲצָמוֹ, וְהַמְלִיךְ הִרְאָה לוֹ דָרֶךְ אֵיךְ יַעֲלֶה וַיִּקְבַּל גְּבוּרָה, וְעַל־יָדָי־זֶה
 הָיָה גְבוּר נִפְלָא וְנוֹרָא מְאֹד. כִּי עֵקֶר הַגְּבוּרָה הוּא לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ,
 וְכַמְּאִמְרָם ו"ל (אֲבוֹת ד') : אֵיזְהוּ גְבוּר הַכּוֹבֵשׁ אֶת יִצְרוֹ, שְׁנֹאֲמַר (מְשֻׁלִי טו, לב) :
 "טוֹב אֲרֵךְ אַפִּים מִגְּבוּר וּמִשַׁל בְּרוּחוֹ מִלְכֵד עִיר"; וְכַשְׁאֵדָם דְּבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ,
 אֲזִי הוּא יְכוּל בְּעֲצָמוֹ לְהִתְגַּבֵּר עַל יִצְרוֹ, שְׁזֵה עֵקֶר הַגְּבוּרָה, מִכָּל שְׁכֵן
 כְּשֶׁמְלִיךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מוֹרָה לוֹ דָרֶךְ אֵיךְ לְהִתְגַּבֵּר עַל
 יִצְרוֹ, וְלִקְנֹת לְעֲצָמוֹ מִדַּת הַגְּבוּרָה, שְׁכָל שְׁכֵן יִהְיֶה גְבוּר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד,
 וְכַמְּאִמְרָם ו"ל (קְדוּשִׁין ל:) : יִצְרוֹ שֶׁל אָדָם מִתְגַּבֵּר עָלָיו בְּכָל יוֹם וּמִבְּקֵשׁ
 הַמִּיתוֹ, שְׁנֹאֲמַר (תְּהִלִּים לו, לב) "צוּפָה רָשַׁע לְצַדִּיק וּמִבְּקֵשׁ לְהַמִּיתוֹ", וְאֵלְמָלָא
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ אֵין יְכוּל לוֹ, שְׁנֹאֲמַר (שֵׁם לד) : "הַנּוֹי"ה לֹא יַעֲזֹבֵנוּ

שְׁהִיא תוֹלָה בְּאוֹר הָעוֹלָם, וַיֵּשׁ לְהַחֲרֹב הַזֹּאת שְׁלֹשׁ
 כַּחוֹת. כְּשֶׁמִּגְבִּיהִין אֶת הַחֲרֹב, אֲזִי בּוֹרְחִים וְנָסִים כָּל
 שָׂרֵי הַחַיִּלוֹת, וּמְמִילָא יֵשׁ לָהֶם מִפְּלָה, כִּי כְּשֶׁנָּסִים
 הַשָּׂרִים, אֵין מִי שִׁינְהַג הַמְּלַחְמָה, וְאֲזִי אֵין תְּקוּמָה
 בְּמִלְחָמָה, אֲךָ אַף־עַל־פִּי־כֹן אֶפְשָׁר שִׁיתְקַרְבוּ הַנְּשֹׂאֲרִים
 לְמִלְחָמָה. וַיֵּשׁ לְהַחֲרֹב הַנַּ"ל שְׁנֵי פִיּוֹת, וַיֵּשׁ לָהֶם שְׁנֵי
 כַּחוֹת, שְׁעַל־יְדֵי חֹד אֶחָד נּוֹפְלִים כָּלָם, וְעַל־יְדֵי חֹד הַשְּׁנֵי

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

כִּידוֹ". נִמְצָא, שְׁכַשְׁהֶקְדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא עוֹזְרוֹ וּמֵרָאָה לוֹ דְרָךְ בְּגְבוּרָה,
 שְׁבוֹדָאֵי נַעֲשֶׂה עַל־יְדֵי־זֶה גְבוּר חֵיל, גְבוּר נוֹרָא וְנִפְלָא מְאֹד. כִּי יֵשׁ חֲרֹב
 שְׁהִיא תוֹלָה בְּאוֹר הָעוֹלָם, שְׁזוֹ מֵדַת הַדִּין [עֵין זֶהר (נִיצָא קְסָה): הַהוּא חֲרָבָא
 מְלַהֲטָא הִיא חֲרָבָא סוּמְקָא, דְכָתִיב (ישעיה לז, ו): "חֲרֹב לַהַגְוִ"ה מְלֵאָה דָם",
 הַהוּא חֲרָבָא דְתִלְגָא בֵּיהּ הַפּוֹכָא. אֵינוֹן דְּמִתְהַפְּכֵי לְכַמָּה גְּוִנִין וְכוּ', וַיֵּשׁ
 לְהַחֲרֹב הַזֹּאת שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת. כְּשֶׁמִּגְבִּיהִין אֶת הַחֲרֹב, אֲזִי בּוֹרְחִים וְנָסִים כָּל
 שָׂרֵי הַחַיִּלוֹת, וּמְמִילָא יֵשׁ לָהֶם מִפְּלָה, כִּי כְּשֶׁנָּסִים הַשָּׂרִים, אֵין מִי שִׁינְהַג
 הַמְּלַחְמָה, וְאֲזִי אֵין תְּקוּמָה בְּמִלְחָמָה, הֵינּוּ הַכַּח הָרֵאשׁוֹן שֵׁישׁ לְהַחֲרֹב שְׁהִיא
 מֵדַת הַגְּבוּרָה, כְּשֶׁרַק מִגְבִּיהִים אֶת זֶה כְּכֹר בּוֹרְחִים וְנָסִים הַשָּׂרִים, כִּי כָּל
 אָמָה יֵשׁ לָהּ שַׁר לְמַעְלָה, וְכֵן כָּל דְּבַר בְּזֶה הָעוֹלָם, יֵשׁ עֲלָיו שַׁר לְמַעְלָה,
 וְכַעֲזִין שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה י', סִימָן ר'): אֵין לָךְ כָּל
 עֵשֶׁב וְעֵשֶׁב, שְׁאֵין לוֹ מְזֹל בְּרַקִּיעַ שְׁמַכָּה אוֹתוֹ, וְאוֹמֵר לוֹ גְּדֹל. וְלִכְּן פִּינּוֹן
 שַׁרְק מִגְבִּיהִים אֶת הַחֲרֹב נֶגְדַּ הַשַּׁר וְהַמְזֹל לְמַעְלָה, הוּא בּוֹרַח וְנָס, וּמְמִילָא
 יֵשׁ לָהֶם מִפְּלָה כָּאֵן לְמַטָּה, כִּי כְּשֶׁנָּסִים הַשָּׂרִים לְמַעְלָה, אֵין מִי שִׁינְהַג
 הַמְּלַחְמָה לְמַטָּה, וְאֲזִי אֵין תְּקוּמָה בְּמִלְחָמָה, אֲךָ אַף־עַל־פִּי־כֹן אֶפְשָׁר
 שִׁיתְקַרְבוּ הַנְּשֹׂאֲרִים לְמִלְחָמָה. וַיֵּשׁ לְהַחֲרֹב הַנַּ"ל שְׁנֵי פִיּוֹת, הֵינּוּ שְׁנֵי חֲדִין,
 כְּמוֹ שְׁפָתוֹב (תְּהִלִּים קמט, ו): "וְחֲרֹב פְּפִיּוֹת בְּיָדָם", וַיֵּשׁ לָהֶם שְׁנֵי כַּחוֹת לְטוֹב
 וְלַהַפֵּךְ, שְׁעַל־יְדֵי חֹד אֶחָד שֶׁל הַחֲרֹב, הֵינּוּ מְצַד אֶחָד שֶׁהוּא צַד הַחֲסָד

מַגִּיעַ לָהֶם הַחֲלִי (שְׁקוּרִין "דאר"), דְּהִינּוּ שְׁבַשְׂרָם נִכְחַשׁ וְנָמַם
 בִּידוּעַ חֲלִי זֶה רַחֲמָנָא לְצַלּוּן, הִינּוּ שָׂרָק עַל-יַדֵּי הַתְּנוּעָה
 שְׁעוֹשִׂין בְּאוֹתוֹ הַחֶרֶב בְּמָקוֹם שֶׁהִיא, עַל-יַדֵּי זֶה מַגִּיעַ
 לְהַשׁוֹנְאִים כַּנִּ"ל, דְּהִינּוּ עַל-יַדֵּי כָּל חַד וְחַד הַכַּח שֵׁישׁ לָהּ.
 וְהַמְלִךְ הִרְאָה לְהַגְבוֹר הַדְּרָךְ שֵׁישׁ לְהַחֲרֹב הַנִּ"ל, וּמִשָּׁם
 קָבַל גְּבוּרָתוֹ הַגְּדוּלָּה. וְגַם אֲנִי, הִרְאָה לִי הַמְלִךְ הַדְּרָךְ
 לְעֵנִין שְׁלִי, וְקִבַּלְתִּי מִשָּׁם מַה שָּׂאֲנִי צָרִיךְ.

גַּחְרֵי אַפְרִסְמוֹן

נוֹפְלִים כָּלָם, כִּי מֵרְבוּי הַשְּׁפַע נִתְבַּטְּלִים לְגַמְרֵי, כִּי רְבוּי אֹר גוֹרֵם שְׂכִירַת
 הַכֹּלִים, וְעַל-יַדֵּי חַד הַשְּׁנֵי שֶׁל הַחֶרֶב, דְּהִינּוּ מִצַּד הַשְּׁנֵי, שֶׁהוּא צַד הַגְּבוּרָה,
 מַגִּיעַ לָהֶם הַחֲלִי, (שְׁקוּרִין "דאר"), דְּהִינּוּ שְׁבַשְׂרָם נִכְחַשׁ וְנָמַם, בִּידוּעַ חֲלִי זֶה,
 רַחֲמָנָא לְצַלּוּן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן נ'), שְׁעַל-יַדֵּי
 פָּגַם הַבְּרִית בָּאָה מַחֲלָה וְחוֹלָאֵת שְׁשׁוּבְרַת עֲצָמוֹת שֶׁל אָדָם, וְזֶה (וַיִּקְרָא כו.
 כה): "חֶרֶב נִקְמַת נָקָם בְּרִית"; הִינּוּ שָׂרָק עַל-יַדֵּי הַתְּנוּעָה שְׁעוֹשִׂין בְּאוֹתוֹ
 הַחֶרֶב בְּמָקוֹם שֶׁהִיא, עַל-יַדֵּי-זֶה מַגִּיעַ לְהַשׁוֹנְאִים כַּנִּ"ל, דְּהִינּוּ עַל-יַדֵּי כָּל
 חַד וְחַד הַכַּח שֵׁישׁ לָהּ כִּף גַּעְנָשִׁים, שֶׁהֵם הַשְּׁלֶשָׁה כַּחוֹת שֵׁישׁ בַּחֶרֶב, כַּנִּגּוּד:
 אֵשׁ, מִיָּם, רוּחַ, אִם רַק מַגְבִּיִּהִים אֶת הַחֶרֶב, אֲזִי הַשָּׂרִים בּוֹרְחִים לְכָל
 הַרוּחוֹת, וְנִתְבַּטְּלוֹת הַמְּלַחְמוֹת כָּאֵן לְמִטָּה. וְחַד הָאֶחָד הוּא כַּנִּגּוּד מִיָּם,
 שְׁמֵרְבוּי הָאֹר וְהַשְּׁפַע נִתְבַּטְּלִים, וְחַד הַשְּׁנֵי הוּא כַּנִּגּוּד הָאֵשׁ, שְׁמַכְלָה אֶת
 הַבָּשָׂר לְגַמְרֵי. וְהַמְלִךְ הִרְאָה לְהַגְבוֹר הַדְּרָךְ שֵׁישׁ לְהַחֲרֹב הַנִּ"ל, וּמִשָּׁם קָבַל
 גְּבוּרָתוֹ הַגְּדוּלָּה, כִּי עַל-יַדֵּי שֶׁהַתְּגַבֵּר עַל יָצְרוֹ, וְהִיָּה חֶזֶק בְּדַעְתּוֹ, וְעָשָׂה
 גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת, עַל-יַדֵּי-זֶה הִרְאָה לוֹ הַמְּלִךְ אֶת כַּח הַחֶרֶב, שֶׁבִּכְחַ הַזֶּה יְכוּל
 לְכַלּוֹת אֶת כָּלָם, וּכְעֵין שְׂאֵמֵר רַבְנּוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמט): עֶקֶר
 הַגְּבוּרָה הוּא בְּהֶלֶב, כִּי מִי שֶׁלְּבּוֹ חֶזֶק, וְאִינוּ מַתְּיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר,
 הוּא יְכוּל לַעֲשׂוֹת גְּבוּרוֹת נוֹרָאוֹת וְלִכְבֹּשׁ הַמְּלַחְמוֹת, עַל-יַדֵּי חֶזֶק וְתַקְףָּ לְבוֹ
 שְׂאִינוּ מַתְּיָרָא, רַץ לְתוֹךְ תַּקְףָּ הַמְּלַחְמָה, וּמִי שֶׁחֶזֶק בָּזֶה, אֲזִי הַמְּלִךְ מִרְאָה

וְכֵן הָיָה לְהַמְלִיךְ אוֹהֵב נְאֻמָּן, שֶׁהָיָה אוֹהֵב אֶת עַצְמוֹ עִם
הַמְּלִיךְ בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא
הָיָה אֶפְשָׁר לָהֶם כָּלֵל שְׂלֵא יֵרָאוּ זֶה אֶת זֶה אֵיזָה שְׂעָה,
אֶךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ שְׁעוֹת שְׁצָרִיכִין לְהִתְפַּרֵּד קִצָּת, וְהָיוּ
לָהֶם צוּרוֹת, שֶׁהָיוּ מְצִירִין צוּרֹת שְׁנִיָּהֶם, וְהָיוּ מְשַׁעֲשְׁעִין
עַצְמָן בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת בְּעַת שֶׁנִּפְרְדוּ אֶחָד מִחֻבְרוֹ.
וְהַצּוּרוֹת הָאֵלוֹ הָיוּ מְצִירִין אִיךְ הַמְּלִיךְ עִם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן
אוֹהֲבִים עַצְמָן וּמְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים עַצְמָן בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה,
וְהָיָה סִגְלָה לְאֵלוֹ הַצּוּרוֹת, שְׁמִי שֶׁהָיָה מְסֻתָּפֵל בְּאֵלוֹ
הַצּוּרוֹת, הָיָה מְגִיעַ לוֹ אֲהָבָה גְּדוֹלָה מְאֹד (הֵינּוּ שְׁמֵדַת
הָאֲהָבָה בָּאָה לְמִי שֶׁהָיָה מְסֻתָּפֵל בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת) וְגַם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן

נְהָרִי אֶפְרַסְמוֹן

לוֹ אֶת הַכַּחַשׁ שֶׁל הַחֶרֶב. וְגַם אָנִי, סִיִּים הַבְּעַל-תְּפִלָּה, הִרְאָה לִי הַמְּלִיךְ הַדְּרוֹךְ
לְעַנְּנֵן שְׁלִי, אִיךְ מִתְפַּלְּלִים אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְקִבְּלֹתִי מִשָּׁם מָה שְׁאֲנִי צָרִיךְ, כִּי
כְּבִיכּוֹל, גַּם הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל, כְּמוֹ שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת
ז:): מִנֵּין שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל? שְׁנֵאֻמֵּר (יִשְׁעֵיהֶוּ נוֹ, ז): "וְהִבִּיאֹתִים
אֶל הַר קָדְשִׁי וְשִׁמְחֹתִים בְּבֵית תְּפִלְתִּי"; תְּפִלְתָּם לֹא נֵאֻמֵּר אֶלָּא תְּפִלְתִּי, מִכָּאֵן
שֶׁהַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִתְפַּלֵּל; וְכֵן הָיָה לְהַמְּלִיךְ אוֹהֵב נְאֻמָּן, שֶׁהָיָה אוֹהֵב אֶת
עַצְמוֹ עִם הַמְּלִיךְ בְּאַהֲבָה נִפְלְאָה וְנוֹרָאָה מְאֹד מְאֹד, עַד שֶׁלֹּא הָיָה אֶפְשָׁר
לָהֶם כָּלֵל, שְׂלֵא יֵרָאוּ זֶה אֶת זֶה אֵיזָה שְׂעָה, אֶךְ אֶף-עַל-פִּי-כֵן יֵשׁ שְׁעוֹת,
שְׁצָרִיכִין לְהִתְפַּרֵּד קִצָּת, וְהָיוּ לָהֶם צוּרוֹת, שֶׁהָיוּ מְצִירִין צוּרֹת שְׁנִיָּהֶם, וְהָיוּ
מְשַׁעֲשְׁעִין עַצְמָן בְּאֵלוֹ הַצּוּרוֹת בְּעַת שֶׁנִּפְרְדוּ אֶחָד מִחֻבְרוֹ. וְהַצּוּרוֹת הָאֵלוֹ
הָיוּ מְצִירִין אִיךְ הַמְּלִיךְ עִם הָאוֹהֵב נְאֻמָּן אוֹהֲבִים עַצְמָן, וּמְחַבְּקִים וּמְנַשְׁקִים
עַצְמָן בְּאַהֲבָה גְּדוֹלָה. וְהָיָה סִגְלָה לְאֵלוֹ הַצּוּרוֹת, שְׁמִי שֶׁהָיָה מְסֻתָּפֵל בְּאֵלוֹ
הַצּוּרוֹת, הָיָה מְגִיעַ לוֹ אֲהָבָה גְּדוֹלָה מְאֹד (הֵינּוּ שְׁמֵדַת הָאֲהָבָה בָּאָה לְמִי שֶׁהָיָה

קבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך. והגיע העת

נהרי אפרסמון

מסתכל באלו הצורות), וגם האוהב נאמן, קבל האהבה מן המקום שהראה לו המלך; זה סובב על הצדיק הגדול במעלה נוראה ונפלאה מאד, שהוא תמיד דבוק בו יתברך, ואינו יכול להפרד מהדבקות שהוא זה, וכן בכלליות נשמות ישראל הם גם-כן בחינת צדיקים, כמו שפיתוב (ישעיה ס, כא): "ועמך כלם צדיקים"; ומצד נשמתם הם דבקים תמיד בו יתברך, פי עצם נשמתם היא עצם עצמיות אלקותו יתברך, עם כל זאת יש זמנים, שאי אפשר להיות דבוק, פי צריכים קצת לנתק את עצמו מהדבקות, כדי שלא יתבטל ממציאות כלל. ולכן עשו צורות, שזה סוד התפלין, שעליהם נאמר (שיר השירים ח, ו): "שימני כחותם על לבך כחותם על זרועך, פי עזה כמות אהבה, קשה כשאל קנאה רשפיה רשפי אש שלהבתיה, מים רבים לא יוכלו לכבות את האהבה, ונהרות לא ישטפוה, אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בוז יבוזו לו"; ודרשו על זה חכמינו הקדושים (שיר השירים, פרשה ח, סימן ה'): "כחותם על זרועך" — אלו התפלין; וכן אמרו (שיר השירים זוטא, פרשה ח, סימן ד'): "כחותם על זרועך" — כדרך התפלין הללו שנותנים על זרועותיהם של בני אדם, ואין בהם מום; וכן אמרו חכמינו הקדושים (ברכות ו): הני תפלין דמרי עלמא, מה פתיב בהו? אמר ליה (דברי-הימים-א' יו, כא): "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", ומי משתבח קדשא בריך הוא בשבחהו ד'ישראל? אין, דכתיב (דברים כו, יז): "את הוי"ה האמרת היום", וכתיב 'נהוי"ה האמירך היום". אמר להם הקדוש-ברוך-הוא לישראל: אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם; אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם, שנאמר (דברים ו, ד): "שמע ישראל הוי"ה אלהינו הוי"ה אחד"; ואני אעשה אתכם חטיבה אחת בעולם, שנאמר: "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ"; נמצא, שהתפלין הם בחינת הצורות שמשתעשעים בזה מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, וכן נשמות ישראל, הקדוש-ברוך-הוא משתעשע עצמו עם ישראל, שפיתוב בתפלין שלו, שהם בחינת הצורות, "ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ", וכן להפך נשמות ישראל משתעשעים עצמם עם הקדוש-ברוך-הוא, שזה בחינת

שְׁהִלְכוּ כָּל הַנְּ"ל כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמִקְוָמוֹ לְקַבֵּל מוֹשֶׁם כַּחוֹ,
 דְּהֵינּוּ הַמְּלִיץ וְהַגְּבוּר וְכָל אַנְשֵׁי הַמְּלָךְ הַנְּ"ל, כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד עָלָה לְמִקְוָמוֹ הַנְּ"ל לְחַדֵּשׁ שֵׁם כַּחוֹ.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְהָרוּחַ סְעָרָה
 הַזֶּה בִּלְבַל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְהִפְךָ מַיִם לַיִבֶּשֶׁת
 וּמַיִבֶּשֶׁת לַיָּם, וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב וּמִיָּשׁוּב מְדָבָר, וְהִפְךָ אֶת
 כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וּבָא הָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה לְתוֹךְ בֵּית הַמְּלָךְ,
 וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הֶזֶק, רַק שֶׁנִּכְנַס הָרוּחַ סְעָרָה וְחָטַף

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַצּוּרוֹת, שֶׁבְּתַפְלִין שְׁלָהֶם כְּתוּב: "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל הַיְיָ" אֶלְקֵינוּ הַיְיָ" אֶחָד",
 כִּי מוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוֹ ו'ל (לְקוּטֵי-מוֹתֵרָן, חֶלֶק א', סִימָן לח), שֶׁהַתַּפְלִין הֵם בְּסוּד
 הַדְּבָקוֹת. וְהִגִּיעַ עֵת שְׁהִלְכוּ כָּל הַנְּ"ל, הֵינּוּ אַנְשֵׁי הַמְּלָךְ, כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 לְמִקְוָמוֹ לְקַבֵּל מוֹשֶׁם כַּחוֹ, אֲשֶׁר הַמְּלָךְ הִרְאָה לָהֶם אֶת הַדֶּרֶךְ אִיפֹה לְקַבֵּל כָּל
 אֶחָד אֶת כַּחוֹ, דְּהֵינּוּ הַמְּלִיץ וְהַגְּבוּר וְכָל אַנְשֵׁי הַמְּלָךְ הַנְּ"ל, כָּל אֶחָד וְאֶחָד
 עָלָה לְמִקְוָמוֹ הַנְּ"ל לְחַדֵּשׁ שֵׁם כַּחוֹ; כִּי הַמְּלָךְ הִרְאָה לְכָל אֶחָד וְאֶחָד מִקְוָמוֹ
 כְּפִי שָׂרְשׁוֹ הֵיכָן לְקַבֵּל אֶת כַּחוֹ.

וַיְהִי הַיּוֹם, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה דף י'): כָּל מְקוֹם שֶׁנֶּאֱמַר 'וַיְהִי'
 אֵינוֹ אֶלָּא לְשׁוֹן צֶעַר; וְהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוֹלָה בְּעוֹלָם, וְהָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה
 בִּלְבַל אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, כְּעֵין שֶׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת כח.): עָלָה
 סְנַחְרִיב מֶלֶךְ אַשׁוּר, וּבִלְבַל אֶת כָּל הָאֲמוֹת; וְהִפְךָ מַיִם לַיִבֶּשֶׁת, וּמַיִבֶּשֶׁת
 לַיָּם, וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב וּמִיָּשׁוּב מְדָבָר, וְהִפְךָ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, כְּמוֹ שֶׁמְצִינּוּ
 בְּסֵדֶר הַדּוּרוֹת, שֶׁכָּף אֶרֶע כְּפָמָה פְּעָמִים כְּבָר בְּעוֹלָם. וּבָא הָרוּחַ סְעָרָה הַזֶּה
 לְתוֹךְ בֵּית הַמְּלָךְ, שָׁזָה הַגְּלוּת הַמֶּר וְהַנְּמָה, שֶׁנִּכְנַס הָרוּחַ סְעָרָה לְבֵית מֶלֶךְ
 מְלָכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשֵׁי-בְרוּךְ-הוּא כְּבִיכּוֹל, וְלֹא עָשָׂה שָׁם שׁוּם הֶזֶק, רַק

את הולד של הבת-מלכה הנ"ל, ובתוך הרעש (שקורין "אומפויט"), תכף כשחטף את התינוק היקר הנ"ל, רדפה הבת-מלכה אחריו, וכן המלכה וכן המלך, עד שנתפזרו

נהרי אפרסמון

שנכנס הרוח סערה, וחטף את הולד של הבת-מלכה הנ"ל, הינו את נשמות ישראל שיצאו לגלות. ובתוך הרעש (שקורין אומפויט), תכף כשחטף את התינוק היקר הנ"ל, רדפה הבת מלכה אחריו, שזה הצדיק שנמצא בכל דור ודור, שהוא בחינת משיח בן יוסף, שהוא הולך אחר התינוק היקר, שהם כלל נשמות ישראל, כדי להצילם מרדת שחת. וכן המלכה, שהיא שכינת עזו ותכרף, רודפת אחר נשמות ישראל, כי היא מאד מאד מתגעגעת אחר נשמות ישראל, וכעין שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רנט): כשאדם מתבודד ומפרש שיתחו ויצערו לפני השם ותכרף, ומתודה ומתחרט על גדל הפגמים שעשה, אזי גם השכינה כנגדו מפרשת לפניו שיתתה ויצערה, ומנחמת אותו, כי כל פגם ופגם שפגם בנשמתו, פגם אצלה גם-כן כביכול, וזה בחינת (דברים כו, יז): "את הוי"ה האמרת והנז"ה האמירך", והיא מנחמת אותו, שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים; כי השכינה מצטערת בצערן של ישראל. וכן המלך, כמו שאמרו חכמינו הקדושים (ברכות ג.), שהקדוש-ברוך-הוא מתאונן מה לו לאב שהגלה את בניו, ואוי להם לבנים שגלו מעל שלחן אביהם. ולכן אחר שנכנס הרוח סערה בתוך בית המלך, והוציא את התינוק, שהם כלל נשמות ישראל, רצה אחריהם הבת מלכה, שזה הצדיק האמת שבכל דור ודור, וכן השכינה, וכן כביכול הקדוש-ברוך-הוא, שמצטער בצרתן של ישראל, כמאמר ז"ל (שמות ובה, פרשה ב', סימן ה') על הפסוק (ישעיה סג, ט): "בכל צרתם לו צר"; אמר לו הקדוש-ברוך-הוא למשה, אי אתה מרגיש שאני שרוי בצער, כשם שישאל שרויים בצער, הוי יודע ממקום שאני מדבר עמך מתוך הקוצים כביכול, אני שתף בצערן; וכן הוא (מדרש זוטא איכה, פרשה א', סימן ז'): כל זמן שישאל שרויים בצער, אף הקדוש-ברוך-הוא שרוי עמהם בצער, שנאמר: "בכל צרתם לו צר"; עד שנתפזרו כלם, ולא נודע מקומם אים, שזה עקר הגלות,

כָּלֵם, וְלֹא נֹדַע מְקוֹמָם אַיִם, וְאַנְחָנוּ כָּלָנוּ לֹא הָיינוּ בְּכָל
 זֶה, כִּי הָיינוּ עוֹלִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדּוֹשׁ כַּחוֹ
 כַּנֶּ"ל, וְכִשְׁחֻזְרָנוּ וּבָאנוּ לֹא מִצְאָנוּ אוֹתָם כָּלֵם כַּנֶּ"ל. וְגַם
 הַיָּד הַנֶּ"ל נֶאֱבְדָה אָז, וּמֵאֵז נִתְפָּזְרוּ כָּלָנוּ, וּמֵאֵז אֵין
 יְכוּלִים עוֹד לַעֲלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדּוֹשׁ כַּחוֹ, כִּי
 אַחַר שְׁנֵהֶפֶד וְנִתְבַּלְּבַל הָעוֹלָם כָּלוּ וְנִחְלְפוּ כָּל מְקוֹמוֹת
 הָעוֹלָם מֵיָם לְיַבְשָׁה וְכוּ' כַּנֶּ"ל בְּוַדָּאי אֵי אֶפְשָׁר עֲתָה
 לַעֲלוֹת בְּדַרְכֵים הָרְאוּשׁוֹנִים כִּי עֲתָה צְרִיכִים דְּרָכִים

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁנֵתְפָרְדָה כְּבִיכּוֹל הַשְּׂכִינָה שֶׁהִיא הַמַּלְכוּת, מִהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא שֶׁהוּא
 הַזְעִיר אֲנִפִין, כִּי נַעֲשֶׂה פְרוּד בִּינֵיהֶם, וְכֵן נַעֲלֵם וְנִסְתָּר הַצַּדִּיק הָאֱמֵת, שֶׁהִיא
 בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן יוֹסֵף, שְׂאִין אָנוּ יוֹדְעִים הֵיכָן מֵשֶׁה שְׂרוּי וְהֵיכָן אֵהָרֵן שְׂרוּי.
 וְאַנְחָנוּ אוֹמֵר הַבַּעַל-תַּפְּלָה, שֶׁהוּא בְּחִינַת מְשִׁיחַ בֶּן דָּוִד, כָּלָנוּ לֹא הָיינוּ בְּכָל
 זֶה, הָיינוּ כָּל אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ, שֶׁהֵם הַסְּפִירוֹת הַעֲלִיּוֹנוֹת, לֹא הָיוּ בַּעַת הַגְּלוּת, כִּי
 הָיינוּ עוֹלִים כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדּוֹשׁ כַּחוֹ כַּנֶּ"ל, וְכַעֲיֵן שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ
 הַקְּדוּשִׁים (מִדְרַשׁ אֲגָדָה), שְׂבַעַת הַחֲרָבֵן לֹא הָיוּ הָאֲבוֹת שָׁם; וְכִשְׁחֻזְרָנוּ וּבָאנוּ,
 לֹא מִצְאָנוּ אוֹתָם כָּלֵם כַּנֶּ"ל, כִּי כְּבִיכּוֹל כָּלֵם נִתְפָּזְרוּ לְחַפֵּשׂ אַחַר הַתִּינוּקָה,
 שְׂזָה כָּלֵל גְּלוּת הַשְּׂכִינָה וְעֲלִבּוֹן הַצַּדִּיקִים. וְגַם הַיָּד הַנֶּ"ל נֶאֱבְדָה אָז, כִּי
 כְּשֶׁקְדָשָׁא בְרִיךְ הוּא וּשְׂכַנְתִּיהָ כְּבִיכּוֹל פְּרוּדִים, אָז נַעֲלֵם גַּם הַיָּד, שֶׁהִיא
 סוּדוֹת וְרוּזֵי תוֹרָה, חֲכָמַת הַקְּבֵלָה שְׁנַעֲלָמָה וְנִסְתָּרָה גַּם-בֶּן מִבְּנֵי-אָדָם. וּמֵאֵז
 נִתְפָּזְרוּ כָּלָנוּ, כִּי כְּשֶׁהַגְּלוּת מִתְפַּשְׁטָה, אָז יֵשׁ פְּרוּד גַּם בֵּין אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ,
 וּמֵאֵז אֵין אָנוּ יְכוּלִים עוֹד לַעֲלוֹת כָּל אֶחָד וְאֶחָד לְמְקוֹמוֹ לְחִדּוֹשׁ כַּחוֹ, כִּי
 אַחַר שְׁנֵהֶפֶד וְנִתְבַּלְּבַל הָעוֹלָם כָּלוּ וְנִחְלְפוּ כָּל מְקוֹמוֹת הָעוֹלָם מֵיָם לְיַבְשָׁה
 וְכוּ' כַּנֶּ"ל, בְּוַדָּאי אֵי אֶפְשָׁר עֲתָה לַעֲלוֹת בְּדַרְכֵים הָרְאוּשׁוֹנִים, כִּי עֲתָה צְרִיכִים
 דְּרָכִים אַחֲרִים לְפִי חִלּוּף וְשִׁנוּי הַמְּקוֹמוֹת. וּבִשְׁבִיל זֶה צְרִיכִים אֶת הַדְּרָכִים
 וְהַנְּהַגוֹת שֶׁל הַצַּדִּיקִים בְּכָל יוֹר וְיוֹר, וְצְרִיכִים אֶת סִפְרֵיהֶם הַקְּדוּשִׁים

אחרים, לפי חלופה ושנוי המקומות. ועל-כך לא היינו יכולים עוד לחזור ולעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו הנ"ל, אך הרשימה שנשא אצל כל אחד ואחד היא גם-כן גדולה מאוד, ואם הגבור הזה הוא הגבור של המלך הנ"ל, הוא בודאי גבור גדול מאוד. (נראה לי שבאן חסר קצת ועין למטה [בשפת האידיש]). (כל זה השיב הבעל תפלה להאנשים הנ"ל)

גחרי אפרסמון

שמתדשים בכל דור ודור, כי הם המגלים לנו דרכים חדשים איך להתגבר על היצר הרע, שבוער באדם בכל פעם מחדש, וצריכים עצות חדשות איך ללחם נגדו, וכן צריכים הדרך לשנוי המקומות וחלופה הדרכים האחרים שבכל דור ודור, ועל-כך הזהירנו רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שיש ספרים ועתידים להיות ספרים, וכלם צריכים לעולם, ואסור ללעג על שום ספר, והלועג על ספרים חדשים, סימן שיש לו מותרות וצואה וטנוף בראשו, כי בהכרח שיהיה בכל דור ודור ספרים חדשים כפי שנוי המקומות והדרכים שנעשו. ועל-כך לא הינו יכולים עוד לחזור ולעלות כל אחד ואחד למקומו לחדש כחו הנ"ל, שזה מה שאומרים בתפלה: "ומפני חטאינו גלינו מארצנו, ונתרחקנו מעל אדמתנו, ואין אנחנו יכולים לעלות ולראות ולהשתחוות לפניך, ולעשות חובותינו בבית בחירתך, בבית הגדול והקדוש שנקרא שמך עליו, מפני היד שנשתלחה במקדשך"; כי היד הזו געלמה, אך הרשימה שנשא אצל כל אחד ואחד, היא גם-כן גדולה מאוד. וכעין שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפה): תכף כשטועמים טעם התורה של הצדיק האמת, שוב לא יכבה בלילה נרה, כי ההשארה והטעם של התורה שקבל מהצדיק האמת, נשאר אצלו אפלו בעת שכבר נתרחק מהצדיק. ולכן אנשי המלך אפלו שנתרחקו ולא היו יכולים לעלות ולחדש את כוחותם, אף-על-פי-כן גם ההשארה שנשארה אצלם, זה גם-כן היה מספיק להם. ואם הגבור הזה שאנשי מדינה העשירות מפחדים ממנו, הוא הגבור של המלך הנ"ל, אזי הוא בודאי גבור גדול מאוד; (כל זה השיב

וְהֵם שָׁמְעוּ דְבָרָיו וְתַמְחוּ מְאֹד, וְהַחֲזִיקוּ אֶת הַבַּעַל-תְּפִלָּה
 וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לֵילֶךְ מֵאֲתָם (כי אולי הגבור שבא עליהם הוא
 הגבור הנ"ל, שיש להבעל-תפלה הפרות עמו).

וְהַגְּבוּר הַנַּ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקַרֵּב וְשׁוֹלַח בְּכָל פַּעַם
 שְׁלוּחָיו, עַד שֶׁנִּתְקַרַּב וּבָא אֵלֵיהֶם, וְעָמַד חוּץ
 לְעִיר וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו, וְנִתְיָרְאוּ מְאֹד. וּבְקִשּׁוֹ מִהַבַּעַל-

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

וְאָמַר לָהֶם הַבַּעַל-תְּפִלָּה לְהֶאֱנָשִׁים הַנַּ"ל לְאֲנָשֵׁי מְדִינַת שֶׁל עֲשִׂירוֹת), וְהֵם שָׁמְעוּ דְבָרָיו
 וְתַמְחוּ מְאֹד, וְהַחֲזִיקוּ אֶת הַבַּעַל-תְּפִלָּה, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ לֵילֶךְ מֵאֲתָם (כי אולי
 הגבור שבא עליהם הוא הגבור הנ"ל, שיש להבעל-תפלה הפרות עמו); מְכַל זֶה רוֹאִים,
 שְׁמִי שָׂרָק מִתְחַבֵּר אֶל הַצַּדִּיק, אִפְלוּ אֵינוֹ מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ עֲדִין כְּלוּם, זֶה כָּבַר
 דָּבָר גָּדוֹל מְאֹד מְאֹד, כְּמוֹבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 קכט): כְּשֶׁמְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק, אֵף שְׁאֵינוֹ מְקַבֵּל מִמֶּנּוּ כָּלֵל, הוּא גַם-כֵּן דָּבָר
 גָּדוֹל מְאֹד, וְהֶאֱמוּנָה לְבַדָּה שְׁמֵאֲמִין בְּהַצַּדִּיק, מוֹעִיל לְעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ;
 כִּי הַמְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת בִּהְתַּחֲלָה לֹא רָצוּ לְשַׁמֵּעַ שׁוּם דָּבָר מִהַבַּעַל-תְּפִלָּה
 וּלְהִתְקַרֵּב אֵלָיו, וְעַכְשָׁו כְּשָׂרָק שָׁמְעוּ אֶת סְפוּרוֹ הַחֲזִיקוּ בוֹ, וְלֹא הִנִּיחוּ אוֹתוֹ
 לֵילֶךְ מֵאֲתָם.

וְהַגְּבוּר הַנַּ"ל הָיָה הוֹלֵךְ וּמִתְקַרֵּב, וְשׁוֹלַח בְּכָל פַּעַם שְׁלוּחָיו, כִּי כָּף
 הוֹלֵךְ בְּעוֹלָם, שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹרָא אֶת כָּל אָדָם שֶׁיַּחֲזֹר אֵלָיו, וְאִם אֵינוֹ
 בָּא בְּטוֹבָה, אֲזַי מִתְחִיל לְשַׁלַּח אֵלָיו יְסוּרִים, שְׁזוֹ מִדַּת הַדִּין, פֶּן וְאוּלֵי
 עַל-יְדֵי-זֶה יַחֲזֹר בְּתִשׁוּבָה, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לקוטי-מוה"ר"ן, חֶלֶק א', סִימָן
 רח), שֶׁהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא קוֹרָא אֶת כָּל אָחָד, יֵשׁ שְׁקוֹרָאוֹ בְּרַמְזָה, וְיֵשׁ
 בְּקַרְיָאָה מִמֶּשׁ, וְיֵשׁ שְׁבוּעַט בּוֹ וּמְכָהוּ, וּכְעֵין שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים
 (מְנַחוֹת נג): לְמָה נִמְשְׁלוּ יִשְׂרָאֵל לְזִית? לֹאמַר לָךְ, מָה זִית אֵינוֹ מוֹצִיא שְׁמֵנוֹ
 אֶלָּא עַל-יְדֵי כְּתִיתָהּ, אֵף יִשְׂרָאֵל אֵין חוֹזְרִין לְמוֹטָב אֶלָּא עַל-יְדֵי יְסוּרִין; עַד
 שֶׁנִּתְקַרַּב וּבָא אֵלֵיהֶם הַגְּבוּר, וְעָמַד חוּץ לְעִיר וְשָׁלַח לָהֶם שְׁלוּחָיו; כִּי כָּף

תַּפְּלָה הַנִּ"ל שִׁיתֵן לָהֶם עֲצָה, וְאָמַר הַבַּעַל־תְּפִלָּה שְׂצָרִיכִין
לְחַקֵּר הַדָּרָךְ וְהַהֲנַחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר, כְּדֵי שְׂיַפִּיר עַל־יְדֵי
זֶה אִם הוּא אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר (דְּהֵינּוּ הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל). וְהַלֵּךְ

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

דָּרְכוּ שֶׁל הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂאִינוּ מִכָּה אֶת הָאָדָם מִיָּד, אֲלֵא קָדָם מִזְהִירוֹ
בְּכָל מִינֵי אֲזֵהוּרוֹת, כְּדֵי שְׂיִחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְאֶפְלוּ בְּשִׁשׁוּלַח לוֹ כֶּבֶד
יְסוּרִים, אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (עֲבוּדָה זָרָה נְה.): יְסוּרִין, בְּשַׁעַה שְׂמִשְׁגָּרִין
אוֹתָן עַל הָאָדָם, מִשְׁבִּיעִין אוֹתָן, שֶׁלֹּא תִלְכוּ אֲלֵא בְיוֹם פְּלוּנִי, וְלֹא תִצְאוּ
אֲלֵא בְיוֹם פְּלוּנִי וּבְשַׁעַה פְּלוּנִית, וְעַל־יְדֵי פְלוּנִי, וְעַל־יְדֵי סַם פְּלוּנִי; כִּי אֵין
הַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מוֹצִיא אֶת מַדַּת הַדִּין עַל הָאָדָם בְּפַעַם אַחַת, אֲלֵא רוֹצֵה
שֶׁהָאָדָם יִחְזוֹר בְּתִשׁוּבָה. וְלִכֵּן כְּשֶׁנִּתְקַרְבָּה מַדַּת הַגִּבּוֹרָה אֶל הַמְדִינָה שֶׁל
עֲשִׂירוֹת, עֲמָדָה חוּץ לְעִיר, וְשִׁלַּח אֶת שְׁלוּחָיו, וְנִתְיָרְאוּ מְאֹד, כִּי תִכְףּ-וּמִיָּד
כְּשֶׁמִּתְחִילָה לְעֵבֵר עַל הָאָדָם מַדַּת הַגִּבּוֹרָה, אֲזִי נוֹפְלִים עָלָיו יִרְאֵה וּפְחַד.
וּבִקְשׁוּ מִהַבַּעַל־תְּפִלָּה הַנִּ"ל, שִׁיתֵן לָהֶם עֲצָה, רוֹאִים מִכָּאן אֶת מַעַלְת הָאָדָם,
אֶפְלוּ שִׁישׁ לוֹ רַק אִיזוֹ שִׁיכּוֹת עִם הַצַּדִּיק הָאֵמֶת, בְּשַׁעַה שְׁעוֹבֶרֶת עָלָיו אִיזוֹ
צָרָה, הוּא כְּבֹר רֵץ לְהִתְנַעֵץ עִם הַצַּדִּיק, אַף שְׁעַדִּין רְחוּק מִמֶּנּוּ לְגַמְרִי. וְאָמַר
הַבַּעַל־תְּפִלָּה, שְׂצָרִיכִין לְחַקֵּר הַדָּרָךְ וְהַהֲנַחָה שֶׁל אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר, כְּדֵי שְׂיַפִּיר
עַל־יְדֵי־זֶה אִם הוּא אוֹתוֹ הַגִּבּוֹר (דְּהֵינּוּ הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל); כִּי בְּאֵמֶת יֵשׁ
שְׁנֵי מִינֵי גְבוּרוֹת, יֵשׁ גְבוּרָה שְׁבָאָה מְלַמְעֵלָה, שְׁזֵה מַצֵּד הַקְדָּשָׁה, שְׂמַעוֹרֶרֶת
אֶת הָאָדָם לְשׁוֹב אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְזֵהוּ הַגִּבּוֹר שֶׁל הַמֶּלֶךְ, אֲבָל יֵשׁ גְבוּרָה שְׁבָאָה
מְלֻמְטָה, שְׂהָאָדָם חוֹטֵא, אֲזִי הוּא גוֹרֵם לְעַצְמוֹ פְּחָדִים, וּמִפְּחַד בְּחַנּוּם, וּכְעֵין
שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת ס.): הֵהוּא תִלְמִידָא דְהוּוּ קָא אָזִיל בְּתַרְיָה
דְּרַבִּי יִשְׁמַעְאֵל בְּרַבִּי יוֹסִי בְּשׁוּקָא דְצִיּוֹן, חֲזִיָה דְקָא מִפְּחִיד, אָמַר לִיה: תְּטָאָה
אַתָּה, דְּכִתִּיב (יִשְׁעִיָה לֵג, יד): "פְּתַדוּ בְּצִיּוֹן חֲטָאִים"; כִּי עַל־יְדֵי שְׂאָדָם חוֹטֵא,
הוּא מִמְשִׁיךְ עַל עַצְמוֹ פְּחָדִים בְּחַנּוּם, וְלִכֵּן יֵשׁ שְׁנֵי מִינֵי גְבוּרוֹת, אֶחָד —
שְׂמִפְּחַד מַעְצָמוֹ, מִהַצֵּל שְׁלוֹ, וְזֵה בָּא מִחֲטָאִים, שְׂעַל־יְדֵי חֲטָאוֹ בְּרָא קְלָפוֹת
וּמִשְׁחִיתִים, שְׂהֵם מְבַלְבְּלִים אוֹתוֹ וּמְצִיקִים לוֹ, וְהוּא מִפְּחַד מְכַל דְּבַר, וְיֵשׁ
מַדַּת הַגִּבּוֹרָה שְׁבָאָה מְלַמְעֵלָה, שְׂהַקְדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִכָּהוּ. וּמִי שְׂמֵאֲמִין בּוֹ

הבעל-תפלה ויצא אל הגבור הנ"ל, ובא אל המחנה של הגבור, והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור, (הינו עם אחד מהשומרים כדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל). ושאל אותו הבעל-תפלה: מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו (הינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעל-תפלה): מעשה שהיה כך היה:

נחרי אפרסמון

יתברך, אזי תכף-ומיד חוזר עד המכהו, שזו מדת הגבורה דקדושה, אבל מי שאין אמונתו בשלמות, הוא מפחד רק מהמקל, וזה גבורה מהסטרוא אחרא. והלך הבעל-תפלה, ויצא אל הגבור הנ"ל, ובא אל המחנה של הגבור, כי מי שעוסק תמיד בתפלה, הוא אינו מפחד משום בריה שבְעוֹלָם, כי על-ידי תפלה ממתיקים את כל הגבורות שבְעוֹלָם, ואם בני-אדם היו יודעים מה זו תפלה, תמיד היו מתפללים להקדוש-ברוך-הוא, כי רק על-ידי תפלה נמתקין כל הדינים. והתחיל לדבר עם גבור אחד מגבוריו של הגבור (הינו עם אחד מהשומרים, כדי לחקר אם הוא אותו הגבור הנ"ל); כי גם במדת הגבורה יש כל מיני גבורות, כי כל ספירה כלולה מעשר ספירות, וכן כל עשר כלולה מעוד עשר, וכן הלאה, ולכן גם בספירת הגבורה יש עשר ספירות דגבורה, וכל ספירה ממתת הגבורה גם-כן כלולה מעשר, וכן הלאה. ולכן יש כל מיני חלקי מדת הגבורה, שבאים על בני-אדם, ולכן הלך הבעל תפלה קדם כל לבדק מאיזו בחינה באה מדת הגבורה. ושאל אותו הבעל-תפלה: מה מעשיכם ואיך נתחברתם עם הגבור הזה? השיב לו (הינו אחד מהגבורים הנ"ל השיב להבעל-תפלה): מעשה שהיה כך היה; כי בכל פרט מפרטי הבריאה, יש בזה ספור מעשה, כי אין שום דבר טבע ומקרה כלל, וכל מה שקורה בזה העולם — דבר גדול או דבר קטן, הכל ממנו יתברך, כי דבר גדול ודבר קטן אינו נעשה מעצמו, אלא בהשגחת המאציל העליון, וכמאמרם ו"ל (חלון ז'): אין אדם נוקף אצבעו מלמטה, אלא אם-כן מכריזין עליו מלמעלה; ולכן מה שקורה בזה העולם, יש בזה מעשה וספור של השגחה פרטית, כי

הַיּוֹת שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵי דְבָרֵי-הַיָּמִים שְׁלָהֶם (שְׁקוּרִין
 "קראויניקיש"), אִיךְ שֶׁהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוּלָּה בְּעוֹלָם,
 וְהָרוּחַ סְעָרָה הִפָּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, שֶׁהִפָּךְ מִיָּם לַיִבָּשָׁה
 וּמִיִּבְשָׁה לַיָּם, וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב וְכוּ', וּבִלְבָּל אֶת כָּל הָעוֹלָם
 כְּלוֹ, וְאַחַר הָרַעַשׁ וְהַבְּלָבוּל שֶׁנִּתְּבַלְּבוּ כָּל הָעוֹלָם, יָשָׁבוּ
 עֲצָמָן בְּנֵי-הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם מְלָךְ, וְחָקְרוּ מִי רָאוּי
 לַעֲשׂוֹתוֹ מְלָךְ עֲלֵיהֶם, וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ: בְּאִשֶּׁר שֶׁעָקַר הוּא
 הַתְּכַלִּית, עַל-כֵּן מִי שֶׁהוּא מִשְׁתַּדֵּל בְּיוֹתֵר בְּהַתְּכַלִּית,

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אֵין שׁוּם דְּבָר בָּא אוֹ הוֹלֵךְ בְּלִי חֲשָׁבוֹן, וְלָכֵן סִפֵּר אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים
 לְהַבְּעַל-תּפּלה: הַיּוֹת שֶׁנִּמְצָא כְּתוּב בְּסִפְרֵי דְבָרֵי-הַיָּמִים שְׁלָהֶם (שְׁקוּרִין
 קראויניקיש), אִיךְ שֶׁהָיָה רוּחַ סְעָרָה גְּדוּלָּה בְּעוֹלָם, וְהָרוּחַ סְעָרָה הִפָּךְ אֶת כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ, שֶׁהִפָּךְ מִיָּם לַיִבָּשָׁה וּמִיִּבְשָׁה לַיָּם, וּמִמְדָּבָר יָשׁוּב וְכוּ', וּבִלְבָּל
 אֶת כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְאַחַר הָרַעַשׁ וְהַבְּלָבוּל שֶׁנִּתְּבַלְּבוּ כָּל הָעוֹלָם, יָשָׁבוּ עֲצָמָן
 בְּנֵי הָעוֹלָם לַעֲשׂוֹת לָהֶם מְלָךְ, וְחָקְרוּ מִי רָאוּי לַעֲשׂוֹתוֹ מְלָךְ עֲלֵיהֶם, זֶה
 בְּעֲצָמוֹ הִינּוּ הַחֲקִירוֹת לְחָקֵר מִי רָאוּי לַעֲשׂוֹתוֹ מְלָךְ, זֶה בָּא מֵהָרוּחַ סְעָרָה,
 שֶׁהִפָּךְ וּבִלְבָּל אֶת הָעוֹלָם; כִּי כָּל עֲנֵן הַחֲקִירוֹת, זֶה בָּא מֵרוּחַ סְעָרָה, וְלָכֵן
 לֹא בַחֲנָם שָׂרְבְּנוּ ו"ל הִזְהִירָנוּ מֵאֵד מֵאֵד לֹא לֵהִיּוֹת מַחְקָר, וְלֹא לְלַמֵּד שׁוּם
 סִפְרֵי חֲקִירוֹת, כִּי הֵם מְבַלְּבָלִים אֶת דַּעַת הָאָדָם, כִּי הַחֲקִירוֹת בָּאוֹת מֵהָרוּחַ
 סְעָרָה שֶׁהִפָּךְ אֶת כָּל הָעוֹלָם יָם לַיִבָּשָׁה וְיִבְשָׁה לַיָּם, וּמִהַמְדָּבָר לְיָשׁוּב וּמִיָּשׁוּב
 מְדָבָר, כִּי כָּל זְמַן שֶׁהָיוּ הַנְּבִיאִים קְיָמִים, גָּלוּ אֶת אֲמַתַּת מְצִיאֹתוֹ יַתְּבַרֵךְ
 לְנִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אָבָל תִּכְף-וּמִיד כְּשֶׁבָּאָה הָרוּחַ סְעָרָה שֶׁהוּא הַחֲרָבָן,
 וְנִתְּהַפָּךְ כָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, אֲזַי דִּיקָא הַתְּחִילוּ לְהַתְּפַשֵּׁט הַמֵּינִים וְהַזְּדִים
 וְהַכּוֹפְרִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים בְּחֲקִירוֹת לְחָקֵר בְּחֲקִירוֹת שֶׁל הֶבֶל, שֶׁכָּל זֶה בָּא
 מִקְּלַפֵּת עֲמָלָק, כְּמוֹכָא בְּדְבָרֵי רַבְּנוּ ו"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ט),
 שֶׁעֲמָלָק הָיָה מַחְקָר. וְחָקְרוּ וְאָמְרוּ: בְּאִשֶּׁר שֶׁעָקַר הוּא הַתְּכַלִּית, עַל-כֵּן מִי

הוא ראוי להיות מלך, והתחילו לחקר מהו התכלית, והיה ביניהם פתות פתות.

גחרי אפרסמון

שהוא משתדל ביותר בתכלית, הוא ראוי להיות מלך, אשר באמת הם צודקים, כי העקר הוא התכלית, ומי שמשתדל יותר בהתכלית, הוא ראוי להיות מלך, כי התכלית היא רק להכיר את הקדוש-ברוך-הוא, אשר בשביל זה נברא האדם, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יח), שהכל נברא בשביל התכלית, ולכל דבר יש תכלית, והתכלית הזו יש לו עוד תכלית גבה מעל גבה, ועקר התכלית הוא להכליל באין סוף ברוך הוא, והוא ראוי להיות מלך, מאחר שהוא נכלל בו יתברך, שזה מה שאמרו חכמינו הקדושים (גטין סב.): מנא לך דרבנן איקרו מלכים? דכתיב (משלי ח, טו): "בי מלכים ימלכו" וגו'; והתחילו לחקר מהו התכלית. והיה ביניהם פתות פתות; כי גם לחקר מה התכלית, גם בזה צריכים רחמי שמים, שלא יטעה את עצמו, כעין שאמר רבנו ז"ל (שיחות-הר"ן, סימן נא): את זה תקבלו ממני, שלא יטעה אתכם העולם, כי העולם מטעה מאד; כי יש כל מיני פתות משנות שמבלבלים את דעת בני אדם, וכל אחד מושך על התכלית האחרת, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (סוטה מט.): כל שקר שאין בתחלתו אמת אינו מתקיים; ולכן אף שהאמת היא, שצריכים לחקר מה התכלית שזה אמת, אבל גם בזה צריכים רחמים רבים, שלא יטעה את עצמו בשקרים, כי גם בענין מציאת האמת צריכים רחמים רבים לא להטעות את עצמו, כי כל אחד מושך את האמת אצלו, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין צו.) על הפסוק (ישעיהו נט, טו): "ותהי האמת נעדרת", מאי ותהי האמת נעדרת? אמרי דבי רב: מלמד שנעשית עדרים עדרים והולכת לה; הינו שכל אחד אומר שאצלו האמת, וזו הטעות הכי גדולה, כי אמת הוא אחד, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן נא): אמת הוא אחד, שהוא הקדוש-ברוך-הוא, וכל מי שנכלל יותר בהקדוש-ברוך-הוא, יש אצלו יותר אמת, כי רק הקדוש-ברוך-הוא אמת, כמו שכתוב (ירמיה י, י): "והגיה אלקים אמת, הוא אלקים חיים ומלך עולם", ואם זה לא אמת של הקדוש-ברוך-

כַּת אַחַת אָמְרוּ, שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד, כִּי אָנוּ רֹאִים שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעֵקֶר אֲצֵל הָעוֹלָם, כִּי כְּשֵׁאִין נוֹתְנִין לְאָדָם כְּבוֹדוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂמֹדְבָרִים לוֹ אֵיזָה דְּבוֹר כְּנֶגֶד כְּבוֹדוֹ, יֵשׁ לוֹ שְׂפִיכוֹת דְּמִים, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַכְּבוֹד אֲצֵל כָּל הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ לְאַחַר מִיתָה מִקְפִּידִים לְתַן לְהַמַּת כְּבוֹדוֹ, לְקַבְּרוּ בְּכְבוֹד וְכִיּוּצָא, (וְאוֹמְרִים לוֹ, שְׂכַל מַה שְּׁעוֹשִׂין, הַכֵּל עוֹשִׂין לָךְ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֵךְ), אַף־עַל־פִּי שְׂאֲחַר מִיתָה אֵין שִׁיךְ מִמּוֹן וְשׁוּם תַּאֲוָה אֲצֵל הַמַּת, אַף־עַל־פִּי־כֵן עַל כְּבוֹד הַמַּת מִקְפִּידִים. נִמְצָא שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעֵקֶר הַתְּכָלִית,

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הוּא, הַכֵּל שְׁקָר, וְאֶפְלוּ שְׂיֵהִיו בּוֹ כָּל הַמַּדּוֹת טוֹבוֹת, אַכֵּל אִם זֶה לֹא קָשׁוּר אֶל הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְאֶל מַצּוֹת הַתּוֹרָה, צְרִיכִים לְדַעַת שֶׁהַכֵּל שְׁקָר, כִּי רַק הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וְהַתּוֹרָה אֵמֶת, וּמַה שְּׁלֹא קָשׁוּר בּוֹ יִתְבַּרֵּךְ וּבַתּוֹרָתוֹ הַקְּדוּשָׁה, הֵרִי זֶה שְׁקָר, וְאֶפְלוּ שְׂיִבִיאוּ אֶת כָּל הַרְאָיוֹת שְׂבַעוֹלָם, אִם זֶה לֹא מְחַבֵּר אֶל הַתּוֹרָה וְאֶל הַבּוֹרָא יִתְבַּרֵּךְ, צְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִזֶּה, כִּי גַם הַמְּחַקְרִים, הַמֵּינִים וְהָאֶפִיקוֹרְסִים מְחַפְּשִׁים אֶת הַתְּכָלִית וְהַמַּדּוֹת טוֹבוֹת, אַכֵּל נִטְעוּ לְגַמְרֵי, מֵאַחַר שְׁעָקְרוּ אֶת עֲצָמָם מֵהַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא וּמֵהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה.

כַּת אַחַת אָמְרוּ, שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד, כִּי אָנוּ רֹאִים, שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעֵקֶר אֲצֵל הָעוֹלָם, כִּי כְּשֵׁאִין נוֹתְנִין לְאָדָם כְּבוֹדוֹ, דְּהֵינּוּ שְׂמֹדְבָרִים לוֹ אֵיזָה דְּבוֹר כְּנֶגֶד כְּבוֹדוֹ, יֵשׁ לוֹ שְׂפִיכוֹת דְּמִים, כִּי הָעֵקֶר הוּא הַכְּבוֹד אֲצֵל כָּל הָעוֹלָם, וְאֶפְלוּ לְאַחַר מִיתָה מִקְפִּידִים לְתַן לְהַמַּת כְּבוֹדוֹ, לְקַבְּרוּ בְּכְבוֹד וְכִיּוּצָא (וְאוֹמְרִים לוֹ, שְׂכַל מַה שְּׁעוֹשִׂין, הַכֵּל עוֹשִׂין לָךְ בְּשִׁבִיל כְּבוֹדֵךְ), אַף־עַל־פִּי שְׂאֲחַר מִיתָה אֵין שִׁיךְ מִמּוֹן וְשׁוּם תַּאֲוָה אֲצֵל הַמַּת, אַף־עַל־פִּי־כֵן עַל כְּבוֹד הַמַּת מִקְפִּידִים. נִמְצָא שֶׁהַכְּבוֹד הוּא הָעֵקֶר הַתְּכָלִית, וְכִיּוּצָא בְּסִבְרוֹת כְּאֵלוֹ

וְכִי־יֵצֵא בְּסִבְרוֹת בָּאֱלוֹ (של מבוכה ושטות. וכן כל הכתות המבארים למטה, פלם היו להם סברות הרבה לדעתם הנבוכה והסקלה, וקצתם מבארים למטה, אף רבנו זכרנו לברכה לא רצה לבאר כל הסברות הנבוכות שיש באלו הדעות, כי יש בזה סברות נבוכות כל-כה, עד שאפשר חס ושלום לטעות באמת באלו הסברות של שקר רחמנא לצלן). **עַד שְׁנִסְבֵּם אֶצְלָם שְׁעַקַר הַתְּכָלִית הוּא כְבוֹד, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ אִישׁ מְכָבֵד, וְגַם שִׁיְהִיָּה רוֹדֵף אַחַר הַכְּבוֹד, הִינּוּ שִׁיְהִיָּה רוֹדֵף אַחַר הַכְּבוֹד וַיִּשְׁיֵג אֶת הַכְּבוֹד** (שזהו איש מכבד, שיש לו כבוד) **כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא אִישׁ מְכָבֵד, שִׁישׁ לוֹ כְבוֹד וְהוּא רוֹדֵף אַחַר כְּבוֹד וּמְסִיעַ אֶת הַטְּבַע, שֶׁהִיא רוֹצָה בְּכְבוֹד כַּנִּל, נִמְצָא שֶׁזֶה הָאִישׁ מְשִׁתַּדֵּל אַחַר הַתְּכָלִית וּמְשִׁיגוֹ, כִּי הַתְּכָלִית הוּא כְבוֹד** (כל זה היה

גַּחְרֵי אַפְרָסִמוֹן

(של מבוכה ושטות, וכן כל הכתות המבארים למטה, פלם היו להם סברות הרבה לדעתם הנבוכה והסקלה, וקצתם מבארים למטה, אף רבנו ז"ל לא רצה לבאר כל הסברות הנבוכות, שיש באלו הדעות, כי יש בזה סברות נבוכות כל-כה, עד שאפשר, חס ושלום, לטעות באמת באלו הסברות של שקר, רחמנא לצלן). (וידוע בין אנשי שלומנו, בשעה שרבנו ז"ל גלה איזו סברה מסברות הכתות שהיה להם, כדי להוכיח שהם צודקים, אזי אנשי שלומנו צחקו, ענה ואמר רבנו ז"ל: אל תצחקו, כי אם אני אגיד לכם את הסברות שהיו להם, פלכם הייתם נלכדים ונתפסים בדעותיהם המשבשות); **עַד שְׁנִסְבֵּם אֶצְלָם, שְׁעַקַר הַתְּכָלִית הוּא כְבוֹד, עַל־כֵּן צְרִיכִין לְבַקֵּשׁ אִישׁ מְכָבֵד, וְגַם שִׁיְהִיָּה רוֹדֵף אַחַר הַכְּבוֹד, הִינּוּ שִׁיְהִיָּה רוֹדֵף אַחַר הַכְּבוֹד, וַיִּשְׁיֵג אֶת הַכְּבוֹד** (שזהו איש מכבד, שיש לו כבוד), **כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא אִישׁ מְכָבֵד, שִׁישׁ לוֹ כְבוֹד, וְהוּא רוֹדֵף אַחַר כְּבוֹד, וּמְסִיעַ אֶת הַטְּבַע שֶׁהִיא רוֹצָה בְּכְבוֹד כַּנִּל, נִמְצָא שֶׁזֶה הָאִישׁ מְשִׁתַּדֵּל אַחַר הַתְּכָלִית וּמְשִׁיגוֹ, כִּי הַתְּכָלִית**

דעתם הסכלה והנבוכה) **בנ"ל, על-כּן זה האיש ראוי**

נחרי אפרסמון

הוא כבוד (כל זה היה דעתם הסכלה והנבוכה) **בנ"ל, על-כּן זה האיש ראוי להיות מלך. ובאמת הכבוד שיך רק להקדוש-ברוך-הוא, כי מלא כל הארץ כבודו. ואמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן קצד): מי שרוצה כבוד הוא שוטה; כי למשל שר גדול שלח פקיד לעיר אחת מהעירות שלו למקום רחוק, והפקיד לקח לעצמו שם כל הכבוד, כי הערלים לא ידעו שהוא עבד השר, וסברו שהוא בעצמו השר, וכשהיו צריכים אליו היו נופלים לפני רגליו, ונותנים לו כל הכבוד, והיו קוראים אותו עם כל הפנויים של כבוד השיכים להשר, פעם אחת בא השר בעצמו לשם, ובא הפקיד לפניו, ושאל לו על עסקי המדינה, ומדוע אלו הערלים אינם עובדים עבודתם, וקרא לשוטר אחד, ושאל אותו השר על עסק העיר, והערל השוטר לא הפיר את השר, רק את הפקיד, ותכף נפל לרגלי הפקיד, וחלק לו כל הכבוד השיך להשר, והשיב לו על עסק שאלתו, אזי נתהפכו פני הפקיד כשולי קדרה ונתבייש מאד, כי אין בזיון גדול מזה, שבעיני השר נותנים לו כבוד הזה, כמזכרן מי שמתדיר בעצמו את אמתת מציאותו ותברך, איך שאין שום מציאות בלעדיו ותברך כלל, והכל לכל אלקות גמור הוא, אדם בזה מתירא מאד לקבל את הכבוד לעצמו, כי הרי הכבוד שיך להקדוש-ברוך-הוא, שהוא נמצא כאן, ואם לוקח את הכבוד לעצמו לפני המלך, אין עוד בזיון יותר גדול מזה. ולכן כל מי שרוצה כבוד הוא שוטה, כי הרי הקדוש-ברוך-הוא נמצא פה, והמלוכה והממשלה שיקת רק לחי עולמים, וכן אמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רב): כל מי ששכלו קטן ביותר, הוא מחפש ומקפיד יותר על הכבוד. ולכן אלו הטפשים חשבו, שעקר התכלית הוא כבוד, ומי שרודף אחר הכבוד, סימן שהוא הגיע כבר יותר לתכלית ממה שאחרים הגיעו, כי הרי הוא רודף אחר הכבוד, כי הוא רוצה את הכבוד, ובאמת אין לה עוד טפשות ושגעון יותר מזה. ורואים בני-אדם, שממש אוכלים את לבם כשלא נותנים להם את הכבוד שדמו לעצמם שמגיע להם, שהם צריכים לקבל, וזה הורס אותם לגמרי, ואין עוד כסילות יותר מזו, כי הרי הכבוד שיך רק להקדוש-ברוך-הוא, כי הוא מלא כל הארץ כבודו, אף**

להיות מלך. והלכו לבקש איש כזה והלכו ומצאו, שהיו נושאים את "בעטליר" (קבצון) זקן אחד, והלכו אחריו לערף חמשה מאות אנשים, כלם "ציגיינרס" (צוענים), וגם הוא היה "ציגיינר", והבעטליר הזה היה עור ועקם ואלם, והאנשים הנ"ל הלכו אחריו, כי כלם היו אנשי המשפחה שלו, כי היו לו אחיות ואחים וזרע מרעים שלו, עד שנעשה מהם קבוץ הנ"ל, שהלכו אחריו ונשאו אותו, והוא הקפיד מאד על כבודו, כי היה בעסן גדול, וכועס בכל פעם עליהם בקפידות גדולות, וצוה בכל פעם שינשאו אותו אנשים אחרים וכעס בכל פעם עליהם. נמצא שזה הבעטליר הזקן הוא איש מכבד גדול, שיש לו כבוד כזה, וגם רודף אחר הכבוד, כי הוא מקפיד כל-כף על

 גחרי אפרסמון

אלו האנשים היו כל-כף מסבכים בדעות נפסדות, והיו להם סברות הפוכות, שהעקר תכלית הוא הכבוד, על-כן הלכו לבקש איש כזה, והלכו ומצאו, שהיו נושאים את 'בעטליר' [קבצון] זקן אחד, והלכו אחריו לערף חמשה-מאות אנשים, כלם 'ציגיינרס' [צוענים], וגם הוא היה 'ציגיינר', והבעטליר הזה היה עור ועקם ואלם, והאנשים הנ"ל הלכו אחריו, כי כלם היו אנשי המשפחה שלו, כי היו לו אחיות ואחים וזרע מרעים שלו, עד שנעשה מהם קבוץ הנ"ל, שהלכו אחריו ונשאו אותו, והוא הקפיד מאד על כבודו, כי היה בעסן גדול, וכועס בכל פעם עליהם בקפידות גדולות, וצוה בכל פעם שינשאו אותו אנשים אחרים, וכעס בכל פעם עליהם. נמצא, שזה הבעטליר הזקן, הוא איש מכבד גדול, שיש לו כבוד כזה, וגם רודף אחר

כבודו פנ"ל, על-פן הוטב בעיני הפת הזאת הבעטליר הזה, וקבלו אותו למלה. ולהיות גם ארץ גורמת, כי יש ארץ שגורמת ומסגלת לכבוד, וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת, על-פן אלו הפת (שחקרו לעצמם שעקר התכלית הוא כבוד) בקשו ארץ גורמת לכבוד, ומצאו מדינה שמסגלת לזה וישבו שם:

נחרי אפרסמון

הכבוד, כי הוא מקפיד כל-כף על כבודו פנ"ל, על-פן הוטב בעיני הפת הזאת הבעטליר הזה, וקבלו אותו למלה. ודבר זה מצוי מאד עכשו, שיש מפרסמים של שקר, עד שהוא בעצמו צועני (שקורין ציגינער), אבל יש לו משפחה גדולה, וכלם רצים אחריו לכבוד, כי הרי הוא ראש המשפחה, וכך רצים כבר עוד אנשים אחריו, כי כן דרך אצל המפרסמים של שקר, כשרואים שהרבה אנשים רצים אחריו, אזי כלם מתחילים לרוץ גם-כן אחריו, ונתקבצים חמש-מאות צוענים (שקורין ציגינער), והוא צועק ומקפיד על כבודו, שלא נותנים לו את הכבוד הראוי לו, ולכן הוא מחליף בכל פעם גבאים ושמשים, והוא תמיד בכעס, שלא נותנים לו את הכבוד הראוי לו, והוא מנהיגם, אוי לו ואוי לאנשים הרצים אחריו. ולהיות גם ארץ גורמת כבוד, כי יש ארץ שגורמת ומסגלת לכבוד, וכן יש ארץ גורמת למדה אחרת, על-פן אלו הפת (שחקרו לעצמם שעקר התכלית הוא כבוד), בקשו ארץ גורמת לכבוד, ומצאו מדינה שמסגלת לזה וישבו שם; הינו שבדרך כלל צועני (שקורין ציגינער), והוא מחפש כבוד, אזי מחפש מקום מיוחד בעבור השגת הכבוד, ובונה לעצמו ארמון של כבוד, כדרך המפרסמים של שקר, וכך נעשה מפרסם, ורצים אחריו עוד הרבה צוענים (שקורין ציגינער). ובאמת הכל דמיון אחד גדול, כמובא (לקוטי-הלכות תפלה, הלכה ד', אות ג'), כי יש כבוד דקדושה, שהוא כבוד השם יתברך, וכבוד תורתו הקדושה וצדיקיו האמתיים, שכל העולמות נבראו בשביל זה הכבוד, כמאמרם ז"ל (יומא לח): כל מה שברא הקדוש-ברוך-הוא בעולמו, לא בראו

אֵלָא לְכַבּוּדוֹ, שְׁנֵאמַר (ישעיה מ, ז): "כָּל הַנִּקְרָא בְשֵׁמִי וְלִכְבוּדִי בְּרֵאתִיו יִצְרֵתִיו אִף עֲשִׂיתִיו"; כִּי שֶׁרֶשׁ כָּל הַבְּרִיאָה הוּא רַק שְׂיִתְגַּלָּה כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ, אִף מַעַת שֶׁהִיָּה שְׁבִירַת הַפְּלִים וּמִיתַת הַמְּלָכִים, שְׂאֵז נִפְלוּ כָּל הַמַּדּוֹת הַקְּדוּשׁוֹת לְמַטָּה, וְאֵז נִתְבַּלְּבוּ כָּל הָעוֹלָמוֹת כָּלָם, מִשָּׁם בָּא שְׂאָדָם רַץ אַחַר הַכְּבוֹד, וְעוֹשֶׂה מֵהַכְּבוֹד עָקֵר, בְּשַׁעַת שֶׁהַכְּבוֹד שִׁיף רַק אֵלָיו יִתְבַּרְךָ, וְאִדְרָבָה כָּל מִי שֶׁנִּכְלָל יוֹתֵר בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא בּוֹרַח מֵהַכְּבוֹד, וְאֵז הַכְּבוֹד רַץ אַחֲרָיו, כְּמֵאמַרְסֵי ז"ל (ערוכין יג): "כָּל הַמְּחַזֵּר עַל הַגְּדֻלָּה, גְּדֻלָּה בּוֹרַחַת מִמֶּנּוּ, וְכָל הַבּוֹרַח מִן הַגְּדֻלָּה, גְּדֻלָּה מַחֲזֵרַת אַחֲרָיו; וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בַּמְדָּבָר רַבָּה, פְּרָשָׁה ד', סִימָן כ'): "כָּל הַמְּרַבֵּה כְּבוֹד שְׁמַיִם, וּמִמַּעַט כְּבוֹד עֲצָמוֹ, כְּבוֹד שְׁמַיִם מִתְרַבֵּה, וְכְבוֹדוֹ מִתְרַבֵּה, וְכָל הַמַּמְעֵט כְּבוֹד שְׁמַיִם, וּמְרַבֵּה כְּבוֹד עֲצָמוֹ, כְּבוֹד שְׁמַיִם בְּמַקוֹמוֹ, וְכְבוֹדוֹ מִתְמַעֵט; וְלִכֵּן גְּדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים מוֹסְרִים אֶת נַפְשָׁם כָּל יְמֵי חַיֵּיהֶם לְגִלּוֹת וּלְפָרְסֵם רַק אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מְפָרְסֵם, וְהֵם מְקַבְּלִים מִכְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ, שְׂזֵה מֵה שְׂיִרְאִים וּשְׂלָמִים נִמְשָׁכִים אַחַר יִרְאֵי הַשֵּׁם אֲמִתִּיִּם, כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא נִכְלָל בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְגַלָּה לְכָלֵם אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ, אֵזִי נִמְשָׁכִים אֵלָיו גְּשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, בְּבַחֲיַנַּת (שְׁמוֹאֵל-א' ב, ל): "כִּי מִכְּבוֹדִי אֲכַבֵּד"; מִי שֶׁמְכַבֵּד כְּבוֹד אֶת הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמְגַלָּה וּמְפָרְסֵם אוֹתוֹ, עַל-יְדֵי-זֶה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ עָלָיו כְּבוֹד אֱלֹקֵי, שְׁעָלָיו נֵאמַר (משלי כה, ב): "כְּבוֹד אֱלֹקִים הִסְתֵּר דְּבָר", שְׁכָלֵם יוֹדְעִים שֶׁמְגִיעַ לוֹ הַכְּבוֹד, מֵאַחַר שֶׁמְפָרְסֵם תָּמִיד רַק אֶת כְּבוֹדוֹ יִתְבַּרְךָ, מֵה שְׂאֵין כֵּן הַטְּפָשִׁים, שֶׁרְצִים תָּמִיד אַחַר הַכְּבוֹד, אֵזִי מִתְחַבְּרִים אֵלֵיהֶם צוֹעֲנִים (שְׁקוֹרִין צִיגִינְעֵר), וְטוֹעִים בּוֹ. וְזוֹ הַטְּעוּת נְפוּצָה מְאֹד בְּעוֹלָם, שֵׁישׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁרְצִים תָּמִיד אַחַר הַכְּבוֹד, וְאוֹי וְאָבוֹי אִם אֵין נוֹתְנִים לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד הֶרְאוּ לָהֶם, שְׂאֵז הֵם בְּכַעַס וּבְקַפְדוּת, וּמְצַטְעָרִים מְאֹד שְׂאֵין נוֹתְנִים לָהֶם אֶת הַכְּבוֹד. וּבְאֵמַת הַכָּל הֵבֵל וְרַעוּת רוּחַ, כִּי הַכְּבוֹד שִׁיף רַק לְהַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, וּמִי שֶׁנִּכְלָל בּוֹ יִתְבַּרְךָ, הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא מִשְׁפִּיעַ עָלָיו מְכְבוּדוֹ יִתְבַּרְךָ, וְזֶה עָקֵר הַשְּׁעָשׂוּעַ, שְׂאָדָם מִשְׁתַּעֲשֵׂע בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְחַבֵּר וּמִיחַד אֶת כָּל הָעוֹלָמוֹת: אֲצִילוֹת, בְּרִיאָה, יִצִּירָה, עֲשִׂיָּה, שְׂזֵה: "כָּל הַנִּקְרָא בְשֵׁמִי וְלִכְבוּדִי בְּרֵאתִיו יִצְרֵתִיו אִף עֲשִׂיתִיו", שְׂזֵה נִגְדַּת הַד' עוֹלָמוֹת, שְׂבָהֶם מְאִירִים הַד' שְׁמוֹת: ע"ב, ס"ג, מ"ה, ב"ן, אֲשֶׁר אֵין עוֹד תַּעֲנוּג יוֹתֵר גְּדוֹל מְזֵה, מֵאָדָם שֶׁדְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרְךָ, וּמִטִּיל בְּאֵלוֹ הַשְׁמוֹת,

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂאִין הַכְּבוֹד עֵקֶר הַתְּכֵלִית, וְחִקְרוּ
 שְׁעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא רְצִיחָה, כִּי אָנוּ רוֹאִים
 שְׁפָל הַדְּבָרִים נְכָלִים וְנִפְסָדִים, וְכֹל מֵה שְׂיִישׁ בְּעוֹלָם:
 עֹשְׁבִים וְצִמְחִים וּבְנֵי־אָדָם וְכֹל מֵה שְׂיִישׁ בְּעוֹלָם, הַפֶּל
 צָרִיף לָבוֹא לְכִלְיוֹן וְהַפְּסֵד. נִמְצָא שֶׁתְּכֵלִית הַפֶּל הוּא
 הַכִּלְיוֹן וְהַהֶפְסֵד. עַל־כֵּן הָרוּצַח, שֶׁהוּא הוֹרֵג וּמְכַלֵּה
 בְּנֵי־אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מֵרְבֵּה לְהֵבִיא אֶת הָעוֹלָם אֶל
 הַתְּכֵלִית. עַל־כֵּן נִסְכַּם בֵּינֵיהֶם שֶׁהַתְּכֵלִית הוּא רְצִיחָה,

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

כְּמִטִּיל בְּגֵן גִּפְלָא. וְכָבֵד אָמַר רַבְּנוּ ז"ל (תִּי־מִהֲרִין, סִימָן ת') בְּעֵינַי הִתְנַהֲגָה
 שְׁמִתְנַהֵג הָעוֹלָם עֲכָשׁוּ, כָּבֵד הָיָה לְעוֹלָמִים כְּמֵה פְעָמִים, שֶׁהָיָה הָעוֹלָם
 מִתְנַהֵג בְּדֶרֶךְ זֶה, שֶׁהִקְטִינִים בְּמַעֲלָה הָיוּ גְדוּלִים וְחֹשׁוּבִים מְאֹד בְּעוֹלָם, וְלֹא
 הָיָה הָעוֹלָם מִתְנַהֵג בְּאֵמֶת, וְאֶף־עַל־פִּי־כֵן הָיָה נִמְצָא אַחַד, שֶׁהָיָה מִנְחָה
 בְּמִקּוֹם שְׁפָל, וְהָיָה שׁוֹחֵק מִכָּל הָעוֹלָם כְּלוֹ, וְהוּא הָיָה מִחִיָּה וּמִפְרָגִס כָּל
 הָעוֹלָם כְּלוֹ בְּזִכּוֹתוֹ, וְהָיוּ לוֹ שְׁעִשׂוּעִים גְּדוּלִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, וְהוּא הָיָה חַי חַיִּים
 גְּמוּרִים, שְׁנִקְרָאִים בְּאֵמֶת חַיִּים.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂאִין הַכְּבוֹד עֵקֶר הַתְּכֵלִית, וְחִקְרוּ שְׁעֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא
 רְצִיחָה, כִּי אָנוּ רוֹאִים, שְׁפָל הַדְּבָרִים נְכָלִים וְנִפְסָדִים, וְכֹל מֵה שְׂיִישׁ בְּעוֹלָם,
 עֹשְׁבִים וְצִמְחִים וּבְנֵי־אָדָם, וְכֹל מֵה שְׂיִישׁ בְּעוֹלָם, הַפֶּל צָרִיף לָבוֹא לְכִלְיוֹן
 וְהַפְּסֵד. נִמְצָא, שֶׁתְּכֵלִית הַפֶּל הוּא הַכִּלְיוֹן וְהַהֶפְסֵד, עַל־כֵּן הָרוּצַח, שֶׁהוּא
 הוֹרֵג וּמְכַלֵּה בְּנֵי־אָדָם, נִמְצָא שֶׁהוּא מֵרְבֵּה לְהֵבִיא אֶת הָעוֹלָם אֶל הַתְּכֵלִית,
 עַל־כֵּן נִסְכַּם בֵּינֵיהֶם, שֶׁהַתְּכֵלִית הוּא רְצִיחָה. וְדָבָר זֶה רוֹאִים בְּחוּשׁ, שְׁבִכָּל
 דוֹר וְדוֹר קָמִים חֲבוּרָה שֶׁל רוּצָחִים, הַהוֹרֵגִים אֲנָשִׁים חַפִּים מִפְּשַׁע, כִּי נִכְנָסֶת
 בָּהֶם תְּאַוַּת הָרְצִיחָה, עַד שֶׁמִּתְחַסְּיִם לָזֶה כְּמוֹ אֶל אֲמוֹנָה, אֲשֶׁר אֵת עִם זֶה
 אוֹ עִם אַחֵר צְרִיכִים לְהֵרֵג וּלְכַלּוֹת, וּמִכָּל שֶׁפֶן כָּל הָאֲמוֹת בָּאוּ לְכַלֵּל הַחֻלְטָה,

וּבְקִשׁוֹ אֵיזָה אִישׁ שְׂיִהְיֶה רוֹצֵחַ וְכַעֲסָן וּבַעַל-קִנְיָאָה
 בְּיוֹתֵר, כִּי אִישׁ כְּזֶה הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתְּכֵלִית (לְפִי
 דַּעְתָּם הַנְּבוּכָה), וְהוּא רְאוּי לְהִיּוֹת מֶלֶךְ. וְהִלְכוּ לְבִקְשׁוֹ,

גְּהָרִי אֶפְרָסִמוֹן

אֲשֶׁר אֵת עַם יִשְׂרָאֵל מִכְרָחִים לְהַרְגַּ, רַחֲמָנָא לִישׁוֹבָן, וּבְזֶה הֵם כָּלֶם בְּדַעָה
 אַחַת, בְּלִי יוֹצֵא מִן הַכָּלָל, אֶלֶּא יֵשׁ אַמּוֹת, שְׂיִכּוּלוֹת לְהִרְאוֹת אֵת זֶה בְּגִלְיִי,
 וְאוֹמְרוֹת פְּתוּחַ מַה כְּוַנְתָּן, וְיֵשׁ אַמּוֹת שְׂאִינָן מְגִלוֹת אֵת זֶה פְּתוּחַ, אֶבֶל
 בְּפִנְיֵמִיּוֹת לְבָבָן כָּל הָאֻמּוֹת רוֹצוֹת רַק לְהַשְׁמִיד וּלְאַבֵּד אֵת כָּלֶל נִשְׁמוֹת
 יִשְׂרָאֵל, וְכַמְאֲמַרְם וְ"ל (סְפָרִי בְּהַעֲלוֹתְהֶם): רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אוֹמֵר: הִלְכָה
 בְּיָדוֹעַ שְׁעֵשׂוֹ שׁוֹנָא לְיַעֲקֹב; וְאָמְרוּ (מְכִילְתָּא בְּשַׁלַּח): רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר, טוֹב
 שְׂבַגּוּיִים הָרֵג; וּפְרַשׁ הַרְבִּי רַבִּי יְהוֹנָתָן אֵיִיבְשִׁיץ זִי"ע, שְׂאֶפְלוֹ הַטּוֹב
 שְׂבַגּוּיִים, יֵשׁ לוֹ רְצוֹן לְהַרְגַּ אֵת יִשְׂרָאֵל. וּבְקִשׁוֹ אֵיזָה אִישׁ שְׂיִהְיֶה רוֹצֵחַ
 וְכַעֲסָן וּבַעַל-קִנְיָאָה בְּיוֹתֵר, כִּי אִישׁ כְּזֶה הוּא קָרוֹב יוֹתֵר אֶל הַתְּכֵלִית (לְפִי דַּעְתָּם
 הַנְּבוּכָה), וְהוּא רְאוּי לְהִיּוֹת מֶלֶךְ. וְדָבָר זֶה רָאוּ בְּכָל הַדּוֹרוֹת, שְׂכָל אִמָּה שְׁהִיּו
 רוֹצְחִים, חֲפָשׂוֹ לְעַצְמָם אֵיזָה אִישׁ נָבֵל וְכַזּוּי, אִישׁ רַע מַעֲלָלִים, וְכַעֲסָן וּבַעַל
 קִנְיָאָה, שְׁהוּא הִיָּה רוֹצֵחַ בְּלִי שְׁמִץ רַחֲמֵנוֹת. וְאוֹתוֹ הוֹשִׁיבוּ לָהֶם לְרֹאשׁ, כְּמוֹ
 בְּרוּסְיָה הָאֲרוּרָה, שְׂלָקְחוּ אֵת נִיקוּלָאִי וְאֵת חַמִּילְנֶצְקִי וְאֵת גְּאֲנֻטֵּעַ וְשָׂאָר
 רוֹצְחִים מְפָרְסָמִים, וְכֵן אַחַר הַרְבֵּה שָׁנִים אֵת סְטָאֲלִין, יַמַּח שְׁמוֹ, שְׁהֵם הָיוּ
 אֲנָשִׁים פְּחוּתֵי עֲרָף, וְהָרְגוּ וְטָבְחוּ בְּלִי חַמֵּל וְרַחֵם מְלִיוּנֵי אֲנָשִׁים נָשִׁים וְטָף
 חֲפִים מְפָשַׁע, אֶפְלוֹ מְאֻמוֹת הָעוֹלָם, וּמְכָל שְׂכָן שְׂרָצְחוֹ בְּכָל מִינֵי רְצִיחוֹת
 וּמִיתוֹת מְשֻׁנוֹת אֵת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עַד הָרוֹצֵחַ הַכִּי גְּדוֹל בְּהִיסְטוֹרְיָה
 הָאֲנוּשִׁית, שְׁזֶה הָיָה הַיִּטְלָר, יַמַּח שְׁמוֹ וְזָכְרוּ, שְׁהִיָּה אִישׁ שְׂפָל וְכַזּוּי, וְהִיָּה
 יְכוֹל לְקוֹמֵם אִמָּה שְׂפָלָה, בְּזוּיָהּ וּמְטַנְפֵּת כְּמוֹ הַגְּרַמְנִים, יַמַּח שְׁמֵם וְזָכְרֵם,
 שְׁהָרְגוּ וְטָבְחוּ בְּכָל מִינֵי מִיתוֹת מְשֻׁנוֹת אֶפְלוֹ מְשָׂאָר אַמּוֹת הָעוֹלָם, מְכָל שְׂכָן
 הַרְצִיחוֹת הָאֲכַזְרִיּוֹת שְׁעֵשׂוֹ לְעַם יִשְׂרָאֵל, זֶה עוֹד לֹא הִיָּה מֵאֹז שְׂבָרָא
 הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא אֵת עוֹלָמוֹ, וְהַכְּנִיס בְּאֲנָשָׁיו כְּאֵלוֹ זֶה הַתְּכֵלִית — לְכַלּוֹת
 אֵת בְּנֵי הָעַם הַמְּבַחֵר, שְׁהִיּו חֲפִים מְפָשַׁע. כִּי בְּרַגַּע שְׂמַכְנִיסִים אֵת הָעַנְיָן שֶׁל
 רְצִיחָה לְאֻמוֹנָה, זֶה הַדְּבָר הַכִּי מְגַנָּה. אֶבֶל רוֹאִים שְׂיִכּוּלִים לְעֲשׂוֹת שְׂטִיפַת

וְשָׁמְעוּ קוֹל צְעָקָה, וְשָׂאֲלוּ מֵהוּ קוֹל הַצְּעָקָה הַזֹּאת, וְהָשִׁיבוּ לָהֶם, שְׁקוֹל הַצְּעָקָה הַיֵּא: הַיּוֹת שְׂאָחַד שְׂחַט אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ. עָנּוּ וְאָמְרוּ: וְכִי יֵשׁ רוֹצֵחַ אֲבִיר־לֵב וְכַעֲסָן יוֹתֵר מִזֶּה, שְׂיִהְרֵג אֶת אָבִיו וְאֶת אִמּוֹ. הָאִישׁ הַזֶּה הִשִּׁיג אֶת הַתְּכָלִית. וְהוֹטֵב בְּעֵינֵיהֶם, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְרִצִּיחָהּ, וּבִחְרוּ לָהֶם בְּמָקוֹם הָרִים וּגְבָעוֹת, שֶׁהוּא מְקוֹם הַרוֹצְחִים וְהִלְכוּ לָשֵׁם וַיֵּשְׁבוּ שָׁם עִם מַלְכָם:

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂרָאוּי לְמַלְךְ מִי שְׂיֵשׁ לוֹ שְׂפַע

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

מח לעם שלם, להרג ולההרג, וכאלו זוהי התכלית, כמו הישמעאלים הפראיים. והלכו לבקש, מי ראוי להיות המלך של הרוצחים, ושמעו קול צעקה, ושאלו הרוצחים: מהו קול הצעקה הזאת? והשיבו להם, שקול הצעקה היא, היות שאחד שחט את אביו ואת אמו, אשר אין עוד רציחה יותר גדולה מזו, שאדם נהרג את מי שהולידו, ענו ואמרו: וכי יש רוצח אביר-לב וכעסן יותר מזה, שיהרג את אביו ואת אמו, כי גם אצל אמות העולם קשה להאמין דבר כזה. ולכן אמרו אשר האיש הזה השיג את התכלית והוטב בעיניהם, וקבלו אותו עליהם למלך, ובקשו להם ארץ גורמת לרציחה, ובחרו להם במקום הרים וגבעות, שהוא מקום הרוצחים, והלכו לשם וישבו שם עם מלכם; ולצערנו הרב, זה נמצא עד היום, שיש כנופיות של רוצחים, שבוחרים לעצמם מקומות שמסגלים לרצח שם בני אדם, ועושים מזה תכלית, שצריכים לכלות בני-אדם, רחמנא לישזבן, וזה אצלם כמו אמונה טפלה ומצוה להרג אנשים, [ורואים מזה, איך שיכולים להוליך בני-אדם שולל, עד שירצחו בני-אדם ויעשו מזה תכלית].

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׂרָאוּי לְמַלְךְ מִי שְׂיֵשׁ לוֹ שְׂפַע מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה, וְאִינוּ

מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה וְאִינוּ נִזּוֹן מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם,
 רַק מִמְּזוֹנוֹת דְּקִים (פְּגוֹן הַלֵּב, כְּדִי שְׁלֹא יִתְגַּשֵּׁם שְׂכָלוֹ), וְאִישׁ כְּזֶה
 רָאוּי לְמַלְךְ, אֲךָ לֹא מִצְאוֹ תִּכְרַף אִישׁ כְּזֶה, שְׁלֹא יִהְיֶה נִזּוֹן
 מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, וּבָחֲרוּ לָהֶם לְפִי שְׁעָה אִישׁ
 עֹשִׂיר שֵׁישׁ לוֹ שִׁפְעַת מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ
 כְּרִצּוֹנָם, דְּהֵינּוּ שְׁלֹא יִהְיֶה נִזּוֹן וְכוּ' כַּנִּ"ל, וּלְפִי שְׁעָה
 עֹשִׂי אֶת הָעֹשִׂיר לְמַלְךְ, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כַּנִּ"ל, אֲזִי
 יֵרֵד הָעֹשִׂיר מִן הַמְּלוּכָה, וַיִּקְבְּלוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמַלְךְ,
 וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְזֶה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

נִזּוֹן מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, רַק מִמְּזוֹנוֹת דְּקִים (פְּגוֹן הַלֵּב, כְּדִי שְׁלֹא יִתְגַּשֵּׁם
 שְׂכָלוֹ), וְאִישׁ כְּזֶה רָאוּי לְמַלְךְ, אֲךָ לֹא מִצְאוֹ תִּכְרַף אִישׁ כְּזֶה, שְׁלֹא יִהְיֶה נִזּוֹן
 מִמְּזוֹנוֹת שֶׁל שָׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, וּבָחֲרוּ לָהֶם לְפִי שְׁעָה אִישׁ עֹשִׂיר, שֵׁישׁ לוֹ שִׁפְעַת
 מְזוֹנוֹת הַרְבֵּה, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כְּרִצּוֹנָם, דְּהֵינּוּ שְׁלֹא יִהְיֶה נִזּוֹן וְכוּ'
 כַּנִּ"ל, וּלְפִי שְׁעָה עֹשִׂי אֶת הָעֹשִׂיר לְמַלְךְ, עַד אֲשֶׁר יִמְצְאוּ אִישׁ כַּנִּ"ל, אֲזִי
 יֵרֵד הָעֹשִׂיר מִן הַמְּלוּכָה, וַיִּקְבְּלוּ אֶת אוֹתוֹ הָאִישׁ לְמַלְךְ. וּבָחֲרוּ לָהֶם אֶרֶץ
 גּוֹרְמַת לְזֶה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם. זֶה מֵה שְׁמִצּוֹי הַיּוֹם כֹּל מִינֵי תְּמַהוֹנִיִּים,
 שְׂאִינָם רוֹצִים לֶאֱכֹל מֵה שְׂפָלָם אוֹכְלִים, אֲלֵא הֵם צְרִיכִים לֶאֱכֹל דְּבָרִים
 טְבַעִיִּים, וְכֹל-כֶּף נִכְנָסוּ בְּשִׁטּוֹת זוֹ, עַד שֶׁנִּדְמָה לָהֶם שֶׁזוֹ הַתְּכֵלִית לֶאֱכֹל רַק
 דְּבָרִים טְבַעִיִּים, וְכֹל-כֶּף נִכְנָסוּ בְּזֶה, עַד שֶׁמִּתְחַזְּקִים בַּדְּעָה שְׁמִי שְׂאוֹכֵל
 דְּבָרִים אֲחֵרִים, הוּא מְאֻבָּד עֲצָמוֹ לְדַעַת. וְהַקְּלֵפָה הַזֹּאת הוֹלֵכֶת וּמִתְפַּשֵּׁטת מְאֹד
 בְּעוֹלָם, וְאֲנָשִׁים חוֹשְׁבִים שְׁעַל-יְדֵי-זֶה יִחִיו יוֹתֵר בְּאַרְיִכוֹת יָמִים, וְיוֹתֵר
 בְּרִיאִים, וְלִכֵּן אֵינָם אוֹכְלִים בְּשׂוֹר וְדָגִים, אֲלֵא מִן הַצּוֹמֵת, וּבִקְאֵת אֵינן לָךְ
 עוֹד שְׁטוֹת יוֹתֵר גְּדוֹלָה מִזוֹ, כִּי אִם הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה הַתִּירָה לָנוּ לֶאֱכֹל בְּשׂוֹר
 וְדָגִים, אֲסוּר לִהְיוֹת יוֹתֵר חֲכָם מִהַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, וְכֹל אֵלּוֹ הַתְּמַהוֹנִיִּים, שֶׁהֵם
 מִפְּרָסְמִים שְׁצָרִיף לֶאֱכֹל רַק דְּבָרִים טְבַעִיִּים וְצִמְחִים וְכוּמָה, הֵם אֵינָם אֲלֵא

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שִׁיפֹת־תֹּאֵר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ, כִּי עָקַר
הַתְּכָלִית, שִׁיחִיָּה הָעוֹלָם מִיָּשֵׁב, כִּי לָזָה
נִבְרָא הָעוֹלָם, וּמֵאַחַר שִׁיפֹת־תֹּאֵר מְעוֹרְרַת תִּאֲוָה זֹו
לְיָשׁוּב הָעוֹלָם, נִמְצָא שֶׁהִיא מְבִיאָה אֶל הַתְּכָלִית, עַל־כֵּן
יִפֹּת־תֹּאֵר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ, וּבַחֲרוּ לָהֶם יִפֹּת־תֹּאֵר וּמְלֻכָּה
עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לָזָה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַמְתַּמְיָהִים, כִּי זֶה לֹא מַעֲלָה וְלֹא מוֹרִיד אִם אוֹכְלִים רַק מִן הַצּוֹמֵחַ, הָעָקַר
מֵה שְׂאֵדָם צְרִיף לְשֹׁמֵר, לְאָכַל רַק מֵאֲכָלִים כְּשָׂרִים וּכְרִיאִים. וְאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל
(לְקוּשִׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שְׂדֵי־קָא בְּעַת הָאֲכִילָה יְכוּלִים לַעֲשׂוֹת יְחִוּד בֵּין
קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְנִתִּיה, וְזֶה (רוּת ב, יד): "לַעֲת הָאֲכָל גְּשֵׁי הַלֵּם", הֵינּוּ
בְּעַת אֲכִילָה יְכוּל לִהְיוֹת יְחִוּד בֵּין קִדְשָׁא בְּרִיף הוּא וְשִׁכְנִתִּיה, הָעָקַר שִׁיחִיָּה
בְּרוּר הַמֵּאֲכָלִים, הֵינּוּ לִהְזָהָר מְאֹד בְּכִשְׂרוֹת הַמֵּאֲכָלִים, וְלֹא כְּמוֹ שֶׁהַתְּמָהוּנִים
מִפְּרָסְמִים לְכָלֶם, כִּי הַכֹּל הִבֵּל וּרְעוּת רוּחַ.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שִׁיפֹת־תֹּאֵר רְאוּיָה לְמֶלֶךְ, כִּי עָקַר הַתְּכָלִית שִׁיחִיָּה
הָעוֹלָם מִיָּשֵׁב, כִּי לָזָה נִבְרָא הָעוֹלָם, וּמֵאַחַר שִׁיפֹת־תֹּאֵר מְעוֹרְרַת תִּאֲוָה זֹו
לְיָשׁוּב הָעוֹלָם, נִמְצָא שֶׁהִיא מְבִיאָה אֶל הַתְּכָלִית, עַל־כֵּן יִפֹּת תֹּאֵר רְאוּיָה
לְמֶלֶךְ, וּבַחֲרוּ לָהֶם יִפֹּת־תֹּאֵר וּמְלֻכָּה עֲלֵיהֶם, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לָזָה,
וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם; זֶה כָּלֵל תִּאֲוַת נְאוּף שֶׁנִּכְנָסָה בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם, שְׂעוּשִׁים
כָּל מִינֵי פְעֻלוֹת שֶׁבְּעוֹלָם בְּשִׁבִיל תִּאֲוַת נְאוּף, לְהַגְדִּיל בְּעוֹלָם אֶת הַתִּאֲוָה
הַזֹּו, וּבִחְרִים יִפֹּת תֹּאֵר לְמֶלֶכָּה, הַכֹּל כְּדֵי לְהַגְדִּיל אֶת תִּאֲוַת נְאוּף, וּבְזֶה
עוֹסְקִים תָּמִיד אֲמוֹת הָעוֹלָם, וְכָל מִחְשַׁבְתָּם — אֵיךְ לְהַחְדִּיר אֶת הַתִּאֲוָה
הַזֹּו. וּכְעֵין שְׂאֵמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (מְגִלָּה יב:), כְּשִׁישְׂרָאֵל אוֹכְלִין וְשׁוֹתִין,
מִתְּחִילִין בְּדַבְּרֵי תוֹרָה וּבְדַבְּרֵי תִשְׁבָּחוֹת. אֲבָל אֲמוֹת הָעוֹלָם שְׂאוֹכְלִין
וְשׁוֹתִין, אֵין מִתְּחִילִין אֶלָּא בְּדַבְּרֵי תִפְלוֹת. וְכֵן בְּסַעֲדַתוֹ שֶׁל אוֹתוֹ רָשַׁע, הִלְלוּ
אוֹמְרִים מְדִיוֹת נְאוּת, וְהִלְלוּ אוֹמְרִים פְּרָסְיוֹת נְאוּת; וַיֵּשׁ בֵּין אֲמוֹת הָעוֹלָם

בַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא הַדְּבוּר, כִּי
 מוֹתֵר הָאָדָם מִן הַבְּהֵמָה הוּא הַדְּבוּר,
 וּמֵאַחַר שֶׁזֶה עֵקֶר הַיִּתְרוֹן שֵׁישׁ לָאָדָם, עַל־כֵּן זֶהוּ עֵקֶר
 הַתְּכָלִית. עַל־כֵּן בִּקְשׂוּ לָהֶם אִישׁ דְּבָרָן, שְׂיִהְיֶה בְּעַל־
 לְשׁוֹן, שְׂיִדַּע כַּמָּה לְשׁוֹנוֹת וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר תָּמִיד, כִּי אִישׁ
 כִּזֶּה הוּא אֵצֶל הַתְּכָלִית. וְהָלְכוּ וּמִצְאוּ אִישׁ צְרַפְתִּי
 מִשְׁגָּע, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר לְעַצְמוֹ, וּשְׂאֵלוּהוּ אִם יוֹדַע
 לְשׁוֹנוֹת, וְהָיָה יוֹדַע כַּמָּה לְשׁוֹנוֹת, וְאִישׁ כִּזֶּה בּוֹדֵאֵי

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שֶׁהַכְּנִיסוֹ אֶת עַצְמָם כָּל־כֶּף בְּתַאֲוָה זוֹ, עַד שְׁעוֹשִׂים מִזֶּה עֶסֶק גָּדוֹל,
 וּמַחְדִּירִים וּמְכַנְיָסִים אֶת זֶה בְּהַמּוֹן־עַם, וְעוֹשִׂים מִזֶּה עֵקֶר, עַד שֶׁבָּנִי אָדָם
 וּבִפְרָט הַנֶּעֱרַר מְכוּרִים לָזֶה, וְאִי אֶפְשָׁר לָהֶם לְצֵאת מִתַּאֲוָה זוֹ, וְהֵם מְדַפְּסִים
 כָּל מִינֵי חֲבוּרִים שֶׁל גְּבוּל פֶּה, שְׁקוּץ, תַּעֲוֹב וְזָהוּם, וּתְמוּנוֹת תּוֹעֵבָה, הַכֹּל
 לְתַפֵּס אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּרִשְׁתָּם הַטְּמֵאָה, וְכָל־כֶּף נִכְנסוּ בָּזֶה, עַד שֶׁקָּשָׁה
 וְכָבֵד מְאֹד לְצֵאת מִזֶּה לְמִי שֶׁנִּפְלַל בְּמַלְכֻת שְׁלֵהֶם, רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן, כִּידוּעַ
 וּמְפָרְסָם דְּבַר זֶה בְּכָל הַדּוֹרוֹת, וּבִפְרָט בְּדוֹרוֹת אֱלוֹ, שֶׁהִתְפַּשְׁטוּ כָּל הַמְּנוּגְלִים
 וְהַמְּשַׁקְצִים וְהַמְּזוּהָמִים בְּתַאֲוָה זוֹ, שֶׁהֵם מְפִיצִים כָּל מִינֵי זָבָל וְלִכְלוּף, עֵרֶם,
 שְׁקוּץ וְתוֹעֵבָה, כְּדֵי לְלַכֵּד בָּהֶם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וְלִהְיוֹת שֵׁילָם בְּפִגְם הַבְּרִית,
 רַחֲמָנָא לִישׁוּבָן. וַיֵּשׁ לָהֶם אֶפְלוּ מְקוֹמוֹת וְעִירוֹת, שֶׁשָּׂם הַתְּלַקְטוּ כָּל הַנוֹאֲפִים
 וְהַמְּשַׁקְצִים וּמִתְעַבִּים, שֶׁמְסַגְּלִים לְכָל תּוֹעֲבוֹתֵיהֶם.

בַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא הַדְּבוּר, כִּי מוֹתֵר הָאָדָם מִן
 הַבְּהֵמָה הוּא הַדְּבוּר, וּמֵאַחַר שֶׁזֶה עֵקֶר הַיִּתְרוֹן שֵׁישׁ לָאָדָם, עַל־כֵּן זֶהוּ עֵקֶר
 הַתְּכָלִית, עַל־כֵּן בִּקְשׂוּ לָהֶם אִישׁ דְּבָרָן, שְׂיִהְיֶה בְּעַל לְשׁוֹן, שְׂיִדַּע כַּמָּה
 לְשׁוֹנוֹת, וַיִּרְבֶּה לְדַבֵּר תָּמִיד, כִּי אִישׁ כִּזֶּה הוּא אֵצֶל הַתְּכָלִית. וְהָלְכוּ וּמִצְאוּ
 אִישׁ צְרַפְתִּי מִשְׁגָּע, שֶׁהָיָה הוֹלֵךְ וּמְדַבֵּר לְעַצְמוֹ, וּשְׂאֵלוּהוּ אִם יוֹדַע לְשׁוֹנוֹת,

השיג התכלית (לפי דעתם הנבוכה), מאחר שהוא בעל-לשון, שיודע כמה לשונות ומדבר הרבה מאד, פי הוא מדבר אפלו לעצמו, על-פן הוטב בעיניהם איש הזה, וקבלו אותו למלה, ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, והלכו וישבו שם עם מלכם, ובודהי הנהיג אותם בדרך הישר:

נהרי אפרסמון

והיה יודע כמה לשונות, ואיש פזה בודאי השיג התכלית (לפי דעתם הנבוכה), מאחר שהוא בעל-לשון, שיודע כמה לשונות, ומדבר הרבה מאד, פי הוא מדבר אפלו לעצמו, על-פן הוטב בעיניהם איש הזה, וקבלו אותו למלה, ובחרו להם ארץ גורמת לענין שלהם, והלכו וישבו שם עם מלכם, ובודהי הנהיג אותם בדרך הישר. ובאמת הטעות שלהם נובעת, כי את הדבור צריכים לנצל רק לדבר אליו יתברך, ולתרבות בתפלה ובקשה ושיחה בינו לבין קונו, שזה היסוד של בר ישראל, שצריך לשמר מאד על דבורו, ולא להפקירו, ולדבר כל אשר עם לבבו, כי כל הצרות שבני אדם סובלים, זה רק מחמת שהפקירו את הדבור, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוה"ר), חלק א', סימן לח) על הפסוק (תהלים קמח, ח): "רוח סערה עשה דברו", שכל הרוח סערה שנעשה במחו של אדם, הוא רק על-ידי דבורו שמפקירו. כי באמת אם האדם היה שומר על הדבור שלו, והיה מדבר רק אליו יתברך, על-ידי-זה היה זוכה לישוב הדעת נפלא מאד, כי כל הצרות שנגרמות לאדם, זה רק מחמת רבוי הדבור, שמדבר כל העולה על רוחו, וכבר אמרו חכמינו הקדושים (פסחים קיג): הפך בנבלתא ולא תהפך במלי; הינו יותר טוב להפך בנבלה שמסרת, מלהפך במלים ודבורים. ואמרו (אבות פ"ק א'): וכל המרבה דברים מביא חטא; שזה רק גורם צרות לאדם, פי אין עוד דבר שמוריד את האדם ממדרגתו כמו הדבור, שמדבר כל העולה על רוחו. ואמר החכם: "ממופתי החכמים מעוט הדברים, וממופתי הסכלים רב הדברים"; וכך אמרו חכמינו הקדושים (פסחים צט): יפה שתיקה לחכמים, קל וחמר

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שֶׁעָקַר הַתְּכֵלִית הוּא שְׂמֻחָה, כִּי

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לְטַפְּשִׁים, שֶׁנֶּאֱמַר (משלי יז, כח): "אֲוִיל מִחֲרִישׁ חָכָם יִחַשְׁב־"; וְלִהְפֹּךְ כְּשֶׁאָדָם מְרַבֵּה לְדַבֵּר אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, אָז הוּא יָכוֹל לְהִגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם. וְכַמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵי ו"ל (לקוטי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ק'), שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים בְּמַעֲלָה נִפְלְאָה מְאֹד, לֹא הִגִּיעוּ לְמְדַרְגָתָם, אֲלֹא עַל-יְדֵי שֶׁהִרְבוּ לְהִשְׁתַּיֵּת וּלְסַפֵּר אֶת כָּל אֲשֶׁר עִם לְבָבָם עִמּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְתַפְסֵי רַבְּנֵי ו"ל "צְרַפְתִּי מִשְׁגָּע", כְּנִרְאָה בְּחוּשׁ, שֶׁהַצְּרַפְתִּים הֵם מְרַבִּים בְּדַבּוּר יוֹתֵר מִכָּל הָאֲמוֹת, וְכָל סִגְנוֹן דְּבוּרָם הוּא בְּאֶפְסֵי אַחַר לְגַמְרֵי, בְּאֶפְסֵי מִשְׁנֵה בְּיוֹתֵר, יוֹתֵר מִכָּל הָאֲמוֹת [וּבְאֵמֶת רוֹאִים שֶׁדִּיקָא בְּכַתְּהָ זֶה שֶׁבְּחֲרוּ, שֶׁהֶעָקַר הוּא הַדְּבוּר, הַדְּגִישׁ רַבְּנֵי ו"ל אֶת הַלְּשׁוֹן הַזֶּה], וּבּוֹדָאֵי הַנְּהִיג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר. וְהַעֲגִיב הוּא עַל-פִּי דְּבַרֵי רַבְּנֵי ו"ל (חיי-מוֹהַר"ן, סִימָן תלח), כִּי הַדְּבוּר יֵשׁ לוֹ כַּח גְּדוֹל מְאֹד מְאֹד. וּבְאֵמֶת רוֹאִים, שֶׁכָּל הַשְּׂקֵרָנִים וְהַצְּבוּעִים וְהַרְמָאִים, הֵם הַמְּשַׁתְּמָשִׁים עִם הַדְּבוּר בְּיוֹתֵר, וּמְשַׁתְּדָלִים לַעֲשׂוֹת לְאָדָם שְׂטִיפַת מַח, עַד שֶׁכָּל כַּחֲסֵי הַטְּמָא זֶה רַק עַל-יְדֵי הַדְּבוּר, וְכָל מִשְׁגָּע שְׂרוּצָה לְמַכֵּר אֶת דְּמִיוֹנוֹ, הוּא מְשַׁתְּמָשׁ עִם הַדְּבוּר לְשַׁכְּנֵעַ אֶת בְּנֵי אָדָם לְקַנּוֹת אֶת שְׂטוּתוֹ. וְלִכֵּן רוֹאִים, שֶׁכָּל מִינֵי מִשְׁגָּעִים, מִיִּנְיָם וְכוּפְרִים, זְדִים וְאֶפִיקוֹרְסִים, מְשַׁתְּמָשִׁים הַרְבֵּה עִם הַדְּבוּר, לְשַׁכְּנֵעַ אֶת בְּנֵי אָדָם שֶׁיִּלְכוּ אַחַר שְׂטוּתָם וְהִבְלִיחֵם, וּבּוֹדָאֵי אִישׁ מִשְׁגָּע כְּזֶה מְנַהֵג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר כְּפִי דְּמִיוֹנוֹ, אוֹי לְמִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחֲרֵיהֶם; כִּי בְּאֵמֶת אִם לֹא מְגַלִּים עִם הַדְּבוּר אֶת אֲמִתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, צְרִיכִים לְדַעַת אֲשֶׁר הַכָּל הֵבֵל וְרַעוּת רִיחַ וְשֶׁקֶר גְּדוֹל מְאֹד, וְלִכֵּן דִּיקָא בְּכַתְּהָ זֶה, הַדְּגִישׁ רַבְּנֵי ו"ל, שֶׁהַצְּרַפְתִּי הַמִּשְׁגָּע בּוֹדָאֵי הַנְּהִיג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיָּשָׁר, אוֹי לוֹ לְמִי שֶׁהוֹלֵךְ אַחַר מִשְׁגָּע שֶׁמְנַסֵּה לְשַׁכְּנֵעַ אוֹתָךְ עִם שְׂטִיּוֹתָיו. וְכָלֵל זֶה תְּמִיד תִּזְכֹּר לְפָנֶיךָ, כִּי אִם לֹא מְגַלִּים עִם הַדְּבוּר אֶת הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, הַכָּל לִיצֵי לִיצְנוּת, וְצְרִיכִים לְהִתְרַחֵק מִהָאָדָם הַזֶּה, כִּי הוּא יוֹלִיךְ אוֹתָךְ שׁוֹלָל.

כַּת אַחֲרַת אָמְרוּ, שֶׁעָקַר הַתְּכֵלִית הוּא שְׂמֻחָה, כִּי כְּשֶׁנּוֹלָד בֶּן שְׂמַחִים,

כְּשֵׁנוּלָד בֶּן שְׁמַחִים, כְּשֵׁישׁ חֲתָנָה שְׁמַחִים, כְּשֵׁבוֹבָשִׁים
 אֵיזָה מְדִינָה שְׁמַחִים. נִמְצָא שְׁתַּכְלִית הַכֹּל הוּא שְׁמַחָה.
 עַל-כֵּן בְּקִשׁוֹ אִישׁ שְׁיִהְיֶה שְׁמַח תָּמִיד, נִמְצָא שֶׁהוּא אֶצֶל
 הַתַּכְלִית וְהוּא יִהְיֶה מְלֶךְ עֲלֵיהֶם. וְהִלְכוּ וּמָצְאוּ שֶׁהִיא
 הוֹלֶךְ עָרַל אֶחָד בְּכַתְנַת בְּזוּי כְּדָרְפוֹ, וְנָשָׂא פְּלַעֲשִׁיל
 (בְּקִבּוּק) יִין-שָׂרָף, וְהִלְכוּ אַחֲרָיו כַּמָּה עָרְלִים. וְזֶה הָעָרַל
 הָיָה שְׁמַח מְאֹד (כִּי הָיָה שְׁבוֹר מְאֹד) וְרָאוּ שֶׁזֶה הָעָרַל הוּא
 שְׁמַח מְאֹד, וְאִין לוֹ שׁוֹם דְּאָגָה, עַל-כֵּן הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם
 הָעָרַל הַזֶּה, כִּי הִשִּׁיג אֶת הַתַּכְלִית, שֶׁהוּא שְׁמַחָה, וְקִבְּלוּ
 אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם, וּבִנְדָאֵי הִנְהִיג אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַיִּשְׁרָה,
 וּבְחָרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְעִנְיָן שְׁלָהֶם, דִּהְיִינוּ מְקוּם
 כְּרָמִים (וְכִיּוּצָא), שְׁיִהְיוּ עוֹשִׂין יִין וּמִהַחֲרָצְנִים יִהְיוּ עוֹשִׂין
 יִין-שָׂרָף, וְלֹא יִלְךְ שׁוֹם דְּבָר לְאִבוֹד, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתַּכְלִית
 אֶצְלָם לְשִׁתוֹת וְלִהְשִׁתְּפָר וְלִהְיוֹת שְׁמַח תָּמִיד, אִתִּי-עַל-פִּי

 גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

כְּשֵׁישׁ חֲתָנָה שְׁמַחִים, כְּשֵׁבוֹבָשִׁים אֵיזָה מְדִינָה שְׁמַחִים, נִמְצָא, שְׁתַּכְלִית הַכֹּל
 הוּא שְׁמַחָה, עַל-כֵּן בְּקִשׁוֹ אִישׁ שְׁיִהְיֶה שְׁמַח תָּמִיד, נִמְצָא שֶׁהוּא אֶצֶל
 הַתַּכְלִית, וְהוּא יִהְיֶה מְלֶךְ עֲלֵיהֶם. וְהִלְכוּ וּמָצְאוּ שֶׁהִיא הוֹלֶךְ עָרַל אֶחָד
 בְּכַתְנַת בְּזוּי כְּדָרְפוֹ, וְנָשָׂא פְּלַעֲשִׁיל [בְּקִבּוּק] יִין-שָׂרָף, וְהִלְכוּ אַחֲרָיו כַּמָּה
 עָרְלִים, וְזֶה הָעָרַל הָיָה שְׁמַח מְאֹד (כִּי הָיָה שְׁבוֹר מְאֹד), וְרָאוּ שֶׁזֶה הָעָרַל הוּא
 שְׁמַח מְאֹד, וְאִין לוֹ שׁוֹם דְּאָגָה, עַל-כֵּן הוּטַב בְּעֵינֵיהֶם הָעָרַל הַזֶּה, כִּי הִשִּׁיג
 אֶת הַתַּכְלִית שֶׁהוּא שְׁמַחָה, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ עֲלֵיהֶם, וּבִנְדָאֵי הִנְהִיג אוֹתָם
 בְּדֶרֶךְ הַיִּשְׁרָה. וּבְחָרוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרְמַת לְעִנְיָן שְׁלָהֶם, דִּהְיִינוּ מְקוּם כְּרָמִים
 (וְכִיּוּצָא), שְׁיִהְיוּ עוֹשִׂין יִין, וּמִהַחֲרָצְנִים יִהְיוּ עוֹשִׂין יִין-שָׂרָף, וְלֹא יִלְךְ שׁוֹם
 דְּבָר לְאִבוֹד, כִּי זֶהוּ עֵקֶר הַתַּכְלִית אֶצְלָם לְשִׁתוֹת וְלִהְשִׁתְּפָר, וְלִהְיוֹת שְׁמַח

שְׂאִין שׁוּם שְׂיָכוֹת וְעִנְיָן לְשִׁמְחָתָם, כִּי אֵין לָהֶם כָּלֵל עַל
 מַה לְשִׁמְחָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן זֶה הָיָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית אֶצְלָם
 לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ תָּמִיד עַל לֹא דָבָר, וּבְחֵרוֹ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרָמַת
 כַּנִּל, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם:

גַּהְרִי אֶפְרַסְמוֹן

תָּמִיד, אֶף־עַל־פִּי שְׂאִין שׁוּם שְׂיָכוֹת וְעִנְיָן לְשִׁמְחָתָם, כִּי אֵין לָהֶם כָּלֵל עַל
 מַה לְשִׁמְחָה, אֶף־עַל־פִּי־כֵן זֶה הָיָה עֵקֶר הַתְּכֵלִית אֶצְלָם, לְהִיּוֹת שְׂמִיחַ תָּמִיד
 עַל לֹא דָבָר. וּבְחֵרוֹ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרָמַת כַּנִּל, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם; כִּי הֵנָּה יְדוּעַ,
 אֲשֶׁר אֵין דָּבָר יוֹתֵר גְּדוֹל מִלְּהִיּוֹת תָּמִיד בְּשִׁמְחָה, כְּמוֹ שְׂאֵמֵר רַבְּנּוּ וְ"ל
 (לְקוּטִי־מוֹהֲרָן, חֶלֶק ב', סִימָן כד), שְׂמִצּוֹה גְּדוֹלָה לְהִיּוֹת בְּשִׁמְחָה תָּמִיד,
 וְתִכְרֶף־וּמִיד כְּשֶׁאָדָם רוֹצֵה לְעַבֵּד אֶת הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, עֲבָרָה גְּדוֹלָה כְּשֶׁהוּא
 בְּעֵצְבוֹת. וְאָדָם צָרִיף לְהִתְגַּבֵּר לְהִרְחִיק אֶת הָעֵצְבוֹת וְהִמָּרָה שְׁחוּרָה בְּכָל
 כּוֹחוֹ, כִּי עֵקֶר הַתְּכֵלִית הוּא רַק שְׂמִיחָה. וְכַמוֹכָא בְּדַבְרֵי מוֹהֲרַנְ"ת וְ"ל
 (לְקוּטִי־הַלְכוֹת, תְּפִלָּה הַלְכָה ד', אוֹת ח'), כִּי שְׂמִיחָה דְקַדְשָׁה הִיא בְּנֻדָּא דְדָבָר גְּדוֹל
 מְאֹד, דְּהֵינּוּ לְשִׁמְחָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ וּבְתוֹרָתוֹ הַקְּדוֹשָׁה, שְׁנֵיהֶם עֵקֶר שְׂלֵמוֹת
 הָעֵבוּדָה. כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (דְּבָרִים כח, מז): "תַּחַת אֲשֶׁר לֹא עֲבַדְתָּ אֶת הַיְוָ"ה אֱלֹהֶיךָ
 בְּשִׁמְחָה"; כִּי שְׂמִיחָה דְקַדְשָׁה הִיא הַנְּקֻדָּה הַקְּדוֹשָׁה שֶׁל כָּל הַמִּצְוֹת, כְּמוֹ
 שְׂפָתוֹב (תְּהִלִּים יט, ט): "פְּקוּדֵי הַיְוָ"ה יִשְׂרָאֵל מְשִׁיחֵי לֵב"; כִּי הָעֵקֶר הוּא
 לְזִכּוֹת לְשִׁמְחָה בְּהַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם קד, לד): "אֲנֹכִי אֶשְׂמַח
 בְּהַיְוָ"ה"; וְכַמוֹ שְׂפָתוֹב (שָׁם לג, כא): "כִּי כֹו יִשְׂמַח לְבַנּוּ וְכוּ", וְכַתִּיב (שָׁם
 מג, ד): "וְאֶבֹּאֶה וְכוּ" אֶל אֵל שְׂמִיחַת גִּילִי", וְכַתִּיב (שָׁם לב, יא): "שְׂמַחוּ
 בַּהַיְוָ"ה וְגִילוּ צְדִיקִים", וְכַתִּיב (שָׁם צג, א): "ה' מְלֶךְךָ תִּגַּל הָאָרֶץ" וְכוּ
 "יִשְׂמַחוּ הַשָּׁמַיִם וְתִגַּל הָאָרֶץ" וְכוּ. וְעַל זֶה אָמַר שְׁלֵמָה הַמְּלֶךְ (קִהְלֵת ח, טו):
 "וְשִׁבְחָתִי אָנִי אֶת הַשְּׂמִיחָה אֲשֶׁר אֵין טוֹב לְאָדָם תַּחַת הַשָּׁמֶשׁ, כִּי אִם לְאָכַל
 וְלִשְׂתוֹת וְלִשְׂמוֹחַ"; וְדָרְשׁוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְדֻרַשׁ אַגְדָּה): לְאָכַל וְלִשְׂתוֹת
 וְלִשְׂמִיחָה — בְּשִׁבְחוֹת וְיָמִים טוֹבִים. וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (שִׁבְחַת ל): עַל
 הַפְּסוּק (קִהְלֵת ח, טז): "וְשִׁבְחָתִי אָנִי אֶת הַשְּׂמִיחָה" — שְׂמִיחָה שֶׁל מִצְוָה,
 (קִהְלֵת ב, ב): "וְלִשְׂמִיחָה מַה זֶה עֲשֵׂה" — זֹו שְׂמִיחָה שְׂאִינָה שֶׁל מִצְוָה.

ללמדך שאין שכינה שורה — לא מתוך עצבות, ולא מתוך עצלות, ולא מתוך שחוק, ולא מתוך קלות ראש, ולא מתוך שיחה, ולא מתוך דברים בטלים, אלא מתוך דבר שמחה של מצוה, שנאמר (מלכים ב' ג, טו): "ועתה קחו לי מנגן, והיה כנגן המנגן, ותהי עליו יד הוי"ה"; כי באמת מי שהוא בכלל האמונה הקדושה האמתית, יש לו לשמח כל ימיו בכל עת ובכל רגע, כשיזכיר לעצמו הטובה והחסד הנפלא, שעשה השם יתברך עמנו, על-ידי משה רבנו, עליו השלום, אשר פתח את עינינו, והמשיך עלינו את האמונה הקדושה, להאמין בהשם יתברך ובמשה עבדו, לקיים תורתו ומצוותיו הקדושות בכל יום. אשר אפלו פושעי ישראל מלאים מצוות כרמון. כמאמרם ז"ל (ברכות נו.) על פסוק (שיר השירים ד, ג): "כפלח הרמון רקתך", מאי רקתך? אפלו ריקנין שבה מלאים מצוות כרמון; וכלנו מאמינים באלקים חיים ומלך עולם, חי לעד וקיים לנצח, אדון כל לעילא מן כלא, ולית לעילא מניה, יתברך שמו בפי כל חי לנצח. ואי אפשר לבאר בכתב ובעל-פה עצם השמחה הזאת, כי לגדלתו אין חקר. כי השמחה הזאת היא לכל חד כפום מה דמשער בלביה, בסוד (משלי לא, כג): "נודע בשערים בעלה", ואמרו בזהר (וירא קג): כל חד לפום מה דמשער בלביה; ומהשמחה הקדושה הזאת כשנפגמת, חס ושלום, מזה נשתלשל הטעות של הכת, שבחרו בהשמחה של הוללות ושכרות, שעל זה נאמר (קהלת ב, ב): "ולשמחה מה זה עשה" — זו שמחה שאינה של מצוה (שבת ל:), אלא שכרות והוללות בעלמא, כמו שרואים היום, אחד שלוקח סמים, ורוקד ומשתולל, או ששותה תמיד לשכרה וכדומה, אדם זה איננו שמח, אלא מלא עצבות ומרירות ודכאון, אלא כדי לברח מהמציאות, הוא לוקח סמים, או לוקח את עצמו לשתייה ומשתולל, ובגיי-אדם חושבים שהוא שמח, ובאמת אין לה עוד אדם כל-כך ממרמר ועצוב כמו השכור הזה, או המסמם הזה, ובן אדם כזה לוקחים למלך, [וגם כאן אומר רבנו ז"ל: וכוונתי הנהיג אותם בדרך הישר, כאומר אל מה שכור כבר יכול להביא אותך... ולצערנו הרב, אנחנו רואים, שרב בני אדם מטעים את עצמם, ורואים באיזה מקום שכור ששמח, אפלו שהוא ערל עם כתנת קרועה, אבל הוא שמח, אזי כלם רצים אחריו, וחושבים שזו התכלית, ושוכחים שעקר השמחה האמתית, שהיא התכלית הנצחית זה רק כשזוכים לקיים את הרצון של הקדוש-ברוך-

פת אחרת אמרו, שעקר הוא חכמה, ובקשו להם חכם גדול ועשו אותו מלך עליהם, ובקשו להם ארץ גורמת לחכמה, והלכו וישבו שם:

גהרי אפרסמון

הוא וללמד תורה, כמאמרם ו"ל (קהלת רבה, פרשה ח', סימן יז): כל אכילה ושתייה שנאמר במגילה הזאת (קהלת), בתורה ובמעשים טובים הכתוב מדבר, אמר רבי יונה, בנין אב שבכלן, שנאמר (קהלת ח, טו): "והוא ילונו בעמלו ימי חייו", אל תקרי "בעמלו" אלא בעולמו — בעולם הזה, "ימי חייו" — לקבר, וכי יש מאכל ומשתה בקבר, שמלוין את האדם לקברו? אלא אלו תורה ומעשים טובים שעושה האדם. הרי שלך לפניך, שעקר השמחה הוא רק כשזוכים לעשות את רצונו יתברך, ושאר השמחות הכל הבל ורעות רוח. ולכן זה היה הפגם של פת השמחה, שלקחו לעצמם אחד שחור והלכו אחריו, וחשבו שהשפור והמסמם יוליכם אל דרך הישר.

פת אחרת אמרו, שעקר הוא חכמה, ובקשו להם חכם גדול, ועשו אותו מלך עליהם, ובקשו להם ארץ גורמת לחכמה והלכו וישבו שם; כי באמת חכמה דקדשה אין למעלה ממנה, כשאדם מחדיר בעצמו, אשר אין שום תכלית אחרת רק להפירו יתברך, שרק זו נקראת חכמה, כמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק א', סימן לה), שעקר החכמה אינה אלא חכמת אלקות, וזה באמת נקרא חכמה, שאדם מפחד רק ממנו יתברך, שזה (דברי הימים א' טז, ל): "חילו מ'לפניו כ'ל ה'ארץ" — ראשי תבות: חכמ"ה, כי עקר החכמה הוא רק לרעד ולפחד ממנו יתברך, ומוכא בדברי מוהר"ן ת"ו"ל (לקוטי הלכות, תפלה, הלכה ד', אות ט'), כי בודאי הוא אמת, שחכמה דקדשה יקרה מאד, כי כל הבריאה היתה על-ידי החכמה, כמו שכתוב (תהלים קד, כד): "כלם בחכמה עשית"; והחכמה היא חיות הכל, כמו שכתוב (קהלת ז, יב): "החכמה תחיה"; אבל עקר החכמה היא ליראה את ה', ולעבד אותו יתברך, כמו שכתוב (תהלים קיא, י): "ראשית חכמה יראת ה'"; כי עקר אמתת החכמה הוא לדעת שרחוקה ממנו החכמה, כמו שכתוב (קהלת ז, כג):

"אמרתי אֲחַכְמָה וְהִיא רְחוּקָה מִמֶּנִּי", וְכַמוּכָא בְּדַבְרֵי רַבְנָו ו'ל' (לקוטי-מוהר"ן,
 חלק ב', סימן פג), שְׁעַקֵּר הַחֲכָמָה, שְׁיִשְׁכִּיל שְׂרַחוּקָה מִמֶּנּוּ הַחֲכָמָה. כִּי בְּאֵמֶת
 (משלי כא, ל): "אִין חֲכָמָה וְאִין תְּבוּנָה וְאִין עֲצָה לְנִגְדַּי הַיּוֹנִי"ה"; וְעַקֵּר הַחֲכָמָה
 הָאֲמֵתִית הוּא: מִי שְׂזוּכָה לְשֹׁכֵל הָאֲמֵת, לְהַבִּין וּלְהַשְׁכִּיל הָאֲמֵת, שְׁהַעֲקֵר
 הוּא לְעַבֵּד אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּר, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זִכָּה
 לְעַקֵּר הַחֲכָמָה הָאֲמֵתִית, דְּהֵינּוּ לְדַעַת אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ בְּאֵמוּנָה שְׁלָמָה בְּאֵמֶת,
 שְׂזֵה עַקֵּר הַחֲכָמָה, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ירמיה ט, כב): "אַל יִתְהַלֵּל חָכֵם בְּחַכְמָתוֹ"
 וְגו', "כִּי אִם בְּזֹאת יִתְהַלֵּל הַמִּתְהַלֵּל, הַשֶּׁכֶל וְיִדַּע אוֹתִי". וְכָתִיב (משלי א, ז):
 "יִרְאֵת הַיּוֹנִי"ה רֵאשִׁית דַּעַת"; אֲכַל מִי שְׂחַכְמָתוֹ מְרַבָּה מִמַּעֲשָׂיו, מִכָּל שְׂפָן
 הַכּוֹפְרִים לְגַמְרֵי בְּמַצּוֹת מַעֲשִׂיּוֹת, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, עֲלֵיהֶם נֹאמֵר (ירמיה ח, ט):
 "הִנֵּה בְּדַבֵּר הַיּוֹנִי"ה מְאֹסוֹ, וְחַכְמַת מָה לָּהֶם"; כִּי אִין שְׁטוֹת וְשִׁגְעוֹן יוֹתֵר
 מִזֶּה, כְּשֹׁאֲדָם יְלוּד אִשָּׁה, קְרוּץ מַחֲמֵר, רוּצָה לְחַקֵּר וּלְהַשִּׁיג בְּשִׁכְלוֹ דְרַכֵּי
 הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְרוּצָה לְהִתְחַכֵּם עַל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵּךְ, וְלִידַע טַעְמֵי מַצּוּוֹתָיו עַל-פִּי
 שִׁכְלוֹ, אוֹ לִידַע דְרַכֵּי הַנְּהַגוּתָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְעַל זֶה נֹאמֵר (משלי כו, יב): "רְאִיתָ
 אִישׁ חָכֵם בְּעֵינָיו תִּקְוָה לְכַסִּיל מִמֶּנּוּ", וְכָתִיב (ישעיה ה, כא): "הוֹי חַכְמִים
 בְּעֵינֵיהֶם וְנִגְדַּי פְּנֵיהֶם נִבְנִים", וְשִׁלְמָה הַמֶּלֶךְ לְרַב חַכְמָתוֹ אָמַר (משלי ל, א):
 "כִּי בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ, וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי"; וְאַפְלוּ עַל קִצַּת הַטְּעוֹת שְׁטָעָה,
 וְרָצָה לְהִתְחַכֵּם מְעַט כְּנִגְדַּי תּוֹרַת מֹשֶׁה, הַתְּחַרְט אַחֲרֵי-כֵן מְאֹד, וְאָמַר (משלי
 ל, ג-ב): "לֹאִיתִיאל וְאָכַל, כִּי בַעַר אֲנֹכִי מֵאִישׁ וְלֹא בִּינַת אָדָם לִי, וְלֹא לְמַדְתִּי
 חֲכָמָה וְדַעַת" וְגו', מִכָּל שְׂפָן וְקַל וְחֲמֵר שְׁאָר אַנְשִׁים שְׁהֵם טַפְשִׁים גְּמוּרִים,
 וְרוּצִים לְחַקֵּר בְּדַבְרִים שְׂאִינָם שִׁיכִים אֲלֵיהֶם, כִּי בְּוִדָּאֵי יִפְלוּ בְּנִפְיָה שְׂאִין
 לָהּ תְּקוּמָה. וְלִכֵּן חֲכָמָה שְׂאִינָה חַכְמַת אֱלֻקוֹת אֵינָה חֲכָמָה כָּלֵל, רַק טַפְשׁוֹת
 גְּדוּלָה. וְהַכָּלֵל, שְׁעַקֵּר הַחֲכָמָה שְׁיַקְרָה מְאֹד, הִיא רַק יִרְאֵת הַשֵּׁם, שְׁתַּמִּיד
 שֵׁם לְפָנָי עֵינָיו אֲמַתַּת מַצִּיאֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, וְרוּעֵד וּפּוֹחֵד רַק מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵּךְ, וְכַמוֹ
 שְׁכָתוּב (תהלים קיא, י): "רֵאשִׁית חֲכָמָה יִרְאֵת הַיּוֹנִי"ה, שֶׁכֶּל טוֹב לְכָל עֲשִׂיהֶם",
 וְאָמְרוּ עַל זֶה חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֻכּוֹת יז): לְלוּמְדֵיהֶם לֹא נֹאמֵר אֲלֵא
 לְעוֹשֵׂיהֶם, וְעַל-יְדֵי-זֶה דִּיקָא זִכָּה לְחַכְמָה הָאֲמֵתִית, דְּהֵינּוּ לְדַעַת וּלְהַשִּׁיג
 אוֹתוֹ יִתְבַּרֵּךְ, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (דְּבָרִים ד, לט): "וְיִדְעַת הַיּוֹם וְהַשְּׁבוּת אֶל לְבָבְךָ,
 כִּי הַיּוֹנִי"ה הוּא הָאֱלֻקִּים", שְׂזוֹ הַדַּעַת הַקְּדוּשָׁה אִי אֶפְשָׁר לְהַשִּׁיג, כִּי אִם
 עַל-יְדֵי תּוֹרָה וּמַצּוּוֹת וּמַעֲשִׂים טוֹבִים בְּתַמִּימוֹת וּבַפְּשִׁיטוֹת גְּמוּרָה, שְׂזֵהוּ

פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא להשגיח על עצמו באכילה ושתייה, (שקורין "פילוויין"), לגדל האיברים. ובקשו בעל-איברים שיש לו איברים גדולים ומשגיח לגדל האיברים כנ"ל, כי מאחר שיש לו איברים גדולים, יש לו חלק יותר בעולם (כי הוא תופס מקום יותר בעולם) והוא סמוך יותר אל התכלית, כי זהו התכלית לגדל האיברים, על-כן איש כזה ראוי למלך, והלכו ומצאו איש ארץ (שקורין "ווינגיר"), והוטב בעיניהם,

---

נחרי אפרסמון

סוד חכמת תורתנו הקדושה, שהוא עקר החכמה האמתית, כמו שכתוב (משלי ח, יב): "אני חכמה וגו' אני בינה וגו', ואצל הפת שפחרו, שעקר התכלית הוא חכמה, אצלם נפלה החכמה הזאת דקדשה, עד שאמרו שהחכמות שלהם, שהן חכמות חיצוניות, הם עקר התכלית, אשר על-ידי חכמות כאלו, הם עוקרים עצמן ואת הנמשכין אחריהם מהעולם הזה והעולם הבא, ואין להם שום חיות לא בעולם הזה ולא בעולם הבא, כי מי שאין לו אמונה, אין לו שום חיים כלל (שיחות-הר"ן, סימן קב), וכמו שכתוב (איוב ה, יג): "לכד חכמים בערמם", שהחכמים נלכדים בחכמתם של עצמם. נמצא, שגם אלו שפחרו בחכמה לתכלית, צריכין גם-כן תקוץ גדול להשיבם מחכמות שלהם אל החכמה האמתית, שהיא תורה ומצוות ומעשים טובים.

פת אחרת אמרו, שעקר התכלית הוא להשגיח על עצמו באכילה ושתייה (שקורין "פילוויין") לגדל האיברים, ובקשו בעל איברים, שיש לו איברים גדולים, ומשגיח לגדל האיברים כנ"ל, כי מאחר שיש לו איברים גדולים, יש לו חלק יותר בעולם (כי הוא תופס מקום יותר בעולם), והוא סמוך יותר אל התכלית, כי זהו התכלית לגדל האיברים, על-כן איש כזה ראוי למלך, והלכו ומצאו איש ארץ (שקורין "ווינגיר"), והוטב בעיניהם, כי הוא בעל איברים,

כִּי הוּא בְּעַל-אֵיבָרִים וְסִמּוֹךְ אֶל הַתְּכָלִית, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ
לְמַלְךְ, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָזֶה, וְהִלְכוּ וַיֵּשְׁבוּ שָׁם.

וְהִיְתָה כֵּת אַחֲרַת שְׁאֲמָרוּ, שְׁאִין כָּל זֶה תְּכָלִית, רַק עֵקֶר
הַתְּכָלִית הוּא רַק לְעַסֵּק בַּתְּפִלָּה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ
וְלִהְיוֹת עָנּוּ וּשְׁפַל-בָּרֵךְ וְכוּ', וּבִקְשׁוּ לָהֶם בְּעַל-תְּפִלָּה

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

וְסִמּוֹךְ אֶל הַתְּכָלִית, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ, וּבִקְשׁוּ לָהֶם אֶרֶץ גּוֹרֶמֶת לָזֶה, וְהִלְכוּ
וַיֵּשְׁבוּ שָׁם; כִּי בְּאֵמֶת אֲכִילָה דִקְדָּשָׁה הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, כִּי אָדָם צָרִיף
לְאָכֵל, כְּדִי שִׁיחֶיהָ לוֹ כַּח לְעַבֵּד אֶת הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְגַם יֵשׁ אֲכִילָה שֶׁל מִצְוָה,
כְּגוֹן: אֲכִילַת שֶׁבֶת יוֹם טוֹב, וְאֲכִילַת מִצְוָה, וְסִעֲדַת מִצְוָה, כְּגוֹן: בְּרִית מִלָּה
וּפְדִיּוֹן הַבֶּן, וּכְגוֹן: חֲתֻנָּה וְסִיּוּם מְסַכֵּת, אֲשֶׁר אֲכִילָה כְּזֹאת הִיא אֲכִילָה
דִקְדָּשָׁה. וְרַבְנּוּ ו"ל אָמַר (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן סב), שְׁדִיָקָא בְּעַת הָאֲכִילָה
יְכוּלִים לְזַכּוֹת לְיַחֲוֵד קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא וּשְׁכִינְתָּהּ. וְכֵן אָמַר רַבְנּוּ ו"ל
(לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן ז'), שְׁבַעַת אֲכִילָה יְכוּלִים לְהַגִּיעַ לְהֶאֱרַת הַרְצוֹן
גְּדוֹל מְאֹד, שִׁיחֶיהָ נִכְלָל לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְכֵן אָמַר רַבְנּוּ ו"ל (לְקוּטִי-מוֹהֲר"ן,
חֶלֶק א', סִימָן יט), שְׁבַתוֹף הַמֶּאֱכָל שֶׁהָאָדָם אוֹכֵל, יֵשׁ אוֹתִיּוֹת וְצִרוּפִים, וּמִי
שְׁזוּכָה, יְכוּל אֲז לְצַרֵּף אוֹתִיּוֹת, נִמְצָא, שְׁאִינוּ אוֹכֵל מֶאֱכָל, אֶלֶּא אוֹתִיּוֹת
הַקְדוּשׁוֹת. וְלָכֵן אֲכִילָה דִקְדָּשָׁה הוּא דָּבָר גְּדוֹל מְאֹד, כִּי הוּא מַעֲלָה אֶת
הַנְּשָׁמוֹת הַמְּגַלְגָּלוֹת בְּתוֹף הַמֶּאֱכָלִים. וְלִהְפֹּךְ הַכַּת הַזֶּה בְּחֵרוֹ לְאָכֵל וְלִשְׁתּוֹת
בְּלִי שׁוּם תְּכָלִית, רַק לְהַגְדִּיל אֶת הָאֵיבָרִים, שְׁזֶה בּוֹדָאֵי הֶבֶל וְרַעוֹת רוּחַ,
כְּמֵאֵמֶר הַתַּנָּא הַקְדוּשׁ (אֲבוֹת ב'): מְרַבָּה בְּשׁוֹר מְרַבָּה רַמָּה; וְלָכֵן אֵין שְׁטוֹת
יֹתֵר גְּדוּלָה מִזֶּה, מְלִהְרַבּוֹת בְּאֲכִילָה וּשְׁתִּיָּה לְשׁוּם תְּכָלִית, אֶלֶּא לְהַגְדִּיל אֶת
אֵיבָרָיו, שְׁזֶה נִקְרָא זוּלָל וְסוּבָא, שְׁעַל זֶה אָמַר הַתַּנָּא מְכָל הָאָדָם (מְשַׁלִּי כג,
כ): "אֵל תְּהִי בְּסַבְּאֵי יֵינ בּוֹלְלֵי בְּשׁוֹר לְמוֹ".

וְהִיְתָה כֵּת אַחֲרַת שְׁאֲמָרוּ, שְׁאִין כָּל זֶה תְּכָלִית, רַק עֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא
רַק לְעַסֵּק בַּתְּפִלָּה לְהִשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְלִהְיוֹת עָנּוּ וּשְׁפַל בָּרֵךְ וְכוּ'; כִּי בְּאֵמֶת זֶה

אָחַד, וְעָשׂוּ אוֹתוֹ לְמַלְךְ עֲלֵיהֶם. (והמעין מאליו יבין, שכל
הפלות הנ"ל, כלם טעו מאד במבוכות גדולות מאד, רק זאת הפת

נהרי אפרסמון

קשור בזה, כשאדם ענו ושפל בעיני עצמו, ואינו מחזיק מעצמו כלל, אזי
בנקל לו לחזור אליו יתברך, ולהיות רגיל לדבר עמו יתברך, כאשר ידבר
איש אל רעהו והבן אל אביו, כי מה שמעכב את האדם לדבר אליו יתברך,
זו האנוכיות והישות שנמצאת בכל אדם, כי ככל שאדם מחזיק מעצמו, בן
עושה פרוז בינו לבינו יתברך, מה שאין בן אם אדם ענו, שפל וסבלן, הוא
נעשה בטל ומבטל לגמרי אל האין סוף ברוך הוא, ולכן הוא תמיד מתפלל
אל הקדוש-ברוך-הוא, והוא מדבר עמו כאשר ידבר איש אל רעהו, וזה
שנאמר במשה רבנו (במדבר יב, ג): "והאיש משה ענו מאד מכל האדם אשר
על פני האדמה"; ופרש רש"י: ענו, שפל וסבלן; הינו זה סימן שאדם ענו
אמת, כשהוא שפל וסבלן, שפל בעיני עצמו, וסבלן על כל אשר בא עליו,
ואדם כזה תמיד רק מדבר עמו יתברך, ומתפלל אליו יתברך, ושופך את כל
אשר עם לבבו לפניו יתברך. ובקשו להם בעל-תפלה אחד, ועשו אותו למלך
עליהם, הינו אף שאדם כבר בעיני עצמו כלא כלום ועוסק בתפלה, עם כל
זאת עליו לחפש אחד שיוכל להכניע את עצמו אליו, כמאמר התנא הקדוש
(אבות א'): עשה לך רב; כי זה סימן שיש לו בטול אליו יתברך, וכמו שאמר
רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן יד): כפי שמכבדים יראי השם, בן סימן
שאצלו נעשה עלית המלכות לשרשה, והוא מכבד את הקדוש-ברוך-הוא,
כי אדם צריך שיהיה לו בטול לכל הפחות לאחד, ואז בידוע שבפנימיות
לבבו הוא בטל ומבטל אליו יתברך, וזו המעלה של המתפלל בצבור דיקא,
ששם בוחרים מביניהם בעל תפלה אחד, שהוא יורד לתבה, כי החזן הוא
השליח מכל הצבור, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב),
שהוא מלקט את הטוב של כל אחד ואחד. (והמעין מאליו יבין, שכל הפלות הנ"ל,
כלם טעו מאד במבוכות גדולות מאד, כי כל אחד נמשך אחר תאוותיו ומדוותיו
הרעות, עד שעשו מזה תכלית ועקר, רחמנא לישזבן, ונשקעו בזהמתם, מה
שאין בן רק זאת הפת האחרונה, שהם אלו שבחרו לעצמם, שעקר התכלית הוא

האחרונה בינו האמת, אשרי להם), כל זה ספר אחד מהגבורים הנ"ל להבעל-תפלה.

נחרי אפרסמון

תפלה, ולהיות ענו ושפל, הם בינו האמת, אשרי להם); כי באמת מי שמסתפל בעין האמת מה שקורה בזה העולם, רואה שאין שום מקום לברח ולנוס רק אליו יתברך, כי האדם בא ממנו יתברך, וצריך לחזור אליו יתברך, ולא יועיל לו שום דבר, כי אדם יסודו מעפר וסופו לעפר, כמו שכתוב (בראשית ג, יט): "בזעת אפך תאכל לחם עד שובך אל האדמה, כי ממנה לקחת, כי עפר אתה ואל עפר תשוב"; ואי אפשר להנצל מזה בשום פנים ואפן, ולכן מה בצע שאדם יתיגע ויטרח יגיעות וטרחות בהבלי עולם הזה, ויהיה שרוי במחלקת ובמריבות עם זה או עם זה, ויבלה את ימי חיי שנות הבלו בכל מיני הבלי הכלים, ויהיה שרוי בתוך עמק התאוות והמדות רעות, יותר טוב לו לדבק את עצמו באין סוף ברוך הוא, ולבטל את עצמו לגמרי אליו יתברך, אשר ממנו הוא בא ואליו הוא יחזור, ולכן עוד בחיים חיותו פדאי לו לשוב אליו יתברך, ולדבר ולהתפלל לפניו יתברך, ותמיד רק יחשב ממנו יתברך, אשר אין טוב מזה, כי כך הוא חי בזה העולם, כמו שנסמיתו הרגישה קדם שנתלבשה בגוף הגשמי, וכך ירגיש אחר שיפשיט מנשמתו את גופו הגשמי, כי המרגיל את עצמו לדבר עמו יתברך ולהתפלל לפניו יתברך, אזי תמיד יהיה דבוק בו יתברך; כל זה ספר אחד מהגבורים הנ"ל להבעל-תפלה, הינו כל מה שעבר על המלך ועל המלכה ועל התינוק ועל שאר אנשי המלך, זה ספר אחד מהגבורים להבעל-תפלה, הינו שזה סוד השבירה, כמובא (לקוטי-הלכות, תפלה, הלכה ד', אות ב'), שמחמת הגבורה היה שבירת כלים, ומשם נמשכות כל התאוות והמדות רעות וכל הטעיות והמבוכות של כל באי עולם הרחוקים מהשם יתברך, שכל אחד נתעה במקום שנתעה, על-ידי תאוותיו שהטעו אותו לדעות זרות וכוזביות, והמתקת ותקון השבירה שבא ממדת הגבורה נתקן על-ידי הבעל-תפלה שהוא המלכות, שמקבל את על מלכותו יתברך עליו [וזה החבור שיש בין הגבור להבעל-תפלה, כי רק המלכות שהיא התפלה יכולה להמתיק את

וְסִפֵּר לוֹ שֶׁהֵם, (דְּהִינּוּ אֵלּוּ הַגְּבוּרִים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עִם הַגְּבוּר הַנַּ"ל) הֵם
מִן הַכֶּתֶשׁ שֶׁל בְּעַל־הָאִיבָרִים, שֶׁקָּבְלוּ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ
בְּעַל־אִיבָרִים אֶחָד כַּנַּ"ל.

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהִלְכוּ מִחֲנֵה אַחַת מֵהֶם עִם הָעֲגָלוֹת שֶׁהוֹלְכִין
אַחֲרֵי הַמִּחְנָה, (שְׁקוּרִין "איבאז"), שֶׁמוֹלִיכִין אַחֲרֵיהֶם
מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה וּכְיוּצָא. וְאֵלּוּ הַבְּעַל־אִיבָרִים, הִיטָה
בּוֹדָאֵי אֵימָתָן מִטְּלַת עַל הַבְּרִיּוֹת, כִּי הָיוּ אֲנָשִׁים גְּדוֹלִים

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מִדַּת הַגְּבוּרָה]; וְסִפֵּר לוֹ אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים לְהַבְעֵל תְּפִלָּה, שֶׁהֵם (דְּהִינּוּ אֵלּוּ
הַגְּבוּרִים שֶׁנִּתְחַבְּרוּ עִם הַגְּבוּר הַנַּ"ל), הֵם מִן הַכֶּתֶשׁ שֶׁל בְּעַלֵּי הָאִיבָרִים, שֶׁקָּבְלוּ
עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ בַּעַל אִבְרִים כַּנַּ"ל; כִּי כָּל דְּבַר בְּזַה הָעוֹלָם יֵשׁ לוֹ שָׂרֵשׁ לְמַעַלָּה
בְּעֶשֶׂר סְפִירוֹת הָעֲלִיּוֹנוֹת, וְלִכְּן כָּל אֵלּוּ שֶׁעָשׂוּ לְעִצְמָם תְּכֵלִית, שֶׁהֶעֱקָר לְאֲכָל
וְלִהְגִּדִיל אֶת הָאִיבָרִים, וְחָשְׁבוּ שֶׁמִּזֶּה יִהְיוּ חֲזָקִים וְגְבוּרִים, הֵם חָיוּ בְּטַעוֹת
גְּדוֹלָה מְאֹד, כִּי הָרִי כְּתִיב (דְּבָרִים ח, ג), "כִּי לֹא עַל הַלְחָם לְבַדּוֹ יִחְיֶה הָאָדָם,
כִּי עַל כָּל מוּצָא פִי הַנּוֹי"ה יִחְיֶה הָאָדָם"; כִּי הַכֶּתֶשׁ וְהַגְּבוּרָה בָּא לְהָאָדָם רַק
מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ, וְלֹא מִכֶּתֶשׁ עֲצָמוֹ, וְכִמּוֹ שֶׁכְּתוּב (שְׁמוּאֵל-א' ב, ט): "כִּי לֹא בְכַח
יִגְבֹּר אִישׁ"; וְלִכְּן הֵם בְּעַלֵּי הָאִיבָרִים, שֶׁהִתְעַמְּלוּ לְהִיּוֹת גְּבוּרִים, הִתְחַבְּרוּ
יַחַד וְלָקְחוּ לְעִצְמָם אֵיזָה גְבוּר, שֶׁהוּא יִהְיֶה מַלְךְ עֲלֵיהֶם. (וְדַבֵּר זֶה מִצּוֹי
עֲכָשׁוּ, שֵׁשׁ בְּנֵי-אָדָם שֶׁמִּתְעַמְּלִים לְהִיּוֹת גְּבוּרִים, וְחוֹשְׁבִים שֶׁבְּזֶה שְׂאוּכָלִים
הַרְבֵּה וּמִתְעַמְּלִים, בְּזֶה יִהְיוּ נֹעֲשִׂים גְבוּרִים, אֲשֶׁר אֵין לָךְ עוֹד שְׁטוֹת יוֹתֵר
גְּדוֹלָה מִזֶּו, כִּי הַכֶּתֶשׁ בָּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְבָּרַךְ).

וַיְהִי הַיּוֹם, וְהִלְכוּ מִחֲנֵה אַחַת מֵהֶם הִינּוּ מֵהַגְּבוּרִים, עִם הָעֲגָלוֹת
שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמִּחְנָה, (שְׁקוּרִין "איבאז"), שֶׁמוֹלִיכִין אַחֲרֵיהֶם מֵאֲכָל וּמִשְׁתֵּה
וּכְיוּצָא, וְאֵלּוּ הַבְּעַלֵּי אִיבָרִים, הִיטָה בּוֹדָאֵי אֵימָתָן מִטְּלַת עַל הַבְּרִיּוֹת, כִּי הָיוּ

וְגִבּוֹרִים, וּבּוֹדָאֵי מִי שְׁפָגַע בָּהֶם נָטָה מֵהֶם מִן הַדֶּרֶךְ.
 וַיְהִי כִּאֲשֶׁר הִלְכוּ הַמַּחֲנֶה הַנַּ"ל, בָּא כְּנֻגְדָם גִּבּוֹר אֶחָד
 (וְהוּא הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל, שֶׁהוּלֵךְ עִתָּה עִמָּהֶם כַּנַּ"ל), וְהַגִּבּוֹר הַזֶּה, כְּשָׂבָא
 כְּנֻגְדַּת הַמַּחֲנֶה לֹא נָטָה מִן הַדֶּרֶךְ, וְנִכְנַס בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֶה,
 וּפְזַר אוֹתָם לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְיָרְאוּ אַנְשֵׁי הַמַּחֲנֶה מִלְּפָנָיו,
 וְהוּא נִכְנַס לְתוֹךְ הָעֲגָלוֹת הַנַּ"ל, שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה,
 וְאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה שָׁם, וְנִפְלָא הַדְּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד
 (עַל גְּדַל גִּבּוֹרְתּוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה מִתְיָרָא מִן הַמַּחֲנֶה כָּלֵל, וְנִכְנַס בְּתוֹכָם,
 וְאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה עַל הָעֲגָלוֹת כַּנַּ"ל), וְתַכְפֵּה וּמִיד נִפְלוּ לְפָנָיו

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אַנְשֵׁים גְּדוֹלִים וְגִבּוֹרִים, וּבּוֹדָאֵי מִי שְׁפָגַע בָּהֶם, נָטָה מֵהֶם מִן הַדֶּרֶךְ, כִּי
 בְּנִי-אָדָם מִפְּחָדִים מֵאֲנָשִׁים אֱלִימִים וְגִבּוֹרִים, וַיְהִי כִּאֲשֶׁר הִלְכוּ הַמַּחֲנֶה
 הַנַּ"ל, בָּא כְּנֻגְדָם גִּבּוֹר אֶחָד (וְהוּא הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל, שֶׁהוּלֵךְ עִמָּה עִמָּהֶם כַּנַּ"ל), וְהַגִּבּוֹר
 הַזֶּה כְּשָׂבָא כְּנֻגְדַּת הַמַּחֲנֶה, לֹא נָטָה מִן הַדֶּרֶךְ, וְנִכְנַס בְּתוֹךְ הַמַּחֲנֶה, וּפְזַר אוֹתָם
 לְכָאן וּלְכָאן, וְנִתְיָרְאוּ אַנְשֵׁי הַמַּחֲנֶה מִלְּפָנָיו, וְהוּא נִכְנַס לְתוֹךְ הָעֲגָלוֹת הַנַּ"ל
 שֶׁהוֹלְכִין אַחֲרֵי הַמַּחֲנֶה, וְאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה שָׁם, וְנִפְלָא הַדְּבָר בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד
 (עַל גְּדַל גִּבּוֹרְתּוֹ, שֶׁלֹּא הָיָה מִתְיָרָא מִן הַמַּחֲנֶה כָּלֵל, וְנִכְנַס בְּתוֹכָם, וְאָכַל כָּל מַה שֶּׁהָיָה
 עַל הָעֲגָלוֹת כַּנַּ"ל); כִּי רַבְּנוּ ז"ל אָמַר (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן רמט): עֵקֶר
 הַגִּבּוֹרָה הוּא בְּהֵלֶב, כִּי מִי שֶׁלְּבוֹ חֵזֶק, וְאִינוֹ מִתְיָרָא מִשׁוּם אָדָם וּמִשׁוּם דְּבָר,
 יְכוּל לַעֲשׂוֹת גִּבּוֹרוֹת נוֹרְאוֹת, וְלִכְבֹּשׁ אֶת הַמְּלַחְמוֹת עַל-יְדֵי חֵזֶק וְתַקְּףָ לְבוֹ
 שְׂאִינוֹ מִתְיָרָא, וְרֵץ אֶל תּוֹךְ תַּקְּףָ הַמְּלַחְמָה, שֶׁזוֹ הֵיטָה גִּבּוֹרֵת שְׁמִשׁוֹן; וְלִכְּן
 אֵלוֹ הַבְּעָלִי אֵיבָרִים הַגִּבּוֹרִים נִפְלַ פְּחָדָם עַל כָּל אָדָם, וּמִי שֶׁרַק פָּגַשׁ אוֹתָם
 הִלָּךְ מִן הַצַּד, מַה שְׂאִין כֵּן הַגִּבּוֹר הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא מֵאֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ, הוּא לֹא
 הַתְּפַחַד מִשׁוּם בְּרִיָּה שְׁבַע-עוֹלָם, וְלִכְּן נִכְנַס בְּתוֹךְ כָּל הַגִּבּוֹרִים, וְאָכַל אֶת כָּל
 מַה שֶּׁהָיָה לָהֶם, וְהֵם הִתְחִילוּ לְהִתְיָרָא מִמֶּנּוּ, וְתַכְפֵּה-וּמִיד נִפְלוּ לְפָנָיו וְאָמְרוּ

וְאָמְרוּ לוֹ: יְחִי הַמֶּלֶךְ, כִּי יָדְעוּ שְׂגִבּוֹר כָּזֶה בְּיַדְּאֵי רְאֵוֵי
 לְמֶלֶךְ לְפִי דַעְתָּם, שְׁעַקֵּר הַתְּכָלִית הוּא מִי שֶׁהוּא בְּעַל־
 אֵיבָרִים כַּנִּל, וּבְיַדְּאֵי יִמְחַל לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה,
 מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גִבּוֹר בְּעַל־אֵיבָרִים כָּזֶה, כִּי לוֹ רְאֵוֵי
 הַמְּלוּכָה, וְכֵן הָיָה, שֶׁנִּתְקַבַּל (זֶה הַגִּבּוֹר הַנִּל, שָׂבָא כַּנְגָדִים)
 לְמֶלֶךְ עַל הַכֶּת הַזֹּאת (שֶׁנִּחְקַר אֶצְלָם שְׁעַקֵּר הוּא בְּעַל־אֵיבָרִים

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לוֹ: יְחִי הַמֶּלֶךְ, כִּי יָדְעוּ שְׂגִבּוֹר כָּזֶה בְּיַדְּאֵי רְאֵוֵי לְמֶלֶךְ, לְפִי דַעְתָּם שְׁעַקֵּר
 הַתְּכָלִית הוּא מִי שֶׁהוּא בְּעַל אֵיבָרִים כַּנִּל, וּבְיַדְּאֵי יִמְחַל לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת
 הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁנִּמְצָא גִבּוֹר בְּעַל אֵיבָרִים כָּזֶה, כִּי לוֹ רְאֵוֵי הַמְּלוּכָה; כִּי
 בְּאֵמֶת זֶה טֹבֵעַ שֶׁל בְּנֵי־אָדָם, אִם יֵשׁ אֶחָד עִם אִמְץ לֵב, שְׂאִינוּ מִתְּפַחַד מִשׁוֹם
 בְּרִיָּה וְנִכְנָס בְּתוֹכָם, אֲזִי כָלֵם מִתְּחִילִים לִפְחַד מִמֶּנּוּ, וְכִמְאֹר הַבְּעַל־שֵׁם־
 טוֹב הַקְּדוֹשׁ זִי"ע: סִגְלָה לְהַנְצִל מִרְשָׁעִים — לְהִרְאוֹת שְׂלֵא מִפְּתָדִים מֵהֶם.
 וְלִכֵּן צָרִיךְ כָּל בֶּרֶשׂרָאֵל לְהִיּוֹת חָזֵק וְאִמְיָץ מְאֹד לְהִתְקַרֵּב אֶל הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־
 הוּא, וְלֹא לִפְחַד מִשׁוֹם בְּרִיָּה שְׁבַעֲוֹלָם, לֹא בַעֲוֹלָם הַזֶּה וְלֹא בַעֲוֹלָם הַבָּא,
 וְאִפְלוּ שִׁיקְטָרְגוּ עָלָיו שְׁעֵשָׂה מֵהַ שְׁעֵשָׂה, הוּא צָרִיךְ לְהִיּוֹת חָזֵק בְּדַעְתּוֹ,
 שֶׁהוּא יִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ בְּכָל מַחִיר, וְאִפְלוּ שְׂלֵא יִהְיֶה לוֹ עוֹלָם הַבָּא, אֲלֵא
 גַּם לְהַפְּךָ, עָלָיו רַק לְהִתְקַרֵּב אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, וְלֹא לְרִצּוֹת שׁוֹם רְצוֹן אַחַר
 מִבְּלַעֲדֵי רְצוֹנוֹ יִתְבַּרֵּךְ, שְׂזוֹ שְׁלֵמוֹת הַגִּבּוֹרָה שֶׁל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים, אֲשֶׁר גַּם
 עָלֵיהֶם עוֹבֵר מֵהַ שְׁעוֹבֵר, כָּל מִינֵי נִסְיוֹנוֹת קָשִׁים וּמְרִים, אֲבָל לְבָם פְּתוּחַ
 כְּאוֹלָם, וְהֵם בְּתַקְוָה הַעֲקָשָׁנוֹת וְהַגִּבּוֹרָה שִׁישׁ לָהֶם, עוֹבְרִים עַל הַכֹּל, וְלִכֵּן
 כָּל בֶּרֶשׂרָאֵל, כְּשִׁיְהִיָּה חָזֵק וְאִמְיָץ בְּדַעְתּוֹ, שֶׁהוּא אֵינוֹ עוֹזֵב אֶת
 הַקְּדוֹשׁ־בְּרוּךְ־הוּא בְּכָל מַחִיר, עַל־יְדֵי־זֶה סוּף כָּל סוּף כָּלֵם יִבְרַחוּ מִמֶּנּוּ,
 וְהוּא יִהְיֶה נֹעֵשָׂה מֶלֶךְ, הֵינּוּ שִׁימְלֹךְ עַל אֵיבָרָיו, וַיִּכְנִיעֵם תַּחְתָּיו יִתְבַּרֵּךְ. וְכֵן
 הָיָה, שֶׁנִּתְקַבַּל (זֶה הַגִּבּוֹר הַנִּל שָׂבָא כַּנְגָדִים) לְמֶלֶךְ עַל הַכֶּת הַזֹּאת (שֶׁנִּחְקַר אֶצְלָם
 שְׁעַקֵּר הוּא בְּעַל אֵיבָרִים כַּנִּל); כִּי מֵאַחַר שֶׁהוּא לֹא פְּחַד מֵהֶם כָּלֵל, אֲזִי אֲדַרְבָּה,
 הוּא הִטִּיל אִימָה עָלֵיהֶם יוֹתֵר וְיוֹתֵר, וְהוּא הוּא הַגִּבּוֹר שְׂאֵנוּ הוֹלְכִין עִתָּה

כַּנ"ל), וְהוּא הוּא הַגְּבוּר, שְׁאֵנוּ הוֹלְכִין עִתָּה עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ
הָעוֹלָם, וְהוּא אוֹמֵר (הִינוּ זֶה הַגְּבוּר, שְׁנַעֲשֶׂה עִתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם),
שְׂיִישׁ לוֹ בְּזֶה בְּוֹנֵה אַחֲרַת בְּמָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ אֶת
הָעוֹלָם, כִּי אֵין בְּוֹנֵתוֹ כָּלֵל לְזֶה שְׂיִהְיֶה הָעוֹלָם כְּבוֹשׁ
תַּחְתָּיו, רַק שְׂיִישׁ לוֹ בְּוֹנֵה אַחֲרַת בְּזֶה. (כֵּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד
מֵהַגְּבוּרִים, שְׁסֵפֶר כֵּל זֶה לְהַבְעֵל-תַּפְלָה, שְׁשָׂאֵל לוֹ אִיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם
הַגְּבוּר כַּנ"ל, הַשִּׁיב לוֹ כֵּל זֶה).

שָׂאֵל לוֹ הַבְּעֵל-תַּפְלָה: וּמָה עֲנִין גְּבוּרָתוֹ שֶׁל זֶה הַגְּבוּר
הַנ"ל, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָכֶם? הַשִּׁיב לוֹ: הִיּוֹת

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

עִמּוֹ לְכַבֵּשׁ הָעוֹלָם, וְהוּא אוֹמֵר (הִינוּ זֶה הַגְּבוּר שְׁנַעֲשֶׂה עִתָּה מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם), שְׂיִישׁ לוֹ
בְּזֶה בְּוֹנֵה אַחֲרַת בְּמָה שֶׁהוּא הוֹלֵךְ לְכַבֵּשׁ אֶת הָעוֹלָם, כִּי אֵין בְּוֹנֵתוֹ כָּלֵל לְזֶה
שְׂיִהְיֶה הָעוֹלָם כְּבוֹשׁ תַּחְתָּיו, רַק שְׂיִישׁ לוֹ בְּוֹנֵה אַחֲרַת בְּזֶה (כֵּל זֶה הֵם דְּבָרֵי אֶחָד
מֵהַגְּבוּרִים, שְׁסֵפֶר כֵּל זֶה לְהַבְעֵל-תַּפְלָה, שְׁשָׂאֵל לוֹ אִיךְ נִתְחַבְּרוּ עִם הַגְּבוּר כַּנ"ל, הַשִּׁיב לוֹ
כֵּל זֶה); כִּי בְּאֵמַת הַגְּבוּר הַזֶּה הוּא מֵאֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ, וְאֵינוּ רוֹצֶה אֶת הַמְּלוּכָה
לְעַצְמוֹ, אֲלָא הוּא הוֹלֵךְ וְסוֹכֵב בְּעוֹלָם עִם מַדַּת הַגְּבוּרָה לְהַכְנִיעַ אֶת
בְּנֵי-אָדָם, שְׂיִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם עַל מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וַיִּכְנְעוּ לְהַמֶּלֶךְ מְלָכֵי הַמְּלָכִים
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, שְׂזוֹ עֲבוּדַת הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם לֹא לוֹקְחִים אֶת הַמְּלוּכָה
וְהַמְּשָׁלָה לְעַצְמָם, אֲלָא כֵּל עֲנִינָם הוּא רַק לְגִלוֹת וּלְפָרְסָם אֶת אֵמַת
מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְשִׁפְלָם יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם עַל מְלָכוּתוֹ יִתְבָּרַךְ, וּכְשֶׁלֹּא תִפְצִים
בְּזֶה, אֲזִי הוּא בָּא בְּמַדַּת הַגְּבוּרָה וְשׁוֹבֵר אוֹתָם, שְׂזֶה כָּלֵל הָעֲנָשִׁים קָשִׁים
וְהַמְּרִים וְהַדִּינִים שְׁעוֹכְרִים עַל בְּנֵי-אָדָם, הַכֵּל כְּדִי לְהַכְנִיעַ אֶת גְּאוּתָם לְקַבֵּל
עַל עַצְמָם אֵמַת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרַךְ, וְלִידַע שֶׁהוּא יִתְבָּרַךְ מֶלֶךְ, וּמְלָכוּתוֹ כִּפְלַ
מְשָׁלָה. שָׂאֵל לוֹ הַבְּעֵל-תַּפְלָה אֶת אֶחָד מֵהַגְּבוּרִים: וּמָה עֲנִין גְּבוּרָתוֹ שֶׁל זֶה
הַגְּבוּר הַנ"ל, שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָכֶם? הַשִּׁיב לוֹ: הִיּוֹת שְׁמִדְיָנָה אַחַת לֹא רָצוּ

שְׁמַדִּינָה אַחַת לֹא רָצוּ לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, וְלָקַח
הַגְּבוּר הַזֶּה הַחֶרֶב שִׁישׁ לוֹ, וְהַחֶרֶב שָׁלוּ יֵשׁ לָהּ שְׁלֹשָׁה
כַּחוֹת: כְּשִׁמְגַבִּיהִין אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כָּל שָׂרֵי הַחִילִים וְכוּ' (הֵינּוּ שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת הַמִּבְּאָרִים לְמַעְלָה), כְּשִׁשְׁמַע זֹאת הַבַּעַל-
תְּפִלָּה, הִבִּין שְׁזָהוּ בּוֹדְאֵי הַגְּבוּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל, וּבִקֵּשׁ
הַבַּעַל-תְּפִלָּה, אִם אֶפְשָׁר שִׁיתְרָאָה פָּנִים עִם זֶה הַגְּבוּר
שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ לוֹ, שִׁיודִיעוּ הַדְּבָר לְהַגְּבוּר
וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ אִם יִתֵּן רְשׁוֹת, (שְׁקוֹרִין "מַעֲלָדִיוּעוּן"), וְהִלְכוּ
וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוֹת שִׁיבּוֹא אֵלָיו.

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

לְהַכְנִיעַ עֲצָמָן תַּחֲתָיו, כִּי עָקַר עֵינָיו שֶׁל הַגְּבוּר, שִׁיכְנִיעוּ אֶת עֲצָמָם לְפָנָיו,
כִּי בְּאֵמַת מַדַּת הַגְּבוּרָה זֶה רַק כְּדֵי שְׁבַנִי-אָדָם יִירָאוּ וַיִּפְחָדוּ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ,
וַיְכַנִּיעוּ אֶת עֲצָמָם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְאִם אֵינָם רוֹצִים לְהַכְנִיעַ אֶת עֲצָמָם לְפָנָיו
יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי וְלָקַח הַגְּבוּר הַזֶּה הַחֶרֶב שִׁישׁ לוֹ, וְהַחֶרֶב שָׁלוּ יֵשׁ לָהּ שְׁלֹשָׁה
כַּחוֹת: כְּשִׁמְגַבִּיהִין אוֹתָהּ בּוֹרְחִין כָּל שָׂרֵי הַחִילִים וְכוּ' (הֵינּוּ שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת
הַמִּבְּאָרִים לְמַעְלָה); כִּי הַחֶרֶב יֵשׁ לָהּ שְׁלֹשָׁה כַּחוֹת, כְּנֶגֶד: אֵשׁ, רוּחַ, מַיִם, כִּי
מַדַּת הַגְּבוּרָה כְּשֶׁרוֹצֶה לְהַכְנִיעַ אֶת הָאָדָם, קֹדֶם בָּאָה בְּכַח הָאֵשׁ, שְׁזֶה כָּלֵל
הַשְּׂרָפוֹת שִׁישׁ בְּעוֹלָם, אִם אָדָם נִכְנַע לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, אֲזִי נִמְתָּק מִמֶּנּוּ הַכֹּל,
וְאִם עֲדִין אֵינוֹ נִכְנַע לְפָנָיו, אֲזִי בָאִים עָלָיו רוּחוֹת רַבִּים שְׁעוֹקְרִים אֵילָנוֹת,
וְעוֹשִׂים הַזְּקוֹת, וּמְפִילִים בְּתִים, וְאִם עֲדִין אֵינוֹ נִכְנַע לְפָנָיו, אֲזִי בָא עָלָיו
שֵׁטְפוֹן שֶׁל מַיִם וְשׁוֹטֵף אֶת הַכֹּל. כְּשִׁשְׁמַע זֹאת הַבַּעַל-תְּפִלָּה, הִבִּין שְׁזָהוּ
בּוֹדְאֵי הַגְּבוּר שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּ"ל, שֶׁאֵין פּוֹנְתוֹ שְׁבַנִי אָדָם יְכַנִּיעוּ אֶת עֲצָמָם
אֵלָיו, אֲלֹא כָּל פּוֹנֵת הַגְּבוּר, שֶׁהוּא בְּאֵמַת צְדִיק קְדוֹשׁ וְנוֹרָא מְאֹד, רַק
לְהַכְנִיעַ אֶת לִבֵּי בְנֵי אָדָם אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְזוֹ כָּל פּוֹנְתוֹ. וּבִקֵּשׁ הַבַּעַל-תְּפִלָּה,
אִם אֶפְשָׁר שִׁיתְרָאָה פָּנִים עִם זֶה הַגְּבוּר שֶׁהוּא הַמֶּלֶךְ שְׁלָהֶם? הַשִּׁיבוּ לוֹ,
שִׁיודִיעוּ הַדְּבָר לְהַגְּבוּר, וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ אִם יִתֵּן רְשׁוֹת, (שְׁקוֹרִין "מַעֲלָדִיוּעוּן"):

**כְּשָׁבָא הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֶל הַגְּבוּר, הִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה
 בִּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד עַל שִׁזְכוּ
 לְהִתְוַעַד יַחַד, וְהָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת וּבְכִיּוֹת, כִּי זָכְרוּ אֶת
 הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו, וּבָכוּ עַל זֶה, עַל-כֵּן הָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת
 וּבְכִיּוֹת.**

נְחָרִי אֶפְרַסְמוֹן

כִּי בְּאֵמֶת אֶל אָדָם גְּדוֹל אִי אֶפְשֵׁר לְהַכְנִס תְּכַף-וּמִיד, וְהַהֲכָרַח לְשִׁים לְהָאָדָם
 מְנִיעוֹת, לְרֵאוֹת אִם כּוֹנְנֵתוּ עִם אֵמֶת, וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק
 א', סִימָן עב): כְּשָׁאָדָם רוֹצֵה לְהִתְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק וְלִנְסֵעַ אֵלָיו, אֲזִי מִתְפַּשְׁטוֹת
 עָלָיו הַמְּנִיעוֹת, וּכְכֹל שָׁבָא קְרוֹב אֶל הַצַּדִּיק, מִתְפַּשְׁטוֹת עָלָיו יוֹתֵר הַמְּנִיעוֹת,
 (שִׁזּוֹ הַסִּבָּה אֲשֶׁר כָּל צַדִּיק הַהֲכָרַח שְׂיִהְיֶה לוֹ גַּבְאִי, שְׁלֵא יִתֵּן לְהַכְנִס
 תְּכַף-וּמִיד אֶל הַצַּדִּיק, כְּדִי לִמְנַע מִן הָאָדָם, וְאִם אֶף-עַל-פִּי-כֵן הָאָדָם
 מִתְעַקֵּשׁ וְשׁוֹבֵר אֶת הַמְּנִיעוֹת, סִימָן שֶׁכּוֹנְנֵתוּ עִם אֵמֶת). וְהִלְכוּ וְשָׂאוּ אוֹתוֹ,
 הִינּוּ אֶת הַגְּבוּר, וְנִתְּן רְשׁוֹת שְׂיָבוֹא אֵלָיו. כְּשָׁבָא הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֶל הַגְּבוּר,
 הִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, כִּי בֵּין אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ הָאֲמִתִּים יֵשׁ אֶהְבָּה גְּדוּלָה מְאֹד מְאֹד,
 וְהָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת גְּדוּלוֹת מְאֹד מְאֹד עַל שִׁזְכוּ לְהִתְוַעַד יַחַד, שֶׁזֶּה מֵה
 שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִימָן סא): כְּשֶׁנִּכְלָלִים הַתְּלִמִּידִים
 בְּהַצַּדִּיק, עַל-יְדֵי-זֶה נַעֲשִׂית שְׂמֵחָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (מְשָׁלִי יג, ט): "אוֹר צַדִּיקִים
 יִשְׂמַח"; וְזֶה סִימָן שֶׁהֵם בְּאֵמֶת מְקַרְבִּים אֶל הַצַּדִּיק, אִם יֵשׁ בִּינֵיהֶם שְׂמֵחָה
 כְּשֶׁנִּפְגָּשִׁים יַחַד. וּכְמוֹ-כֵן אִם נִתְאַחַדִּים יַחַד עִם נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, סִימָן
 שְׂאוֹהֲבִים אֶת הַקְּדוּשָׁ-כְּרוֹף-הוּא. וְהָיָה בִּינֵיהֶם בֵּין הַבַּעַל-תְּפִלָּה וּבֵין הַגְּבוּר
 שְׂמֵחוֹת וּבְכִיּוֹת, כִּי זָכְרוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו, וּבָכוּ עַל זֶה שֶׁכֵּלֵם נִתְפָּרְדוּ זֶה
 מִזֶּה, וְלֹא יוֹדְעִים הֵיכָן הֵם, עַל-כֵּן הָיָה בִּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת וּבְכִיּוֹת; הַשְּׂמֵחָה
 — שְׁלֵכֵל הַפְּחוֹת שְׂנִיָּהֶם, הִינּוּ הַבַּעַל-תְּפִלָּה וְהַגְּבוּר, שֶׁהֵם מֵאֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ,
 נִתְוַעְדוּ יַחַד, זֶה שְׂמֵחָה גְּדוּלָה מְאֹד, שֶׁהֵם שׁוֹבֵב יַחַד, וּמִצְאוּ אֶחָד אֶת הַשְּׂנִי,
 וְהַבְּכִיּוֹת — שֶׁבָּכוּ עַל שֶׁעֲדִין רְחוּקִים הֵם מֵהַמֶּלֶךְ, וְכֵן שֶׁכֵּל אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ
 מְפֹרָשִׁים, וְאִין יְכוּלִים לְמַצֵּא אוֹתָם עֲדִין. [וּמְרַחוּק תְּבִין וְתִשְׁכִּיל, אִיךָ שֶׁאֲנָשֵׁי

וְדָבְרוּ יַחַד הַבַּעַל־תְּפִלָּה עִם הַגָּבוֹר, אֵיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ
 לְכָאן. וְסֵפֶר הַגָּבוֹר לְהַבַּעַל־תְּפִלָּה, שְׂמָאז שְׁהִיָּה
 הָרוּחַ סְעָרָה הַנִּל, שְׂאֵז נִתְפָּזְרוּ כָּלֶם כַּנִּל, אֵז, כְּשִׁחְזַר
 מִמָּקוֹם שְׁעָלָה לְשֵׁם לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ כַּנִּל, כְּשִׁחְזַר וְלֹא מָצָא
 אֶת הַמְּלֶךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ הַנִּל, אֵז הִלֵּךְ בְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ
 וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּל, הִינּוּ שְׁהִבִין שְׁהִיָּה בְּמָקוֹם
 כָּלֶם, הִינּוּ שְׁעָבַר בְּאִיזָה מָקוֹם, וְהִבִין שְׂשֵׁם הוּא בּוֹדָאי
 הַמְּלֶךְ, אֵךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְשׁוֹ וּלְמָצְאוֹ. וְכֵן עָבַר
 בְּמָקוֹם אַחֵר, שְׁהִבִין שְׂשֵׁם הִיא הַמְּלֶכָה, אֵךְ לֹא הָיָה יָכוֹל
 לְבַקְשָׁהּ וּלְמָצְאָהּ. וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּל, אֵךְ
 אוֹתָךְ לֹא עָבַרְתִּי (הִינּוּ שְׁהַגָּבוֹר לֹא עָבַר עַל מָקוֹם שְׁהִיָּה שֵׁם

נְהַרִי אֶפְרָסְמוֹן

הַמְּלֶךְ צְרִיכִים לְהַחְזִיק אֶת עֲצָמָם בְּיַחַד בְּשִׂמְחָה עֲצוּמָה, כְּעֵין שְׂאָמַר רַבִּי
 שְׂמַעוֹן בַּר יוֹחָאי: אֲנִי בְּחִבְבוּתָא תְּלִיא, אֲנַחְנוּ תְּלוּיִים בְּאַהֲבָה, וְזֶה סִימָן
 שְׁהֵם אוֹהֲבִים אֶת הַצְּדִיק, כִּי אִם אֵין בֵּין הַנְּפֹשׁוֹת הַקּוֹרְאִים אֶת עֲצָמָם עַל
 שֵׁם הַצְּדִיק אַהֲבָה, סִימָן שְׁהֵם אֵינִם מְקַרְבִּים אֶל הַצְּדִיק, וְזֶה בְּרוּר לְכָל
 הַמְּסַתְּכַל בְּעֵין הָאָמֶת]. וְדָבְרוּ יַחַד הַבַּעַל־תְּפִלָּה עִם הַגָּבוֹר, אֵיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ
 וּבָאוּ לְכָאן. וְסֵפֶר הַגָּבוֹר לְהַבַּעַל־תְּפִלָּה, שְׂמָאז שְׁהִיָּה הָרוּחַ־סְעָרָה הַנִּל,
 שְׂאֵז נִתְפָּזְרוּ כָּלֶם כַּנִּל, אֵז כְּשִׁחְזַר מִמָּקוֹם שְׁעָלָה לְשֵׁם לְחַדֵּשׁ כַּחוֹ כַּנִּל,
 כְּשִׁחְזַר וְלֹא מָצָא אֶת הַמְּלֶךְ עִם כָּל הָאֲנָשִׁים שְׁלוֹ הַנִּל, אֵז הִלֵּךְ בְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ,
 וְעָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּל, הִינּוּ שְׁהִבִין שְׁהִיָּה בְּמָקוֹם כָּלֶם, הִינּוּ שְׁעָבַר
 בְּאִיזָה מָקוֹם, וְהִבִין שְׂשֵׁם הוּא בּוֹדָאי הַמְּלֶךְ, אֵךְ לֹא הָיָה יָכוֹל לְבַקְשׁוֹ
 וּלְמָצְאוֹ; וְכֵן עָבַר בְּמָקוֹם אַחֵר, שְׁהִבִין שְׂשֵׁם הִיא הַמְּלֶכָה, אֵךְ לֹא הָיָה יָכוֹל
 לְבַקְשָׁהּ וּלְמָצְאָהּ, וְכֵן עָבַר עַל כָּל הָאֲנָשִׁים הַנִּל, אֵךְ אוֹתָךְ לֹא עָבַרְתִּי (הִינּוּ
 שְׁהַגָּבוֹר לֹא עָבַר עַל מָקוֹם שְׁהִיָּה שֵׁם הַבַּעַל־תְּפִלָּה); כִּי בְּאָמֶת הַמְּלֶךְ מְלִכֵי הַמְּלָכִים

הַבַּעַל־תְּפִלָּה), עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל־תְּפִלָּה: אֲנִי עֲבַרְתִּי עַל
מְקוֹם כָּלָם וְגַם עַל מְקוֹם שְׁלֶךְ (הִינּוּ שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה עָבַר גַּם עַל
מְקוֹם הַגְּבוּר) כִּי הָיִיתִי עוֹבֵר בְּמְקוֹם אֶחָד, וְרָאִיתִי שְׁעוֹמֵד
בְּתַר הַמְּלָךְ, וְהַבְּנָתִי שְׂפָאן יֵשׁ בְּוֵדָאֵי הַמְּלָךְ, אֵף לֹא
הָיִיתִי יָכוֹל לְבַקְשׁוֹ וּלְמַצְאוֹ, וְכֵן הִלַּכְתִּי יוֹתֵר וְעֲבַרְתִּי
נִהְרִי אַפְרָסְמוֹן

הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא מְסַתֵּר בְּכָל דְּבַר, וְכֵן אֲנִשׁוּ מְסַתְּרִים, וְקָשָׁה לְמַצְאֵם,
וְאִפְלוּ הַגְּבוּר שֶׁסֵּפֶר שְׁעָבַר וְהָיָה בְּמְקוֹמָם, אֶף־עַל־פִּי־כֵן לֹא מְצָא אוֹתָם,
רַק הִבִּין שֶׁהֵם שָׁם, אָבָל אָמַר לַהַבַּעַל־תְּפִלָּה: "אוֹתָךְ לֹא עֲבַרְתִּי", הִינּוּ רָמְזוּ,
שְׂמֵדַת הַגְּבוּרָה יְכוּלָה לְעַבֵּר עַל הַכֹּל, אָבָל לֹא עַל הַבַּעַל־תְּפִלָּה, כִּי אֵין
לְתַאֵר וְאֵין לְשַׁעַר מַעְלַת בֵּר יִשְׂרָאֵל הַמִּתְפַּלֵּל אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, כִּי תְּפִלָּה עוֹלָה
עַל כָּל עֲבוֹדוֹת שְׁבַע־עוֹלָם, וְאִם בְּגִי־אָדָם הָיוּ יוֹדְעִים מַה זֶה תְּפִלָּה, הָיוּ נֹזְהָרִים
בְּזֶה מְאֹד מְאֹד, כִּי הַתְּפִלָּה מַגִּיעָה עַד אֵין סוּף, וְכַמֵּאָמֶרם ו"ל (תַּנְחוּמָא וִירָא):
אָמַר לְהֵן הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא לְיִשְׂרָאֵל, הֵנוּ זֶה־יֵרִין בַּתְּפִלָּה, שְׂאֵין מִדָּה אַחֲרַת
יָפָה הַיְמִנָּה, וְהִיא גְדוּלָה מִכָּל הַקְּרִבְנוֹת וְכוּ', וְאִפְלוּ אֵין אָדָם כְּדָאֵי לְעֲנוּת
בַּתְּפִלָּתוֹ וְלַעֲשׂוֹת חֶסֶד עִמוֹ, כִּיֹּן שְׂמִתְפַּלֵּל וּמְרַבֵּה בְּתַחֲנוּנִים, אֲנִי עוֹשֶׂה חֶסֶד
עִמוֹ; עָנָה וְאָמַר הַבַּעַל־תְּפִלָּה: אֲנִי עֲבַרְתִּי עַל מְקוֹם כָּלָם, וְגַם עַל מְקוֹם
שְׁלֶךְ (הִינּוּ שֶׁהַבַּעַל־תְּפִלָּה עָבַר גַּם עַל מְקוֹם הַגְּבוּר), כִּי עִם תְּפִלָּה יְכוּלִים לְעַבֵּר אֶת
הַכֹּל, אִם אָדָם רַק חִזַּק בַּתְּפִלָּה, כִּי הָיִיתִי עוֹבֵר בְּמְקוֹם אֶחָד, וְרָאִיתִי שְׁעוֹמֵד
בְּתַר הַמְּלָךְ, וְהַבְּנָתִי שְׂפָאן יֵשׁ בְּוֵדָאֵי הַמְּלָךְ, וּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנּוּ ו"ל
(לְקוּטִי־מוֹהֵרֵן, חֶלֶק א', סִימָן ו'), שְׁכָל בֵּר יִשְׂרָאֵל הוּא אָבָן טוֹבָה מִכְּתַר הַמְּלָךְ,
וְכָכָל שְׂמוּצָאִים טוֹב בְּבֵר יִשְׂרָאֵל, כִּךְ מְכַנְיָסִים אָבָן טוֹבָה בְּכְתַר הַמְּלָךְ; וְכֵן
אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְדוּשִׁים (וַיִּקְרָא רַבָּה, פְּרָשָׁה ב', סִימָן ה'): אָמַר לוֹ הַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־
הוּא לְמֹשֶׁה, כָּל מַה שְּׂאֵתָה יְכוּל לְשַׁבַּח אֶת יִשְׂרָאֵל — שַׁבַּח, לְגַדְלָן וּלְפָאָרְן
— פָּאָר, לְמָה? שְׂאֲנִי עֲתִיד לְהַתְּפָאָר בְּהֵם, שְׂנֵאָמַר (יְשַׁעִיָּה מֵט, ג): "וַיֹּאמֶר
לִי עַבְדִּי אֵתָה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר בָּךְ אֶתְּפָאָר"; וְלָכֵן כָּל מְקוֹם שְׂמִשְׁבַּחִים
וּמְפָאָרִים אֶת נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, סִימָן שְׂשָׁם הוּא כְּתַר הַמְּלָךְ. אֵף לֹא הָיִיתִי

על ים של דם, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהדמעות של המלכה, שהיא בוכה על כל הנ"ל, ובודאי המלכה היא פאן, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה. וכן עברתי על ים של חלב, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהחלב של הבת-מלכה, שנאבד בנה פנ"ל, והיה דוחק אותה רבוי החלב, ומזה נעשה הים הזה של חלב, ובודאי בכאן היא הבת-מלכה, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה. וכן עברתי יותר וראיתי שהיו מנחים השערות של זהב של התינוק הנ"ל, ולא לקחתי מהם כלל, וידעתי שכאן הוא בודאי התינוק הנ"ל, אך לא היה

גהרי אפרסמון

יכול לבקשו ולמצאו, כי זה עקר הגלות, שהקדוש-ברוך-הוא נעלם ונסתר מאתנו, כמו שכתוב (דברים לא, יח): "ואנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא" וגו', וכן הלכתי יותר, ועברתי על ים של דם, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהדמעות של המלכה, שהיא בוכה על כל הנ"ל, כי המלכה היא שכנינת עזו יתברך, שיצאה בגולה עם בניה, ובוכה על הים של דם ישראל שנשפף פמים, והבין הפצל-תפלה, אשר בודאי המלכה היא פאן, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה, כי זה עקר הגלות המר והנמחר, חשך כפול ומכפל, שגם את שכנינת עזו יתברך קשה למצא. וכן עברתי על ים של חלב, והבנתי שזה הים נעשה בודאי מהחלב של הבת-מלכה, שנאבד בנה פנ"ל, והיה דוחק אותה רבוי החלב, ומזה נעשה הים הזה של חלב, ובודאי בכאן היא הבת-מלכה, כי ראה את השפע שיש פאן, הבין שבודאי פאן נמצאת הבת מלכה שרוצה להשפיע לבנה שפע, שזה החלב, אך לא היה אפשר לבקשה ולמצאה, כי מרב התפשטות הגלות, הכל נעלם ונסתר. וכן עברתי יותר, וראיתי שהיו מנחים השערות של זהב של התינוק הנ"ל, ולא לקחתי מהם כלל, וידעתי שכאן הוא בודאי התינוק הנ"ל, כי מובא בדברי רבנו ז"ל

אפשר לבקשו ולמצאו. וכן עברתי יותר, והייתי עובר על ים של יין, וידעתי שזה הים נעשה בודאי מהדבורים של המליץ שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה, ואחר-כך הוא חוזר פניו ומדבר תנחומין להבת-מלכה, ומאלו הדבורים נעשה הים של יין (כמו שכתוב (שיר השירים ז): "וחפך כנין הטוב"), אך לא הייתי יכול

נחרי אפרסמון

(לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ל'), אשר השערות הם סוד הצמצומים, שנמשך אור אלקי מעילה לעלול, משכל עליון לשכל תחתון, וסוד התינוק זה סוד התשובה, שאדם צריך לעשות בכל פעם התחלה חדשה, כמו התינוק הזה, שבכל פעם שיונק מחדש, מרגיש טעם חדש. והבצל-תפלה לא לקח את השערות משם, שהיו של זהב, כי זה בעצמו הגלות, שלא לוקחים את הצמצומים הקדושים, כדי להשיג אלקותו יתברך, אך לא היה אפשר לבקשו ולמצאו, מרב ההעלם וההסתר שיש על זה. וכן עברתי יותר, והייתי עובר על ים של יין, וידעתי שזה הים נעשה בודאי מהדבורים של המליץ, שהוא עומד ומדבר תנחומין לפני המלך והמלכה, ואחר-כך הוא חוזר פניו ומדבר תנחומין להבת-מלכה, ומאלו הדבורים נעשה הים של יין, כמו שכתוב (שיר השירים ז, י): "וחפך כנין הטוב"; כי זו עבודת הצדיקים, שהם בבחינת מליצי ישר על גשמות ישראל, ומנחמים תמיד את קדשא בריך הוא ושכנתיה, ואפלו לאחר הסתלקותם, גשאים מהם ספרים קדושים ודברי תורה, שבהם מנחמים את הקדוש-ברוך-הוא ואת השכינה ואת גשמות ישראל. וכעין שדרשו חכמינו הקדושים (יבמות צז): מאי קראה (שיר השירים ז): "וחפך כנין הטוב הולך לדודי למישרים, דובב שפתי ישנים", ככמר של ענבים, מה כמר של ענבים, כיון שמניח אדם אצבעו עליו מיד דובב, אף תלמידי חכמים, כיון שאומרים דבר שמועה מפיהם בעולם הזה, שפתותיהם דובבות בקבר. אך לא הייתי יכול למצאו, כי קשה וכבד מאד בשביל הבחירה והנסיון לתפס ולהשיג את הצדיק. וכן עברתי יותר, וראיתי שעומד אבן

לְמַצְאוֹ. וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שְׁעוֹמֵד אָבֵן שְׁחָקוּק
עָלָיו תְּמוֹנַת הַיָּד הַנִּלְעָל עִם שְׂרִטוּטִין, וְהִבְנֵתִי שְׂפָאן הוּא
בְּיָדָי הַחֲכָם (שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְעָל), וְהוּא חָקֵק לוֹ תְּמוֹנַת הַיָּד עַל
הָאָבֵן, אֲךָ לֹא הָיָה אֶפְשָׁר לְמַצְאוֹ. וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר

 גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

שְׁחָקוּק עָלָיו תְּמוֹנַת הַיָּד הַנִּלְעָל עִם שְׂרִטוּטִין, וְהִבְנֵתִי שְׂפָאן הוּא בְּיָדָי
הַחֲכָם (שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנִּלְעָל), וְהוּא חָקֵק לוֹ תְּמוֹנַת הַיָּד עַל הָאָבֵן, אֲךָ לֹא הָיָה
אֶפְשָׁר לְמַצְאוֹ; כִּי זֶה כָּל חֲכַמַת הַקְּבֵלָה שְׁמַדְפָּסַת בְּסִפְרִים, אֲשֶׁר בְּאֵמַת כָּבֵד
אָמְרוּ צְדִיקִים, מֵאֲחֵר שְׁנַדְפָּס בְּסִפְרִים, לְמָה נִקְרָאִים נִסְתָּר, כִּי הָרִי כָּל אֶחָד
יְכוּל לְהַסְתִּיפֵל וּלְעֵינֵי בְּהֵם, וְזֶה לְפָנָיו נִגְלָה? אֵלֵא הַנִּסְתָּר הוּא, שְׂפָל אֶחָד
לְפִי בְּחִינָתוֹ וּלְפִי קִדְשָׁתוֹ וְהִכְנָתוֹ לְמִסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ-כֵן
נִתְגַּלִּים לוֹ סִתְרֵי נִסְתָּרוֹת, וְרוֹאֶה לְפָנָיו עֵינָיו שְׂכָלוֹ שְׂמוֹת וְיַחְוּדִים חֲדָשִׁים,
שְׂמִכּוֹן וּמְמַשִּׁיף עַל עֲצָמוֹ אוֹר וְזִיו וְחִיּוֹת וְדַבְּקוֹת הַבּוֹרָא יִתְבָּרֵךְ שְׂמוֹ,
וּמְמַשִּׁיף חִיּוֹת לְכָל הָעוֹלָמוֹת, שְׁזָה רַק לְכָל חַד כְּפּוֹם מֵה דְמַשְׁעַר בְּלִבִּיהָ,
וְרַק זֶה נִקְרָא נִסְתָּר, שְׂאִינוֹ דּוֹמָה אֶחָד לְשָׁנִי כָּלֵל, כִּי מֵה שְׁנַעְלָם וְנִסְתָּר
מֵעֵינָיו כָּל, זֶה נִקְרָא נִסְתָּר, הִינוּ כְּפִי שְׂאָדָם מִכִּין אֶת עֲצָמוֹ לְהַמְשִׁיף בְּעֲצָמוֹ
הָאֵרֶת הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וּמְקַדֵּשׁ וּמְטַהֵר אֶת רַמ"ח אֵיבָרָיו וְשִׁס"ה גִּידָיו
בְּמִצּוֹתָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמוֹסֵר אֶת נַפְשׁוֹ בְּתַפְלָה לְפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וּמְבַטֵּל אֶת כָּל
יִשׁוּתוֹ לְגַמְרִי, וּמְתַבְּוֹד בֵּינוֹ לְבֵין קוֹנּוֹ, וּמְדַבֵּק אֶת נַשְׁמָתוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא, כְּמוֹ-כֵן נִתְגַּלִּים לְפָנָיו שְׂמוֹת וְיַחְוּדִים חֲדָשִׁים, שְׂשִׁיכִים לְשֶׁרֶשׁ נַשְׁמָתוֹ,
וְזֶה נִקְרָא נִסְתָּר. מֵה שְׂאֵין כֵּן כָּל מֵה שְׁמַדְפָּס בְּסִפְרִים, סִפְרֵי קְבֵלָה, זֶה רַק
כְּמוֹ הָאָבֵן, שְׁהָיוּ חֲקוּקִים בָּהּ כָּל הַשְׂרִטוּטִין שְׁהָיוּ עַל הַיָּד. וְכַמוֹבָא, שְׂפָל
הַכְּוֹנּוֹת הַמְּדַפְּסוֹת, זֶה הָיָה רַק עַל יוֹם אֶחָד, כִּי בְּכָל יוֹם וּבְכָל שְׁעָה וּבְכָל
רְגַע מְשַׁתְּנָה כָּל פְּרָצוּף הָעוֹלָמוֹת וְכָל הַשְׂמוֹת וְהַיַּחְוּדִים, וּמְכָל שְׂפָן בְּכָל
יוֹם, כָּל הַשְּׁלֵשׁ תַּפְלוֹת הַקְּבוּעוֹת: שְׁחֵרִית, מְנַחָה, עֲרֵבִית, מְשַׁתְּנָה סֵדֵר
הַיַּחְוּדִים וְהַצְּרוּפִים. וְדָבָר זֶה נִעְלָם מֵעֵין כָּל חַי, רַק מִי שְׂדָבּוּק בְּאֵין סוּף
בְּרוּךְ הוּא, לוֹ מִתְגַּלִּים הַשְׂמוֹת וְהַיַּחְוּדִים כְּפִי מְסִירוֹת נַפְשׁוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
רַק סִפְרֵי הַקְּבֵלָה שְׁמַדְפָּסִים, זֶה רַק כְּעֵין הָאָבֵן, שְׁהָיוּ חֲקוּקִים בָּהּ כָּל

וְרֵאִיתִי שְׁעוֹמֵד מִסֹּדֶר עַל הַר אֶחָד הַשְּׁלַחֲנוֹת שֶׁל זֶהָב
וְהַקְרִידֵעֲנָצִין [רְהִיטִים] וְיִשְׁאָר אוֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ, וְהַבְּנֵתִי

נְהַרִי אֶפְרַסְמוֹן

הַשְּׂרֻטוּטִין שֶׁהָיוּ עֲלֵיהֶם, שֶׁהֵם כָּלֵל חֲכָמוֹת הַקְּבֵלָה, [נִכְנָן מוֹבָא בַּסֵּפֶר "מְאוֹר
וְשֵׁמֶשׁ" (פְּרֻשַׁת וָאֵרָא) כְּתִיב: "סוֹד ה' לִירְאָיו", יֵשׁ לוֹמֵר כֵּן, דְּהֵנָּה יֵשׁ לְהַבִּין
מֵה זֶה סוֹדוֹת הַתּוֹרָה, שֶׁקּוֹרְאִין כָּל יִשְׂרָאֵל סוֹדוֹת הַתּוֹרָה, שְׂאִין לוֹמֵר
שֶׁהַכְּנֵגָה עַל חֲכָמַת הַקְּבֵלָה וְכַתְּבֵי הָאֲר"י וְזֶהר הַקְּדוֹשׁ, דְּהֵנָּה לְשׁוֹן סוֹד
הוּא דְּבָר שְׂאִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לְאַחֲרִים כָּלֵל, וְהֵלֵא כָּל הַקְּבֵלָה וְכַתְּבֵי הָאֲר"י
וְהַזֶּהר, יְכוּלִין לְגַלוֹת לְאַחֲרִים, וּלְפָרֶשׁם בִּיתֵר שְׂאֵת, וְאִם כֵּן כִּינּוּן שְׁנַתְּגַלָּה
— אִין זֶה סוֹד. אֲבָל מַה הוּא סוֹד, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לְשׁוּם אָדָם? הוּא
סוֹד ה', רְצָה לוֹמֵר עֲצָם אֱלֻקוֹת, שֶׁהוּא הִנָּה, הִנָּה וְיִהְיֶה, וְהוּא עֲקָרָא וְשִׁרְשָׁא
דְּכָלִי עַלְמִין, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לְשׁוּם בְּרִיָּה, רַק כָּל אָדָם מְשַׁעַר לְעֲצָמוֹ
הַשְּׂגַת אֱלֻקוֹת לְפִי שְׂכָלוֹ וּלְפִי שְׂעוּרִין דְּלִבִּיהּ. וְכָל מַה שֶׁהָאָדָם מְזַכֵּךְ עֲצָמוֹ
וּמְנַגֵּעַ עֲצָמוֹ יְגִיעוֹת הַרְבֵּה לְהַשִּׁיג, כֵּן יִשִּׁיג בְּשְׂכָלוֹ הַזֶּה יוֹתֵר וְיוֹתֵר. וּמַה
שֶׁמְשִׁיג שְׂכָל בְּאֻלְקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, זֶה אִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לְשׁוּם אָדָם מְעַמְקֵי לְבוֹ,
מַה שֶׁהוּא בְּלָבוֹ וְשְׂכָלוֹ, הַגֵּם שֶׁיְכוּל לְדַבֵּר לְאַחֲרִים, וּלְהַכְנִיס בְּלִבָּם מְצִיאוֹת
אֱלֻקוֹתוֹ וְיִרְאָתוֹ יִתְבַּרֵךְ שְׂמוֹ, אֲבָל כָּל מְצַפּוּנֵי לְבוֹ אִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לָהֶם,
כִּידוּעַ לְכָל מִי שֶׁנִּכְנָס לְעַבּוּדָה בְּאַמֶּת. עַל-כֵּן זֶה נִקְרָא סוֹד, כִּי הוּא סוֹד
בְּאַמֶּת, שְׂאִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת לְשׁוּם אָדָם מַה שֶׁהוּא אֲצֵלוֹ בְּנִקְדַת הַלֵּב
וְהַמְחַשְׁבָּה, רַק כָּל אֶחָד מִבֵּין לְפִי יְגִיעָתוֹ וְהַזְדַּכְכוּת חֲמָרוֹ. וּמַה שֶׁאָדָם מְשִׁיג
יוֹתֵר הַשְּׂגוֹת אֱלֻקוֹת בְּכָלֵל וּבְפָרֵט, דְּהֵינּוּ שְׂבָא לְמַדְרָגוֹת גְּדוּלוֹת בְּהַשְּׂגוֹת
אֱלֻקוֹת, עַל-יְדֵי הַזְדַּכְכוּת יוֹתֵר, לְזֶה הָאָדָם קָשָׁה יוֹתֵר לְפָרֶשׁ וּלְגַלוֹת מְצַפּוּנֵי
לְבוֹ לְאַחֲרִים, כִּי יֵשׁ לוֹ יוֹתֵר בְּלָבוֹ וּבְמַחְשַׁבְתּוֹ, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת
וּלְפָרֶשׁ מְצַפּוּנֵי לְבוֹ. וְזֶהוּ "סוֹד ה' לִירְאָיו", רְצָה לוֹמֵר, שֶׁנִּשְׁאָר תְּמִיד אֲצֵלָם
בְּסוֹד שְׂאִי אֶפְשָׁר לְפָרֶשׁ, שְׂמָה שְׂאָדָם יוֹתֵר יֵרָא שְׂמִים, הוּא יוֹתֵר אֲצֵלוֹ
אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, בְּסוֹד יוֹתֵר, אֲשֶׁר אִי אֶפְשָׁר לְגַלוֹת מְצַפּוּנֵי לְבוֹ, וְאִי אֶפְשָׁר
לְהַבִּין מִמֶּנּוּ פְּחוּתֵי הָעֶרְךָ גְּדֹל הַהַשְּׂגוֹת שֶׁהַשִּׁיג מֵאֲלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ וְכוּ', עֵין
שָׁם]. וְכֵן עֲבַרְתִּי יוֹתֵר, וְרֵאִיתִי שְׁעוֹמֵד מִסֹּדֶר עַל הַר אֶחָד הַשְּׁלַחֲנוֹת שֶׁל זֶהָב
וְהַקְרִידֵעֲנָצִין' [חֲפָצִים יְקָרִי עֶרְךָ] וְיִשְׁאָר אוֹצְרוֹת הַמֶּלֶךְ, וְהַבְּנֵתִי שְׂבָאן הוּא

שָׁפָאן הוּא בְּרָאֵי הַמְּמַנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת (שֶׁל הַמְּלֶךְ הַנִּלְ), אָף לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לְמַצְאוֹ.

הַיָּשִׁיב הַגְּבוּר: גַּם אֲנִי עָבַרְתִּי עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוֹ, וְאֲנִי לָקַחְתִּי מִן הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינּוֹק הַנִּלְ, כִּי לָקַחְתִּי שְׁבַע שְׁעָרוֹת, שִׁישׁ לָהֶם כָּל מֵינֵי גִוְנִין, וְהֵם יְקָרִים אֲצִלִּי מְאֹד, וְהָיִיתִי יוֹשֵׁב בַּמָּקוֹם שִׁישְׁבֹּתַי,

נַחְרֵי אֲפָרְסֻמוֹן

בְּרָאֵי הַמְּמַנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת (שֶׁל הַמְּלֶךְ הַנִּלְ), אָף לֹא הָיָה אֲפָשָׁר לְמַצְאוֹ; כִּי בְּאֵמֶת אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (בְּרֵאשִׁית רַבָּה, פָּרָשָׁה טו, סִימָן ה'): אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, לֹא הָיָה הָעוֹלָם רְאוּי לְהַשְׁתַּמֵּשׁ בְּזָהָב, זָהָב לְמָה נִבְרָא? בְּשִׁבִיל בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְזָהָב הָאֶרֶץ הִיא טוֹב, הִיךְ מָה דָּאֵת אָמַר (דְּבָרִים ג, כה): "הִהָר הַטּוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן"; הֵינּוּ כָּל הָאוֹצְרוֹת הָיוּ בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ, וְעַכְשָׁו שֶׁנִּחְרַב בֵּית-הַמִּקְדָּשׁ, וְנִתְפָּזְרוּ אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ, לֹא נִשְׁאַר אֶלָּא רַק זִכָּר שֶׁל זָהָב וְיְקָרֵי עֶרְךָ, אֲבָל עֵצִים הַעֲשִׂיּוֹת זֶה נִעְלָם. הַיָּשִׁיב הַגְּבוּר לְהַבְעֵל תַּפְלָה: גַּם אֲנִי עָבַרְתִּי עַל כָּל הַמְּקוֹמוֹת הַלְלוֹ, הִיכָן שֶׁהִשְׁאִירוּ אֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ אֵת חִפְצֵיהֶם, אֲבָל לֹא יָכַלְתִּי לְמַצְאָ אוֹתָם, עַד שֶׁבָאתִי אֶל מְקוֹם הַתִּינּוֹק, וְאֲנִי לָקַחְתִּי מִן הַשְּׁעָרוֹת שֶׁל זָהָב שֶׁל הַתִּינּוֹק הַנִּלְ, שְׁנֵה מְרַמְזו עַל הַתּוֹרָה, כַּמֵּאֲמָרָם ו"ל (מִדְרַשׁ שְׁמוּאֵל, פָּרָשָׁה א, סִימָן א'): מָה הַתִּינּוֹק הַזֶּה מְבַקֵּשׁ לְאָכַל בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם, כִּף אָדָם צָרִיךְ לְהִיּוֹת יָגַע בַּתּוֹרָה בְּכָל שְׁעוֹת הַיּוֹם; וְכֵן אָמְרוּ חַכְמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (עֲרוּבִין נד): לְמָה נִמְשְׁלוּ דְבָרֵי תּוֹרָה כַּדָּד? מָה דָּד זֶה, כָּל זְמַן שֶׁהַתִּינּוֹק מְמַשְׂמֵשׁ בּוֹ — מוֹצֵא בּוֹ חֵלֶב, אָף דְּבָרֵי תּוֹרָה, כָּל זְמַן שֶׁאָדָם הוֹגֵה בְּהֵן — מוֹצֵא בְּהֵן טַעַם; כִּי לָקַחְתִּי שְׁבַע שְׁעָרוֹת, שִׁישׁ לָהֶם כָּל מֵינֵי גִוְנִין, וְהֵם יְקָרִים אֲצִלִּי מְאֹד; שְׁנֵה סוֹכֵב עַל כָּל מֵינֵי לְמוֹדֵי הַתּוֹרָה הַקְּדוּשָׁה, כַּמֵּאֲמָרָם ו"ל (מִדְרַשׁ תַּהֲלִים י"ז, סִימָן ה') עַל הַפְּסוּק (מִשְׁלֵי ג'): "שְׁבַע שְׂמֻחוֹת" — מִקְרָא, מִשְׁנָה, תַּלְמוּד, הַלְכוֹת, וְאַגְדוֹת, דְּקִדּוּקֵי תּוֹרָה, וְדְקִדּוּקֵי סוֹפְרִים, הֵינּוּ אֵל תַּקְרֵי שְׁבַע שְׂמֻחוֹת, אֶלָּא שְׁבַע שְׂמֻחוֹת,

וְהִיְתִי מְחִיָּה עֲצָמִי בְּמָה שְׁאֶפְשֶׁר בְּעֹשִׁים וְכִיּוֹצֵא, עַד
שֶׁלֹּא הָיָה לִי שׁוּם דְּבָר לְהַחֲיוֹת עֲצָמִי, וְהִלַּכְתִּי בְּאִשֶׁר

נַחְרֵי אֶפְרָסִמוֹן

כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (במדבר רבה, פרשה טו, סימן יא) על הפסוק (תהלים טז, יא): "שֶׁבַע
שְׁמַחוֹת אֶת פְּנֵיךְ נְעִימוֹת", אֵל תְּהִי קוֹרָא שְׁבַע אֲלָא שְׁבַע שְׁמַחוֹת; כִּי אֵין
עוֹד שְׁמִיחָה כְּמוֹ שְׁאָדָם זוֹכֶה לְלַמֵּד וּלְטַיֵּל בְּכָל חֻלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שֶׁהֵם
שְׁבַע שְׁמַחוֹת: מְקַרָּא, מְשֻׁנָּה, תְּלִמּוּד, הִלְכוֹת, וְאַגְדוֹת, דְּקְדוּקֵי תּוֹרָה,
וְדְקְדוּקֵי סוּפְרִים. וְהִיְתִי יוֹשֵׁב בְּמָקוֹם שְׂיִשְׁבְּתִי, וְהִיְתִי מְחִיָּה עֲצָמִי בְּמָה
שְׁאֶפְשֶׁר, בְּעֹשִׁים וְכִיּוֹצֵא; כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוֹל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, שְׁאָדָם
צָרִיךְ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ עִם מָה שְׂיִכּוֹל בְּלִמּוּד הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה, הֵינּוּ אֶפְלוּ
שְׂאֵין לוֹ הִבְנָה טוֹבָה, אִף עַל פִּי כֵן צְרִיכִים לְלַמֵּד אִיךְ שֶׁהוּא, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל
(עבודה זרה יט): לְעוֹלָם לִיגְרִיס אִינִישׁ, וְאִף עַל גֵּב דְּמִשְׁכַּח, וְאִף עַל גֵּב דְּלָא
יָדַע מַאי קָאָמַר, שְׁנֵאֲמַר (תהלים קיט, כ): "גְּרָסָה נִפְשִׁי לְתַאֲבָה", גְּרָסָה כְּתִיב
וְלֹא כְּתִיב טַחְנָה, שְׁזֵה בְּחִינַת עֹשִׁים, שְׂאֵין בָּהֶם טַעַם, וְלִכֵּן הִחֲיָה אֶת עֲצָמוֹ
בְּהַשְׁבַּע שְׁעָרוֹת, שֶׁהֵם הַשְׁבָּעָה לְמוֹדִים, אֶפְלוּ שְׁהִיָּה כְּמוֹ שְׁהִיָּה בְּבַחֲיִנַת
עֹשִׁים, שֶׁלֹּא הֵבִין הַכֹּל, וַיֵּשֶׁב בְּמָקוֹם שְׂיִשְׁב, כְּמוֹ שְׁאָמַר רַבֵּנוּ ו"ל
(שיחות הר"ן, סימן רעד), שְׁרֵאוּי לְבַר יִשְׂרָאֵל לֵישֵׁב בְּחֻדְר מִיְחַד, וְשֵׁם יַעֲסֵק
בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ, עַד שֶׁלֹּא הָיָה לִי שׁוּם דְּבָר לְהַחֲיוֹת עֲצָמִי, כִּי
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם אֹרֵב מְאֹד עַל אָדָם שֶׁהוּא חוֹק בְּדַעְתּוֹ, וְלוֹמַר אֶת כָּל לְמוֹדֵי
הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה בְּתַמִּימוֹת וּבְפִשְׁטוּת כְּפִי סִדְר-דְּרָךְ-הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל,
הַמוּבָא בְּדְבָרָיו הַקְדוּשִׁים (שיחות הר"ן, סימן עו), וְתַמִּיד שׁוֹלַח אֲנָשִׁים פְּגוּמִים
שְׂיִקְרְרוּ אֶת אֱלוֹ שְׁרוּצִים לְלַמֵּד בְּדְרָךְ זֶה, וּמְכַנְיָסִים בָּהֶם סְפָקוֹת, כִּיְדוּעַ
וּמְפָרְסֵם דְּבָר זֶה בֵּין בְּנֵי הַנְּעוּרִים, שְׁתַּמִּיד בָּאִים רְשָׁעִים אָרוּרִים, וְרוּצִים
לְעַקֵּר אֶת סִדְר-דְּרָךְ-הַלְמוּד הַקָּל הַזֶּה, וּמְסִיתִים אֶת בְּנֵי אָדָם שְׂאֵין הַכּוֹנֵה
פְּשוּטָה כְּמוֹ שְׁכַתּוּב שֵׁם, וּמָה קוֹרָה אַחַר-כֵּךְ? שְׁבַנִּי-אָדָם מְפַסְקִים לְלַמֵּד,
וְעַל-יְדֵי-זֶה כָּבַר אֵין לָהֶם שׁוּם דְּבָר בְּמָה לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמָם. וְהִלַּכְתִּי בְּאִשֶׁר
אֵלַי, כִּי מֵאַחַר שֶׁהִפְסַקְתִּי לְלַמֵּד בְּסִדְר דְּרָךְ הַלְמוּד שֶׁל רַבֵּנוּ ו"ל, שְׂאֵז אָדָם
מְסֻתּוֹבֵב נֶע וְנָד בְּטַל וּמְבַטֵּל אֶת הַזְּמַן הַיְקָר, וּכְאִשֶׁר הִלַּכְתִּי מִמָּקוֹמֵי הַנֵּל,

אלה, וכאשר הלכתי ממקומי הנ"ל, שכחתי את הקשת שלי שם. השיב הבעל-תפלה: אני ראיתי את הקשת הזוה, וידעתי שבודאי הוא קשת שלך, אך לא הייתי יכול למצא אותך. וספר יותר הגבור להבעל-תפלה, שפשהלך משם, הייתי הולך ובא, עד שפגעתי בהמחנה הנ"ל, ונכנסתי לתוכם, כי הייתי רעב מאד, והייתי רוצה לאכל. ותכף כשנכנסתי לתוכם, קבלו אותי למלך עליהם בנזכר לעיל, ועתה אני הולך לכבש

נחרי אפרסמון

שכחתי את הקשת שלי שם, כי על זה נאמר (משלי כח, ט): "מסיר אָנוּ מִשְׁמַעַ תּוֹרָה, גַּם תִּפְלֹתוֹ תּוֹעֵבָה"; כי מאחר שמפסיק ללמד, והולך ממקומו הקבוע לו ללמד תורה, על-ידי-זה הוא שוכח שם את הקשת, שמרמו על תפלה, כמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן פג) [רואים מזה, שכל אלו המדברים נגד סדר דרך הלימוד של רבנו ו"ל, ולהחיות את עצמו עם כל הלימודים, לבסוף גורמים שמאבדים גם את קשת התפלה, שמפסיקים להתפלל ולהתבודד אליו יתברך, וזה ברור]. השיב הבעל-תפלה להגבור: אני ראיתי את הקשת הזוה, וידעתי שבודאי הוא קשת שלך, אך לא הייתי יכול למצא אותך; כי כשאדם מפסיק להתפלל להקדוש-ברוך-הוא, אז הוא יכול לתעות מאד מאד, כי כל זמן שאדם חזק בתפלה, וכל מה שרק יעבר עליו, הוא יאחז בקשת התפלה, על-ידי-זה לבסוף יחזר, אבל פנין שמאבד את קשת התפלה, על-ידי-זה כבר אינו מוצא את מקומו. וספר יותר הגבור להבעל-תפלה, שפשהלך משם, הייתי הולך ובא, עד שפגעתי בהמחנה הנ"ל של אנשי הגבורים, ונכנסתי לתוכם, כי הייתי רעב מאד, והייתי רוצה לאכל, ותכף כשנכנסתי לתוכם, קבלו אותי למלך עליהם כנ"ל, כי נכנסתי בכח גדול ביניהם, והראיתי להם שאיני מפחד מהם, ועל-ידי-זה הם לקחו אותי למלך; כי באמת אדם צריך להראות לאלו הקמים עליו, שאינו מפחד מהם, ועל-ידי-זה לבו יהיה בטוח, שכלם יתבטלו כנגדו. ועתה אני הולך לכבש

העולם, וכונתי אולי אוכל למצא את המלך עם
האנשים שלו הנ"ל.

ודבר הבעל-תפלה עם הגבור: מה עושים עם האנשים
הללו, דהינו בני-המדינה הנ"ל, שנפלו בתאות
ממון כל-כף, עד שבאו לשטותים כאלו, שבעלי הממון
הם אלקות אצלם, ושאר עניני שטות הנזכרים לעיל
שיש לבני-מדינה זאת. ענה ואמר הגבור להבעל-תפלה,

נחרי אפרסמון

העולם, לתקן עולם במלכות שד"י, שכלם יכנעו לפניו יתברך, וכונתי, אולי
אוכל למצא את המלך עם האנשים שלו הנ"ל; כי הגבור היה מאנשי המלך,
ורצה לגלות ולמצא את המלך עם שאר אנשים שלו, ועל-ידי שיקבץ את
אנשי המלך יחד, על-ידי-זה דיקא יוכל למצא את המלך; כי באמת אנשי
המלך, כל אחד הוא נגד ספירה אחרת מעשר ספירות, כי כל אחד מאנשי
המלך, היתה בו מדה אחת מהעשר ספירות, ואם מקבצים ומאחדים יחד
את העשר ספירות, על-ידי-זה דיקא ממשיכים את האור אין סוף ברוך הוא,
שהוא מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, כי העקר תלוי באחדות,
ובאהבה, ובהכנעה, ואם יש את השלשה דברים האלו, על-ידי-זה מאינה
מלכותו יתברך בהתגלות נוראה ונפלאה מאד, [ולכן דיקא הגבור הלך
לקבץ יחד את אנשי המלך, כי אי אפשר להגיע לאחדות ואהבה והכנעה,
אלא על-ידי שעוברת מדת הגבורה, שאז נשבר האדם ומכניע את עצמו,
ותכף-ומיד כשיש הכנעה, נעשה אחדות ואהבה, כי צרת רבים חצי נחמה].

ודבר הבעל-תפלה עם הגבור: מה עושים עם האנשים הללו, דהינו בני
המדינה הנ"ל, שנפלו בתאות ממון כל-כף, עד שבאו לשטותים כאלו,
שבעלי הממון הם אלקות אצלם, ושאר עניני שטות הנ"ל שיש לבני מדינה
זאת, כי הרי גם הבעל-תפלה היה מאנשי המלך, וגם הוא הלך לתקן עולם
במלכות שד"י, לגלות ולפרסם את אמתת מציאותו יתברך, אך לא ידע מה

שְׁשִׁמַע מִהַמְלָךְ, שְׁמַכַּל הַתְּאֹוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי
שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָם, אִךְ מִי שֶׁנֹּפֵל לְתֵאֵוָה זֶה שֶׁל מָמוֹן, אִי
אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְהוֹצִיאֹו מִשָּׁם, וּבִוְדָאִי לֹא תִפְעַל כָּלֵל
אֶצְלָם, כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאָם מִזֶּה כָּלֵל. רַק שְׁשִׁמַע
מִהַמְלָךְ שְׁעַל־יְדֵי הַדְּרָךְ שִׁישׁ לְהַחֲרִב הַנַּ"ל, שְׁמַשָּׁם

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

עוֹשִׂים נֶגֶד רַב הָעוֹלָם שֶׁנֶּפְלוּ בַתְּאֹוֹת מָמוֹן, שֶׁהִיא תְּאֹוָה שְׁאִין יְכוּלִים
לְצֵאת מִמֶּנָּה, וְלִכֵּן בִּקְשׁ עֲצָה מִהַגְּבוּר כַּדָּת מַה לַעֲשׂוֹת אִתָּם, כִּי אִי אֶפְשָׁר
לְשׁוֹב תְּאֹוֹת מָמוֹן מֵאֲדָם, אֲלֹא עַל־יְדֵי מַדַּת הַגְּבוּרָה, כִּי כֹל זְמַן שְׁאֲדָם אֲדוּק
בַתְּאֹוָה זֶה שֶׁל מָמוֹן, אִין יְכוּלִים לְדַבֵּר עִמּוֹ מִירְאֵת שְׁמַיִם כָּלֵל, כִּי לֹא יִקְבַּל
שׁוּם דְּבַר, כִּי מִי שֶׁנֹּפֵד בַתְּאֹוֹת מָמוֹן, וּמַכַּל שְׁכֵן שְׁעוֹשֶׂה מִתְּאֹוָה זֶה אֲלִיל
וְעַבּוּדָה זָרָה, עִמּוֹ לֹא יְכוּלִים לְדַבֵּר כָּלֵל נֶגֶד הַתְּאֹוָה שְׁלוֹ, וְאֲדַרְבָּהּ, הוּא
מִסְתַּכֵּל עֲלֵיךְ אִיךְ אִתָּה מַעֲזוֹ לְדַבֵּר נֶגֶד תְּאֹוֹת מָמוֹן, שֶׁהִיא בְּעֵינָיו כְּאֵלֹהוֹת
רַחֲמָנָא לְצִלָּן. עָנָה וְאָמַר הַגְּבוּר לְהַבְעַל־תְּפִלָּה, שְׁשִׁמַע מִהַמְלָךְ, שְׁמַכַּל
הַתְּאֹוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָם, אִךְ מִי שֶׁנֹּפֵל לְתֵאֵוָה זֶה שֶׁל
מָמוֹן, אִי אֶפְשָׁר בְּשׁוּם אֶפֶן לְהוֹצִיאֹו מִשָּׁם, וּבִוְדָאִי לֹא תִפְעַל כָּלֵל אֶצְלָם,
כִּי אִי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיאָם מִזֶּה כָּלֵל, כִּי תְּאֹוָה זֶה שֶׁל מָמוֹן הִיא כֹּל־כֶּף תְּזַקָּה,
אֲשֶׁר מִי שֶׁנֶּפֶל אֵלֶיהָ, אִתּוֹ וְעִמּוֹ לֹא יְכוּלִים לְדַבֵּר כָּלֵל מִעַבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ,
כִּי כֹל זְמַן שְׁאֲדָם לֹא נִפֵּל לְתֵאֵוֹת מָמוֹן, יְכוּלִים לְדַבֵּר אִתּוֹ עַדִּין מִהַתְּכַלִּית
הַנְּצַחִית, אֲבָל כִּינּוֹן שֶׁנֶּפֶל לָזֶה, הַכֶּסֶף וְהַמָּמוֹן מְסַנּוּרִים אוֹתוֹ לְגַמְרֵי, וּכְבָר
אִין יְכוּלִים לְדַבֵּר אִתּוֹ מִעַבּוּדַת הַשָּׁם יִתְבָּרֵךְ, כִּי לֹא יִקְבַּל מִמֶּךָ שׁוּם דְּבַר,
כִּמוֹ שְׁאָמַר רַבְּנּוּ ז"ל (לְקוּטִי־מוֹחֲרִין, חֶלֶק א', סִימָן כג), שֶׁתְּאֹוָה זֶה שֶׁל מָמוֹן הִיא
כִּמוֹ עַבּוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, וְאֵלּוֹ הַמְּשַׁקְעִים בְּמָמוֹן, הֵם תְּמִיד בְּעַצְבוֹת וּבְכַמְרָה
שְׁחוּרָה, בְּרַבּוּי דְּאֵגוֹת, וְהֵם מְקַשְׁרִים בְּפָנִים דְּסִטְרָא אֲחֵרָא, אֵל אַחֵר,
וְעַלֵּיהֶם אָמְרוּ בַתְּקוּנִים (תְּקוּן ג', בַּתְּקוּנִים אַחֲרוֹנִים): חִיִּכִית בְּהוֹן בְּעוֹתְרָא בְּהֵאִי
עֲלָמָא, וּלְבַתֵּר קְטִילַת לְהוֹן; כִּי הַכֶּסֶף מְשַׁחֵק עִם הָאָדָם עַד שֶׁהוֹרְגוֹ לְגַמְרֵי,
וְלִכֵּן מִי שֶׁנֹּפֵד בַתְּאֹוֹת מָמוֹן, אִי אֶפְשָׁר לְדַבֵּר אִתּוֹ בִּירְאֵת שְׁמַיִם. רַק שְׁשִׁמַע
מִהַמְלָךְ, שְׁעַל־יְדֵי הַדְּרָךְ שִׁישׁ לְהַחֲרִב הַנַּ"ל שְׁמַשָּׁם קִבֵּל גְּבוּרָתוֹ כַּנַּ"ל.

קבל גבורתו כנ"ל, על-ידי זה יכולים להוציא מתאנה הזאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה. וישבו יחד איזה זמן הגבור עם הבעל-תפלה, ועל ענין הנ"ל של בני-המדינה הנ"ל, שבקשו מהבעל-תפלה שיצא אל הגבור בשבילם כנ"ל, הרחיבו הזמן, הינו שהבעל-תפלה פעל אצל הגבור להרחיב להם הזמן לבני-המדינה, ונתן להם ארפא איזה זמן. ומסרו סימנים זה לזה, הינו הגבור והבעל-תפלה מסרו סימנים זה לזה, כדי שיוכלו לידע אחד מחברו, והלך לו הבעל-תפלה לדרבו.

נחרי אפרסמון

על-ידי-זה יכולים להוציא מתאנה הזאת של ממון את מי שנפל ונשקע בתוכה, פי תקף-ומיד כשפאה מדת הגבורה, והחרכ מנחת על צנארו, נשפר האדם לגמרי, וכבר אינו חושב מכסף וממון. וישבו יחד איזה זמן הגבור עם הבעל-תפלה, כדי לטכס עצה איך לחבר את מדת המלכות — שהיא התפלה, עם הגבורה — שהיא הכנעה [פי באמת צריכים את שתיהם, פי תכלית התפלה היא להפיר את מי שאמר והיה העולם, פי בזה שאדם מתפלל להקדוש-ברוך-הוא, בזה הוא מגלה את טהר לבבו, שהוא מאמין בו יתברך, אבל צריכים גם את מדת ההכנעה, שיכניע את לבבו לפניו יתברך]. ועל ענין הנ"ל של בני המדינה הנ"ל, שבקשו אנשי המדינה של עשירות מהבעל-תפלה שיצא אל הגבור בשבילם כנ"ל, ועל דבר זה הרחיבו הזמן, הינו שהבעל-תפלה פעל אצל הגבור להרחיב להם הזמן לבני המדינה, ונתן להם ארפא איזה זמן, [פי כגנת הבעל תפלה היתה להתזירם בתשובה, שיעזבו את דרכם הרעה והמקלקלת, לעשות מכסף וממון אלהות]. ומסרו סימנים זה לזה, הינו הגבור והבעל-תפלה מסרו סימנים זה לזה, כדי שיוכלו לידע אחד מחברו, פי הרי מדת התפלה ומדת ההכנעה

וּבְדֶרֶךְ הַלֹּכוֹ שֶׁל הַבַּעַל-תְּפִלָּה רָאָה שְׂהוֹלְכִים אֲנָשִׁים
 וּמִתְפַּלְלִים וְנוֹשְׂאִים חֲבוּרִים שֶׁל תְּפִלוֹת,
 וְנִתְיָרָא מֵהֶם, וְגַם הֵם נִתְיָרָאוּ מִמֶּנּוּ, וְעָמַד לְהִתְפַּלֵּל, וְגַם

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

תְּלוּיֹת זו בְּזוֹ, כִּי תַכְלִית הַתְּפִלָּה שְׂיָבֹא אָדָם לְיַד בְּטוֹל כְּזֶה, שְׂיִכְנִיעַ אֶת
 עַצְמוֹ לְגַמְרֵי לְגַבֵּי הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וְלַפְעָמַיִם נַעֲשֶׂה הַהֶפֶךְ, כִּי עוֹבֵר עַל
 הָאָדָם מֵה שְׂעוֹבֵר, הֵינּוּ מִדַּת הַגְּבוּרָה וְהַדִּין, שְׂבַמְקוֹם שְׂיִכְנִיעַ אֶת עַצְמוֹ
 אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ עֵקֶב מֵה שְׂעוֹבֵר עָלָיו צְרוּת וְיִסוּרִים, הוּא עוֹד מִתְרַחֵק מִמֶּנּוּ
 יִתְבַּרֵךְ, וְנוֹפֵל לְיַד קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלָבוֹ נִתְעַקֵּם בְּעַקְמוּמֵיּוֹת,
 וְנִכְנָסִים בּוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת. וְלָכֵן מְסֵרוּ סִימָנִים זֶה לְזֶה, הֵינּוּ הַגְּבוּר
 לַהַבְעַל-תְּפִלָּה, כְּדֵי שְׂיִוָּכְלוּ לִידַע אֶחָד מִחֲבֵרוֹ, וְכַעֲיֵן שְׂאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
 (לְקוּשְׁיֵי-מוֹתְרָן, חֶלֶק א', סִימָן עד), שְׂיֵשׁ שְׁנֵי מֵינֵי דִינִים, דִּינָא דְמַסָּאָבָא, שְׂנוֹפֵל
 בְּקִשְׁיוֹת וּבִסְפָקוֹת עָלָיו יִתְבַּרֵךְ, שְׂזֵה (שְׂבַח קטו): גַּחְשׁ הַטִּיל זֶה־מָא בְּתוּהָ,
 שְׂיִהִי לּוֹ קִשְׁיוֹת וּסְפָקוֹת אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, לְמָה עוֹבְרִים עָלָיו צְרוּת וְיִסוּרִים
 כְּאֵלוֹ, וְיֵשׁ דִּינָא קַדִּישָׁא, שְׂהָאָדָם מְקַבֵּל עַל עַצְמוֹ הַכֹּל בְּאַהֲבָה, בְּחִינַת (מְשַׁלִּי
 ג. יב): "אֵת אֲשֶׁר יֶאֱהָב הַנְּי"ה יוֹכִיחַ", שְׂמַצְדִּיק עָלָיו אֶת הַדִּין. וְלָכֵן מְסֵרוּ
 אֶחָד לְהַשְׁנֵי סִימָנִים, כְּדֵי שְׂיִפְיִרוּ מֵה זֶה דִּינָא קַדִּישָׁא, שְׂכָל הַגְּבוּרוֹת
 וְהַדִּינִים שְׂעוֹבְרִים עָלָיו, הֵם רַק כְּדֵי שְׂיִכְנִיעַ עַצְמוֹ לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ בַּתְּפִלָּה
 וּבִקְשָׁה, כִּי רַק בְּשִׁבִיל זֶה עוֹבֵר עַל הָאָדָם מֵה שְׂעוֹבֵר, כְּדֵי שְׂיִכְנַע לְבָבוֹ
 לְפָנָיו יִתְבַּרֵךְ, וְיָבֹא וְיִתְחַנֵּן וּיִבְקֹשׁ עַל גַּפְשׁוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבַּרֵךְ, וְאַדְרָבָה, כֹּל מֵה
 שְׂעוֹבֵר עָלָיו יוֹתֵר צְרוּת וְיִסוּרִים, הוּא בּוֹרַח יוֹתֵר אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ, כְּעֵין שְׂאָמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (מְנַחוֹת נג): מֵה זֵית אֵינּוּ מוֹצִיא שְׂמֵנוּ אֶלָּא עַל-יַדֵּי כְּתִית,
 אֶף יִשְׂרָאֵל אֵינֶם חוֹזְרִים לְמוֹטָב אֶלָּא עַל-יַדֵּי יִסוּרִין; וְכֵן אָמְרוּ (בְּרַאשִׁית רַבָּה,
 פְּרָשָׁה ט', סִימָן ח'): "טוֹב מְאֹד" — זו מִדַּת יִסוּרִין, שְׂעַל יְדֵה הַבְּרִיּוֹת בְּאֵין
 לַחֲיֵי עוֹלָם הַבָּא; וְהֵלֶךְ לּוֹ הַבַּעַל-תְּפִלָּה לְדַרְפוֹ; כִּי מִי שְׂמַרְגִּיל אֶת עַצְמוֹ
 בַּתְּפִלָּה, תְּמִיד חוֹזֵר וְהוֹלֵךְ לְדַרְכוֹ, שְׂהֵיֵא דֶרֶךְ הַתְּפִלָּה, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר
 הַמְּלוּהָ אֶת הָאָדָם בְּאַרְךְ הַדֶּרֶךְ כְּמוֹ מִדַּת הַתְּפִלָּה, כִּי רַק זֶה מְלוּהָ אוֹתוֹ
 לְמַקּוֹם שְׂהוֹלֵךְ. וּבְדֶרֶךְ הַלֹּכוֹ שֶׁל הַבַּעַל-תְּפִלָּה, רָאָה שְׂהוֹלְכִים אֲנָשִׁים
 וּמִתְפַּלְלִים, וְנוֹשְׂאִים חֲבוּרִים שֶׁל תְּפִלוֹת, וְנִתְיָרָא מֵהֶם, וְגַם הֵם נִתְיָרָאוּ

הם התפללו. אחר-כך שאל אותם: מי אתם? השיבו לו, שבעת שהיה רוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני-העולם למיניהם, אלו בחרו בזה ואלו בזה (ככל המבאר למעלה חלוקי הפתות הנ"ל), אז אנחנו בחרנו לנו לעסק בתפלה תמיד להשם יתברך, ובקשנו ומצאנו בעל-תפלה אחד ועשינו אותו למלך. כששמע זאת הבעל-תפלה הזה, הוטב הדבר בעיניו מאד, כי בזה הוא חפץ, והתחיל לדבר עמם, וגלה להם סדר תפלותיו וחובריו ועניניו.

גחרי אפרסמון

ממנו; כי מי שעוסק בתפלה, על-ידי-זה מדבק את עצמו בו יתברך, וכא לידי בטול אמתי, ובני-אדם יראים ומפחדים ממנו. וכעין שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק ב', סימן א'), שעל-ידי תפלה נכלל בהמלוה הגדול, שאז כלם בטלים נגדו; ועמד להתפלל, הינו הבעל-תפלה האמתי עמד להתפלל, לידע אם אלו שמתפללים הם מצד הקדשה, כי, להבדיל, אמות העולם השרויים בטעויות ובשקרים, הם גם-כן עוסקים בתפלה להבליהם, וגם הם התפללו, לידע אם זה שמתפלל הוא מצד הקדשה, [כי צריכים תפלות ותחנונים ורחמים מרבים לידע את האמת, אם אלו שמתפללים — כוננתם אל האמת אליו יתברך]. אחר-כך שאל אותם הבעל-תפלה האמתי: מי אתם, שאתם עוסקים בתפלה? השיבו לו: שבעת שהיה רוח סערה הנ"ל, שאז נפרדו בני העולם למיניהם, אלו בחרו בזה ואלו בזה (ככל המבאר למעלה חלוקי הפתות הנ"ל), אז אנחנו בחרנו לנו לעסק בתפלה תמיד להשם יתברך, ובקשנו ומצאנו בעל-תפלה אחד, ועשינו אותו למלך. כששמע זאת הבעל-תפלה הזה, הוטב הדבר בעיניו מאד, כי בזה הוא חפץ, כי הרי כל מגמת הצדיק האמת, שהוא הבעל-תפלה, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפב), שמי שיכול למצא את הטוב בבר ישראל, הוא יכול להיות חזן ובעל תפלה, כי הוא מקבץ את כלל נשמות ישראל יחד. והתחיל לדבר עמם, וגלה להם סדר תפלותיו וחובריו ועניניו, כששמעו דבריו נפתחו

בְּשִׁשְׁמֵעוֹ דְּבִרְיוֹ, נִפְתְּחוּ עֵינֵיהֶם, וְרָאוּ גִדְל מַעֲלָתוֹ שֶׁל
הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַזֶּה, וְתִכְּפֶּה עָשׂוֹ אוֹתוֹ לְמִלְךָ עֲלֵיהֶם, כִּי
הַמֶּלֶךְ שָׁלָהּ מָחֵל לוֹ הַמְּלוּכָה, מִחֲמַת שָׂרָאוֹ שֶׁהוּא
מִפְּלֶג בְּמַעֲלָה יִתְּרָה מְאֹד מְאֹד. וְלִמַּד עִמָּהֶם הַבַּעַל-
תְּפִלָּה הַזֶּה וְהָאִיר עֵינֵיהֶם, וְעָשָׂה אוֹתָם לְצַדִּיקִים

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

עֵינֵיהֶם, וְרָאוּ גִדְל מַעֲלָתוֹ שֶׁל הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַזֶּה, וְתִכְּפֶּה עָשׂוֹ אוֹתוֹ לְמִלְךָ
עֲלֵיהֶם, כִּי הַמֶּלֶךְ שָׁלָהּ מָחֵל לוֹ הַמְּלוּכָה, מִחֲמַת שָׂרָאוֹ שֶׁהוּא מִפְּלֶג
בְּמַעֲלָה יִתְּרָה מְאֹד מְאֹד; כִּי בְּאֵמֶת לְהַפִּיר מִי הוּא הַבַּעַל-תְּפִלָּה הָאֲמִתִּי,
שֶׁהוּא הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, עַל זֶה צָרִיכִים הַרְבֵּה תְּפִלוֹת יָמִים וְשָׁנִים, כִּי בְּזֶה
הָעוֹלָם יְכוּלִים לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ מְאֹד מְאֹד, וְלְהַמְשִׁיךְ אַחַר כָּל מִינֵי שְׂקָרָנִים
וְרַמָּאִים וְצְבוּעִים, וְלַחֲשֹׁב שֶׁהוּא כְּבָר מְקַרֵּב אֶל אֵיזֶה צַדִּיק, וּבְאֵמֶת הַכֹּל
הַבָּל וְרַעוּת רוּחַ. וְכַמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן עב),
שֶׁסִּימָן שֶׁהוּא מְקַרֵּב אֶל צַדִּיק אֲמִתִּי — כְּשֶׁנוֹפְלֵת עָלָיו שְׁפָלוּת וְעַנְוָה. וְלִכֵּן
כְּשֶׁאֲדָם מִתְּפַלֵּל יָמִים וְשָׁנִים אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ, אִזְ דִּיקָא נִפְתְּחוֹת עֵינָיו לְרֵאוֹת
בְּהַחֲזוֹן וְהִיפִי וְהִפָּאָר שֶׁל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, כַּמוֹכָא בְּדִבְרֵי רַבֵּנוּ ו'ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן,
חֶלֶק ב', סִימָן סו), וְהוּא מִתְּחִיל לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, הֵיכֵן שְׂאוּחָז בַּמַּדּוֹת שְׁלוֹ,
וְעַל-יְדֵי-זֶה נִתְּגַלֶּה לוֹ הָאֲרֵת הָאֵין סוֹף בְּרוּךְ הוּא, וּמְאִיר בּוֹ אוֹר הָאוֹרוֹת.
וְלִכֵּן הָאֲנָשִׁים הָאֵלוֹ שֶׁעָסְקוּ בַּתְּפִלוֹת וּבַקְּשׁוֹת, תִּכְּפֶּה-וּמִיד כְּשֶׁבָא לְפָנֵיהֶם
הַבַּעַל-תְּפִלָּה הָאֲמִתִּי — נִתְּבַטְּלוּ לְפָנָיו, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ עֲלֵיהֶם, וְלִמַּד
עִמָּהֶם הַבַּעַל-תְּפִלָּה הַזֶּה אֶת דְּרָכּוֹ וְהָאִיר עֵינֵיהֶם; כִּי הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, שֶׁהוּא
בְּבַחֲיַנֵּת מְאוּרֵי אוֹר, פּוֹתַח אֶת הָעֵינַיִם בְּגִדְלַת הַבּוֹרָא יִתְּבַרֵךְ שְׁמוֹ, וְהַעֲקָר
— לְהִסְתַּכֵּל עַל עַצְמוֹ, אִיךְ שֶׁהוּא עֹדִין רְחוּק בְּתַכְלִית הָרְחוּק, כְּדֵי שְׂיִזְכֶּה
לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה אֲמִתִּית, כִּי כָּל זְמַן שֶׁאֲדָם אֵינוֹ מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק
הָאֲמִתִּי, הוּא יְכוּל לְהַטְעוֹת אֶת עַצְמוֹ, וְלַחֲשֹׁב שֶׁהוּא כְּבָר גַּם-כֵּן צַדִּיק, אֲבָל
כְּשֶׁזִּזְכֶּה לְהִיּוֹת מְקַרֵּב אֶל הַצַּדִּיק הָאֲמִתִּי, עַל-יְדֵי-זֶה חוֹזֵר בְּתִשׁוּבָה, וְנִפְתְּחוֹת
עֵינָיו, וְרוֹאֶה כְּמָה שֶׁהוּא רְחוּק מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ, וְעַל-יְדֵי-זֶה הַצַּדִּיק מְגַבִּיֵּה
אוֹתוֹ, וּמְחִזְרֵר בְּשִׁלְמוֹת אֵלָיו יִתְּבַרֵךְ, וְעָשָׂה אוֹתָם לְצַדִּיקִים גְּמוּרִים גְּדוּלִים

גְּמוּרִים גְּדוּלִים מְאֹד, כִּי הֵם הָיוּ מִתְחַלָּה גַם-כֵּן צְדִיקִים
 (מֵאַחַר שֶׁעָסְקוּ רַק בַּתְּפִלָּה כַּנִּל), אֲךָ זֶה הִבְעֵל-תְּפִלָּה הָאִיר
 עֵינֵיהֶם, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ צְדִיקִים נוֹרָאִים מְאֹד. וְשָׁלַח הִבְעֵל-
 תְּפִלָּה אֲגָרֶת לְהַגְבֹּר הַנִּל וְהוֹדִיעֵנו אֵיךְ שִׁזְכָּה וּמִצָּא
 אֲנָשִׁים כָּאלוֹ וְנַעֲשֶׂה עֲלֵיהֶם מִלָּךְ.

וּבְנֵי-הַמְּדִינָה שֶׁל מָמוֹן הַנִּל הָיוּ עוֹסְקִים יוֹתֵר
 בְּעֵינֵיהֶם בְּעִבּוּדָתָם כְּכֹל הַנִּל, וְהִזְמִן
 שֶׁהַגְּבִיל עִמָּהֶם הַגְּבֹר הַנִּל הָיָה מִמִּשְׁמַשׁ לְבוֹא,

נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מְאֹד, כִּי הֵם הָיוּ מִתְחַלָּה גַם-כֵּן צְדִיקִים (מֵאַחַר שֶׁעָסְקוּ רַק בַּתְּפִלָּה כַּנִּל), אֲךָ זֶה
 הִבְעֵל-תְּפִלָּה הָאִיר עֵינֵיהֶם, עַד שֶׁנַּעֲשׂוּ צְדִיקִים נוֹרָאִים מְאֹד; כִּי אֵי אֶפְשָׁר
 לְהִגִּיעַ אֶל עֵקֶר הַשְּׁלֵמוֹת, אֲלֵא עַל-יַדֵּי הַתְּקַרְבוֹת אֶל הַצְּדִיק הָאָמֵת, שֶׁהוּא
 הִבְעֵל תְּפִלָּה הָאָמֵתִי, מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ. וְשָׁלַח הִבְעֵל-תְּפִלָּה אֲגָרֶת לְהַגְבֹּר הַנִּל,
 וְהוֹדִיעֵנו אֵיךְ שִׁזְכָּה וּמִצָּא אֲנָשִׁים כָּאלוֹ, וְנַעֲשֶׂה עֲלֵיהֶם מִלָּךְ; כִּי זֶה עֵקֶר
 הַשְּׁמִחָה, שֶׁכָּבֵר הַתְּחִיל הִבְעֵל תְּפִלָּה לְהַתְּגַלּוֹת בְּעוֹלָם, כִּי מִצָּא אֲנָשִׁים
 כְּלָבָב, וְלָכֵן שָׁלַח אֲגָרֶת לְהַגְבֹּר, שִׁזְדַּע שָׁגַם הוּא נַעֲשֶׂה מִלָּךְ, מֵאֵן מִלְכֵי
 רַבָּנָן, וְעַכְשָׁו שְׁנִיהֶם יְכוּלִים לַעֲסֹק בְּתִקּוּן הָעוֹלָם, כִּי הַגְּבֹר כָּבֵר נַעֲשֶׂה מִלָּךְ,
 עַל-יַדֵּי שֶׁמִּצָּא אֶת חֲבוּרַת הַגְּבֹרִים, וְעַכְשָׁו הִבְעֵל-תְּפִלָּה נַעֲשֶׂה מִלָּךְ, עַל-יַדֵּי
 שֶׁמִּצָּא אֶת חֲבוּרַת בְּנֵי אָדָם שֶׁעוֹסְקִים רַק בַּתְּפִלָּה.

וּבְנֵי הַמְּדִינָה שֶׁל מָמוֹן הַנִּל, הָיוּ עוֹסְקִים יוֹתֵר בְּעֵינֵיהֶם בְּעִבּוּדָתָם כְּכֹל
 הַנִּל; כִּי מִי שֶׁשָּׁשְׁקַע בְּתַאֲוֹת מָמוֹן, שׁוֹכַח בֵּין כֶּף מֵהַכֹּל, כִּי תַאֲוֹת מָמוֹן
 הִיא תַאֲוָה מְגֵנָה מְאֹד, שְׁמִי שְׁנוּפֵל אֶל תּוֹכָהּ, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְצַאת מִזֶּה, כִּי
 אָדָם חוֹשֵׁב שֶׁהָעֵקֶר זֶה הַמָּמוֹן וְהַכֶּסֶף, עַד שֶׁהוּא שׁוֹכַח מֵה סְבִיבוֹ וּמֵה הוֹלָךְ
 לְקִרוֹת עֲמוֹ, כִּי הַכֶּסֶף מְסַנֵּר וּמְטַפֵּשׂ אֶת שְׁכָל הָאָדָם. וְהִזְמִן שֶׁהַגְּבִיל עִמָּהֶם
 הַגְּבֹר הַנִּל הָיָה מִמִּשְׁמַשׁ לְבוֹא, כִּי הָרִי נִתֵּן לָהֶם אֲרָכָה, שָׂאֵם עַד הִזְמִן
 הַזֶּה לֹא יַעֲזְבוּ אֶת הַשְּׁטוֹת שְׁלָהֶם, יִתְחִיל לַעֲבֹר עֲלֵיהֶם מֵה שִׁיעֵבֵר, שָׂאֵלוֹ

וְנִתְפַחְדוּ מְאֹד, וְעָשׂוּ עֲבוּדָתָם הַנִּלְוִי וְהִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת וְקִטְרֹת וְעִסְקוּ בַתְּפִלוֹת שְׁלָהֶם, שֶׁהָיוּ מִתְּפִלָּלִים לְאֱלֹקוֹתָם הַנִּלְוִי. וְנִסְכָּם בִּינֵיהֶם, שֶׁהֵם מִכְרָחִים (לְקַיֵּם עֲצַתֶּם הָרִאשׁוֹנָה, דְּהִינּוּ) לְשַׁלַּח אֶל הַמְּדִינָה שִׁישׁ בָּהּ עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶגַע בְּנִלְוִי, אֲשֶׁר לְפִי דַעְתָּם הָיוּ כָּל בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה כְּלָם אֱלֹקוֹת בְּנִלְוִי, וְהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם בְּיַדֵּי בְּנִלְוִי, מֵאַחַר שֶׁכָּלֶם הֵם אֱלֹקוֹת בְּנִלְוִי. וְשַׁלְּחוּ שְׁלוּחִים לְשֵׁם.

וּבְדַרְדָּרְךָ הַלּוֹכִים (שֶׁל הַשְּׁלוּחִים) לְשֵׁם תָּעוּ וְהִלְכוּ, וּמִצְאוּ

נְחִירֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַכְּרוֹזִים שֶׁמְכַרְיִזִים בְּכָל יוֹם לְאָדָם, שִׁיתְעוֹרֵר מִשְׁנֵתוֹ הַעֲמָקָה, וְלֹא יִרְדֶּף אַחֵר הַהֶבֶל, וְלֹא יַעֲשֶׂה אֱלִילִי זָהָב וְכֶסֶף, וְנִתְפַחְדוּ מְאֹד, כִּי אֵיךְ שֶׁהוּא, כְּשֶׁאָדָם שׁוֹמֵעַ שְׁמֵדַת הַגְּבוּרָה הוֹלֶכֶת לְבוֹא אֵלָיו, הוּא מִתְחִיל לְהִתְפַּחֵד. אֲבָל הֵם אֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, בְּמָקוֹם לְשׁוֹב בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה, וְלִזְרֹק אֶת הַבְּלִיָּהֶם, אֲדַרְבָּה חֲזָרוּ אֶל הַדְּמִיּוֹנוֹת שְׁלָהֶם, וְעָשׂוּ עֲבוּדָתָם הַנִּלְוִי, וְהִקְרִיבוּ קָרְבָּנוֹת וְקִטְרֹת, וְעִסְקוּ בַתְּפִלוֹת שְׁלָהֶם, שֶׁהָיוּ מִתְּפִלָּלִים לְאֱלֹקוֹתָם הַנִּלְוִי, כִּי גַם אֶצֶל אֵלֹהֵי שְׁמִשְׁקָעִים בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, יֵשׁ אֶצְלָם עֲנִיָּן תְּפִלָּה, כְּעֵינַן שְׁאֲמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוֹשִׁים (בְּרִכּוֹת סג.): גִּנְבָא אַפּוּס מַחְתַּרְתָּא רַחֲמֵנָא קָרִי; וְנִסְכָּם בִּינֵיהֶם, שֶׁהֵם מִכְרָחִים (לְקַיֵּם עֲצַתֶּם הָרִאשׁוֹנָה, דְּהִינּוּ), לְשַׁלַּח אֶל הַמְּדִינָה שִׁישׁ בָּהּ עֲשִׂירוֹת מִפְּלֶגַע בְּנִלְוִי, אֲשֶׁר לְפִי דַעְתָּם הָיוּ כָּל בְּנֵי אוֹתָהּ הַמְּדִינָה כְּלָם אֱלֹקוֹת בְּנִלְוִי, וְהֵם יוֹשִׁיעוּ אוֹתָם בְּיַדֵּי בְּנִלְוִי, מֵאַחַר שֶׁכָּלֶם הֵם אֱלֹקוֹת בְּנִלְוִי; כִּי מִי שֶׁנִּכְנַס בְּתַאֲוֹת מְמוֹן, נִכְנַס בְּדַמְיוֹן כְּזֶה, שֶׁהוּא חוֹשֵׁב, שְׁמִי שִׁישׁ לוֹ יוֹתֵר מְמוֹן וְכֶסֶף, הוּא יָכוֹל לְהַצִּיל אוֹתוֹ. וְלִכֵּן רוֹאִים בְּגִי' אָדָם שֶׁנִּמְצָאִים בְּצָרָה, בְּמָקוֹם לְפָנוֹת אֶל הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא הַשׁוֹמֵעַ תְּפִלַּת כָּל פֶּה, אֲזִי מַחְלִיטִים שִׁיסְעוּ אֶל הָעֲשִׂירִים הַמְּפִלְגִים מְאֹד, וְעוֹשִׂים מֵהֶם אֱלִילִים, כְּאֵלֹהֵי הֵם יְכוֹלִים לַעֲזֹר לָהֶם. וְשַׁלְּחוּ שְׁלוּחִים לְשֵׁם, אֶל הָעֲשִׂירִים הַמְּפִלְגִים. וּבְדַרְדָּרְךָ הַלּוֹכִים (שֶׁל הַשְּׁלוּחִים) לְשֵׁם, תָּעוּ וְהִלְכוּ, וּמִצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה

אדם שהיה הולך עם מקל, שהמקל שלו היה עולה יותר
 מכל אלקותם, הינו שהמקל שלו היה עם אבנים טובות
 יקרים, אשר זה המקל היה שנה יותר מכל העשירות של
 כל אלקותם הנ"ל (הינו בין האלקות שבמדינתם ובין האלקות
 שהלכו אצלם, כי המקל היה שנה יותר מכל העשירות של כלם) גם היה
 הולך בכובע (שקורין "קאפליש"), שהיה קבוע בו אבנים
 טובות, שהיה שנה הון רב, ותכף ומיד נפלו לפניו
 בכריעה והשתחויה, כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוך
 על כל אלקים שלהם, מאחר שיש לו עשירות מפלג כזה.
 (והאדם הזה שפגעו בו הוא היה הממנה על האוצרות של המלך הנ"ל).

 נחרי אפרסמון

הולך עם מקל, שהמקל שלו היה עולה יותר מכל אלקותם, הינו שהמקל
 שלו היה עם אבנים טובות יקרים, אשר זה המקל היה שנה יותר מכל
 העשירות של כל אלקותם הנ"ל (הינו בין האלקות שבמדינתם ובין האלקות שהלכו
 אצלם, כי המקל היה שנה יותר מכל העשירות של כלם), גם היה הולך בכובע
 "קאפליש"), שהיה קבוע בו אבנים טובות, שהיה שנה הון רב. ותכף ומיד
 נפלו לפניו בכריעה והשתחויה, כי לפי דעתם היה האדם הזה אלוך על כל
 אלקים שלהם, מאחר שיש לו עשירות מפלג כזה (והאדם הזה שפגעו, הוא היה
 הממנה על האוצרות של המלך הנ"ל); כי באמת האדם הזה היה מאנשי המלך,
 שהיה ממנה על האוצרות המלך, ולכן המקל שלו היה שנה יותר מכל
 העשירות שבעולם, כי המקל הוא סוד הבחירה, שזכה לבחר בטוב, ולא
 נמשך אחר הבל העשירות, אשר זה מה שנאמר אצל משה (שמות יז, ט):
 "ומטה האלקים בידיו", וכן הכובע הוא סוד "חבש כובע ישועה", כובע הם
 אותיות כ"ו של שם הנ"ה פשוט, וכן ע"ב שהוא שם הנ"ה במלואו: יו"ד
 ה"י וי"ו ה", וכן כוב"ע ישוע"ה גימטריה מצ"ח הרצון, מאחר שהיה
 מאנשי המלך, היה נכלל באין סוף, ששם הוא עתיק דעתיקין, ושם כל

וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַזֶּה: זֶה הוּא חֲדוּשׁ אֲצִלְכֶם (בְּלִשׁוֹן תַּמְהָה),
 בּוֹאוּ עִמִּי וְאֶרְאֶה לָכֶם עֲשִׂירוֹת. וְהוֹלִיךְ אוֹתָם אֶל הָהָר,
 שֶׁהָיָה מְסֻדָּר שָׁם אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ, וְהִרְאָה אוֹתָם אֶת הָאוֹצֵר,
 וְתַכָּה וּמִיד נָפְלוּ בְכַרְיָעָה וְהִשְׁתַּחֲוּיָה, כִּי זֶהוּ אֱלֹזֶק עַל כָּל
 אֱלֹקִים לְפִי דַעְתָּם (הַסְכְּלָה וְהַנְּבוּכָה, שֶׁהָיָה אֲצִלָּם עֵקֶר הָאֱמוּנָה
 הַמְּמוֹזֶה וְהַעֲשִׂירוֹת כַּנ"ל).

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַעֲשִׂירוֹת שְׁבַעֵוֹלָם. וְאָמַר לָהֶם הָאָדָם הַזֶּה: זֶה הוּא חֲדוּשׁ אֲצִלְכֶם (בְּלִשׁוֹן
 תַּמְהָה)? בּוֹאוּ עִמִּי וְאֶרְאֶה לָכֶם עֲשִׂירוֹת. וְהוֹלִיךְ אוֹתָם אֶל הָהָר, שֶׁהָיָה מְסֻדָּר
 שָׁם אוֹצֵר הַמֶּלֶךְ, שֶׁזֶּה מְקוֹם בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁעָלְיוֹ נֹאמַר (דְּבָרִים ג, כה): "הָהָר
 הַטוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן"; כִּי שָׁם הָיְתָה כָּל הַעֲשִׂירוֹת שְׁבַעֵוֹלָם, כְּמֵאמָרָם ו"ל
 (שְׁמוֹת רַבָּה, פָּרָשָׁה לַה, סִימָן א'): אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ, לֹא הָיָה הָעוֹלָם
 רְאוּי לְהִשְׁתַּמֵּשׁ בְּזָהָב, וְלָמָּה נִבְרָא? בְּשִׁבִיל הַמְשָׁכָן וּבְשִׁבִיל בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ.
 בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ שֶׁנֹּאמַר (בְּרֵאשִׁית ב, יב): "וַיִּזְהַב הָאֶרֶץ הַהִיא טוֹב", כְּמָה דִּאֲתָ
 אָמַר (דְּבָרִים ג, כה): "הָהָר הַטוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן", שְׁבַעֵה זְהָבִים הָיוּ בְּבֵית־
 הַמִּקְדָּשׁ: זָהָב טוֹב, זָהָב טָהוֹר, זָהָב שְׁחוּט, זָהָב סָגוּר, זָהָב מְזֻקָק, זָהָב
 פְּרוּיִם, זָהָב מוּפָז; וְהִרְאָה אוֹתָם אֶת הָאוֹצֵר, וְתַכָּהּ וּמִיד נָפְלוּ בְכַרְיָעָה
 וְהִשְׁתַּחֲוּיָה, כִּי זֶהוּ אֱלֹזֶק עַל כָּל אֱלֹקִים לְפִי דַעְתָּם (הַסְכְּלָה וְהַנְּבוּכָה, שֶׁהָיָה אֲצִלָּם
 עֵקֶר הָאֱמוּנָה, הַמְּמוֹזֶה וְהַעֲשִׂירוֹת כַּנ"ל); כִּי בְּמְקוֹם לְהִתְעוֹרֵר בְּתִשְׁבּוּכָה, שִׁישׁ מְקוֹם
 כְּזֶה בֵּית־הַמִּקְדָּשׁ, שֶׁשָׁם נִתְכַּפְּרִים כָּל הָעוֹנוֹת, כְּמֵאמָרָם ו"ל (שִׁיר הַשִּׁירִים
 רַבָּה, פָּרָשָׁה ז', סִימָן יא) עַל פְּסוּק (דְּבָרִים ג, כה): "הָהָר הַטוֹב הַזֶּה וְהַלְבָּנוֹן", רַבִּי
 טְבִיּוּמִי אָמַר, שֶׁמְלַבִּין עוֹנוֹתֵיהֶם שֶׁל יִשְׂרָאֵל כְּשֶׁלֶג, שֶׁנֹּאמַר (ישַׁעְיָה א, יח):
 "אִם יִהְיוּ חֲטָאִיכֶם כְּשֶׁלֶג יִלְבִּינּוּ"; רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן יוֹחָאִי אוֹמֵר, שֶׁכָּל
 הַלְּבָבוֹת שֶׁמְחוֹת בּוֹ, שֶׁנֹּאמַר (תְּהִלִּים מח, ג): "יִפֶּה נוֹף מְשׁוֹשׁ כָּל הָאֶרֶץ",
 וְרַבָּנֵן אָמְרֵי עַל שֵׁם (מְלָכִים א' ט, ג): "וְהָיוּ עֵינַי וְלִבִּי שָׁם כָּל הַיָּמִים"; וְהָיוּ
 צְרִיכִים לְהִתְבַּטֵּל שָׁם מֵרַב שְׂמֵחָה, שֶׁהִגִּיעוּ אֶל מְקוֹם הַמִּקְדָּשׁ, וּבְמְקוֹם זֶה
 נָפְלוּ וְהִשְׁתַּחֲוּוּ לְקִרְאָת הַכֶּסֶף וְהַזָּהָב שֶׁנִּשְׂאוּ שָׁם עֲשִׂירוֹת מְפֻלְגָּת עַד מְאֹד,

אֵךְ קַרְבָּנוֹת לֹא הִקְרִיבוּ שָׁם, (כי לפי דעתם הנ"ל שהוא אֵלֹהִים עַל וְכוּ', בּוֹדָאי הָיוּ מִקְרִיבִים אֶת עֲצֵמֵן לְאֵלֹהִים כָּזֶה, אֵךְ וְכוּ'), כִּי כִשְׂפִי צִאֵר אֱלֹהֵי הַשְּׁלוֹחִים, הִזְהִירוּ אוֹתָם שֶׁבִדְרָךְ לֹא יִהְיוּ מִקְרִיבִים קַרְבָּנוֹת, כִּי חֲשִׁשׁוּ שָׂאֵם יִרְצוּ בִדְרָךְ לְהִקְרִיב קַרְבָּנוֹת לֹא יִשְׂאֵר מֵהֶם כְּלוּם, כִּי אוֹלֵי יִמְצְאוּ אֵיזָה אוֹצֵר בִּדְרָךְ, אוֹלֵי יֵלֵךְ אַחַד לְבֵית-הַכֶּסֶף וְיִמְצֵא שָׁם אוֹצֵר (וְהוּא אֲצִלוֹ אֵלֹהִים כַּנ"ל) וְיִתְחִילוּ לְהִקְרִיב אֶת עֲצֵמֵן אֱלֹהֵי, וְלֹא יִשְׂאֵר מֵהֶם אַחַד, עַל-כֵּן הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוֹחִים (הֵינּוּ בְּנֵי-הַמְדִינָה הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוֹחִים) שֶׁבִדְרָךְ לֹא יִקְרִיבוּ קַרְבָּנוֹת כָּלֵל, עַל-כֵּן לֹא הִקְרִיבוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוֹחִים קַרְבָּנוֹת לְזֶה הַמְּמֻנָה הַנ"ל. אֲבָל זֶה הָיָה בְּרוּר אֲנֵלָם שֶׁהוּא אֵלֹהִים עַל כָּל אֱלֹהִים, מֵאַחַר שֶׁיֵּשׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם וְרַב כָּזֶה.

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שְׁהִיְתָה בְּבֵית-הַמִּקְדָּשׁ. אֵךְ קַרְבָּנוֹת לֹא הִקְרִיבוּ שָׁם (כי לפי דעתם הנ"ל שהוא אֵלֹהִים עַל וְכוּ', בּוֹדָאי הָיוּ מִקְרִיבִים אֶת עֲצֵמֵן לְאֵלֹהִים כָּזֶה, אֵךְ וְכוּ'), כִּי כִשְׂפִי צִאֵר אֱלֹהֵי הַשְּׁלוֹחִים, הִזְהִירוּ אוֹתָם, שֶׁבִדְרָךְ לֹא יִהְיוּ מִקְרִיבִים קַרְבָּנוֹת, כִּי חֲשִׁשׁוּ, שָׂאֵם יִרְצוּ בִדְרָךְ לְהִקְרִיב קַרְבָּנוֹת, לֹא יִשְׂאֵר מֵהֶם כְּלוּם, כִּי אוֹלֵי יִמְצְאוּ אֵיזָה אוֹצֵר בִּדְרָךְ, אוֹלֵי יֵלֵךְ אַחַד לְבֵית-הַכֶּסֶף, וְיִמְצֵא שָׁם אוֹצֵר (וְהוּא אֲצִלוֹ אֵלֹהִים כַּנ"ל), וְיִתְחִילוּ לְהִקְרִיב אֶת עֲצֵמֵן אֱלֹהֵי, וְלֹא יִשְׂאֵר מֵהֶם אַחַד. עַל-כֵּן הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוֹחִים (הֵינּוּ בְּנֵי הַמְדִינָה הִזְהִירוּ אֶת הַשְּׁלוֹחִים), שֶׁבִדְרָךְ לֹא יִקְרִיבוּ קַרְבָּנוֹת כָּלֵל, עַל-כֵּן לֹא הִקְרִיבוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוֹחִים קַרְבָּנוֹת לְזֶה הַמְּמֻנָה הַנ"ל. וְנִקְטַט בֵּית הַכֶּסֶף, כִּי מִי שֶׁנִּמְשָׁךְ אַחַר תַּאֲוַת מְמוֹן, הָרִי הוּא כְּמוֹ צוֹאֵה וְטַנּוּף מִמֶּשׁ, וּמִנַּח בְּבֵית-הַכֶּסֶף, וְאָדָם יַחֲשֵׁב שֶׁעֲשִׂירוֹת זֶה אֵלֵקוֹת, אֲזִי יִשְׁתַּחֲוֶה בְּבֵית הַכֶּסֶף לְפִי דַעְתָּם הַסִּכְלָה וְהַנְּבוּכָה, שֶׁזוֹ עֲבוּדָה זָרָה שֶׁל פְּעוּר, שֶׁפּוֹעֵר

וְנִתְיָשְׁבוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים: לָמָּה לָּהֶם לַיִלֵךְ אֶל הָאֱלֹקוֹת
הַנִּלְ, דְּהִינּוּ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהָיוּ עֲשִׂירִים
מִפְּלָגִים מְאֹד, שֶׁהֵם אֲצֵלָם כָּלָם אֱלֹקוֹת כַּנִּלְ, כִּי הֲלֹא
אֲצֵל זֶה הָאִישׁ בְּוֵדָאֵי יוֹכְלוּ לְקַבֵּל יְשׁוּעָה, כִּי הֲלֹא זֶה
הָאִישׁ הוּא אֱלֹזֶן גְּדוֹל עַל כָּלָם (לְפִי דַעְתָּם הֲרַעָה הַנִּלְ), מֵאַחַר
שִׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם וּמִפְּלָג כְּזֹה (כַּפְּלִי כַפְּלִים יוֹתֵר מִכָּלָם),
עַל-כֵּן בְּקִשׁוֹ מִזֶּה הָאִישׁ שִׁילֵךְ עִמָּם לְמְדִינָתָם, וְנִתְרַצָּה
לָהֶם וְהִלֵךְ עִמָּם, וּבָא לְמְדִינָתָם. וְהָיָה אֲצֵל בְּנֵי-הַמְּדִינָה
שֶׁמְחָה גְּדוֹלָה שֶׁמְצָאוּ אֱלֹזֶן כְּזֹה, כִּי הָיוּ בְּטוּחִים שֶׁעַל-
יָדוֹ יִהְיֶה לָּהֶם תְּשׁוּעָה בְּוֵדָאֵי, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלֹזֶן כְּזֹה (לְפִי

נחרי אפרסמון

אֶת עֲצָמוֹ בְּטַנוּף וְצוֹאָה וְכוּ', וְעוֹשֶׂה מִזֶּה עֲבוּדָה זָרָה, כְּמוֹ-כֵן מִי שֶׁעוֹשֶׂה
עָקֵר מִכֶּסֶף וְזָהָב, וּמִשְׁתַּחֲוֶה לְכָל מִי שִׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת, הוּא עוֹבֵד עֲבוּדָה
זָרָה שֶׁל בַּעַל פְּעוּר, שֶׁפּוֹעֵר אֶת עֲצָמוֹ אֶל טַנוּף וְצוֹאָה וְכוּ']. אֲבָל זֶה הִנֵּה
בְּרוּר אֲצֵלָם, שֶׁהוּא אֱלֹזֶן עַל כָּל אֱלֹקִים, מֵאַחַר שִׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם וְרַב
כְּזֹה; כִּי בְּמָקוֹם לְחַקֵּר אֲצֵלוֹ מֵאִיפָּה יֵשׁ לוֹ אֶת הָעֲשִׂירוֹת? וּמֵהִי הָעֲשִׂירוֹת
הַזֹּאת? וְאֵז הִנֵּה מְגַלֶּה לָהֶם, שֶׁהוּא רַק מְמַנֶּה שֶׁל הַמְּלָךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים
הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, בְּמָקוֹם זֶה הִשְׁתַּחֲוּוּ אֵלָיו, וְעָשׂוּ אוֹתוֹ מְצִיאוֹת בְּפָנָי
עֲצָמוֹ, בְּשַׁעָה שֶׁהוּא אֵינוֹ אֵלָא אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמְּלָךְ. וְנִתְיָשְׁבוּ אֱלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים,
לָמָּה לָּהֶם לַיִלֵךְ אֶל הָאֱלֹקוֹת הַנִּלְ, דְּהִינּוּ אֶל הַמְּדִינָה שֶׁהָיוּ עֲשִׂירִים מִפְּלָגִים
מְאֹד, שֶׁהֵם אֲצֵלָם כָּלָם אֱלֹקוֹת כַּנִּלְ, כִּי הֲלֹא אֲצֵל זֶה הָאִישׁ בְּוֵדָאֵי יוֹכְלוּ
לְקַבֵּל יְשׁוּעָה, כִּי הֲלֹא זֶה הָאִישׁ הוּא אֱלֹזֶן גְּדוֹל עַל כָּלָם (לְפִי דַעְתָּם הֲרַעָה
הַנִּלְ), מֵאַחַר שִׁישׁ לוֹ עֲשִׂירוֹת עֲצוּם וּמִפְּלָג כְּזֹה (כַּפְּלִי כַפְּלִים יוֹתֵר מִכָּלָם),
עַל-כֵּן בְּקִשׁוֹ מִזֶּה הָאִישׁ, שִׁילֵךְ עִמָּם לְמְדִינָתָם, וְנִתְרַצָּה לָהֶם, וְהִלֵךְ עִמָּם,
וּבָא לְמְדִינָתָם, וְהָיָה אֲצֵל בְּנֵי הַמְּדִינָה שֶׁמְחָה גְּדוֹלָה, שֶׁמְצָאוּ אֱלֹזֶן כְּזֹה, כִּי
הָיוּ בְּטוּחִים, שֶׁעַל יָדוֹ תִּהְיֶה לָהֶם תְּשׁוּעָה בְּוֵדָאֵי, מֵאַחַר שֶׁהוּא אֱלֹזֶן כְּזֹה

דעתם), **כי יש לו עשירות עצום כזה, וצוה זה האיש** (שהוא הממנה של המלך הנ"ל, שקבלו אותו בני-המדינה הזאת לאלוק), **שקדם שיהיה סדר מתקן ונכון במדינה, לא יקריבו קרבנות כלל.** (כי באמת זה הממנה של המלך היה צדיק גדול, כי היה מאנשי המלך הנ"ל, שהיו כלם צדיקים גדולים מאד, ובדאי היה ממאם מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה, אך עדין לא היה יכול להשיב אותם מדרך הרעה, אך צוה לעת עתה שעל-כפונים לא יקריבו קרבנות).

גהרי אפרסמון

(לפי דעתם), **כי יש לו עשירות עצום כזה.** [כי באמת האדם הזה שהיה ממנה על האצרות של המלך, והוא היה מאנשי המלך, וידע באמת אשר עשירות הפסוף והזהב הכל הבל ורעות רוח, ואסור לעשות מזה עקר, נתרצה ללכת עמם, כדי לטהר אותם משטותם והבליהם]. **וצוה זה האיש** (שהוא הממנה של המלך הנ"ל, שקבלו אותו בני המדינה הזאת לאלוק), **שקדם שיהיה סדר מתקן ונכון במדינה, לא יקריבו קרבנות כלל** (כי באמת זה הממנה של המלך היה צדיק גדול, כי היה מאנשי המלך הנ"ל, שהיו כלם צדיקים גדולים מאד, ובדאי היה ממאם מאד בכל המנהגים הרעים והשטותים של אותה המדינה, אך עדין לא היה יכול להשיב אותם מדרך הרעה, כי אי אפשר בפעם אחת להוציא את האדם משטותו ודמיונו ולטהרו, כי מי שנלכד בטמאה וזהמה ובדמיון הבל ורעות רוח ימים ושנים, קשה להוציאו תכף-ומיד, כי אי אפשר לצאת בפעם אחת מההפך אל ההפך, וכמו שכתוב (דברים ז, כב): "ונשל הו' את האלקיך את הגוים האל מפניך מעט מעט, לא תוכל פלחם מהר, פן תרבה עליך חית השדה"; ולכן זה שממנה על האצרות התישב, שילך עם המדינה של עשירות בהדרגה, הינו שלא יעקר מהם בפעם אחת את תאות ממון, כי ידע שזה בלתי אפשרי, כי מי ששקוע בהבל וריק ימים ושנים, קשה להוציאו משטותו והבלו בפעם אחת, ולכן צוה לעת עתה, שעל-כפונים לא יקריבו קרבנות).

וְהִתְחִילוּ בְּנֵי-הַמְּדִינָה לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ אֹדוֹת הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל שְׁעֶמֶד עֲלֵיהֶם, וְגַם הַמְּמַנֶּה עָנָה: אֲפֹשֶׁר הוּא זֶה הַגִּבּוֹר (הַיְדוּעַ לוֹ), וְהִלֵּךְ זֶה הַמְּמַנֶּה, וַיֵּצֵא אֶל הַגִּבּוֹר, וּבִקֵּשׁ מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל הַגִּבּוֹר אִם אֲפֹשֶׁר לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִמּוֹ, וְאָמְרוּ שְׂיֻדְיֵעוּ לוֹ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ, וְהִלְכוּ וַשְּׁאַלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוֹת. וְנִכְנַס הַמְּמַנֶּה אֶל הַגִּבּוֹר, וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת גְּדוּלוֹת וּבְכִיּוֹת פִּנְ"ל. וְאָמַר הַגִּבּוֹר לְהַמְּמַנֶּה: תִּדְעַ שְׁגַם הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַכָּשֵׁר שְׁלָנוּ רְאִיתִיו גַּם-כֵּן, וּכְבֹר נַעֲשֶׂה מַלְךְ. (וּסְפְרוּ זֶה לְזֶה אִיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכֹאֵן), וּסְפַר הַמְּמַנֶּה לְהַגִּבּוֹר שֶׁהוּא עֹבֵר עַל מְקוֹם הַמַּלְךְ וְעַל מְקוֹם כָּל הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל, אֲךָ עַל שְׁנֵיהֶם לֹא עָבַר, הֵינּוּ עַל מְקוֹם הַבְּעַל-תְּפִלָּה וְהַגִּבּוֹר, עַל (מְקוֹם) אוֹתָם שְׁנֵיהֶם לֹא עָבַר. וְדִבְרוּ יַחַד הַמְּמַנֶּה עִם הַגִּבּוֹר

גַּהְרִי אֶפְרָסִמוֹן

וְהִתְחִילוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה לְבַקֵּשׁ מֵאֵתוֹ אֹדוֹת הַגִּבּוֹר הַנַּ"ל שְׁעֶמֶד עֲלֵיהֶם, וְגַם הַמְּמַנֶּה עָנָה: אֲפֹשֶׁר הוּא זֶה הַגִּבּוֹר (הַיְדוּעַ לוֹ), וְהִלֵּךְ זֶה הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת שֶׁל הַמַּלְךְ, וַיֵּצֵא אֶל הַגִּבּוֹר, וּבִקֵּשׁ מֵאֲנָשָׁיו שֶׁל הַגִּבּוֹר, אִם אֲפֹשֶׁר לְהִתְרַאוֹת פָּנִים עִמּוֹ, וְאָמְרוּ שְׂיֻדְיֵעוּ לוֹ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ. וְהִלְכוּ וַשְּׁאַלוּ אוֹתוֹ, וְנָתַן רְשׁוֹת. וְנִכְנַס הַמְּמַנֶּה אֶל הַגִּבּוֹר, וְהִפִּירוּ זֶה אֶת זֶה, וְהָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמֵחוֹת גְּדוּלוֹת וּבְכִיּוֹת פִּנְ"ל. וְאָמַר הַגִּבּוֹר לְהַמְּמַנֶּה: תִּדְעַ, שְׁגַם הַבְּעַל-תְּפִלָּה הַכָּשֵׁר שְׁלָנוּ רְאִיתִיו גַּם-כֵּן, וּכְבֹר נַעֲשֶׂה מַלְךְ (וּסְפְרוּ זֶה לְזֶה אִיךְ נִתְגַּלְגְּלוּ וּבָאוּ לְכֹאֵן). וּסְפַר הַמְּמַנֶּה לְהַגִּבּוֹר, שֶׁהוּא עֹבֵר עַל מְקוֹם הַמַּלְךְ וְעַל מְקוֹם כָּל הָאֲנָשִׁים הַנַּ"ל, אֲךָ עַל שְׁנֵיהֶם לֹא עָבַר, הֵינּוּ עַל מְקוֹם הַבְּעַל-תְּפִלָּה וְהַגִּבּוֹר, עַל (מְקוֹם) אוֹתָם שְׁנֵיהֶם לֹא עָבַר; כִּי בְּאֵמַת זֶה הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת הָיָה

אודות המדינה הנ"ל על שנתעו ונבוכו פל-כה, עד שבאו לשטותים כאלו. השיב הגבור להממנה תשובה הנ"ל, שהשיב להבעל-תפלה כנזכר לעיל, הינו ששמע מהמלך, שמי שנשקע בתאנה זו של ממון, אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם, כי אם עלידי הדרך שיש להחרב הנ"ל (שמשם מקבל הגבור כח גבורתו), עלידי זה יכולים להוציאם מזה. והרחיבו הזמן עוד יותר, הינו

גחרי אפרסמון

מאנשי המלך, וכיון ששמע שהם מתפחדים מהגבור, החליט שהוא הולך לראות מי הוא הגבור הזה, כי אנשי המלך אינם מפחדים מאף אחד, ולכן תכף-ומיד כשפגשו זה את זה, הינו הממנה על האוצרות והגבור, הפירו זה את זה, והיה ביניהם שמחות — על האחדות שנתאחדו יחד, ובכיות — שעדין אנשי המלך רחוקים. וספר הגבור להממנה על האוצרות, שהוא כבר פגש את הבעל-תפלה וכבר נעשה מלך, כי זו הייתה שמחה גדולה להגבור, כי ידע אשר העקר הוא הבעל-תפלה עם אנשיו, שרק הם יכולים לטהר את כל הנזבל והלכלוך והזהמה שנדבק באדם. ודברו יחד הממנה עם הגבור אודות המדינה הנ"ל של עשירות על שנתעו ונבוכו פל-כה, עד שבאו לשטותים כאלו, שעושים אליל מכסף וזהב, שזה עבודה זרה של כל העולם. השיב הגבור להממנה תשובה הנ"ל, שהשיב להבעל-תפלה הנ"ל, הינו ששמע מהמלך, שמי שנשקע בתאנה זו של ממון, אי אפשר לו בשום אופן לשוב ולצאת משם, כי אם עלידי הדרך שיש להחרב הנ"ל (שמשם מקבל הגבור כח גבורתו), עלידי זה יכולים להוציאם מזה; הינו (ויקרא כו, כה): "והבאתי עליכם חרב נוקמת נקם ברית"; וכמוכא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי-מורה"ן, חלק א', סימן כג), שעל-ידי פגם הברית נופלים לתאות ממון, וכשנופל לתאות ממון, אז נופל לאנפין חשוכין, מרה שחורה ועצבות, שזה הורג את האדם לגמרי, וכמו שרואים בחוש, שרכ בני-אדם שנופלים בתאות

שְׁהַמְמָנָה דְּבַר עִם הַגְּבוּר לְהַרְחִיב הַזְּמַן עִם בְּנֵי-הַמְּדִינָה
הַנַּ"ל עוֹד יוֹתֵר, וְנָתַן לָהֶם הַגְּבוּר עוֹד אַרְבָּא וְזָמַן.
אַחֲרֵיכֶן מָסְרוּ סִמְנִים זֶה לָזֶה, הַמְּמָנָה וְהַגְּבוּר.

וְהִלֵּךְ הַמְּמָנָה, מִן הַגְּבוּר וְחֹזֵר הַמְּמָנָה אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל.

(וגם הממנה הזה בודאי הוכיח אותם על דרכם הרעה, שנתעו ונבוכו כל־כף בתאות־ממון, אך לא הועיל להם כלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד פנ"ל, רק מחמת שכבר הוכיחו אותם הרבה, הבעל־תפלה וגם הממנה, בלבלו אותם, והיו אומרים: אדרבא! הוציאו נא אותנו מטעותנו,

נחרי אפרסמון

ממון, הם תמיד משקעים בעצבות ובמרירות ובדאגות המכלים את כחם, כי תמיד מקנאים בבני אדם שיש להם פסוף וזהב, ושוכחים שכל הפסוף והזהב בא רק מהקדוש־ברוך־הוא, כמו שכתוב (חגי ב, ח): "לי הפסוף ולי הזהב נאם הַנַּ"ה צְבֹאוֹת"; והרחיבו הזמן עוד יותר, הינו שהממנה דבר עם הגבור להרחיב הזמן עם בני המדינה הנ"ל עוד יותר, ונתן להם הגבור עוד ארפא וזמן; כי באמת הקדוש־ברוך־הוא חפץ שיחזרו בתשובה, וכמו שכתוב (יחזקאל לג, יא): "חי אני נאם אֲדֹנָי אֱלֹהֵי"ם, אם אֲחַפֵּץ בְּמוֹת הַרְשָׁע, כִּי אִם בְּשׁוֹב רָשָׁע מִדְּרָכּוֹ וְחָיָה"; אחר־כֵּן מָסְרוּ סִמְנִים זֶה לָזֶה הַמְּמָנָה וְהַגְּבוּר, שֶׁאִפְלוּ שִׁילְכוּ זֶה מִזֶּה, עֲדִין יִהְיֶה בֵּינֵיהֶם קֶשֶׁר, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִשְׁכָּחוּ אֶחָד מֵהַשְּׁנַי, וַיִּדְעוּ אֶחָד מֵהַשְּׁנַי.

וְהִלֵּךְ הַמְּמָנָה מִן הַגְּבוּר, וְחֹזֵר הַמְּמָנָה אֶל הַמְּדִינָה הַנַּ"ל (וגם הממנה הזה בודאי הוכיח אותם על דרכם הרעה, שנתעו ונבוכו כל־כף בתאות ממון, אך לא הועיל להם כלל, כי כבר נשקעו בזה מאד מאד פנ"ל, כי מי שנתעה בתאנה זו, קשה מאד מאד להוציאו משם, רק מחמת שכבר הוכיחו אותם הרבה, הבעל־תפלה וגם הממנה, ולכן הדבורים הרבים שדברו עמָהֶם, בלבלו אותם, כי כשמדברים דבורי אמונה, ומוכיחים בתוכחה של אהבה את אלו שרחוקים מהקדשה, על־ידי־זה לבסוף פועלים, וכמו שאמר רבנו ז"ל למוהרנ"ת ז"ל, שיִדְבַּר עִם בְּנֵי-אָדָם,

אף-על-פי שהם היו אוֹחֲזִים בְּדַעְתָּם בְּחֻזְקָה וְלֹא הָיוּ רוֹצִים כָּלֵל לְשׁוּב מִפְּטְעוֹתָם הִרְעָה, אַךְ הָיוּ אוֹמְרִים לְמוֹכִיחֵיהֶם הַנִּ"ל: אֲדַרְבָּא! אִם הוּא בְּדַעְתְּכֶם, שְׁאַנְחֵנוּ בְּטַעוֹת וּבְמִבּוּכָה גְדוֹלָה אִם-כֵּן הוֹצִיאוּ נָא אוֹתָנוּ מִפְּטְעוֹתֵינוּ). וְנָתַן לָהֶם עֲצָה (הֵינּוּ הַמְּמַנֶּה נָתַן עֲצָה לְבְנֵי-הַמְּדִינָה הַנִּ"ל), בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַפֶּחַ שֶׁל זֶה הַגְּבוּר מֵהֵיכָן הוּא מְקַבֵּל פֶּחַ גְּבוּרָתוֹ, וְסֵפֶר לָהֶם עֲנִין הַחֶרֶב הַנִּ"ל, שְׁמִשְׁם מְקַבֵּל הַגְּבוּר פֶּחַ גְּבוּרָתוֹ. בְּכֵן גִּלְךָ אֲנִי וְאַתָּם אֶל מְקוֹם הַחֶרֶב, וְעַל-יָדֵי זֶה תּוּכְלוּ לְהַתְּגַבֵּר כְּנֶגְדּוֹ. וְכוֹנֵת הַמְּמַנֶּה הִיָּה, שֶׁשְׁשִׁיבּוֹאוֹ לְשֵׁם, יוּכְלוּ לְשׁוּב וּלְצִאת עַל-יָדֵי זֶה מִפְּטְעוֹתָם כַּנִּ"ל (כִּי עַל-יָדֵי אוֹתוֹ הִדְרֵךְ שֵׁישׁ לְהַחֲרֵב הַזֹּאת, עַל-יָדֵי זֶה

גַּהְרִי אֶפְרַסְמוֹן

וְהֵבִין מוֹהַרְנֵ"ת ז"ל, שֶׁבּוֹדָאֵי פּוֹעֲלִים לְבִסּוּף עִם אֵלוֹ הָאֲנָשִׁים שֶׁדָּבְרוּ עִמָּהֶם. וְהָיוּ אוֹמְרִים אֲנָשֵׁי מְדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת: אֲדַרְבָּה, הוֹצִיאוּ נָא אוֹתָנוּ מִפְּטְעוֹתֵנוּ, אף-על-פי שהם היו אוֹחֲזִים בְּדַעְתָּם בְּחֻזְקָה, וְלֹא הָיוּ רוֹצִים כָּלֵל לְשׁוּב מִפְּטְעוֹתָם הִרְעָה, אַךְ הָיוּ אוֹמְרִים לְמוֹכִיחֵיהֶם הַנִּ"ל: אֲדַרְבָּה, אִם הוּא בְּדַעְתְּכֶם, שְׁאַנְחֵנוּ בְּטַעוֹת וּבְמִבּוּכָה גְדוֹלָה, אִם-כֵּן הוֹצִיאוּ נָא אוֹתָנוּ מִפְּטְעוֹתֵנוּ); מְכָאן רוֹאִים, שֶׁאֶסּוּר לְהַתִּיאֵשׁ מִלְדַּבֵּר וּלְהוֹכִיחַ אֶת אֵלוֹ שֶׁנִּפְלוּ בְּעַמְקֵי עַמְקִים, בְּשֵׁאוֹל תַּחְתּוֹת וּמַתַּחְתּוֹ, כִּי כָּל דְּבוּר וְדְבוּר שֶׁמְדַבְּרִים עִם אֵלוֹ הִרְחוּקִים, אַף שֶׁבַתְחֻלָּה נִדְמָה שֶׁלֹּא פּוֹעֲלִים כָּלֵל, עִם כָּל זֹאת אִם מְדַבְּרִים יוֹם אַחַר יוֹם, בְּוֹדָאֵי לְבִסּוּף הַדְּבוּרִים עוֹשִׂים רֶשֶׁם וּפּוֹעֲלִים. וְנָתַן לָהֶם עֲצָה (הֵינּוּ הַמְּמַנֶּה נָתַן עֲצָה לְבְנֵי הַמְּדִינָה הַנִּ"ל), בְּאֲשֶׁר שֶׁהוּא יוֹדֵעַ הַפֶּחַ שֶׁל זֶה הַגְּבוּר, מֵהֵיכָן הוּא מְקַבֵּל פֶּחַ גְּבוּרָתוֹ; וְסֵפֶר לָהֶם עֲנִין הַחֶרֶב הַנִּ"ל, שֶׁשְׁמִשְׁם מְקַבֵּל הַגְּבוּר פֶּחַ גְּבוּרָתוֹ. בְּכֵן גִּלְךָ אֲנִי וְאַתָּם אֶל מְקוֹם הַחֶרֶב, כִּי הָרִי הַמְּמַנֶּה עַל הָאוֹצְרוֹת הִיתָה לוֹ עֲשִׁירוֹת מִפְּלָגַת, וְאֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת שֶׁנִּפְלוּ בְּתֹאֲנֹת מְמוֹן, לְקַחוּ אוֹתוֹ לְמִלְךָ, וְהִיּוֹת שֶׁהוּא רָצָה לְתַקֵּן אוֹתָם, לְכֵן אָמַר לָהֶם: אֲנִי וְאַתָּם גִּלְךָ אֶל מְקוֹם הַחֶרֶב, וְעַל-יָדֵי-זֶה תּוּכְלוּ לְהַתְּגַבֵּר כְּנֶגְדּוֹ. וְכוֹנֵת הַמְּמַנֶּה הִיָּה, שֶׁשְׁשִׁיבּוֹאוֹ לְשֵׁם, יוּכְלוּ לְשׁוּב וּלְצִאת עַל-יָדֵי-זֶה מִפְּטְעוֹתָם כַּנִּ"ל (כִּי עַל-יָדֵי אוֹתוֹ הִדְרֵךְ שֵׁישׁ לְהַחֲרֵב

יכולים להוציא מתאות־ממון כנ"ל) וקבלו דבריו (הינו בני־המדינה קבלו עצת הממנה לילך עמו אל החרב הנ"ל).

והלך הממנה, ובני־המדינה שלחו עמו את גדולי המדינה, שהם אצלם אלקות (ובודאי היו הולכים עם תכשיטי כסף וזהב, שהיו תלויים עליהם, כי זה היה העקר אצלם) והלכו יחד.

והודיע הממנה הדבר הזה להגבור, באשר שהוא הולך עמו לבקש מקום חרב, וכונתו, אולי יזכה בדרך הלוכו למצא את המלך ואנשיו. ענה ואמר

גחרי אפרסמון

הזאת, על־ידי־זה יכולים להוציא מתאות ממון כנ"ל) וקבלו דבריו (הינו בני המדינה קבלו עצת הממנה לילך עמו אל החרב הנ"ל); כמובא בדברי רבנו ו"ל (לקוטי־מורה"ן, חלק א', סימן ח'), כי הצדיק יורד אל הצנור של הרשע, ומשבר את תאנתו, ולכן יען שאלו שנפלו לתאות ממון לקחו אותו למלך והאמינו בו, לכן הסכימו ללכת עמו, כי חשבו שגם הוא שקוע בתאות ממון מרב העשירות שהיתה לו. והלך הממנה, ובני המדינה שלחו עמו את גדולי המדינה, שהם אצלם אלקות (ובודאי היו הולכים עם תכשיטי כסף וזהב שהיו תלויים עליהם, כי זה היה העקר אצלם) והלכו יחד; כי כן דרכי העולם, שכל מי שמשקע יותר בהבלי עולם הזה, מתקשט בזה שתולה על גופו כל מיני תכשיטי כסף וזהב, שהם כלי אוטיות היונים, שהולכים עמם ומתפארים בהם, להראות את חשיבותם.

והודיע הממנה הדבר הזה להגבור, באשר שהוא הולך עמו לבקש מקום חרב, וכונתו, אולי יזכה בדרך הלוכו למצא את המלך ואנשיו; כי זה עקר השלמות של אנשי המלך, שהיתה בהם אהבה ואחדות כזו, שכל תכליתם היתה לחפש ולמצא את המלך ואת אנשיו, ורק צריכה להיות

הגבור: גם אני אלך עמך. ושנה הגבור עצמו, כְּדִי שֶׁלֹא יִבְיִנוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁחָלְכוּ עִם הַמְּמַנֶּה, שֶׁזֶהוּ הַגְּבוּר הַנַּ"ל, עַל־כֵּן שָׁנָה עִצְמוֹ, וְהֵלֶךְ גַּם־כֵּן עִם הַמְּמַנֶּה. וְנִתְיָשְׁבוּ שְׂיֹדִיעוּ הַדָּבָר לְהַבְעֵל־תְּפִלָּה וְהוֹדִיעוּ לוֹ, וְאָמַר הַבְעֵל־תְּפִלָּה שְׁגַם הוּא יֵלֵךְ עִמָּם, וְהֵלֵךְ אֲלֵיהֶם הַבְעֵל־תְּפִלָּה, וְצֹוֹה הַבְעֵל־תְּפִלָּה לְאֲנָשִׁים שָׁלוֹ שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עַל זֶה, שְׂיִצְלִיחַ הַשֵּׁם דְּרָכָם, שְׂיִזְכּוּ לְמִצַּא הַמְּלָךְ עִם

נחרי אפרסמון

עבודת כל בר ישראל — לחפש ולבקש אחר מלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, ולהתאחד יחד עם כלל נשמות ישראל, שזה עקר השלמות, להחזיק באחד — באחדותו יתברך, ובאחדות עם נשמות ישראל. ענה ואמר הגבור: גם אני אלך עמך, כי הרי גם הוא היה מאנשי המלך, ורצה גם הוא למצא את המלך ושאר אנשי המלך, ושנה הגבור עצמו, כְּדִי שֶׁלֹא יִבְיִנוּ אֵלּוּ הָאֲנָשִׁים שֶׁחָלְכוּ עִם הַמְּמַנֶּה, שֶׁזֶהוּ הַגְּבוּר הַנַּ"ל, עַל־כֵּן שָׁנָה עִצְמוֹ, וְהֵלֶךְ גַּם־כֵּן עִם הַמְּמַנֶּה, [ורואים מזה, איך שכל ענין מדת הגבורה שבא על האדם, זה רק בהתלבשות, כי אם אדם היה דבוק בו יתברך, לא היה מפחד משום דבר שבעולם, ומה שהאדם מפחד, זה רק מפני שמפריד את הדבר ממנו יתברך, וכעין הטפש שפוחד מהמקל, אבל החכם אינו כן, אלא פוחד ממי שמחזיק את המקל, כי הגבור הלביש את עצמו בלבושין, עד שלא הפירו אותו, והלך עמם]. ונתישבו הממנה על האצרות והגבור, שיודיעו הדבר להבעל-תפלה, שהם הולכים לחפש את המלך ושאר אנשי המלך, והודיעו לו שהם הולכים. ואמר הבעל-תפלה, שגם הוא ילך עמם, כי אנשי המלך היו מקשרים זה בזה, וכיון ששמעו אחד מהשני שהולכים יחד לחפש את המלך ואנשיו, החליטו שגם הם הולכים. והלך אליהם הבעל-תפלה, כְּדִי שֶׁיִלְכוּ בְיַחַד, אֲבָל קָדַם לָזֶה צֹוֹה הַבְעֵל־תְּפִלָּה לְאֲנָשִׁים שָׁלוֹ, שֶׁיִּתְפַּלְלוּ עַל זֶה שְׂיִצְלִיחַ הַשֵּׁם דְּרָכָם, שְׂיִזְכּוּ

וְאֲנָשָׁיו הֵנ"ל, כִּי תָמִיד הָיָה הַבַּעַל-תְּפִלָּה מִתְפַּלֵּל עַל זֶה, וְהָיָה מְצוּיָה לְאֲנָשָׁיו, וְהָיָה מִתְקַן לָהֶם תְּפִלוֹת שְׂוִיתִפְּלִלוּ עַל זֶה. וְעַתָּה הִזְהִיר אוֹתָם בְּיוֹתֵר, כְּשֶׁהֲלֹךְ אֶל הַמְּמֻנָּה וְהַגְּבוּר, לִילֵךְ עִמָּם לְבַקֵּשׁ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו כִּנ"ל, שְׂוִיתִפְּלִלוּ עַל זֶה תָּמִיד לְזָכוֹת לְמִצְאָ אוֹתָם. וּבֵא הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֶל הַמְּמֻנָּה וְהַגְּבוּר הֵנ"ל, וּבִוְדָאֵי הָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמֻחָה גְדוּלָּה, שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת כִּנ"ל, וְהִלְכוּ שְׁלִשְׁתָּן יַחַד, דִּהְיִנוּ הַמְּמֻנָּה וְהַגְּבוּר וְהַבַּעַל-תְּפִלָּה; וְהֶאֱלָקוֹת הֵנ"ל, דִּהְיִנוּ הָעֲשִׂירִים גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה הֵנ"ל (שֶׁהֵם נִקְרָאִים שֵׁם בְּמִדְיָנָתָם אֱלֹקִים כִּנ"ל) הִלְכוּ עִמָּהֶם.

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לְמִצְאָ הַמֶּלֶךְ עִם אֲנָשָׁיו הֵנ"ל, כִּי תָמִיד הָיָה הַבַּעַל-תְּפִלָּה מִתְפַּלֵּל עַל זֶה; כִּי זֶה עֵקֶר תְּפִלַּת הַצְּדִיקִים, שֶׁתִּתְגַּלֶּה מַלְכוּת שָׁמַיִם בְּעוֹלָם, לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁד"י, וְשִׁתְּהִיָּה אֲהָבָה בֵּין נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, עִם כָּל זֹאת הַצְּדִיקִים מְבַקְשִׁים גַּם אֶת אֲנָשֵׁיהֶם, שְׂוִיתִפְּלִלוּ אֲלֵיהֶם שְׂוִיצְלִיחוּ, כִּי זֹאת תְּפִלַּת רַבִּים שְׂפּוֹעֶלֶת לְמַעַלָּה בְּיוֹתֵר, וְלָכֵן הָיָה מְצוּיָה לְאֲנָשָׁיו, שְׂוִיתִפְּלִלוּ עָלָיו שְׂוִיצְלִיחַ, וְהָיָה מִתְקַן לָהֶם תְּפִלוֹת שְׂוִיתִפְּלִלוּ עַל זֶה, וְעַתָּה הִזְהִיר אוֹתָם בְּיוֹתֵר, כְּשֶׁהֲלֹךְ אֶל הַמְּמֻנָּה וְהַגְּבוּר לִילֵךְ עִמָּם לְבַקֵּשׁ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֲנָשָׁיו כִּנ"ל, שְׂוִיתִפְּלִלוּ עַל זֶה תָּמִיד, וְלֹא יִפְסִיקוּ לְהַתְפַּלֵּל לְזָכוֹת לְמִצְאָ אוֹתָם, הֵינּוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֶת אֲנָשָׁיו. וּבֵא הַבַּעַל-תְּפִלָּה אֶל הַמְּמֻנָּה וְהַגְּבוּר הֵנ"ל, וּבִוְדָאֵי הָיָה בֵּינֵיהֶם שְׂמֻחָה גְדוּלָּה, שְׂמֻחוֹת וּבְכִיּוֹת כִּנ"ל, שְׂמֻחָה — שְׂפָגְשׁוּ זֶה אֶת זֶה, וּבְכִיּוֹת — עַל שְׂעֵדִין לֹא מְצָאוּ אֶת הַמֶּלֶךְ וְאֶת שְׂאֵר הָאֲנָשִׁים. וְהִלְכוּ שְׁלִשְׁתָּן יַחַד, דִּהְיִנוּ הַמְּמֻנָּה וְהַגְּבוּר וְהַבַּעַל-תְּפִלָּה וְהֶאֱלָקוֹת הֵנ"ל, דִּהְיִנוּ הָעֲשִׂירִים גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה הֵנ"ל (שֶׁהֵם נִקְרָאִים שֵׁם בְּמִדְיָנָתָם אֱלֹקִים כִּנ"ל) הִלְכוּ עִמָּהֶם, כִּי כְּפִי גְדֻלָּתָם הָיוּ יְכוּלִים לְהַתְלַבֵּשׁ בְּלִבוֹשֵׁים, עַד שֶׁגַּם אֵלוֹ הַטְּפָשִׁים, שְׂעָשׂוּ אֶת עִצְמָם לְאֵלֵהוֹת, לֹא יִרְגִישׁוּ כָּלֵל מִי הֵם הַהוֹלְכִים עִמָּהֶם. וְכֵן הוּא בְּכָל דּוֹר

וַיִּתְהַלְכוּ בְּאֲשֶׁר יִתְהַלְכוּ. וּבָאוּ לְמַדְיָנָה אַחַת, וְהָיוּ שָׁם
 שׁוֹמְרִים סְבִיב הַמְּדִינָה, וְשָׂאוּ אֶת הַשׁוֹמְרִים
 עַל עֶסְקֵי הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלֶךְ שְׁלָכְם. הַשִּׁיבוּ הַשׁוֹמְרִים,
 שְׁבַעַת שְׁהִיָּה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל, שְׂאוּ נִפְרְדוּ בְּנֵי-הָעוֹלָם
 לְמִינֵיהֶם כַּנַּ"ל, אֲזוּ בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה שְׁלָחָם, שְׁעָקָר
 הוּא הַחֲכָמָה, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם חֲכָם גְּדוֹל לְמֶלֶךְ, וְזֶה מִקְרֹב

נַחְרֵי אַפְרָסִמוֹן

וְדוֹר, שְׁגֹדוּלֵי מִבְּחָרֵי הַצְּדִיקִים הַדְּבָקִים בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, בְּטָלִים
 וּמְבֻטָּלִים לְגַמְרֵי בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, יְכוּלִים לְהוֹרִיד אֶת עֲצָמָם אֶל הַמּוֹן-עַם
 הַמְּשַׁקְעִים וּמִתְעַבִּים בְּהַבְלִיָּהֶם וּבַתְּאוּוֹתֵיהֶם, וְהֵם אֶפְלוּ לֹא יִרְגִּישׁוּ מִי
 מִסְתּוֹבֵב בְּיַגִּיעָם, כִּי הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּם הַדְּבֹקִים בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, יְכוּלִים
 לְהַלְבִּישׁ אֶת עֲצָמָם בְּלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ, עַד שֶׁלֹּא תוֹפְסִים אֶת מַעֲלָתָם כָּלֵל.

וַיִּתְהַלְכוּ בְּאֲשֶׁר יִתְהַלְכוּ, הֵינּוּ הַבְּעַל תְּפִלָּה וְהַגְּבוּר וְהַמְּמַנֶּה עַל
 הָאוֹצְרוֹת וְשִׁלְיַחֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, וּבָאוּ לְמַדְיָנָה אַחַת, וְהָיוּ שָׁם
 שׁוֹמְרִים סְבִיב הַמְּדִינָה, כִּי כָּל מְדִינָה וּמְדִינָה יֵשׁ לָהּ שׁוֹמְרִים מִסְבִּיב, שֶׁלֹּא
 יִכְנָסוּ אֲנָשִׁים בְּלִתֵּי רְצוּיִים, [וְכֶךָ צָרִיךְ כָּל בֶּר יִשְׂרָאֵל, שֶׁהוּא עוֹלָם וּמְדִינָה
 בְּפָנֵי עֲצָמוֹ, לְשֵׁים שׁוֹמְרִים סְבִיבוֹ, שֶׁלֹּא יוּכְלוּ לְהַכְנִס בּוֹ הַתְּאוּוֹת רְעוֹת
 וְהַמְּדוֹת רְעוֹת]. וְשָׂאוּ אֶת הַשׁוֹמְרִים עַל עֶסְקֵי הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלֶךְ שְׁלָכְם?
 הַשִּׁיבוּ הַשׁוֹמְרִים, שְׁבַעַת שְׁהִיָּה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל, שְׂאוּ נִפְרְדוּ בְּנֵי הָעוֹלָם
 לְמִינֵיהֶם כַּנַּ"ל, אֲזוּ בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה שְׁלָחָם, שְׁעָקָר הוּא הַחֲכָמָה,
 וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם חֲכָם גְּדוֹל לְמֶלֶךְ, כִּי חֲכָמָה הוּא דָּבָר יָקָר מְאֹד, וְעָקָר הַחֲכָמָה
 אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ל"ה) אֵינָה אֶלָּא חֲכָמוֹת אֱלֻקוֹת,
 וְתַכְף-וּמִיד כְּשֶׁאָדָם מַחְדִּיר בְּעֲצָמוֹ אֶת חֲכָמַת אֱלֻקוֹת, אֲזִי נִתְבַּטַּל לְגַמְרֵי,
 כְּמוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פ"ב), שְׁעָקָר הַחֲכָמָה, שְׂיַדַע
 אֲשֶׁר כ"ח-מ"ה, [שְׁזֶה אוֹתִיּוֹת חֲכָמָה], שְׂאָדָם צָרִיךְ לְדַעַת, שְׁכַחֵי מַה נִּגְדוּ
 יִתְבָּרֵךְ, וְאֲזוּ יֵלֶךְ לוֹ תְּמִיד כְּסֹדֵר, כִּי עָקָר מַה שֶׁהוּלָךְ לְאָדָם שֶׁלֹּא כְּסֹדֵר —

מִצְאוֹ חָכְם גָּדוֹל מִפְּלֶג מְחַכְמָה מְאֹד מְאֹד, וּמְחַל לוֹ
הַמְּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, כִּי אֶצְלָם הָיָה
הָעֵקֶר הַחֲכָמָה, וּמֵאַחַר שֶׁמִּצְאוֹ חָכְם מִפְּלֶג כָּזֶה, עַל-כֵּן
קָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וְאָמְרוּ אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה הַגְּ"ל (הֵינּוּ הַמְּמַנֶּה
וְהַגָּבוֹר וְהַבְּעַל-תְּפִלָּה): שְׁנֵרָאִין הַדְּבָרִים שְׁזֵהוּ הַחֲכָם שְׁלָנוּ
(דִּהֵינּוּ הַחֲכָם שֶׁל הַמְּלֶךְ הַגְּ"ל), וּבִקְשׁוּ אִם אֶפְשָׁר לְהַתְּרָאוֹת
פָּנִים עִמּוֹ. וְהַשִּׁיבּוֹ לָהֶם, שְׁיִוְדִיעוּ לוֹ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ,
וְהִלְכוּ וַיִּשְׁאַלוּ, וְנָתַן לָהֶם רְשׁוֹת. וּבָאוּ (אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה) אֶל
הַחֲכָם, שֶׁהוּא הַמְּלֶךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וְהַכִּירוּ זֶה

גַּחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

כְּשֶׁעוֹשֶׂה מַעְצָמוֹ מְצִיאוֹת, וְחוֹשֵׁב שֶׁהוּא חָכֵם. אַכְּל בְּאֵמֶת כָּכָר אָמַר הַחֲכָם
מִכֵּל הָאָדָם (מִשְׁלֵי כ"א, ל): "אֵין חֲכָמָה וְאֵין תְּבוּנָה וְאֵין עֲצָה לְנֶגֶד הַגּוֹי"ה";
דְּבַר שֶׁהוּא נֶגֶד הַגּוֹי"ה, אֵין בְּזֵה לֹא חֲכָמָה וְלֹא תְבוּנָה וְלֹא עֲצָה, כִּי עֵקֶר
הַחֲכָמָה הוּא רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי לְאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְלִירָא וְלִפְחֹד
רַק מִפְּנֵי יִתְבָּרֵךְ, שְׁזֵה (דְּכַרֵּי-הַיָּמִים א' טו, ל): חִילוֹ מִלְּפָנָיו כִּל הָאָרֶץ —
רְאִשֵׁי תְבוּת: חֲכָמ"ה; כִּי עֵקֶר הַחֲכָמָה הוּא רַק לְבַטֵּל אֶת עֲצָמוֹ אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ,
וְלִירָא וְלִרְעַד וְלִפְחֹד רַק מִלְּפָנָיו יִתְבָּרֵךְ, וְלִכֵּן אֵלּוֹ הָיוּ הַחֲכָמִים שֶׁהִגִּיעוּ אֶל
הַתְּכֵלִית, אֲשֶׁר הָעֵקֶר הוּא חֲכָמָה, וְזֵה מְקֻרֹב מִצְאוֹ חָכְם גָּדוֹל, מִפְּלֶג
בְּחֲכָמָה מְאֹד מְאֹד. וּמְחַל לוֹ הַמְּלֶךְ אֶת הַמְּלוּכָה, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, כִּי
אֶצְלָם הָיָה הָעֵקֶר הַחֲכָמָה, וּמֵאַחַר שֶׁמִּצְאוֹ חָכְם מִפְּלֶג כָּזֶה, עַל-כֵּן קָבְלוּ
אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, כִּי הוּא הָיָה הַחֲכָם שֶׁל הַמְּלֶךְ, וּבִנְדָאֵי הַחֲדִיר בְּהֵם אֶת הַחֲכָמָה
אֲמֵתִית, שֶׁהִיא חֲכָמַת אֱלֻקוֹת, לִהְיוֹת בְּטֵל וּמְבַטֵּל לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ
הוּא. וְאָמְרוּ אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה הַגְּ"ל (הֵינּוּ הַמְּמַנֶּה וְהַגָּבוֹר וְהַבְּעַל-תְּפִלָּה), שְׁנֵרָאִין
הַדְּבָרִים, שְׁזֵהוּ הַחֲכָם שְׁלָנוּ (דִּהֵינּוּ הַחֲכָם שֶׁל הַמְּלֶךְ הַגְּ"ל), וּבִקְשׁוּ אִם אֶפְשָׁר
לְהַתְּרָאוֹת פָּנִים עִמּוֹ; וְהַשִּׁיבּוֹ לָהֶם, שְׁיִוְדִיעוּ לוֹ וַיִּשְׁאַלוּ אוֹתוֹ. וְהִלְכוּ וַיִּשְׁאַלוּ,
וְנָתַן לָהֶם רְשׁוֹת. וּבָאוּ (אֵלָיו הַשְּׁלֹשָׁה) אֶל הַחֲכָם, שֶׁהוּא הַמְּלֶךְ שֶׁל אוֹתָהּ

את זה, פי החכם הזה היה החכם של המלך הנ"ל, ובנדאי היה שם שמחה גדולה, שמחות ובכיות פנ"ל, פי בכו איך זוכים למצא את המלך עם כל הנ"ל, ושאלו את החכם, אם אינו יודע מן היד של המלך, והשיב להם, שהיד הוא אצלו, אך מעת שנתפזרו עלידי הרוח סערה פנ"ל, שאז נעלם מהם המלך וכו' פנ"ל, מאז הוא אינו רוצה להסתפל כלל בתוך היד, פי היא שיכה רק אל המלך, רק שחקק תבנית היד על אבן, כדי שישתמש בזה קצת לצרף ענינו, אבל בהיד אינו מסתפל כלל.

נחרי אפרסמון

המדינה, והפירו זה את זה, פי החכם הזה היה החכם של המלך הנ"ל, ובנדאי היה שם שמחה גדולה, שמחות ובכיות פנ"ל, פי בכו איך זוכים למצא את המלך עם כל הנ"ל, ושאלו את החכם, אם אינו יודע מן היד של המלך, והשיב להם, שהיד הוא אצלו, שזה כלל חכמת הקבלה, חכמת האלקות, שידעו איך לעלות מעולם לעולם, שהיד הזו היא סוד (ישעיה נא, טז): "ובצל ידי כסיתיה לנטע שמים וליסד ארץ"; אך מעת שנתפזרו עלידי הרוח סערה פנ"ל, שאז נעלם מהם המלך וכו' פנ"ל, מאז הוא אינו רוצה להסתפל כלל בתוך היד, פי היא שיכה רק אל המלך, פי בזמן הגלות אשר העולם וההסתר מתגבר כל-כך בעולם, והקלפות ממלאות את חללו של עולם, אפלו אלו שידעים את רזי וסתרי חכמות נסתרות הבורא יתברך שמו, ואת פרצוף כל העולמות, ואת בנין הבריאה וכו', הם מעלימים ומסתירים את החכמה הזאת מעין כל חי. רק שחקק תבנית היד על אבן, כדי שישתמש בזה קצת לצרף ענינו, שזה כלל ספרי קבלה, שהם רק הגמת תבנית היד, אבל בהיד עצמה, שזה עצם חכמת אלקות, אינו מסתפל כלל, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (בראשית רבה, פרשה א', סימן ה') על פסוק (תהלים לא, יט): "תאלמנה שפתי שקר" וגו', אתפרכן, אתחרשן, אשתתקן, אתפרכן,

וּדְבָרוֹ עִם הַחֲכָם אִיךָ נִתְגַלְגַּל וּבָא לְכָאן, וְסֵפֶר לָהֶם,
שְׁמַעַת שְׁהִיָּה הָרוּח־סְעָרָה הַנַּ"ל, הִלֵּךְ בְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ, (וּבִדְרֹךְ
הַלּוּכוֹ עָבַר עַל כָּלֵם, רַק עַל אֱלוֹ הַשְּׁלֶשָׁה, הֵינּוּ הַבְּעַל־תְּפִלָּה וְהַגְּבוּר
וְהַמְּמַנָּה לֹא עָבַר), עַד שְׁמַצְאוּ אוֹתוֹ בְּנִי־הַמְּדִינָה אֱלוֹ וְקָבְלוּ
אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ כַּנַּ"ל, וּלְעַת עֵתָה הוּא צָרִיךְ לְהִנְהִיג אוֹתָם

נְהַרֵי אֶפְרַסְמוֹן

אֲתַחְרֹשֵׁן וְכו' אֲשַׁתְּקֵן כְּמִשְׁמְעוֹ, "הַדְּבָרוֹת עַל צַדִּיק" — חֵי הָעוֹלָמִים,
"עֲתֵק" — שְׁהַעֲתִיק בְּכַרְיוֹתָיו, "בְּגֹאֲוָה" — אֲתַמְהָה, בְּשִׁבִיל לְהַתְּנָאוֹת,
וְלוֹמַר אֲנִי דוֹרֵשׁ בְּמַעֲשֵׂה בְּרָאשִׁית, "וְכוּז" — אֲתַמְהָה, מְבֹזָה עַל כְּבוֹדִי,
דְּאָמַר רַבִּי יוֹסִי בַר חֲנִינָא: כָּל הַמִּתְכַּבֵּד בְּקִלּוֹן חִבְרוֹ, אֵין לוֹ חֵלֶק לְעוֹלָם
הַבָּא, בְּכְבוֹדוֹ שֶׁל מְקוֹם — עַל אַחַת כַּמָּה וְכַמָּה. וּדְבָרוֹ עִם הַחֲכָם אִיךָ
נִתְגַלְגַּל וּבָא לְכָאן, כִּי כָל סְבָה יֵשׁ לָהּ מִסְבָּב, כִּי הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ פָּזַר אֶת נְשָׁמוֹת
יִשְׂרָאֵל בְּכָל חֻלְקֵי הָעוֹלָם, כְּדֵי לְהַעֲלוֹת נְצוּצוֹת הַשְּׂיִכִּים לְשָׂרֵשׁ נְשָׁמָתוֹ,
וְכַעֲיֵן שְׁאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (פְּסָחִים פז:): מֵאֵי דְכִתִּיב (שׁוֹפְטִים ה, יא)
"צִדְקַת פְּרוּזוֹנוֹ בְּיִשְׂרָאֵל", צִדְקָה עֲשֵׂה הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא בְּיִשְׂרָאֵל, שְׁפִזְרָן
לְבֵין הָאָמוֹת; וּמוּבָא, כְּדֵי שְׂיֻכְלוּ לְהַעֲלוֹת אֶת כָּל הַנְּצוּצוֹת אֶל שְׂרָשֶׁם, הֵינּוּ
כִּי בְּכָל מְקוֹם יֵשׁ אֱלֻקוֹת, כִּי בַלְעָדֵיךְ יִתְבָּרֵךְ לֹא הִיָּה קִיּוּם לְעוֹלָם כָּלֵל, כְּמוֹ
שְׁפָתוֹב (נְחֻמָּה ט, ו): "וְאַתָּה מַחִיָּה אֶת כָּלֵם"; כְּשֶׁבַר יִשְׂרָאֵל בָּא לְאִיזָה מְקוֹם,
וְהוּא מְדַבֵּיק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, עַל־יְדִי־זָה הוּא מַעֲלָה אֶת כָּל
הַמְּקוֹם אֱלֹיו יִתְבָּרֵךְ, עַד כְּדֵי כָף, שְׂיֵשׁ בְּכַחוֹ לְהַחְזִיר בְּתִשׁוּבָה אֶת כָּל הַגְּרִים
בְּמְקוֹם זֶה, אִם רַק יִבְטַל אֶת עֲצָמוֹ לְגַמְרֵי אֶל הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְאֶפְלוּ
אֶת אָמוֹת הָעוֹלָם הַנִּמְצָאִים שָׁם, הוּא יְכוּל לְהַחְדִּיר בָּהֶם אַחֲדוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ,
בְּסוּד: "לְתַקֵּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁנִי"; וְלִכֵּן שְׁאֵלוֹ אֶת הַחֲכָם: אִיךָ נִתְגַלְגַּל
שְׁבָאֵת לְפָה, וְכָל אַחַד יֵשׁ לוֹ סְבָה מְסוּבָב כָּל הַסְּבּוֹת, שְׁמִסְבָּב שְׁאָדָם הִזָּה
יִהְיֶה דִיָּקָא בְּמְקוֹם זֶה, וְהַכֵּל כְּדֵי לְתַקֵּן מָה שְׁעָלְיוֹ לְתַקֵּן. וְסֵפֶר לָהֶם,
שְׁמַעַת שְׁהִיָּה הָרוּחַ סְעָרָה הַנַּ"ל, הִלֵּךְ בְּאֲשֶׁר הִלֵּךְ, (וּבִדְרֹךְ הַלּוּכוֹ עָבַר עַל כָּלֵם,
רַק עַל אֱלוֹ הַשְּׁלֶשָׁה, הֵינּוּ הַבְּעַל־תְּפִלָּה וְהַגְּבוּר וְהַמְּמַנָּה לֹא עָבַר), עַד שְׁמַצְאוּ אוֹתוֹ בְּנִי
הַמְּדִינָה אֱלוֹ, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ כַּנַּ"ל, וּלְעַת עֵתָה הוּא צָרִיךְ לְהִנְהִיג אוֹתָם

לְפִי דַרְכָּם, כְּפִי דַרְךְ חֻכְמָתָם, עַד אֲשֶׁר בְּרַבּוֹת הַזְּמַן
יָשִׁיב אוֹתָם אֶל הָאֱמֶת.

וְדַבְּרוּ עִם הַחֻכָּם עַל אוֹדוֹת בְּנֵי-הַמְּדִינָה הַנִּזְכָּר, שֶׁנִּתְעוּ
וְנִבְּזוּ כָּל-כֶּף בְּשָׁטוֹת וְעִבּוּדֵי-זָרָה שֶׁל מָמוֹן
כַּנִּזְכָּר, וְאָמְרוּ: אֵלֶּמְלֵא לֹא נִתְבַּדְּרָנוּ וְנִתְפַּזְּרָנוּ, כִּי-אִם
בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה לְהַחְזִיר אוֹתָהּ לְמוֹטָב, הִיָּה דִי לָנוּ
בְּזָה, כִּי נִטְפָּשׁוּ וְנִתְעוּ כָּל-כֶּף, כִּי בְּאֱמֶת כָּל הַפְּתוֹת
הַנִּזְכָּר, כָּלָם נִתְעוּ וְנִבְּזוּ, וְצָרִיכִים לְתַקְּנָם לְהַשִּׁיבָם
מִשָּׁטוֹתָם וּלְהַחְזִירָם אֶל הַתְּכֵלִית הָאֱמֶת, כִּי אֶפְלוּ הַפֶּת
שֶׁבַחְרוּ לָהֶם חֻכְמָה לְתַכְלִית, גַּם הֵם לֹא הִשִּׁיגוּ הַתְּכֵלִית

נחרי אפרסמון

לְפִי דַרְכָּם, כְּפִי דַרְךְ חֻכְמָתָם, עַד אֲשֶׁר בְּרַבּוֹת הַזְּמַן יָשִׁיב אוֹתָם אֶל הָאֱמֶת;
כִּי בְּאֱמֶת אֵלוּ הַחֻכְמִים, הֵיוּ חֻכְמִים בְּכָל מִיָּנִי חֻכְמוֹת שֶׁפְּעוּלָם, שֶׁהֵם חֻכְמוֹת
שֶׁל מַה בְּכָף, כִּי כָּל הַחֻכְמוֹת שֶׁאֵינָן קְשׁוּרוֹת לְאֱלֻקוֹת, אֵינָן חֻכְמוֹת כָּלֵל,
וְאֶפְלוּ הַחֻכְמוֹת שִׁיּוּצֵי מַהֲנָן תּוֹעֵלֶת לְעוֹלָם, כַּגּוֹן: שֶׁמְמַצִּיאִים הַחֻכְמִים כָּל
מִיָּנִי כְּלָיִם וְכוּ', עִם כָּל זֹאת אִם לֹא מִשְׁתַּמְשִׁים בְּזָה לְקַדְּשָׁהּ, לְהַשִּׁיג אֶת
הָאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַכֹּל חֻכְמוֹת שֶׁל הַכֹּל. וְזוֹ הִיָּתָה הַפְּתָה שֶׁל הַחֻכְמִים,
שֶׁהִמְצִיאוּ בְּחֻכְמָתָם כָּל מִיָּנִי דְבָרִים, אֲבָל הִיָּה בְּזָה אֱלֻקוֹת. וְהַחֻכָּם הָאֱמֶתִי
שֶׁל הַמְּלָךְ, הֵלֵךְ אִתָּם כְּפִי חֻכְמָתָם, וְלֹאט לֹאט מַחְדִּיר בָּהֶם גְּלוּי אֱלֻקוֹת,
עַד שֶׁיְבִינּוּ אֲשֶׁר עֲקַר הַחֻכְמָה אֵינָה אֶלָּא חֻכְמַת אֱלֻקוֹת, בְּסוּד (קִהְלֵת ז, יב):
"הַחֻכְמָה תַּחֲמִיָּה בְּעֲלִיָּה"; וְדַבְּרוּ עִם הַחֻכָּם אוֹדוֹת בְּנֵי הַמְּדִינָה הַנִּזְכָּר, שֶׁנִּתְעוּ
וְנִבְּזוּ כָּל-כֶּף בְּשָׁטוֹת וְעִבּוּדֵי זָרָה שֶׁל מָמוֹן כַּנִּזְכָּר, וְאָמְרוּ: אֵלֶּמְלֵא לֹא
נִתְבַּדְּרָנוּ וְנִתְפַּזְּרָנוּ, כִּי אִם בְּשִׁבִיל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, לְהַחְזִיר אוֹתָהּ לְמוֹטָב, הִיָּה
דִּי לָנוּ בְּזָה, כִּי נִטְפָּשׁוּ וְנִתְעוּ כָּל-כֶּף, כִּי בְּאֱמֶת כָּל הַפְּתוֹת הַנִּזְכָּר כָּלָם נִתְעוּ
וְנִבְּזוּ, וְצָרִיכִים לְתַקְּנָם, לְהַשִּׁיבָם מִשָּׁטוֹתָם, וּלְהַחְזִירָם אֶל הַתְּכֵלִית
הָאֱמֶתִית, כִּי אֶפְלוּ הַפֶּת שֶׁבַחְרוּ לָהֶם חֻכְמָה לְתַכְלִית, גַּם הֵם לֹא הִשִּׁיגוּ

האמתִי וצָרִיכִין תִּקוּן וּתְשׁוּבָה, כִּי בְּחָרוּ בְּחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסִית, אֲךָ מִכָּל הַטְּעוּתִים הַנִּלְוִים הוּא בְּנִקְל יוֹתֵר לְהִשְׁיבָם מִטְּעוּתָם וּלְהַחְזִירָם אֶל הָאֱמֶת, אֲבָל אֵלֹהֵי נִתְעוּ בְּעִבּוּד־הַזֶּה שֶׁל מִמּוֹן וְנִשְׁקָעוּ בָּהּ כָּל־כָּף כָּכֵל הַנִּלְוִים, עַד שֶׁאֵי אֶפְשָׁר לְהִשְׁיבָם מִזֶּה כִּנְ"ל. (וְגַם הַחֻמּוֹת הַשֵּׁבִיב לָהֶם שֶׁשָּׁמַע גַּם־כֵּן מִהַמֶּלֶךְ, שֶׁמִּכָּל הַתְּאֻוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא, אֲבָל

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

הַתְּכֵלִית הָאֱמֶתִי, וְצָרִיכִין תִּקוּן וּתְשׁוּבָה, כִּי בְּחָרוּ בְּחֻמּוֹת חִיצוֹנִיּוֹת וְאֶפִּיקוֹרְסִית, אֲךָ מִכָּל הַטְּעוּתִים הַנּוֹזְכִים לְעִיל הוּא בְּנִקְל יוֹתֵר לְהִשְׁיבָם מִטְּעוּתָם, וּלְהַחְזִירָם אֶל הָאֱמֶת, אֲבָל אֵלֹהֵי נִתְעוּ בְּעִבּוּד־זֶה שֶׁל מִמּוֹן, וְנִשְׁקָעוּ בָּהּ כָּל־כָּף כָּכֵל הַנִּלְוִים, עַד שֶׁאֵי־אֶפְשָׁר לְהִשְׁיבָם מִזֶּה כִּנְ"ל; הֵינּוּ שְׂבֻזָּה הָעוֹלָם יֵשׁ לְכָל אֶחָד אֶת הַתְּאֻוָּה רָעָה וְהַמְּדָה רָעָה שֶׁשִּׁיכַת אֵלָיו, וְאֲנִשִּׁי הַמֶּלֶךְ כָּל אֶחָד מֵהֶם עוֹסֵק לְתַקֵּן אֶת כָּל בְּתָהּ וְכַתָּה לְפִי בְּחִינָתוֹ, לְצֵאת מִהַתְּאֻוָּה וְהַמְּדָה רָעָה שֶׁנִּלְכְּדָה הַכַּתָּה הַזֹּאת, אֲבָל בְּעִנְיַן תְּאֻוֹת מִמּוֹן, כָּלֵם נִתְפָּסוּ, כַּמּוּבָא בְּדִבְרֵי רַבְּנֵי ז"ל (לְקוּטִי־מִוֶּהֲר"ן, חֶלֶק א', סִימָן כג), שֶׁבְּעִנְיַן תְּאֻוֹת מִמּוֹן כָּלֵם נִלְכְּדוּ, וְזוֹ עִבּוּד־זֶה מִמֶּשׁ, וְכָל אֶחָד הוּא בְּעַל חוֹב, וְאֶפְלוּ אִם אֵינּוּ חַי בְּמִזְמָן, הוּא חַי בְּתְאֻוֹתוֹ, וְכָל יְמֵיהֶם אֵינֶם יְכוּלִים לְמַלֵּא אֶת תְּאֻוֹתָם, וְלִשְׁלֵם חוֹב תְּאֻוֹתָם, כִּי מִי שֶׁנּוֹפֵל בְּתְאֻוֹת מִמּוֹן, קָשָׁה לוֹ מְאֹד לְצֵאת מִזֶּה, כִּי יֵשׁ לוֹ מְנָה רוּצָה מְאֻוֶּתִים, וְכֵן תְּמִיד רוּצָה כְּפּוֹל מִמֶּה שִׁישׁ לוֹ, כִּי עוֹד לֹא נִמְצָא אָדָם, שֶׁיִּתְפָּאֵר שִׁישׁ לוֹ כָּל טוֹב, כִּי אֶפְלוּ הַעֲשִׂירִים הַכִּי גְדוּלִים, אֲשֶׁר בְּאֱמֶת לֹא חָסַר לָהֶם כָּל טוֹב, עִם כָּל זֹאת הֵם תְּמִיד בּוֹכִים וּמְבַכִּים עַל גּוֹרְלָם הָרָע, וְאִיךָ שֶׁהִמְצָב שְׁלָהֶם בְּכִי רָע, וְקָשָׁה וְכִבְד לָהֶם מְאֹד מְאֹד. וְלָכֵן בְּתְאֻוֹת מִמּוֹן כָּלֵם נִלְכְּדוּ, וְקָשָׁה וְכִבְד לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִהַתְּאֻוָּה הַזֹּה, כִּי עָשׂוּ מִתְּאֻוֹת מִמּוֹן עִבּוּד־זֶה מִמֶּשׁ, לֹא־כֵן מִי שֶׁדְּבִיק בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הוּא אֵינּוּ דוֹאֵג דְּאֵגוֹת חֲנָם, כִּי יוֹדֵעַ שִׁישׁ שֶׁפַּע כְּפּוֹל, כִּי הַמְּדַבֵּק אֶת עֲצָמוֹ בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא נוֹתֵן לוֹ תְּמִיד שֶׁפַּע גְּדוּל. (וְגַם הַחֻמּוֹת הַשֵּׁבִיב לָהֶם, שֶׁשָּׁמַע גַּם־כֵּן מִהַמֶּלֶךְ, שֶׁמִּכָּל הַתְּאֻוֹת אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא,

מתאווה זו של ממוזן אי אפֿשר להוציא את מי שנפל לתוכה, כִּי־אם על־ידי הַדֶּרֶךְ שִׁישׁ לְהַחֲרֹב הַנַּ"ל). וְנִתְרַצָּה הַחֶכֶם גַּם־כֵּן לִילֵךְ עִמָּהֶם, וְהִלְכוּ אַרְבַּעַתָּן יַחַד. וְגַם אֱלוֹ הָאֱלֻקוֹת הַשּׁוֹטִים הַנַּ"ל הִלְכוּ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן כַּנַּ"ל.

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם־כֵּן אֶת הַשּׁוֹמְרִים עַל עֲנִין הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלִךְ שָׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ, שְׁמַעַת שְׁהִיָּה הַרוּח־סְעָרָה הַנַּ"ל, אִזּוּ בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי־מְדִינָה זוֹ, שֶׁהִתְכַלִּית הוּא הַדְּבֹר, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרָן

גַּהְרֵי אַפְרָסְמוֹן

אָבֵל מִתְאַוֶּה זֶה שֶׁל מְמוֹזֵן אִי־אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּפֵּל לְתוֹכָהּ, כִּי אִם עַל־יְדֵי הַדֶּרֶךְ שִׁישׁ לְהַחֲרֹב הַנַּ"ל), שְׁזָה כְּשֶׁנוֹפְלֵת עַל הָאָדָם אִיזוֹ צָרָה וּמַדַּת הַדִּין, שֶׁהִיא הַחֲרֹב הַנּוֹקְמֵת בּוֹ, כְּמוֹ שְׁכַתּוּב (וַיִּקְרָא כו): "חֲרֹב נוֹקְמֵת נָקַם בְּרִית"; כִּי מִי שֶׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, מַחוֹ נִתְקַלְקַל לְגַמְרֵי, וְעַל־כֵּן הוּא רַץ אַחַר הַפְּסָף וְהַזֶּהָב, וְאִזּוּ הַחֲרֹב הַזֶּה נוֹקְמֵת בּוֹ. וְלָכֵן אֲנַחְנוּ רוֹאִים בַּחוּשׁ, שְׁמִי שֶׁפּוֹגֵם בְּבְרִית דַּעַתוֹ מְבַהֵלֵת וּמְבַלְבֵּלֵת, וְהוּא בַּעַל חוֹב גְּדוֹל. וְזֶה שֶׁאָמְרוּ בַּזֶּהָר (פְּנֻחַס רַמֵּד): מָאן דְּזָרַק פְּרוּרִין דְּנִהְמָא עֲנִיּוֹת רְדִיף אֲבַתְרִיָּה, כָּל שְׂכָן מָאן דְּזָרִיק פְּרוּרִין דְּמַחָא; וְלָכֵן הַחֲרֹב הַזֶּה נוֹקְמֵת בְּמִי שֶׁפּוֹגֵם בְּבְרִית, שְׁעַל־יְדֵי־זֶה נִפֵּל לְתַאֲוֹת מְמוֹזֵן. וְנִתְרַצָּה הַחֶכֶם גַּם־כֵּן לִילֵךְ עִמָּהֶם, וְהִלְכוּ אַרְבַּעַתָּן יַחַד, וְגַם אֱלוֹ הָאֱלֻקוֹת הַשּׁוֹטִים הַנַּ"ל הִלְכוּ עִמָּהֶם גַּם־כֵּן כַּנַּ"ל; כִּי כָּל כְּנֻנַּת אֲנָשֵׁי הַמְּלִךְ הִיא לְאוּקְמָה שְׁכִינְתָּא מְעַפְרָא, לְתַקַּן עוֹלָם בְּמַלְכוּת שַׁדַּי, לְגַלוֹת וּלְפָרְסֵם לְכֻלָּם אֶת אַמְתַּת מְצִיאֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ.

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם־כֵּן אֶת הַשּׁוֹמְרִים עַל עֲנִין הַמְּדִינָה, וּמִי הַמְּלִךְ שָׁלָהֶם, כִּי בְּכָל מְדִינָה וּמְדִינָה צְרִיכִים לְשָׂאֵל מִי הַמְּלִךְ שֶׁל אוֹתָהּ הַמְּדִינָה, וְאִזּוּ יְכוּלִים לְהַכִּיר אֶת כָּל הַמְּדִינָה, כִּי כְּפִי הַמְּלִךְ בֵּן אֲנָשֵׁי הַמְּדִינָה. הַשִּׁיבוּ, שְׁמַעַת שְׁהִיָּה הַרוּח־סְעָרָה הַנַּ"ל, אִזּוּ בָּחֲרוּ לָהֶם בְּנֵי מְדִינָה זוֹ, שֶׁהִתְכַלִּית הוּא הַדְּבֹר, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם דְּבָרָן, בַּעַל לְשׁוֹן לְמִלְךְ, אַחַר־כֵּן מְצָאוּ

בַּעַל-לְשׁוֹן לְמַלְךְ. אַחֲר־כֵּן מָצְאוּ אִישׁ אֶחָד, שֶׁהָיָה בַּעַל-
 לְשׁוֹן וּמְלִיצָה וְדַבָּרָן מְפֹלָג מְאֹד מְאֹד, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ
 לְמַלְךְ, כִּי הַמֶּלֶךְ מָחַל לוֹ הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא בַּעַל-
 לְשׁוֹן כְּזֶה, וְהִבִּינוּ אֵלָיו הָאַרְבָּעָה הַנ"ל, שֶׁבְּוִדְאֵי זֶה הוּא
 הַמְּלִיץ שְׁלֵנוּ (דְּהִינוּ הַמְּלִיץ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנ"ל), וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן אִם
 אֶפְשָׁר לְהִתְרַאוֹת עִם הַמֶּלֶךְ הַזֶּה, וְאָמְרוּ שִׂידִיעוּ לוֹ
 וּיקְבְּלוּ רְשׁוֹת, וְהִלְכוּ וְשָׂאוּ וְנָתַן לָהֶם רְשׁוֹת, וְנִכְנְסוּ

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

אִישׁ אֶחָד, שֶׁהָיָה בַּעַל לְשׁוֹן וּמְלִיצָה, וְדַבָּרָן מְפֹלָג מְאֹד מְאֹד, וְקִבְּלוּ אוֹתוֹ
 לְמַלְךְ, כִּי הַמֶּלֶךְ מָחַל לוֹ הַמְּלוּכָה, מֵאַחַר שֶׁהוּא בַּעַל לְשׁוֹן כְּזֶה, וְהִבִּינוּ אֵלָיו
 הָאַרְבָּעָה הַנ"ל, שֶׁבְּוִדְאֵי זֶה הוּא הַמְּלִיץ שְׁלֵנוּ (דְּהִינוּ הַמְּלִיץ שֶׁל הַמֶּלֶךְ הַנ"ל); כִּי
 עֵקֶר שְׁלֵמוֹת הַדְּבוּר, הוּא לְהַמְלִיץ טוֹב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְאִם הַקְּדוּשׁ-כְּרוּךְ-
 הוּא חָנַן אֶת הָאָדָם עִם דְּבוּר, וְנִתְקַיֵּם אֲצִלוֹ (יִשְׁעִיָּה נ'): "הַנְּיִ"ה אֱלֹקִים נָתַן
 לִי לְשׁוֹן לְמוֹדִים"; אֲזַי כְּדֹאֵי לְנַצֵּל אֶת הַדְּבוּר — הֵן לְהַמְלִיץ לְפָנָיו יִתְבָּרַךְ
 טוֹב עַל כָּל בַּר יִשְׂרָאֵל, וְכֵן לְעוֹרֵר וּלְחַזֵּק וּלְאַמֵּץ אֶת נְשֵׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּלְדַבֵּר
 עַל לִבָּם דְּבוּרֵי הַתְּחִינּוֹת, וּלְקַרְבֵּם אֵלָיו יִתְבָּרַךְ. וּבִקְשׁוּ גַם-כֵּן אִם אֶפְשָׁר
 לְהִתְרַאוֹת עִם הַמֶּלֶךְ הַזֶּה, וְאָמְרוּ, שִׂידִיעוּ לוֹ וּיקְבְּלוּ רְשׁוֹת; כִּי זֶה כָּלֵל גְּדוֹל
 מְאֹד, שֶׁאָדָם שִׁישׁ לוֹ עֵסֶק עִם רַבִּים, שִׁישִׁים שׁוֹמֵר וּמְחִיצָה בֵּינוֹ לְבֵין הַרְבִּים,
 שְׁלֵא יוֹכְלוּ לְהִכְנִס אִימְתֵי שְׂרוּצִים, וְזֶה עוֹזֵר שִׁיקְבְּלוּ אֶת דְּבָרָיו, כִּי אִם הֵם
 מְרַגְּשִׁים נוֹחַ לְהִכְנִס אֵלָיו מְתֵי שְׂרוּצִים, לֹא יִקְבְּלוּ דְבָרָיו, כִּי זֶה טֹבֵעַ שֶׁל
 אֲנָשִׁים, אִם לֹא שְׂמִים לְפָנֵיהֶם מְנִיעָה אוּ מְחִיצָה, הֵם לֹא יִקְבְּלוּ אֶת דְּבָרָיו,
 לֹא-כֵן אִם שְׂמִים לְאָדָם מְנִיעָה, וְהוּא מְשַׁבֵּר אֶת הַמְּנִיעָה, סִימָן שֶׁהוּא
 מְשַׁרְשֵׁף וּיקְבֵל אֶת דְּבָרָיו. וְזֶה כָּלֵל גְּדוֹל לְכָל מִי שְׂרוּצָה לְעֵסֶק בְּעֵסֶק
 הַרְבִּים. [וְלִכְּן כָּל אֶחָד מֵאֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ, שֶׁהָיָה מֶלֶךְ וּמוֹשֵׁל עַל הַכֶּתֶף שְׁלוֹ, שֵׁם
 שׁוֹמֵר שְׁלֵא יוֹכְלוּ לְהִכְנִס אֵלָיו, וְאֶפְלוּ מְלָכִים אַחֲרֵים הִצְרִיכוּ לְבַקֵּשׁ רְשׁוֹת
 לְהִכְנִס (וְכֵן נְהָגוּ כָּל תַּלְמִידֵי הַבַּעַל-שֵׁם טוֹב הַקְּדוּשׁ זי"ע וְתַלְמִידֵי תַלְמִידֵיו.
 וַיֵּשׁ בְּזֶה סוּד נִפְלָא לְהַבָּאִים בְּסוּד ה')]. וְהִלְכוּ וְשָׂאוּ, וְנָתַן לָהֶם

אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה המליץ של המלך פנ"ל, והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות פנ"ל. והלך המליץ עמהם גם-כן, והלכו יותר לבקש, אולי ימצאו הנשאים, דהינו המלך וכו', פי ראו שהם מצליח דרכם, שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם, ותלו כל זה בזכות הבעל-תפלה הכשר שלהם, שהוא עוסק תמיד להתפלל על זה, ועל-ידי

נחרי אפרסמון

רשות, [פי כן צריך להיות, אם כבר מבקשים רשות, צריכים לתת רשות, פי בודאי אלו שבאים אליך, הם משרש נפשך, פי הכל משגח בהשגחה פרטית, ואם אלו האנשים באו אליך, סימן שהם שיכים אליך]. ונכנסו אלו הארבעה אצל המלך של מדינה זו, והוא היה המליץ של המלך פנ"ל, והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות פנ"ל, שמחה — שמצאו זה את זה, ובכיות — שעדין כל אנשי המלך לא ביחד. והלך המליץ עמהם גם-כן, והלכו יותר לבקש, אולי ימצאו הנשאים, דהינו המלך וכו', פי ראו שהם מצליח דרכם, שהם מוצאים בכל פעם את חבריהם, וזו התחזקות עצומה לאדם, שלא יאש עצמו בשום פנים ואפן, יהיה איך שיהיה, תמיד יחפש ויבקש אחרי המלך ואנשיו בעקשנות גדולה מאד, ואז יעזר לו הקדוש-ברוך-הוא, שבכל פעם ימצא ויתקרב יותר, וכן בכל פעם צריכים לחזור ולבקש, עד שימצא עוד אחד מאנשי המלך, מצד אחד ישמח שכבר מצא את מבקשו, אבל מצד שני יבכה ויתחנן, וירבה בתפלות אלו יתברך שיגיע לשלמותו, וכן בכל פעם. וזה יסוד גדול בעבודת השם יתברך, מצד אחד — לשמח על כל מה שמצא כבר עד עכשו, אבל מצד שני — ימשיך לבכות ולחפש ולבקש את שאר חלקי הקדשה שצריך למצא, וכן יעשה לעולם, עד היום האחרון שלו. וכך התנהגו אנשי המלך, שחפשו ובקשו, ובכל פעם חזרו ומצאו עוד אחד מאנשי המלך, ותלו כל זה בזכות הבעל-תפלה הכשר שלהם, שהוא עוסק תמיד להתפלל על זה, ועל-ידי

תַּפְלוֹתַי זָכוּ לְמִצָּא אֶת חֲבֵרֵיהֶם הַנִּלְ; וְהִלְכוּ יוֹתֵר,
אוֹלַי יִזְכּוּ לְמִצָּא גַם הַשָּׂאֵר.

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדְינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם־בֶּן עַל עֵינָיו

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

תַּפְלוֹתַי זָכוּ לְמִצָּא אֶת חֲבֵרֵיהֶם הַנִּלְ; כִּי הֶעֱקַר הוּא תַּפְלָה, וּכְמוֹ שֶׁגִּלָּה לָנוּ רַבְּנוּ ז"ל (שיחות-הַר"ן, סימן ג'), שֶׁהֶעֱקַר שֶׁהַכֹּל תְּלוּי בּוֹ, שֶׁלֹּא יִהְיֶה מִיֵּאֵשׁ עֲצָמוֹ מִלְּצַעַק אֶל הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ, וְלִהְתַּחַנֵּן וְלִהְתַּפְּלֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵךְ תָּמִיד, כִּי הֶעֱקַר הוּא תַּפְלָה, וְכָל זְמַן שֶׁאָדָם חֹזֵק בְּתַפְלָה וּבִבְקָשָׁה, אִזּוֹ יִצְלִיחַ דְּרָכּוֹ, כִּי רַק עַל־יְדֵי תַּפְלָה, יְכוּלִים לְהִגִּיעַ לְכָל הַמְּדַרְגּוֹת, וּכְמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סימן ק'), שֶׁכָּל הַצְּדִיקִים הַגְּדוֹלִים לֹא זָכוּ לְהִגִּיעַ לְמַדְרַגְתָּם, כִּי אִם עַל־יְדֵי תַּפְלָה וְהַתְּבוּדוֹת, שֶׁהֵיוּ חֹזְקִים מְאֹד מְאֹד לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֲרָיו יִתְבַּרֵךְ, וְלֹא הִתְיַאֲשׁוּ מִתַּפְלָה בְּשׁוּם פְּנִים וְאִפְּן, וְהֵיוּ חֹזְקִים בְּזֶה יָמִים וְשָׁנִים, וְאִף שֶׁבִּין כֶּף נִדְמָה לָהֶם, שֶׁאֵינָם פּוֹעֲלִים שׁוּם דְּבָר, עִם כָּל זֹאת לֹא הִתְיַאֲשׁוּ מִתַּפְלָה וּתְחִינָה וּבִבְקָשָׁה, וְהֵיוּ עֹקְשֵׁי גְדוֹלִים עַל זֶה, וְעַל־יְדֵי־זֶה דִּיקָא זָכוּ לְבִסּוּף לְמָה שֶׁזָּכוּ, כָּל אֶחָד כִּפִּי שֶׁרַשׁ נִשְׁמָתוֹ וַיִּגִּיעַתּוֹ וְטָרַחְתּוֹ בְּעִבּוּדַת הַשֵּׁם יִתְבַּרֵךְ. וְהִלְכוּ יוֹתֵר, הִינּוּ שֶׁלֹּא הִתְיַאֲשׁוּ, וְהִמְשִׁיכוּ לְלַכֵּת יַחַד, אוֹלַי יִזְכּוּ לְמִצָּא גַם הַשָּׂאֵר; כִּי כֶּף צָרִיף כָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל לְהִתְחַזֵּק, וְאִפְלוּ שְׂרוּאָה שֶׁהוֹלֵךְ לוֹ לְאֵט, עַד שֶׁזּוֹכָה לְמִצָּא חֶלֶק מִהַקְּדָשָׁה שְׁלוֹ, וְנִדְמָה לוֹ שֶׁעֲדִין רַחוּק מְאֹד מִלְּמִצָּא אֶת עֵקֶר קְדֻשָּׁתוֹ, עִם כָּל זֹאת הָאָדָם צָרִיף לְמַסֵּר אֶת נַפְשׁוֹ, וְלִהְמַשִּׁיף לְלַכֵּת וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אֶת מְלֶכֶי הַמַּלְכִּים הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וְלִצַּעַק וּלְזַעַק אִיֵּה מְקוּם כְּבוֹדָה, אִיֵּה הַמְּקוּם שֶׁאוּכַל לְמִצָּא אוֹתָהּ, וְאִיֵּה אֲזוּכָה לְמִצָּא אֶת הַטּוֹב שֶׁיֵּשׁ בֵּין אֲנָשֵׁי הַמְּלָה, כְּדִי לְקַבֵּצֵם יַחַד. וְהַלְמוּד הַזֶּה הוּא לְמוֹד עֲמַק עֲמַק מְאֹד, שֶׁכָּל בֵּר יִשְׂרָאֵל צָרִיף לְהִתְחַזֵּק בִּיתֵר שָׂאת וּבִיתֵר עוֹ בְּכָל יוֹם וְיוֹם, לְהִתְקַדֵּם וּלְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחֵר קְדֻשָּׁתוֹ שֶׁאֲבָדָה מִמֶּנּוּ.

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדְינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם־בֶּן עַל עֵינָיו הַמְּדִינָה, כִּי קָדָם שְׂרוּצִים לְתַקֵּן אֶת הַמְּדִינָה, צָרִיכִים לְשָׂאֵל עַל מְנַהֲגֵיהֶם וְהַנְּהֻגוֹתֵיהֶם, וּמִי

הַמְדִינָה וּמִי הַמְלֶךְ שְׁלָהֶם. הַשִּׁיבוּ לָהֶם, שֶׁהֵם מִן הַכֶּתֶב
שֶׁבָּחְרוּ לָהֶם אֶת הַשְּׂמִיחָה וּמִשְׁתָּה לְתַכְלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם
אֵיזָה שְׂכֹר אַחַד, שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, לְהִיּוֹת מֶלֶךְ

נְחֵרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַמְלֶךְ שְׁלָהֶם, כִּי כְשִׁיּוֹדְעִים מִי הַמְלֶךְ כָּבֵר יוֹדְעִים מִי הָעַם. הַשִּׁיבוּ לָהֶם,
שֶׁהֵם מִן הַכֶּתֶב שֶׁבָּחְרוּ לָהֶם אֶת הַשְּׂמִיחָה וּמִשְׁתָּה לְתַכְלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם אֵיזָה
שְׂכֹר אַחַד, שֶׁהוּא בְּשִׂמְחָה תָּמִיד, לְהִיּוֹת מֶלֶךְ עֲלֵיהֶם; כִּי אִף שֶׁשְּׂמִיחָה הִיא
הַמְדִרְגָה הַכִּי עֲלִיּוֹנָה, וְכִשְׂאֲדָם בְּשִׂמְחָה, אִזּוֹ הוּא דְבוּק בּוֹ יִתְבָּרֵךְ, כְּמוֹ
שֶׁתּוֹב (דְּבָרֵי הַיָּמִים א' טו): "עֲזֹ וְחֻדְנָה בְּמִקְמוֹ"; כִּי שֶׁם שׁוֹרָה רַק הַשְּׂמִיחָה,
וְלִכֵּן אִם אָדָם רוֹצֵה לְדַעַת אִם הוּא מְקַרֵּב כָּבֵר אֶל הַקִּדְשָׁה, יִבְדֹּק אֶת עֲצָמוֹ
אִם הוּא תָּמִיד בְּשִׂמְחָה, וּבִפְרָט בְּעַת קִיּוֹם הַמְצֻוֹת, כִּי כִּף אָמְרוּ חֲכָמֵינוּ
הַקְּדוּשִׁים (שְׁבַת ל:): "לְמַדְדָּה, שְׂאִין שְׂכִינָה שׁוֹרָה — לֹא מִתּוֹךְ עֲצָבוֹת, וְלֹא
מִתּוֹךְ עֲצָלוֹת, וְלֹא מִתּוֹךְ שְׁחוּק, וְלֹא מִתּוֹךְ קְלוֹת רֹאשׁ, וְלֹא מִתּוֹךְ שִׂיחָה,
וְלֹא מִתּוֹךְ דְּבָרִים בְּטָלִים, אֲלֵא מִתּוֹךְ דְּבַר שְׂמִיחָה שֶׁל מִצְוָה, שֶׁנֶּאֱמַר
(מְלָכִים ב' ג'): "וַעֲתָה קָחוּ לִי מִנְגֵן, וְהָיָה כִּנְגֵן הַמִּנְגֵן, וַתְּהִי עָלָיו יַד הַיְוָ"ה";
כִּי רַק זֶה נִקְרָאת שְׂמִיחָה שֶׁל קִדְשָׁה, כְּשֶׁשְּׂמִיחָה עִם הַמְצֻוֹת, אֲכַל אִם אָדָם
שׁוֹתֵה לְשִׂכְרָה וְשְׂמִיחָה, אִין זֶה שְׂמִיחָה, אֲלֵא הוֹלְלוֹת, וְכִמוֹ שֶׁאָמַר רַבֵּנוּ ז"ל
(לְקוּטֵי-מוֹתֵרֵן, חֶלֶק ב', סִימָן כו): כְּשֶׁאָדָם שׁוֹתֵה מִשְׂקָה הַמְשֻׁכָּר, הָרִי זֶה שׁוֹכַח
אֶת הַמְצֻוֹת שֶׁקָּבְלוּ מֵהַר סִינַי, עַל-יְדֵי מֹשֶׁה רַבֵּנוּ, וְכִבֵּר אָמַר הַחֲכָם מְכַל
הָאָדָם (מְשָׁלִי כג): "אֵל תֵּרָא יֵינן כִּי יִתְאַדָּם, כִּי יִתֵּן בְּכוֹס עֵינֹו יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים
אַחֲרֵיתוֹ כְּנִחְשׁ יִשְׁךְ וְכִצְפָּעֵנִי יִפְרֹשׁ"; וְדַרְשׁוּ עַל זֶה חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא
עד:): רַב אָמֵי וְרַב אָסִי, חַד אָמַר, כֹּל הַנוֹתֵן עֵינֹו בְּכוֹסוֹ עֲרִיּוֹת כֵּלְן דּוּמּוֹת
עָלָיו כְּמִשׁוֹר. וְחַד אָמַר, כֹּל הַנוֹתֵן עֵינֹו בְּכוֹסוֹ, כֹּל הָעוֹלָם כֵּלּוּ דוּמָה עָלָיו
כְּמִשׁוֹר; כִּי מִי שֶׁמְרַגֵּיל אֶת עֲצָמוֹ לְשִׂיחָה לְשִׂכְרָה, שָׁם, רַחֲמֵנָא לְצֻלָן, יֵשׁ
נְאוּף, וְהַכֵּל הַפְּקָר אֲצֻלוֹ, וְאָמְרוּ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (תַּנְחוּמָא שְׁמִינִי): "כִּי יִתֵּן
בְּכוֹס עֵינֹו" בְּכִיס כְּתִיב, הַשְּׂכֹר נוֹתֵן עֵינֹו בְּכוֹס לְשִׂיחָה, וְהַחֲנֻנִי נוֹתֵן עֵינֹו
בְּכִיס, כִּי יִתֵּן בְּכוֹס עֵינֹו, רוֹאֵה אֶת חֲבֵרוֹ שׁוֹתֵה, וְהוּא אוֹמֵר לוֹ: מִזַּג לִי וְאֲנִי
שׁוֹתֵה, וּמִתְלַכְלֵךְ בְּרַעֲי וּבְמִימֵי רַגְלִים, יִתְהַלֵּךְ בְּמִישְׁרִים, סוּפוֹ לְמַכֵּר כֹּל

עליהם. ואחר־כך מצאו איש אחד שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בודאי שכור מפלג מאד מאד, וקבלו אותו למלך. ובקשו גם־כן להתראות פנים עמו, והלכו וקבלו רשות, ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך, והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הים של יין, שנעשה מדברי התנחומין של המליץ פנ"ל, (ובנייהמדינה זו סברו

נחרי אפרסמון

חפצי ביתו, ואת כל כלי תשמישו, ואין לו לא בגד ולא תשמישי הבית ולא כלום, והבית ריק מן הכל, יתהלך במישרים, סוף שהוא מתיר את העברות, ועושה אותן הפקר כמישור, משיח עם אשה בשוק, ומנבל את פיו, ואומר דברים רעים בשכרות, ואינו מתבייש, לפי שנטלטלה דעתו, ואינו יודע מהו אומר ומהו עושה; ואוי לאותה פתה שעוסקים בשכרות ובסמים, וחושבים שזוהי התכלית, וממנים לעצמם מלך שכור, אוי לאותה בושא אוי לאותה חרפה. [ולצערנו ולבשתנו הרב, יש היום אנשים, שלקחו את עצמם אל השכרות והסמים, והם תמיד שמחים ורוקדים, עד שחושבים שזו התכלית, כי הרי שמחה הוא דבר גדול, ואינם יודעים שבין כך כל העולם נעשה להם כמישור, ומתירים עריות, רחמנא לישזבן, והם מלכלכים בצואה ובטנוף, ועוברים בשאט נפש על כל התורה כלה, רחמנא לצלן, כידוע ומפרסם דבר זה לחרפתנו הרבה]. ואחר־כך מצאו איש אחד, שהיה יושב בתוך ים של יין, והוטב בעיניהם ביותר, כי זה הוא בודאי שכור מפלג מאד מאד, מאחר שיושב בתוך ים של יין, ולפי דעתם המשבשת אין עוד שכור יותר גדול ממנו, ולכן הוא ראוי להיות להם למלך, וקבלו אותו למלך, ובקשו הגבור, והבצל־תפלה, והממנה על האוצרות, והמליץ, והחכם, גם־כן להתראות פנים עמו, והלכו וקבלו רשות ונכנסו (אלו החמשה חברים הנ"ל) אצל זה המלך, והוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה יושב בתוך הים של יין, שנעשה מדברי התנחומין של המליץ פנ"ל, כי היין הוא המנחם,

שהוא איש שפור גדול, מאחר שישב בים של יין, וקבלו אותו למלך),
והפירו זה את זה, והיה ביניהם גם-כן שמחה גדולה
ובכיות פנ"ל. והלך האוהב נאמן עמהם גם-כן.

והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו את השומרים:
מי המלך שלכם? השיבו, שמלך שלהם הוא
יפת-תאר, מחמת שהיא מביאה אל התכלית, פי
התכלית הוא ישוב העולם, פמבאר לעיל, ובתחלה
היתה אצלם איזה יפת-תאר למלכה. אחר-כך מצאו

גהרי אפרסמון

כמאמרם ו"ל (ערוכין סה.): לא נברא יין אלא לנחם אבלים; (ובני המדינה זו
סברו שהוא איש שפור גדול, מאחר שישב בים של יין, וקבלו אותו למלך); אבל באמת
הוא היה האוהב נאמן של המלך, שהיה עוסק לנחמו תמיד על שאבדה
המלכה והבת מלך והתינוק, והפירו זה את זה, הינו אנשי המלך, והיה
ביניהם גם-כן שמחה גדולה ובכיות פנ"ל; שמחה — שמצאו אחד את
השני, ובכיות — על שצריכים עדין למצא את שאר אנשי המלך. והלך
האוהב נאמן עמהם גם-כן, והלכו יותר ובאו למדינה אחת, ושאלו את
השומרים: מי המלך שלכם? השיבו, שמלך שלהם הוא יפת-תאר, מחמת
שהיא מביאה אל התכלית, פי התכלית הוא ישוב העולם, פמבאר לעיל, פי
זו המדינה שנפלו לתאות נאוף, עד שעשו מזה עקר, ולפי דעתם הרעה
והמשבשת, זוהי התכלית, כמו שרואים עד עכשו אצל אמות העולם, שרצים
אחר התאנה הזו, ועושים מלפת היפי וכו', והכל בשביל להרבות את
התאנה וההבל והרעות רוח הזה. ובתחלה היתה אצלם איזה יפת-תאר
למלכה, שדבר זה נמצא אצל כלל אמות העולם, פמוכא בדברי רבנו ו"ל
(לקיט"י-מוהב"ן, חלק א', סימן לו), שתאות נאוף היא תאנה הפללית, שכוללת את
כל אמות העולם, פי בתאנה זו כלם נלכדו. אחר-כך מצאו יפת-תאר מפלגת

יפת-תאר מפלגת ביפיה מאד מאד, וקבלו אותה למלך, והבינו (הינו אלו החברים הנ"ל הבינו) שהיא בודאי הבת-מלכה הנ"ל, ובקשו גם-כן להתראות עמה, והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אל המלכה, והפירו פי היא הבת-מלכה, וגדל השמחה שהיה שם בודאי אין לשער. ושאלו אותה: איך באת לכאן. וספרה להם, שמעת שבא הרוח-סערה וחסף את התינוק היקר (מן העריסה) פנ"ל, אז יצאה בשעת הבהלה אחר התינוק ולא מצאה אותו, ודחק אותה החלב ומזה נעשה ים של חלב, ואחר-כך מצאו אותה בני מדינה זו וקבלו אותה למלך עליהם, והיה שם

גברי אפרסמון

ביפיה מאד מאד, וקבלו אותה למלך, והבינו (הינו אלו החברים הנ"ל הבינו), שהיא בודאי הבת-מלכה הנ"ל; כי כפי הסימנים שדברו ממנה הבינו, שזוהי בודאי הבת-מלכה. [ובאמת כך הקדוש-ברוך-הוא מנהיג את העולם, כעין שאמרו חכמינו הקדושים (סנהדרין ט:): מנייה וביה אבא גיזיל ביה נרגא; כי נופלים כל-כך, עד שמהם ובהם קם מי שמחזירם למוטב, כמו כן, אשר את היפת-תאר שהיתה מפלגת ביפיה מאד מאד, היא דיקא מחזרת אותם בתשובה]. ובקשו גם-כן להתראות עמה, והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אל המלכה, והפירו פי היא הבת-מלכה, וגדל השמחה שהיה שם, בודאי אין לשער, כי הנה כבר מגיעים קרוב יותר ויותר, כי אם הבת מלכה כבר פה, מן הסתם גם המלך והמלכה יהיו נמצאים בקרוב. ושאלו אותה: איך באת לכאן? וספרה להם, שמעת שבא הרוח סערה וחסף את התינוק היקר (מן העריסה) פנ"ל, אז יצאה בשעת הבהלה אחר התינוק, ולא מצאה אותו, ודחק אותה החלב, שזה סוד ההשפעה שושפע בעת הדחק דיקא, כמוכא (קהלות יצקב, ערך חלב), ומזה נעשה ים של חלב, ונשפע מעולמות בריאה, יצירה, עשייה. ואחר-כך מצאו אותה בני מדינה זו, וקבלו אותה למלך עליהם, והיה

שמתה גדולה, גם בכו מאד על התינוק היקר הנ"ל, שנאבד מהם, ועל אביה ואמה, שאינה יודעת מהם. והנה נמצא שבא בעלה של המלכה הזאת (הינו הבת-מלכה, שנעשית פאן מלכה), כי הגבור הוא בעלה פנ"ל, ועתה יש להמדינה מלך, ובקשה הבת-מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל-תפלה, שילך במדינתה ויטהר אותה מהזהמא הגדולה שלה, כי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין היפת-תאר פנ"ל, בודאי היו מזהמים מאד מאד בתאנה זו, על-כן בקשה מהבעל-תפלה, שילך ויטהר אותם קצת לעת-עתה, שלא יתגשמו לעת-עתה בזהמא הזאת פל-כה, כי מלבד התגברות התאנה, היה אצלם כמו אמונה

 נהרי אפרסמון

שם שמתה גדולה, גם בכו מאד על התינוק היקר הנ"ל שנאבד מהם, ועל אביה ואמה שאינה יודעת מהם; כי אף שכבר נתקרבו יותר, ויש להם כבר את הבת מלכה, עם כל זאת עדין חסר התינוק ואבא ואמא, [שפנה נשלם פרצוף כל העולמות של העשר ספירות והחמשה פרצופים אריך אנפין, אבא ואמא, זעיר ונוקבא]. והנה נמצא שבא בעלה של המלכה הזאת (הינו הבת-מלכה שנעשית פאן מלכה) כי הגבור הוא בעלה פנ"ל, כי מדת הגבורה היא בעלה של נוקבא דזעיר כידוע, ועתה יש להמדינה מלך, כי הגבור היה בעלה של הבת-מלכה. ובקשה הבת-מלכה (שהיא מלכה במדינה זו) את הבעל-תפלה, שילך במדינתה, ויטהר אותה מהזהמא הגדולה שלה, הינו תאות נאוף, כי מאחר שאצלם היה עקר התכלית ענין היפת-תאר פנ"ל, בודאי היו מזהמים מאד מאד בתאנה זו, על-כן בקשה מהבעל-תפלה, שילך ויטהר אותם קצת לעת-עתה, שלא יתגשמו לעת-עתה בזהמא הזאת פל-כה, כי מלבד התגברות התאנה, היה אצלם כמו אמונה, שזהו התכלית (כי כל

שְׁוֵהוּ הַתְּכָלִית (פי כל הכתות הנ"ל, שִׁבְחָרוּ לָהֶם כָּל אֶחָד וְאֶחָד אֵיזָה מִדָּה רָעָה לְתַכְלִית כַּנִּל, הִיָּה אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ אַמוּנָה גְמוּרָה אוֹתָהּ הַמִּדָּה רָעָה), וְעַל־כֵּן בּוֹדָאֵי הָיוּ מְשַׁקְעִים מְאֹד בְּזָה, עַל־כֵּן בְּקִשָּׁה מִמֶּנּוּ שִׁילָךְ וַיִּטְהַר אוֹתָם קִצָּת לְעַת־עַתָּה.

אַחֲר־כֵּן הָלְכוּ כָּלֶם לְבַקֵּשׁ הַשָּׂאָר, דְּהֵינּוּ הַמְּלָךְ וְכו'.

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

הַכְּתוּת הַנִּל, שִׁבְחָרוּ לָהֶם כָּל אַחַת וְאַחַת אֵיזָה מִדָּה רָעָה לְתַכְלִית כַּנִּל, הִיָּה אֶצֶל כָּל אֶחָד וְאֶחָד כְּמוֹ אַמוּנָה גְמוּרָה אוֹתָהּ הַמִּדָּה רָעָה); וְעַל־כֵּן בּוֹדָאֵי הָיוּ מְשַׁקְעִים מְאֹד בְּזָה, עַל־כֵּן בְּקִשָּׁה מִמֶּנּוּ, שִׁילָךְ וַיִּטְהַר אוֹתָם קִצָּת לְעַת עַתָּה; כִּי בְּאַמַּת אֵי אֶפְשָׁר לְצַאֵת מִתְּאֹת נְאוּף, אֶלָּא עַל־יְדֵי תַפְלָה, כִּי כְשֶׁבַר יִשְׂרָאֵל מְרַבָּה בְּתַפְלָה, עַל־יְדֵי־זָה הוּא מְזַכֵּךְ וּמְטַהֵר אֶת עַצְמוֹ מִתְּאֹנָה זֹו, כִּי אֵין דְּבַר שֶׁיִּכּוֹל לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִתְּאֹת נְאוּף אֶלָּא תַפְלָה, שֶׁהָאָדָם צָרִיךְ לְהַרְגִיל אֶת עַצְמוֹ לְבַקֵּשׁ וּלְהַתְחַנֵּן עַל נַפְשׁוֹ בְּכָל יוֹם וּבְכָל שָׁעָה לְהַנְצִיל מִתְּאֹנָה זֹו, וְלִכֵּן רַק הַבַּעַל־תַּפְלָה הִיָּה יְכוֹל לְטַהֵר אוֹתָם מִתְּאֹנָה זֹו, וְלִכֵּן בְּקִשָּׁה הַבַּת־מְלָכָה אֶת הַבַּעַל־תַּפְלָה, שֶׁיְבוֹא וַיִּטְהַר אוֹתָם קִצָּת, כְּעֵין שְׂאֲמָרוֹ חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (יוֹמָא טו:): נִבְעֵי רַחֲמֵי אֵיצְרָא דְעַבְרָה, בְּעוֹ רַחֲמֵי וְאַמְסַר בְּיַדֵּיהוּ, אָמַר לְהוּ, חֲזוּ דְאֵי קְטָלִיתוּ לִיָּה לְהוּא כְּלֵיא כְּלֵיא עֲלָמָא, חֲבָשׁוּהוּ תְּלַתָּא יוֹמֵי, וּבְעוּ בִיעַתָּא בַת יוֹמָא בְּכָל אַרְצָא יִשְׂרָאֵל וְלֵא אֶשְׁתַּבַּח. אָמְרֵי הֵיכִי נְעַבִיד, נַקְטִלִיָּה, כְּלֵיא עֲלָמָא, נִבְעֵי רַחֲמֵי אֶפְלָגָא, פְּלָגָא בְּרַקִיעָא לָא יְהִבֵי, כַּחֲלִינָהוּ לְעִינֵיהּ, וְשִׁבְקוּהוּ, וְאַהֲגֵי דְלֵא מִיגְרֵי בֵיה לְאִינִישׁ בְּקַרִיבְתָּהּ; וְלִכֵּן בְּקִשָּׁה הַבַּת־מְלָכָה לְטַהֵר אוֹתָם לְעַת עַתָּה קִצָּת, כְּדֵי שְׁעֲדִין יְהִיָּה קִיוִם לְהַעוֹלָם.

אַחֲר־כֵּן הָלְכוּ כָּלֶם לְבַקֵּשׁ הַשָּׂאָר, דְּהֵינּוּ הַמְּלָךְ וְכו'; כִּי מֵאַחַר שֶׁרָאוּ שְׁעַל־יְדֵי שְׂמַחְפָּשִׁים אַחַר אַנְשֵׁי הַמְּלָךְ, וּבְכָל פַּעַם מוֹצְאִים אֶחָד, לְזֹאת נִסְפָּם אֶצְלָם לְהַמְשִׁיךְ וּלְחַפֵּשׂ, עַד שֶׁיִּמְצְאוּ אֶת הַמְּלָךְ. [נִזְהָ לְמוֹד עֲמַק עֲמַק, אֵיךְ שְׂאֲסוּר לוֹ לְאָדָם לְהַתְנַאֵשׁ מִחַפּוּשׁ אַחַר שֶׁרֵשׁ קִדְשָׁתוֹ, וְאַף שֶׁנִּדְמָה לוֹ בְּכָל פַּעַם כְּאִלוֹ לְשׂוֹא יִגִיעוּ וְטַרְחָתוֹ, עַם כָּל זֹאת צָרִיךְ לְהִיָּוֵת חֲזָק מְאֹד

וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם-בֶּן: מִי הַמֶּלֶךְ
 שְׁלֹכֶם? הַשִּׁיבוּ, שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלָחם הוּא בֶן שָׁנָה, כִּי הֵם מִן
 הַכֶּתֶת שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם, שְׁמִי שִׁישׁ לוֹ שִׁפְעַ מְזֻזְנוֹת, וְאִינוּ נְזֻזִין
 מִמְּזֻזִין שֶׁל שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת מֶלֶךְ, וְקָבְלוּ
 לְפִי שְׁעָה עֲשִׂיר אֶחָד לְמֶלֶךְ. אַחֲר־כֵּן מָצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה
 יוֹשֵׁב בַּיּוֹם שֶׁל חֶלֶב, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם מְאֹד, כִּי זֶה הָאָדָם
 הוּא נְזֻזִין כָּל יָמָיו מִחֶלֶב, וְאִינוּ נְזֻזִין מִמְּזֻזְנוֹת שֶׁל שְׂאֵר
 הָעוֹלָם, עַל-כֵּן קָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא בֶן שָׁנָה,
 מִחֲמַת שְׁנֻזִין מִחֶלֶב כִּמוֹ בֶּן שָׁנָה. וְהַבִּינּוּ, שֶׁזֶּה הוּא

נַחְרֵי אַפְרִסְמוֹן

מְאֹד, וְלֹא לְהַתְנַאֵשׁ וְלֹא לְרַפּוֹת אֶת רַצוֹנוֹ כְּרַגַע, וְאִז עַל-יְדֵי תַקְּף הַרְצוֹן
 וְהַכְּסוּפִים שִׁישׁ לוֹ לְחַפֵּשׁ וּלְבַקֵּשׁ אַחַר אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ, בְּכָל פַּעַם יִמָּצֵא אַחַר,
 עַד שֶׁלְּבַסּוֹף יִמָּצֵא גַם אֶת הַמֶּלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוּשׁ-בְּרוּךְ-הוּא. וּמִי
 שֶׁחִזַּק בְּרַצוֹנוֹת וּבְכְסוּפִים, וְאִינוּ עוֹזֵב מַעַט מִקְצַת דְּרָכָיו וַיִּגְיעוּתָיו
 וְטִרְחוּתָיו, שִׁיגַע וְטוֹרַח אַחַר שֶׁרֶשׁ קִדְשָׁתוֹ, לְבַסּוֹף יִזְכֶּה שִׁיתְגַּלֶּה אֵלָיו מֶלֶךְ
 הַכְּבוֹד בְּעֶצְמוֹ]. וְהִלְכוּ וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ גַם-בֶּן: מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹכֶם?
 הַשִּׁיבוּ, שֶׁהַמֶּלֶךְ שָׁלָחם הוּא בֶן שָׁנָה, כִּי הֵם מִן הַכֶּתֶת שֶׁבְּחָרוּ לָהֶם, שְׁמִי
 שִׁישׁ לוֹ שִׁפְעַ מְזֻזְנוֹת, וְאִינוּ נְזֻזִין מִמְּזֻזִין שֶׁל שְׂאֵר בְּנֵי-אָדָם, הוּא רָאוּי לְהִיּוֹת
 מֶלֶךְ, שֶׁזֶּה מֵה שֶׁנִּמְצְאוּ כַּיּוֹם כָּל מִינֵי כַתּוֹת מְשֻׁנוֹת עִם דְּעוֹת נַפְסוֹדוֹת,
 שְׂאִינָם אוֹכְלִים אֶלָּא כָּל מִינֵי עֲשָׂבִים, אֲנָשִׁים תְּמַהוּנִיִּים, שֶׁעָקַר מְאֻכְלֵיהֶם
 הוּא מֵה שֶׁקּוֹרְאִין טְבַעוֹנִים, שְׂאוֹכְלִים רַק כָּל מִינֵי צְמָחִים, וּמְאֻכְלָם הוּא
 כְּתִינּוֹק בֶּן שָׁנָה, וְחוֹשְׁבִים שֶׁזֶּה יָבִיא לָהֶם אַרְיִכוֹת יָמִים וּבְרִיאוֹת, וְחַיִּים
 בְּדַמְיוֹנוֹת. וְקָבְלוּ לְפִי שְׁעָה עֲשִׂיר אֶחָד לְמֶלֶךְ, כִּי עֲשִׂיר אוֹכֵל מְאֻכְלִים
 עֲדִינִים. אַחֲר־כֵּן מָצְאוּ אָדָם שֶׁהָיָה יוֹשֵׁב בַּיּוֹם שֶׁל חֶלֶב, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם
 מְאֹד, כִּי זֶה הָאָדָם הוּא נְזֻזִין כָּל יָמָיו מִחֶלֶב, וְאִינוּ נְזֻזִין מִמְּזֻזְנוֹת שֶׁל שְׂאֵר
 הָעוֹלָם, עַל-כֵּן קָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, וְעַל-כֵּן נִקְרָא בֶּן שָׁנָה, מִחֲמַת שְׁנֻזִין מִחֶלֶב
 כִּמוֹ בֶּן שָׁנָה. וְהַבִּינּוּ, שֶׁזֶּה הוּא הַתִּינּוֹק הַזֶּה; כִּי בְּאֵמַת מַעַת שֶׁנַּחֲטַף, לֹא

התינוק הנ"ל, ובקשו להתראות פנים עמו, והלכו ושאלו וקבלו רשות ונכנסו אצלו והפירו זה את זה, כי גם הוא (הינו התינוק שנעשה מלך) הפיר אותם, אף-על-פי שהיה תינוק קטן כשנעלם מאתם, אף-על-פי-כן, מאחר שהיה חכם גמור מעת הולדו, כי נולד עם חכמה גמורה כנ"ל, על-פן הפיר אותם, והם הפירו אותו בודאי, ובודאי היה שם שמחה נוראה מאד, וגם בכו עדין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה, ושאלו אותו: איך באת לכאן, וספר להם, שבעת שחטף אותו הרוח-סערה, נשאו למקום שנשאו, והיה שם באותו המקום, והיה מחיה עצמו במה

נחרי אפרסמון

היה מי שישגיח עליו, ולכן היה נזון רק מחלב. ובקשו להתראות פנים עמו, והלכו ושאלו, וקבלו רשות ונכנסו אצלו, והפירו זה את זה, כי גם הוא (הינו התינוק שנעשה מלך) הפיר אותם, אף-על-פי שהיה תינוק קטן כשנעלם מאתם, אף-על-פי-כן מאחר שהיה חכם גמור מעת הולדו, כי נולד עם חכמה גמורה כנ"ל, על-פן הפיר אותם, והם הפירו אותו בודאי, ובודאי היה שם שמחה נוראה מאד, כי סוף כל סוף מצאו פבר את התינוק שנחטף, אשר בשבילו נתפרדה כל החבילה, הינו שהבת-מלכה רדפה אחריו, וכן המלכה והמלך וכו', ולכן עכשו כשמצאו אותו, הייתה שמחה גדולה מאד ביניהם. וגם בכו עדין על שאינם יודעים מהמלך והמלכה, כי פו צריך להיות, אף שכבר מוצא חלק גדול מהקדשה, אחר חפוש של זמן ארוך, אבל עדין צריכים לבקש ולהתחנן הרבה מאד, ולבכות איה המלך והמלכה, שהוא קדשא בריך הוא ושכינתא, כי תמיד צריכים לזכר, אשר מעקר הקדשה עדין אנו רחוקים. ושאלו אותו הינו את התינוק: איך באת לכאן? וספר להם, שבעת שחטף אותו הרוח סערה, נשאו למקום שנשאו, והיה שם באותו המקום, והיה

שְׁאֵפֶשֶׁר, בְּמָה שְׁמָצָא שָׁם, עַד שָׁבָא אֶל יָם שֶׁל חֶלֶב, וְהֵבִין שְׂזֵה הַיָּם נֶעֱשֶׂה בְּיַדַּי מִחֶלֶב שֶׁל אִמּוֹ, כִּי בְּיַדַּי דָּחַק אוֹתָהּ הַחֶלֶב, וּמִזֶּה נֶעֱשֶׂה זֶה הַיָּם, וַיֵּשֶׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּם שֶׁל חֶלֶב, וְהָיָה נִזּוֹן מִן הַחֶלֶב, עַד שֶׁבָּאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה זֹו, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ.

אַחֲרֵי־כֵן הָלְכוּ יוֹתֵר, וּבָּאוּ לְמְדִינָה אַחַת, וְשָׂאוּ: מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלָכְכֶם? הַשִּׁיבּוֹ, שֶׁהֵם בָּחָרוּ לָהֶם

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

מִחִיָּה עֲצָמוּ בְּמָה שְׁאֵפֶשֶׁר, בְּמָה שְׁמָצָא שָׁם, עַד שָׁבָא אֶל יָם שֶׁל חֶלֶב, וְהֵבִין שְׂזֵה הַיָּם נֶעֱשֶׂה בְּיַדַּי מִחֶלֶב שֶׁל אִמּוֹ, כִּי בְּיַדַּי דָּחַק אוֹתָהּ הַחֶלֶב, וּמִזֶּה נֶעֱשֶׂה זֶה הַיָּם, וַיֵּשֶׁב שָׁם בְּאוֹתוֹ הַיָּם שֶׁל חֶלֶב, וְהָיָה נִזּוֹן מִן הַחֶלֶב, עַד שֶׁבָּאוּ בְּנֵי הַמְּדִינָה זֹו וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ; כִּי בְּיַדַּי דָּבַר זֶה יֵשׁ גַּם אֶצְלְ כָּל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁבְּתַחֲלָה יֵנֵק מֵהַצְּדִיק שֶׁנִּקְרָא אִם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי־מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן ד'), כִּי צְדִיק הַדּוֹר נִקְרָא אִם, עַל שֵׁם שֶׁהוּא מְנִיק לְיִשְׂרָאֵל בְּאוֹר תּוֹרָתוֹ, וְהַתּוֹרָה נִקְרָאת חֶלֶב, כַּמּוֹ שֶׁפְּתוּב (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, יא): "דְּבַשׁ וְחֶלֶב תַּחַת לְשׁוֹנֶךָ", וְזֶה אָנוּ רּוֹאִים בְּחוּשׁ, כְּשֶׁהַתֵּינּוֹק הוּא בְּעֲצָבוֹת וְעֲצָלוּת, כְּשֶׁרוֹאֶה אֶת אִמּוֹ, הוּא נִתְעוֹרֵר בְּזִרְיוֹת גְּדוּלָּה לְקַרְאָתָהּ, הֵינוּ לְשָׂרוֹ, וְלָכֵן כְּשֶׁנֶּעְלַם הַצְּדִיק מֵעֵינֵי הַתֵּינּוֹק (שֶׁהֵם כָּלֵל גִּשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, הַנִּקְרָאִין תֵּינּוֹקוֹת שֶׁל בֵּית רַבֵּן), צְרִיכִים לְזַכֵּר שֶׁעֲדִין הַשָּׂאִיר הַצְּדִיק שֶׁנִּקְרָא אִם, יָם שֶׁל חֶלֶב, שְׂזֵה כָּלֵל הַחַדוּשֵׁי תּוֹרָה שֶׁלוֹ, שֶׁצְּרִיכִים לְסַלֵּסל בָּהֶם, וּלְחַפֵּשׂ וּלְהוֹצִיא מִשָּׁם עֲצוֹת נוֹרָאוֹת וְנִפְלְאוֹת עַד מְאֹד, אִיךָ לְהַחֲיוֹת אֶת עֲצָמוֹ בְּעַת שֶׁעֲדִין אֵינוֹ מוֹצֵא אֶת הַצְּדִיק, עַל־כָּל־פָּנִים אֲזוֹ יַחֲיֶה אֶת עֲצָמוֹ עִם תּוֹרָתוֹ שֶׁנִּקְרָאת חֶלֶב, עַד שֶׁלְּבִסּוֹף יִמָּצָא אֶת הַצְּדִיק, כַּמּוּבָא (לְקוּשֵׁי־הַלְכוֹת, שְׁלוּחִין, הַלְכָה ה'): כְּשֶׁאָדָם מְחַפֵּשׂ וּמְבַקֵּשׂ אַחֵר רּוּח־הַקֹּדֶשׁ שֶׁל הַצְּדִיק הַנִּמְצָאת בְּתוֹךְ סִפְרָיו, לְבִסּוֹף יִמָּצָא אֶת הַצְּדִיק בְּעֲצָמוֹ, שֶׁהוּא הַמְּנִיק לוֹ חֻכְמָה וְדַעַת, שֶׁנִּקְרָאת חֶלֶב. אַחֲרֵי־כֵן הָלְכוּ יוֹתֵר אֲנָשֵׁי הַמֶּלֶךְ יַחַד, וּבָּאוּ לְמְדִינָה אַחַת, וְשָׂאוּ: מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלָכְכֶם? הַשִּׁיבּוֹ, שֶׁהֵם בָּחָרוּ לָהֶם, שֶׁרְצִיחָה

שְׂרָצִיחָהּ הוּא הַתְּכָלִית, וְקָבְלוּ עֲלֵיהֶם לְמַלְךְ רוֹצֵחַ אֶחָד.
אֲחֵר־כֶּךָ מִצָּאוּ אִשָּׁה אַחַת, שֶׁהִיְתָה יוֹשֶׁבֶת בְּתוֹךְ יָם שֶׁל
דָּם, וְקָבְלוּ אוֹתָהּ לְמַלְךְ, מִחֲמַת שָׂרְאוּ שֶׁהִיא בּוֹדֵאֵי

נְחָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

היא התכלית, וקבלו עליהם למלך רוצח אחד, רואים מזה, איך בני-אדם יכולים להטעות את עצמם עד כדי כך, שישמליכו עליהם רוצח ונדבר זה מאד מצוי בין אמות העולם, שהם בוחרים לעצמם מלך ראש ומנהיג רוצח גדול מאד, שאין בו שום רגש של רחמנות, ומלמד את אנשיו לרצח אנשים, נשים וטף חפים מפשע בדם קר]. אחר-כך מצאו אשה אחת, שהיתה יושבת בתוך ים של דם, וקבלו אותה למלך, מחמת שראו שהיא בודאי רוצח גדול מאד מאד, מאחר שיושבת בתוך ים של דם. [ובאמת היא לא היתה רוצחת כלל, אדרבה מהדמעות שלה שבכתה על שאבדה את בעלה המלך, וכן את הבת מלך והתינוק, מהבכיות האלו נעשה ים של דם, והם חשבו שהיא רוצחת. (ומרחוק תבין ותשכיל, שזה סובב על שכנית עזו יתברך, שהיא בוכה על צרתן של ישראל, כמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מהר"ן, חלק א', סימן רנט): כשאדם מתבודד ומפרש שיחתו וצערו לפני השם יתברך, ומתוודה ומתחרט על גדל הפגמים שעשה, אזי גם השכינה כנגדו מפרשת לפניו שיחתה וצערה, ומנחמת אותו, כי כל פגם ופגם שפגם בנשמתו, פגם אצלו גם-כן כביכול, והיא מנחמת אותו, שתבקש תחבולות לתקן כל הפגמים שעשה, ועם ישראל בוכים ומבכים שמים וארץ כל ימי גלותם, על גדל הרציחות והשפיכות דמים שרוצחים אותם בדם קר ושופכים דמם, רק מפני שהם יהודים מאמינים בו יתברך, ולבסוף אמות העולם אומרים שהם רוצחים, וכל הצרות באות רק מעם ישראל, כידוע ומפרסם דבר זה במשך כל הדורות, עם כל זאת בדיקות מאד זו בכית השכינה, הבכי שבוכה על צרתן של ישראל, והקדוש-ברוך-הוא בעצמו מנחם אותה, כמו שכתוב (ירמיה לא, יד): "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים, רחל מבכה על בניה מאנה להנחם על בניה כי איננו, כה אמר ה' הניח מנעי קולך מבכי ועיניך מדמעה, כי יש שכר לפעלתך וגו', ויש תקנה לאחריתך נאם ה' הניח, ושבו

רוצח גדול מאוד מאוד, מאחר שיושבת בתוך ים של דם, ובקשו גם-כן להתראות פנים עמה, והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אליה, והיא היתה המלכה הנ"ל, שהיתה בוכה תמיד, ומהדמעות שלה נעשה הים של דם כנ"ל, והפירו זה את זה, והיה שמחה גדולה מאוד בודאי, ועדין היו בוכים, על שאינם יודעים מן המלך עדין.

גחרי אפרסמון

בנים לגבולם", עד שלבסוף יתגלה שעם ישראל הם רחמנים בני רחמנים, והם אשר ישבו בים של דם, ששפכו אמות העולם הרוצחים, ימח שמם, דמם של ישראל, עד שנעשה מזה ים של דם, ואז ינקם הקדוש-ברוך-הוא את נקמתם, כמו שכתוב (ישעיה סג, ג): "ואדרכם באפי וארמסם בתחתי, ויו נצחם על בגדי, וכל מלבושי אגאלתי, כי יום נקם בלבי ושנת גאולי באה"; ודיקא מאלו אמות העולם שישארו, הם יקבלו עליהם את המלכה למלך, שהיא שכינת עזו יתברך, ודו"ק). ובקשו גם-כן להתראות פנים עמה, והלכו וקבלו רשות, ונכנסו אליה, והיא היתה המלכה הנ"ל, שהיתה בוכה תמיד על שאבדה את בעלה, ואת בתה והתינוק, שזה מה שהשכינה בוכה שנפרדה מבעלה כביכול, ועל צרות ישראל, שהם הבת מלכה והתינוק ומהדמעות שלה נעשה הים של דם כנ"ל, והפירו זה את זה, והיה שמחה גדולה מאוד בודאי, כי כבר זכו למצא גם את המלכה, ועדין היו בוכים, על שאינם יודעים מן המלך עדין, כי כל זמן שהשכינה נשמת ישראל, אינה מחברת בדבקות אחת עם קדשא בריך הוא, בלי להסיח דעתה ממנו יתברך כרגע, זו הגלות הכי גדולה. ועקר הגאולה, כשיתגלה מלך הכבוד לעיני כל, ולא יסיחו דעת ממנו יתברך כרגע, ויהיו דבקים בו יתברך בדבקות אמת. והלכו יותר לחפש ולבקש אחר המלך [וזה למוד עמק, איה שאסור להתנאש בשום פנים ואפן, אפלו שכבר מצאו את כל אנשי המלך וכן את המלכה ובתה ואת התינוק, אף-על-פי-כן כל זמן שלא מוצאים את המלך מלכי המלכים הקדוש-ברוך-הוא, שיתגלה בגלוי רב, עד שלא יסיחו דעת ממנו,

וְהָלְכוּ יוֹתֵר וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ: מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹכֶם? הַשִּׁיבוּ, שֶׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם לְמֶלֶךְ אִישׁ מִכְּבֹד אֶחָד, כִּי אֶצְלָם עֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד. אַחֲרֵי־כֵן מֵצְאוּ שֶׁהִיא יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה זָקֵן אֶחָד וְכֹתֵר עַל רֵאשׁוֹ, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי הוּא מִכְּבֹד גָּדוֹל, מֵאַחַר שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה מִכְּתֵר בְּכֹתֵר, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ. וְהִבִּינוּ כִּי בּוֹדָאֵי זֶה הוּא הַמֶּלֶךְ (הִינּוּ הַמֶּלֶךְ שְׁלָהֶם הַנִּלְ), וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן אִם אֲפֹשֶׁר

גַּהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

עֲדִין צְרִיכִים לִילֵף וּלְבַקֵּשׁ וּלְחַפֵּשׂ אַחֲרָיו]. וּבָאוּ לְמַדִּינָה אַחַת, וְשָׂאוּ: מִי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹכֶם? הַשִּׁיבוּ: שֶׁהֵם בָּחֲרוּ לָהֶם לְמֶלֶךְ אִישׁ מִכְּבֹד אֶחָד, כִּי אֶצְלָם עֵקֶר הַתְּכָלִית הוּא כְּבוֹד, אֲשֶׁר בְּאֵמֶת אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטֵי־מוֹהַר"ן, חֵלֶק א', סִמָּן קצד): מִי שְׂרוּצָה כְּבוֹד הוּא שׁוֹטֵה, כִּי הַכְּבוֹד שִׁיף רַק לְהַקְדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, וּמֵה שִׁיף שְׂאָדָם יִנְתַּק אֶת עֲצָמוֹ מִמֶּנּוּ יִתְבָּרֵךְ, וַיִּקַּח לְעֲצָמוֹ אֶת הַכְּבוֹד, בַּשָּׂדֶה שְׂמָלָא כָּל הָאָרֶץ כְּבוֹדוֹ, וְהַכְּבוֹד שִׁיף רַק אֵלָיו יִתְבָּרֵךְ, וְעַל־כֵּן מִי שֶׁרַק רוּצָה כְּבוֹד, הוּא שׁוֹטֵה גָּדוֹל, כִּי הַכְּתֵר וְהַכְּבוֹד שִׁיף רַק לְחֵי עוֹלָמִים. אַחֲרֵי־כֵן מֵצְאוּ שֶׁהִיא יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה זָקֵן אֶחָד וְכֹתֵר עַל רֵאשׁוֹ, וְהוּטַב בְּעֵינֵיהֶם, כִּי הוּא מִכְּבֹד גָּדוֹל, מֵאַחַר שֶׁהוּא יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה מִכְּתֵר בְּכֹתֵר, וְקָבְלוּ אוֹתוֹ לְמֶלֶךְ, וְהִבִּינוּ כִּי בּוֹדָאֵי זֶה הוּא הַמֶּלֶךְ, (הִינּוּ הַמֶּלֶךְ שְׁלָהֶם הַנִּלְ); כִּי עֲכָשׁוּ כְּבִיכּוֹל הַמֶּלֶךְ יוֹשֵׁב בַּשָּׂדֶה, וּמְחַכָּה שֶׁיִּבְאוּ אֵלָיו, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (קִהְלַת ה', ח): "מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעְבֵּד" וְאָמְרוּ בְּזֵהָר (ח"י שְׁדָה קכב): מֵאֵן מֶלֶךְ, דָּא קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא, לְשָׂדֶה נֶעְבֵּד, כִּד אִיהוּ אֲתַתְּקֵן כִּדְקָא יְאוּת, וּמֶלֶךְ דָּא מֶלֶךְ עַלְאָה, דְּאֲתַתְּכַר לְשָׂדֶה כִּד אִיהוּ נֶעְבֵּד, (שְׁזָה? יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּא). וְכֵן אָמְרוּ (וַיִּקְרָא רַבָּה, פָּרָשָׁה כב, סִמָּן ב'): "מֶלֶךְ לְשָׂדֶה נֶעְבֵּד" — זֶה הַקְּדוּשׁ־בְּרוּךְ־הוּא, דְּכְתִיב בֵּיהּ (תְּהִלִּים צג, א): "הַיְוָיָה מֶלֶךְ גְּאוּת לְבֶשׂ", "לְשָׂדֶה נֶעְבֵּד" — זֶה צִיּוֹן, דְּכְתִיב (מִיכָה ג, יב): "צִיּוֹן שְׂדֵה תַחְרַשׁ"; הִינּוּ צִיּוֹן זֶה הַשְּׁכִינָה שְׁנִקְרָאת גַּם שְׂדֵה תַפּוּחִין, וּכְשֶׁמִּתְחַבְּרִין יְחַד הַמֶּלֶךְ עִם הַשְּׂדֵה, עַל־יְדֵי־זֶה נַעֲשֶׂה יְחוּד קִדְשָׁא בְּרִיךְ הוּא וְשְׁכִינְתָּא, וּבִקְשׁוּ גַם־כֵּן אִם אֲפֹשֶׁר

לְהִתְרַאוֹת עִמּוֹ, וְהִלְכוּ וְקִבְּלוּ רִשׁוֹת (קִבְּלַת רִשׁוֹת הוּא מַה שְּׁקוֹרִין "מַעֲלָדִיוּוִין"), וְנִכְנְסוּ אֶצְלוֹ, וְהִפִּירוּ כִּי הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ בְּעֵצְמוֹ, וְגַדֵּל הַשְּׂמֵחָה שְׁהִיָּה שָׁם בּוֹדְאֵי אֵי אֶפְשָׁר לְשַׁעַר בַּמַּח. וְאֵלּוּ הָאֱלֻקוֹת הַשּׁוֹטִים הַנ"ל (הֵינּוּ הָעֲשִׁירִים גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת, שְׁהִיוּ בַּמְּדִינָתָם אֱלֻקוֹת) הִלְכוּ עִמָּהֶם וְלֹא יָדְעוּ כָּלֵל מַחִיּוֹתָם מֵהוּ הַשְּׂמֵחָה הַלְלוּ.

וְהִנֵּה עֵתָה חֲזָרוּ וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ יַחַד,

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

לְהִתְרַאוֹת עִמּוֹ, וְהִלְכוּ וְקִבְּלוּ רִשׁוֹת (קִבְּלַת רִשׁוֹת הוּא מַה שְּׁקוֹרִין "מַעֲלָדִיוּוִין"), וְנִכְנְסוּ אֶצְלוֹ, וְהִפִּירוּ כִּי הוּא הוּא הַמֶּלֶךְ בְּעֵצְמוֹ; וְגַדֵּל הַשְּׂמֵחָה שְׁהִיָּה שָׁם, בּוֹדְאֵי אֵי-אֶפְשָׁר לְשַׁעַר בַּמַּח, כִּי הַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת שְׁתִּהְיֶה בְּעֵת הַגְּאֻלָּה, שְׁנִזְכֶּה שְׁתִּתְגַּלֶּה אֵלֵינוּ מֶלֶךְ הַכְּבוֹד בְּעֵצְמוֹ, זֶה אֵין לְתֹאֵר וְאֵין לְשַׁעַר כָּלֵל, וְהַשְּׂמֵחָה הַזֹּאת תִּעֲלֶה עַל כָּל הַשְּׂמֵחָה, וְכִמוֹ שְׁכָתוּב (צְפַנְיָה ג, טז): "אֵל תִּירְאֵי צִיּוֹן אֵל יִרְפוּ יְדֵיהֶם, הַיְוִי"ה אֱלֻקֵּיךְ בְּקִרְבֶּךָ גְּבוּר יוֹשִׁיעַ יִשִּׁיעַ עֲלֶיךָ בְּשֵׂמֵחָה", וְאֵלּוּ הָאֱלֻקוֹת הַשּׁוֹטִים הַנ"ל (הֵינּוּ הָעֲשִׁירִים, גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׁירוֹת, שְׁהִיוּ בַּמְּדִינָתָם אֱלֻקוֹת), הִלְכוּ עִמָּהֶם, הֵינּוּ עִם אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ, וְלֹא יָדְעוּ כָּלֵל מַחִיּוֹתָם מֵהוּ הַשְּׂמֵחָה הַלְלוּ; כִּי אֵלּוּ שְׂמֵשְׁקָעִים בְּתֹאֵת מְמוֹן, עַד שְׁעוֹשִׁים מְזֵה עֲבוּדָה וְרָה, לָהֶם אֵין שׁוֹם מְשֻׁג מֵהַזֶּה רִוְחָנִיּוֹת אֱלֻקוֹת, וּמִי הֵם אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ, שְׁהֵם כָּלֵל צְדִיקֵי הַדּוֹר, כִּי מִי שְׁנוֹפֵל לְתֹאֵת מְמוֹן, לְבוֹ מְטַפֵּשׁ לְגַמְרֵי, עַד שְׁנַחֲשֵׁךְ מִמֶּנּוּ הָאוֹר אֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, כִּי תֹאֵת מְמוֹן מַעֲלָמַת וּמִסְתַּרְתּוֹת וּמִכְסִּית מֵהָאָדָם אֵת כָּל הָאוֹרוֹת הַצְּחָצְחוֹת, וְלָכֵן אֶפְלוּ שְׁהוֹלְכִים בְּיַחַד עִם אַנְשֵׁי הַמֶּלֶךְ וְגַם עִם הַמֶּלֶךְ, מֵרַב טַפְשׁוֹת תֹּאֵת מְמוֹן, נַעֲלָם וְנִסְתָּר מֵהֶם אוֹרוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְהִנֵּה עֵתָה חֲזָרוּ וְנִתְקַבְּצוּ כָּל הַקְּבוּץ הַקְּדוֹשׁ יַחַד, וְלָכֵן יֵשׁ לָהֶם כְּבוֹד כַּח, כִּי עַקֵּר הַשְּׁלֵמוֹת הוּא כְּשִׂמְתָאֲחָדִים יַחַד הָעֲשׂוֹר סְפִירוֹת, שְׂמֵשְׁם וְשִׁתְּלִשְׁל מַעֲלַת עֲשָׂרָה אַנְשִׁים שְׁנִצְרָכִים לְמַנְיָן, כְּמֵאֲמָרָם ו"ל (מַגִּלָּה כג): עַל הַפְּסוּק (וַיִּקְרָא כב, לב): "וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל", כָּל דְּבַר שְׁבַקְדָּשָׁה לֹא

וּשְׁלַחוּ אֶת הַבַּעַל־תְּפִלָּה אֶל הַמְּדִינֹת הַנֵּל (הַיְנוּ הַמְּדִינֹת
 שֶׁל הַכְּתוּת הַנֵּל, שֶׁבָּחְרוּ לָהֶם מְדוֹת רְעוּת הַנֵּל לְתַכְּלִית) לְתַקֵּן
 אוֹתָם וּלְטַהֵר אוֹתָם לְהַשִּׁיבָם מִשְׁטוּתָם, כֹּל מְדִינָה
 וּמְדִינָה מִשְׁטוּת וְטָעוּת שָׁלָה, כִּי כָּלָם תָּעוּ וְנִבְּוּוּ כַּנֵּל,
 וְעַתָּה הִנֵּה בּוֹדְאֵי כַח בְּיַד הַבַּעַל־תְּפִלָּה לִילָף אֲלֵיהֶם
 וּלְהַשִּׁיבָם, כִּי קָבַל כַח וּרְשׁוּת מִן הַמַּלְכִים שֶׁל כָּל
 הַמְּדִינֹת הַנֵּל, כִּי כָּאֵן הָיוּ כָּל הַמַּלְכִים שָׁלָהם כַּנֵּל, (כִּי
 הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל הַמַּלְךְ, שֶׁחֲזָרוּ עִתָּה וְנִתְקַבְּצוּ, כָּלָם הָיוּ מַלְכִים עַל

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

יְהֵא פְּחוּת מַעֲשָׂרָה; וְכֵן אָמְרוּ (בְּרִכּוֹת ו): וּמַנִּין לַעֲשָׂרָה שֶׁמִּתְּפַלְּלִין שֶׁשְׂכִינָה
 עִמָּהֶם? שְׁנַאֲמַר (תְּהֵלִים פב, א): "אֱלֹקִים נִצָּב בְּעֶדְת אֵל"; וְלָכֵן מֵאַחַר
 שֶׁנִּתְקַבְּצוּ כָּל הַעֲשָׂרָה, לָכֵן הִנֵּה לָהֶם כַּח גְּדוּל, וּשְׁלַחוּ אֶת הַבַּעַל־תְּפִלָּה אֶל
 הַמְּדִינֹת הַנֵּל (הַיְנוּ הַמְּדִינֹת שֶׁל הַכְּתוּת הַנֵּל, שֶׁבָּחְרוּ לָהֶם מְדוֹת רְעוּת הַנֵּל לְתַכְּלִית)
 לְתַקֵּן אוֹתָם וּלְטַהֵר אוֹתָם לְהַשִּׁיבָם מִשְׁטוּתָם, כֹּל מְדִינָה וּמְדִינָה מִשְׁטוּת
 וְטָעוּת שָׁלָה, כִּי כָּלָם תָּעוּ וְנִבְּוּוּ כַּנֵּל, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְהוֹצִיא אֶת הָאָדָם מִכָּל
 מִינֵי שְׁטִיּוֹת וְדַמְיוֹנוֹת שֶׁנִּדְּבָקוּ בוֹ, אֶלָּא עַל־יְדֵי תְּפִלָּה, כִּי אֵין עוֹד דְּבַר
 שֶׁמְטַהֵר אֶת הָאָדָם כָּל־כֶּף כְּמוֹ הַתְּפִלָּה. וְלָכֵן שְׁלַחוּ כָּל הַעֲשָׂרָה אֶת
 הַבַּעַל־תְּפִלָּה, שֶׁהוּא יוֹצִיא וְיַטְהֵר אֶת כָּל הַכְּתוּת שֶׁנִּפְּלוּ, כֹּל אֶחָד בְּשִׁטּוֹתוֹ
 וְדַמְיוֹנוֹ וְקַלְקוּלוֹ. וְעַתָּה הִנֵּה בּוֹדְאֵי כַח בְּיַד הַבַּעַל־תְּפִלָּה לִילָף אֲלֵיהֶם
 וּלְהַשִּׁיבָם, כִּי קָבַל כַח וּרְשׁוּת מִן הַמַּלְכִים שֶׁל כָּל הַמְּדִינֹת הַנֵּל, כִּי כָּאֵן
 הָיוּ כָּל הַמַּלְכִים שָׁלָהם כַּנֵּל, (כִּי הַקְּבוּץ הַקָּדוֹשׁ הַזֶּה שֶׁל הַמַּלְךְ שֶׁחֲזָרוּ עִתָּה וְנִתְקַבְּצוּ,
 כָּלָם הָיוּ מַלְכִים עַל כָּל הַמְּדִינֹת שֶׁל הַכְּתוּת הַנֵּל כַּנֵּל); וְזוֹ מַעֲלַת הַשְּׁלִיחַ־צְבוּר,
 שֶׁנִּשְׁלַח מִכָּל הַצְּבוּר, וְאֵז יְכוּל לְמַצֵּא אֶת הַנְּקֻדּוֹת טוֹבוֹת אֲצֵל כָּל אֶחָד
 וְאֶחָד, כַּמּוּבָא בְּדַבְּרֵי רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּטִי־מִוֵּהָר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רפכ), שֶׁהַצְּדִיק
 הָאֵמֶת הוּא בְּחִינַת הַבַּעַל־תְּפִלָּה, הַשְּׁלִיחַ־צְבוּר, שֶׁנִּשְׁלַח מִכָּל הַצְּבוּר, וְלָכֵן
 דִּיקָא הוּא יְכוּל לְמַצֵּא הַנְּקֻדָּה טוֹבָה אֲצֵל כָּל אֶחָד וְאֶחָד, וְלְהוֹצִיאוֹ מִהֲרַע

כָּל הַמְדִינֹת שֶׁל הַכְּתוּבֹת הַגְּבֹרָה (כַּנ"ל), וְהַלֵּךְ הַבְּעַל-תְּפִלָּה בְּכַחֵם
לְטַהֲרֵם וּלְהַחְזִירֵם בְּתִשׁוּבָה.

וְדַבֵּר הַגְּבוּר עִם הַמֶּלֶךְ אֹדוֹת בְּנֵי-הַמְדִינָה שֶׁנִּפְּלוּ אֶל
הָעֲבוּדָה-זָרָה שֶׁל מָמוֹן כַּנ"ל, וְאָמַר הַגְּבוּר
לְהַמֶּלֶךְ: אֵיךְ שִׁשְׁמַעְתִּי מִפִּיכֶם, שֶׁעַל-יְדֵי הַדָּרֶךְ שִׁישׁ לִי
אֶל הַחֶרֶב הַגְּבֹרָה, עַל-יְדֵי זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת מִי
שֶׁנִּשְׁקַע בְּעֲבוּדָה-זָרָה שֶׁל תְּאֹנֹת מָמוֹן. הַשִּׁיב לוֹ הַמֶּלֶךְ:

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

שֶׁנִּלְכַּד בּוֹ. וְהָלַךְ הַבְּעַל-תְּפִלָּה בְּכַחֵם שֶׁל כָּל הַמְּלָכִים הַמְּמַנִּים כָּל אֶחָד עַל
הַכְּתָה שְׁלוֹ, לְטַהֲרֵם וּלְהַחְזִירֵם בְּתִשׁוּבָה. כִּי רַק עַל-יְדֵי תְּפִלָּה יְכוּלִים לְחַזֵּר
בְּתִשׁוּבָה שְׁלֵמָה. וְדַבֵּר הַגְּבוּר עִם הַמֶּלֶךְ אֹדוֹת בְּנֵי הַמְדִינָה, שֶׁנִּפְּלוּ אֶל
הָעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל מָמוֹן כַּנ"ל, הֵינּוּ אֵף שֶׁהַבְּעַל-תְּפִלָּה יֵצֵא לְתַקֵּן עַל-יְדֵי
תְּפִלָּה אֶת כָּל הַכְּתוּבֹת שֶׁנִּפְּלוּ בְּטַעֲוִיּוֹת רַבּוֹת, שֶׁזֶּה תְּהִיָּה הָעֲבוּדָה שֶׁל מֶלֶךְ
הַמְּשִׁיחַ, שֶׁהוּא בְּעַצְמוֹ הַבְּעַל-תְּפִלָּה, (שֶׁזֶּה מְרַמֵּז עַל רַבֵּנוּ ז"ל בְּעַצְמוֹ), עִם
כָּל זֹאת דַּבֵּר בְּיֹתֵר הַגְּבוּר עִם הַמֶּלֶךְ בְּעֵינֵי תְּפִלָּה שֶׁנִּפְּלוּ לְתֹאנֹת מָמוֹן, כִּי
הַתְּאֹנָה הַזֹּאת שֶׁל כֶּסֶף וּמָמוֹן, זֶה יוֹתֵר מִכָּל הַתְּאֹנֹת, כִּי בְּרַגַע שֶׁאֵין אָדָם
מֵאֲמִין שֶׁפְּרִנְסָתוֹ וְחַיּוּתוֹ הוּא רַק מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ, הוּא כְּבָר נוֹפֵל בְּתוֹךְ תְּאֹנֹת
מָמוֹן, עַד שֶׁהוּא עוֹשֶׂה מְזֵה עֲבוּדָה זָרָה מִמֶּשׁ, רַחֲמָנָא לְצַלֵּן, כִּי אֵין עוֹד
דְּבָר שֶׁעוֹקֵר אֶת הָאָדָם לְגַמְרֵי מִמֶּנּוּ יִתְּבַרֵךְ וּמֵהַשְּׁגָחָתוֹ הַפְּרֻטִית, כְּמוֹ תְּאֹנֹת
מָמוֹן. וְלִכֵּן אָמַר רַבֵּנוּ ז"ל (לְקוּשֵׁי-מוֹתֵרֵין, חֶלֶק א', סִימָן יג): לְהַמְּשִׁיךְ הַשְּׁגָחָה
שְׁלֵמָה אֵי אֶפְשָׁר, אֲלֵא עַד שִׁישְׁבֵּר תְּאֹנֹת מָמוֹן, וְשִׁבְיַרְתָּה הוּא עַל-יְדֵי צְדָקָה,
כִּי בְּזֶה שֶׁאָדָם נוֹתֵן צְדָקָה, הוּא מֵאֲמִין בּוֹ יִתְּבַרֵךְ, שְׁלֵא יַחְסֹר לוֹ כְּלוּם, מֵהַ
שֶׁאֵין כֵּן אֲצֵל הַמְדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת, הִנֵּה אֲסוּר חֲמוּר לְתַת צְדָקָה, וְאָמַר
הַגְּבוּר לְהַמֶּלֶךְ: אֵיךְ שִׁשְׁמַעְתִּי מִפִּיכֶם, שֶׁעַל-יְדֵי הַדָּרֶךְ שִׁישׁ לִי אֶל הַחֶרֶב
הַגְּבֹרָה, עַל-יְדֵי-זֶה יְכוּלִים לְהוֹצִיא אֶת מִי שֶׁנִּשְׁקַע בְּעֲבוּדָה זָרָה שֶׁל תְּאֹנֹת
מָמוֹן, כִּי עַד שְׁלֵא עוֹבְרֵת עַל הָאָדָם מִדַּת הַגְּבוּרָה, רַחֲמָנָא לִישְׁזַבֵּן, שֶׁעוֹבֵר

בן הדבר, והודיע המלך להגבור: היות שבדרך שהוא
 עולה אל החרב הנ"ל, יש דרך מן הצד, ובאים באותו
 הדרך אל הר של אש, ועל ההר רבוי אריה, והאריה

נחרי אפרסמון

עליו מה שעובר, צרות ויסורים, מחלות ומכאובים, שזה חרב הגבורה, הוא
 לא יפסיק להתאוות לכסף ולממון, השיב לו המלך: בן הדבר, הינו כף הוא
 כמו שדברת, עד שאדם אינו סובל צרות ויסורים, מחלות וחקלאים רעים,
 עד אז לא יפסיק מלהתאוות אל ממון וכסף, [פאשר רואים בחוש, עד שאין
 אדם נחלה ושוכב על ערש דוי, וסובל יסורים מרים, רחמנא לישזבן, עד
 אז הוא לא יפסיק להתאוות אל ממון וכסף, ברגע שהוא כבר חולה אנוש,
 ועובר עליו מה שעובר, אז כבר לא ידבר מכסף וממון, הוא רוצה רק את
 הבריאות בחזרה, וכבר לא מענין אותו שום דבר, אבל כבר מאחר. ועל זה
 צועק החכם מכל האדם (קהלת ב, יח): "ושנאתי אני את כל עמלי שאני עמל
 תחת השמש, שאניחנו לאדם שיהיה אחרי, ומי יודע החכם יהיה או סכל,
 וישלט בכל עמלי שעמלתי ושחכמתי תחת השמש, גם זה הבל"; ודבר זה
 יכולים לראות במציאות, אדם שרץ כל ימי חייו אחר הכסף והממון, והיה
 שקוע בתוך תאות ממון, כיון שהוא מגיע על ערש דוי, וסובל מחלות
 וחקלאים רעים וכאבים קשים, ומתאנח ומתפתל מיסורים, אז הוא עושה
 לעצמו חשבון הנפש: למי עבדתי?! ולמי יגעתי ועמלתי?! ומה ולמה
 הצרכתי כל-כף להתאוות אחר הממון והכסף, ועכשו אני מניחו לאחרים?!
 אבל אז כבר מאחר מאד, כי כבר בלה ואבד את ימיו ואת שנותיו בהבל
 וריק — לרוץ אחר הכסף והממון, ועשה מזה עבודה ונה ממש, ועכשו
 הם לא יכולים לעזור לו]. והודיע המלך להגבור: היות שבדרך, שהוא עולה
 אל החרב הנ"ל, יש דרך מן הצד, הינו תמיד, אפלו שמתגברת מדת
 הגבורה, שזה הדרך של החרב, שעליה נאמר (ויקרא כו, כה): "חרב נקמת
 נקם ברית"; עם כל זאת יש דרך מן הצד, שאם אדם רוצה לחזור בתשובה,
 יכול להפגס דרך הצד, וכעין שאמרו חכמינו הקדושים (מנחות כט): "מפני
 מה נברא העולם הזה בה"י? מפני שדומה לאכסדרה (פרש רש"י: שפתוח

כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל, הוּא הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל הָעֲדָרִים וְלוֹקֵחַ
לוֹ צֵאן וּבְהֵמוֹת וְאוֹכְלֵם, וְהָרוּעִים יוֹדְעִים מִזֶּה וְשׁוֹמְרִים

גַּחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

מִתְחַתֵּיו), שְׁכַל הַרוּצָה לְצֵאת יֵצֵא (פֶּרֶשׁ רַש"י: שְׁכַל הַרוּצָה לְצֵאת מִמֶּנּוּ
לְתַרְבוֹת רָעָה יוֹצֵא); וּמֵאֵי טַעְמָא תְּלִיָּא כְּרַעֲיָה, דְּאֵי הִדְר בְּתַשׁוּבָה מְעִיִּילֵי
לִיה (וּפֶרֶשׁ רַש"י: מְעַלִּין לִיה, בְּפִתּוּחַ הָעֲלִיּוֹן בֵּין רִגְלֵי שְׁבַתוֹכוֹ לְגַגּוֹ).
וְלִיעִילוֹ בְּהַךְ, לֹא מִסְתַּיְעָא מִלְתָּא וְכוּ' (וּפֶרֶשׁ רַש"י: וְלִיעִילוֹ בְּהַךְ פִּתּוּחַ
הַפִּתּוּחַ דְּנִפְק בֵּיה, לֹא מִסְתַּיְעָא מִלְתָּא, דְּהִבָּא לְטָהָר בְּעֵי סִיּוּעָא מִפְּנֵי יֵצֵר
הָרַע, הַלְכָךְ עֲבָדֵי לֵה סִיּוּעָא פִּתּוּחַ יְתַרְה). נִמְצָא, כְּשֶׁרוּצִים לְחִזּוֹר בְּתַשׁוּבָה,
וְלְהִמְתִּיק אֶת מִדַּת הַגְּבוּרָה, שֶׁהִיא דְרָךְ הַחֶרֶב, אֲזִי יֵשׁ דְרָךְ מִן הַצַּד, וּבָאִים
בְּאוֹתוֹ הַדְרָךְ אֶל הַר שֶׁל אֵשׁ, שֶׁזֶּה סוּד אֹר שְׁבִיסוּד [עֵינִי קְהָלוֹת יַעֲקֹב, א"ש
רֵאשִׁי תְּבוֹת: א'וֹר שְׁבִיסוּד]; כִּי כָּל הַקְּלֻקּוּלִים שְׁבָאִים לְאָדָם, זֶה רַק מִחֲמַת
פְּגַם הִיסוּד, שֶׁמִּשָּׁם בָּאוֹת כָּל מַדּוֹת הַגְּבוּרָה עַל הָאָדָם, כִּי כְּשֶׁאָדָם נוֹפֵל
לְפָנֵם הַבְּרִית, אֲזִי מִפִּילִים אוֹתוֹ אַחֲר־כֵּךְ בְּתַאֲנוֹת מְמוֹן, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי
מוֹהֲרַנְ"ת ז"ל (לְקוּטֵי-הַלְכוֹת, קְדוּשִׁין, הַלְכָה ג', אוֹת ג'), וְעַל הַהֵר רְבוּץ אַרְיָה,
שֶׁהִיא מִדַּת הַגְּבוּרָה, כִּי אַרְיָ"ה עוֹלָה גְבוּרָ"ה, הֵינּוּ גַם כְּשֶׁאָדָם הוֹלֵךְ בְּדְרָךְ
מִן הַצַּד, וְרוּצָה לְחִזּוֹר בְּתַשׁוּבָה, עָלָיו לְדַעַת שֵׁישׁ שָׁם אַרְיָ"ה, שֶׁהִיא מִדַּת
הַגְּבוּרָה, שְׁמִתְכָּה לוֹ, וְרוּצָה לְהַפִּיל אוֹתוֹ בִּיאֹשׁ, כְּאֵלוֹ אֵין לוֹ כֶּבֶד תִּקְוָה
לְחִזּוֹר בְּתַשׁוּבָה, וּכְאֵלוֹ הוּא כֶּבֶד לֹא יָכוֹל לְתַקֵּן מֵה שֶׁהוּא קִלְקַל. וְהַאֲרִיָּה,
כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל, הוּא הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל הָעֲדָרִים, וְלוֹקֵחַ לוֹ צֵאן וּבְהֵמוֹת
וְאוֹכְלֵם, הֵינּוּ מִמִּדַּת הַגְּבוּרָה הַזֶּה, מִשְׁתַּלְשֵׁלֶת דִּין וִירָאָה, שְׁנוֹפֵלֶת עַל הָאָדָם,
וְרוּצָה לֶאֱכֹל אֶת הַטּוֹב שֵׁישׁ בּוֹ, כְּאֵלוֹ אֵף פַּעַם לֹא עָשָׂה טוֹב בְּחַיִּים. וְלִכֵּן
כָּל מִי שֶׁרוּצָה לְחִזּוֹר בְּתַשׁוּבָה, יֵשׁ עָלָיו נְסִיוֹנוֹת מְאֹד קָשִׁים וּמְרִים, וְהַעֲקָר
שְׁרוּצִים לְטָרֵף לוֹ אֶת כָּל הַטּוֹב שֶׁעָשָׂה בְּיַמֵּי חַיָּו, כְּאֵלוֹ עֲדִין לֹא עָשָׂה שׁוּם
טוֹב בְּחַיָּו, שֶׁזֶּה מֵה שֶׁהַאֲרִיָּה כְּשֶׁהוּא צָרִיךְ לֶאֱכֹל, הוּא הוֹלֵךְ וְנוֹפֵל עַל
הָעֲדָרִים, שֶׁהֵם כָּלֵל נְשָׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שְׁרוּצִים לְחִזּוֹר בְּתַשׁוּבָה, וְלוֹקֵחַ מֵהֶם
אֶת הַטּוֹב שְׁבָהֶם, כְּאֵלוֹ אֵף פַּעַם לֹא עָשׂוּ אֵיזָה טוֹב בְּחַיִּים. וְהָרוּעִים יוֹדְעִים
מִזֶּה, שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם בְּחִינַת רוּעִים, בְּסוּד רַעֲיָא מְהִימְנָא, שְׁנִקְרָא מִשָּׁה

מֵאֵד אֶת הַצֵּאֵן מִפְּנֵיו, אֲבָל הָאֲרִיָּה אֵינוֹ מִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל
זֶה, רַק כִּשְׁהוּא רוֹצֵה לֶאֱכֹל הוּא נוֹפֵל עַל הָעֵדְרִים,
וְהָרוּעִים הֵם מִכִּים וּמְרַעִישִׁים עָלָיו, אֲבָל הָאֲרִיָּה אֵינוֹ
שׁוֹמֵעַ זֹאת כָּלֵל, רַק הוּא לוֹקֵחַ לְעַצְמוֹ צֵאֵן וּבִהְמוֹת

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

רַבְּנוּ רַבֵּן שֶׁל יִשְׂרָאֵל, וְעַל שְׁמוֹ נִקְרָא כֹּל צְדִיק וְצְדִיק רַעִיָּא מְהִימְנָא,
וְשׁוֹמְרִים מֵאֵד אֶת הַצֵּאֵן מִפְּנֵיו, שְׁשׁוֹמְרִים אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, שֶׁהֵם
צֵאֵן קְדוּשִׁים, שְׁלֹא יִתְאַחֲזוּ בָּהֶם הָאֲרִיָּה, שֶׁהִיא מֵדַת הַגְּבוּרָה, שְׁלֹא תַחְלִישׁ
אֶת דַּעְתָּם, אֲשֶׁר זֶה עֲבוֹדַת הַצְּדִיקִים הָאֲמִתִּיִּים, שֶׁהֵם מְחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים
וּמְשַׁמְּחִים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל בְּעַת צָרָתָן, וְשׁוֹמְרִים אוֹתָן, שְׁלֹא תִתְאַחֲזוּ בָּהֶם
אִיזוֹ חִלְשׁוֹת הַדַּעַת אוֹ מֵדַת הַגְּבוּרָה, כִּאֲלוֹ אֵין לָהֶם כֶּבֶד תִּקְוָה. אֲבָל
הָאֲרִיָּה אֵינוֹ מִשְׁגִּיחַ כָּלֵל עַל זֶה, כִּי הַסֵּמ"ךְ-מ"ם שֶׁהוּא שְׂרֵשׁ פּוּרָה רֹאשׁ
וְלַעֲנָה, וְלוֹחֵם עִם הַצְּדִיקִים הַמְּקַרְבִּים אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ, אֵינוֹ
מִתְפַּעֵל מֵהֶם, אֶלָּא מִסִּית וּמְדִיחַ אֲנָשִׁים רִיקִים וּפּוֹחֲזִים, שִׁיחֲלִקוּ עַל
הַצְּדִיקִים הָרוּעִים הָאֲמִתִּיִּים, שִׁישׁ בְּכַחַם לְהַחְזִיר אֶת כָּלֵל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל
אֵלָיו יִתְבַּרֵּךְ. וְלִכֵּן אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מֵאֵף אֶחָד, רַק כִּשְׁהוּא רוֹצֵה לֶאֱכֹל, הוּא
נוֹפֵל עַל הָעֵדְרִים, שֶׁמִּתְפַּשֵּׁט עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל. וְהָרוּעִים שֶׁהֵם הַצְּדִיקִים,
בְּחִינַת רַעִיָּא מְהִימְנָא, הֵם מִכִּים וּמְרַעִישִׁים עָלָיו, כִּי זֶה מִלְחָמַת גְּדוּלֵי מִכְתָּרֵי
הַצְּדִיקִים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים רַעִיָּא מְהִימְנָא, שֶׁהֵם מִכִּים וּמְרַעִישִׁים עָלָיו, הֵינּוּ
עַל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, וְצוּעֵק וּמְרַעִישׁ לְכָלֵם, שֶׁתְּדַעוּ שֶׁהֵנָּה עוֹמֵד נִגְדְּכֶם טָמֵא
מְטָמֵא, רִשָּׁע מְרִשָּׁע, הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שְׁרוּצָה לְשִׁבֵר אֶתְכֶם, וְלִהְחַלִּישׁ אֶת
דַּעְתְּכֶם, וְלִהְבִּיא אֶתְכֶם אֶל יְאוּשׁ גָּמוּר. אֲבָל הָאֲרִיָּה, שֶׁהִיא מֵדַת הַגְּבוּרָה,
שֶׁמִּשְׁם מְקַבֵּל הַסֵּמ"ךְ-מ"ם כָּחוֹ, אֵינוֹ שׁוֹמֵעַ זֹאת כָּלֵל, רַק הוּא לוֹקֵחַ לְעַצְמוֹ
צֵאֵן וּבִהְמוֹת וְהוֹמָה וְאוֹכְלָם; כִּי זֶה דְרָכּוֹ הַרְעָה שֶׁל הַרִשָּׁע הַטָּמֵא מְטָמֵא
הַסֵּמ"ךְ-מ"ם, שֶׁמִּתְגַּבֵּר וּמִתְפַּשֵּׁט עַל נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, אֵינוֹ מִתְפַּעֵל מִהָרוּעִים,
שֶׁהֵם הַצְּדִיקֵי אֲמֵת, שֶׁהֵם בְּחִינַת רַעִיָּא מְהִימְנָא, רוּעִים נְאֻמְנִים, הַמְצִילִים
אֶת נִשְׁמוֹת יִשְׂרָאֵל, וּמְחַזְּקִים וּמְעוֹדְדִים וּמְשַׁמְּחִים אוֹתָם בְּעַת צָרָתָם. וְאוֹתוֹ

וְהוֹמָה וְאוֹכְלָם, וְאוֹתוֹ הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנֵּ"ל אֵינוֹ נִרְאָה
כָּלֵל.

וְעוֹד מִן הַצַּד יֵשׁ עוֹד דֶּרֶךְ אַחֵר, וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ
אֶל מְקוֹם הַנִּקְרָא קַעֵף הֵינּוּ בֵּית-הַבְּשׂוּל וְשֵׁם
בְּאוֹתוֹ הַקַּעֵף יֵשׁ כָּל מִינֵי מֵאֲכָלִים, וּבְאוֹתוֹ הַקַּעֵף אֵין
שׁוּם אֵשׁ כָּלֵל, רַק הַמֵּאֲכָלִים מִתְּבַשְּׁלִים עַל-יְדֵי הָהָר שֶׁל

גַּחְרֵי אַפְרִסְמוֹן

הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנֵּ"ל, שָׁזָה סוּד אֹר שְׁבִיסוּד, אֵינוֹ נִרְאָה כָּלֵל, כִּי אֵין רוֹאִים
אֶת הַצַּדִּיק הַדְּבוּק בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, שֶׁמִּדְתּוֹ חֹסֵד שְׁבִיסוּד, שֶׁמִּמְשִׁיף אֹר שְׁבִיסוּד
כְּדִי לְהַנְצִל מִתַּאֲוֹת נְאוּף, וְעַל-יְדֵי-זֶה יִנְצַל מִתַּאֲוֹת מְמוֹן, זֶה אֵינוֹ נִרְאָה כָּלֵל,
כִּי אֲדַרְבֵּה, עַל צַדִּיק כְּזֶה הַדְּבוּק לְגַמְרֵי בְּאֵין סוּף בְּרוּךְ הוּא, וְהוּא בְּטַל
וּמְבַטֵּל בּוֹ יִתְבַּרֵךְ, וְהוּא נִכְלָל בְּעֵצָם עֲצָמִיּוֹת אֱלֻקוֹתוֹ יִתְבַּרֵךְ, הוּא אֵינוֹ נִכְר
בְּעוֹלָם כָּלֵל, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן רמג), שֵׁישׁ
צַדִּיק גְּדוֹל מְאֹד, שְׂאֵין הָעוֹלָם יָכוֹל לְסַבֵּל קִדְשָׁתוֹ, וְעַל-כֵּן הוּא נִתְעַלֵּם מְאֹד,
וְאֵין רוֹאִים מִמֶּנּוּ שׁוּם קִדְשָׁה וּפְרִישׁוֹת יִתְרָה, עַד שֶׁתְּכַלִּית הַהֶפֶךְ חוֹשְׁבִים
עָלָיו, כִּי הוּא אֵינוֹ נִרְאָה כָּלֵל.

וְעוֹד מִן הַצַּד יֵשׁ עוֹד דֶּרֶךְ אַחֵר, וּבָאִים בְּאוֹתוֹ הַדֶּרֶךְ אֶל מְקוֹם, הַנִּקְרָא
קַעֵף הֵינּוּ בֵּית הַבְּשׂוּל, וְשֵׁם, בְּאוֹתוֹ הַקַּעֵף, יֵשׁ כָּל מִינֵי מֵאֲכָלִים, כִּי
הַצַּדִּיק מְחַדֵּשׁ חֲדוּשִׁין, וּמְקַשֵּׁר דְּבָרֵי תוֹרָה מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, כַּמּוּבָא בְּדַבְרֵי
רַבְנּוּ ו"ל (לְקוּטֵי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק ב', סִימָן פט) עַל-פִּי מֵאֲמָרָם ו"ל (ירוּשְׁלָמִי רֵאשׁ
הַשָּׁנָה, פָּרָק ג', הֶלְכָה ו'): דְּבָרֵי תוֹרָה עֲנִיִּים בְּמְקוֹם זֶה וְעֲשִׂירִים בְּמְקוֹם אַחֵר;
וְצָרִיף לְחַבֵּר דְּבָרֵי תוֹרָה מִמְּקוֹם לְמְקוֹם, כִּי מְחַבְּרִים דְּבָרֵי תוֹרָה מִמְּקוֹמוֹת
מְפֹזְרִים שֶׁהֵם רְחוּקִים זֶה מִזֶּה, וּמְחַבְּרִים אוֹתָם יַחַד, וְעַל-יְדֵי-זֶה נֶעֱשֶׂה
הַחֲדוּשׁ שֶׁמְחַדְּשִׁים, שָׁזָה כְּעֵין תְּבִשְׁלִיל, שֶׁמְבַשְּׁלִים כָּל מִינֵי מֵאֲכָלִים,
שְׁלוּקָחִים כְּמָה וְכְמָה מִינֵי דְּבָרִים, וּמְעַרְבִים בָּהֶם כְּמָה וְכְמָה תְּבַלְיָנִים, וּמִזֶּה
יוֹצֵא הַמֵּאֲכָל שֶׁמְבַשְּׁלִים בְּבֵית הַבְּשׂוּל הַנִּקְרָא קַעֵף [מְטַבֵּחַ], וּבְאוֹתוֹ הַקַּעֵף
אֵין שׁוּם אֵשׁ כָּלֵל, כִּי זֶה עֶקֶר הַחֲכָמָה שֶׁל הַצַּדִּיק, שֶׁמִּדְתּוֹ חֹסֵד שְׁבִיסוּד,

אֵשׁ הַנִּלְוָה, וְהָהָר שֶׁל אֵשׁ הוּא רְחוֹק מִשָּׁם הַרְבֵּה, רַק שֶׁהוֹלְכִים שְׁבִילִים וְצִנּוּרוֹת מִן הָהָר שֶׁל אֵשׁ אֶל הַקְּעָף הַנִּלְוָה, וְעַל־יְדֵי זֶה מִתְבַּשְׁלִים שָׁם כָּל הַמֵּאֲכָלִים הַנִּלְוָה. וְגַם הַקְּעָף הַזֶּה אֵינָה נִרְאָה כָּלֵל, רַק שִׁישׁ סִימֵן, שְׁעוּמָדִים שָׁם צְפָרִים עַל אוֹתָהּ הַקְּעָף, וְעַל־יְדֵי זֶה יוֹדְעִים שֶׁשָּׁם

נַהְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

שֶׁמִּמֶּשֶׁיף א'וֹר שְׁבִיסוֹד, שָׁהָ סוֹד א"ש, לֹא רוֹאִים בְּכָלֵל אֶת הָאֵשׁ, כִּי גִדְלַת הַצַּדִּיק הַזֶּה שֶׁמִּתְחַבֵּא, עַד שֶׁלֹּא רוֹאִים כָּלֵל מִי הוּא הַמְבַשֵּׁל אֶת הַמֵּאֲכָלִים הָאֵלוּ, וְאִיךָ הֵם מִתְבַּשְׁלִים, רַק הַמֵּאֲכָלִים מִתְבַּשְׁלִים עַל־יְדֵי הָהָר שֶׁל אֵשׁ הַנִּלְוָה. וְהָהָר שֶׁל אֵשׁ הוּא רְחוֹק מִשָּׁם הַרְבֵּה, כִּי הוּא מִתְחַבֵּא מְאֹד מְאֹד, כִּי אֵינוֹ רוֹצֵה שִׁידְעוּ מִמֶּנּוּ, וְלֹא יְבִינּוּ וְלֹא יִשְׁפִּילוּ מֵהֵיכָן בָּאִים הַמֵּאֲכָלִים הָאֵלוּ, שֶׁהֵם הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה שֶׁחֲדָשׁ, וְנִדְמָה כְּמוֹ מִי שֶׁמְבַשֵּׁל מֵאֲכָלִים שֶׁמְעַרְב בְּמָה דְבָרִים, וּמְכַנִּים בָּהֶם תְּבַלְיָנִים, עַד שֶׁנַּעֲשֶׂה מֵהֶם הַמֵּאֲכָל, וּבְמִקּוֹם שֶׁמְבַשְׁלִים אֶת זֶה, שָׁם אֵין רוֹאִים שׁוֹם דְּבָר, כִּי אֵין שָׁם א"ש א'וֹר שְׁבִיסוֹד, רַק שֶׁהוֹלְכִים שְׁבִילִים וְצִנּוּרוֹת מִן הָהָר שֶׁל אֵשׁ אֶל הַקְּעָף הַנִּלְוָה, וְעַל־יְדֵי־זֶה מִתְבַּשְׁלִים שָׁם כָּל הַמֵּאֲכָלִים הַנִּלְוָה; כִּי הַכֹּל הוֹלֵךְ בְּהַעֲלֵם וּבְהַסְתֵּר, מִתַּחַת הָהָר יוֹצְאִים שְׁבִילִים וְצִנּוּרוֹת. וְגַם הַקְּעָף הַזֶּה אֵינָה נִרְאָה כָּלֵל, הֵינּוּ גַם בְּמִקּוֹם שֶׁמְבַשְׁלִים אֶת הַמֵּאֲכָלִים, הֵינּוּ שֶׁמְחַדְּשִׁים אֶת הַחֲדוּשֵׁי תוֹרָה אֵלוּ, אֵינוֹ נִרְאָה כָּלֵל, רַק שִׁישׁ סִימֵן, שְׁעוּמָדִים שָׁם צְפָרִים עַל אוֹתָהּ הַקְּעָף, וְעַל־יְדֵי־זֶה יוֹדְעִים, שֶׁשָּׁם הוּא הַקְּעָף, כִּי יֵשׁ צְפָרִים טְמָאִים, כְּגוֹן הַנֶּשֶׁר, וְהַפֶּרֶס, וְהַעֲזוּנְיָה, וְהַדָּאָה, וְאֶת הָאֵיָה לְמִינָהּ, וְאֶת כָּל עוֹרֵב לְמִינוֹ, וְאֶת בַּת הַיַּעֲנָה, וְאֶת הַתַּחֲמָס, וְאֶת הַשְּׁחַף, וְאֶת הַנֶּץ לְמִינָהּ, וְאֶת הַכּוֹס, וְאֶת הַשֶּׁלֶף, וְאֶת הַיִּנְשׁוּף, וְאֶת הַתְּנַשְׁמַת, וְאֶת הַקָּאָת וְגו', שְׁכָל אֵלוּ הֵם עוֹפוֹת טְמָאִים, כְּמוֹ שְׁכָתוּב (ויקרא יא, יג): "וְאֶת אֵלֶּה תִּשְׁקָצוּ מִן הָעוֹף לֹא יֵאָכְלוּ שְׁקָץ הֵם", הֵינּוּ שִׁישׁ רְשָׁעִים אֲרוּרִים, עוֹפוֹת טְמָאִים, שֶׁהֵם מְדַבְּרִים עַל הַצַּדִּיק, שֶׁשָּׂרְשׁוֹ הוּא חֶסֶד שְׁבִיסוֹד, שֶׁמְבַעֵר אֶת הָא"ש, שֶׁהוּא א'וֹר שְׁבִיסוֹד, שֶׁעַל יְדוֹ מִתְבַּשְׁלִים הַמֵּאֲכָלִים, הֵינּוּ שֶׁשָּׁם מְחַדְּשִׁים אֶת הַחֲדוּשִׁים, וְהֵם עוֹמְדִים שָׁמָּה

הוא תקעך, ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם, ועלידי זה הם מבעירים האש ומכבים האש, הינו עלידי הרחיפה של הצפרים הם מבעירים ומלהיבים האש, וגם עלידי זה בעצמו הם מכבים האש, שלא יתלהב יותר מדי, והם מלהיבים האש כפי המאכלים, שלצורך מאכל פלוני צריכים להלהיב האש כך, ולצורך מאכל אחר צריכין להלהיב האש כך, הכל כפי המאכל, כן הם

נהרי אפרסמון

להעלימו ולכסותו עלידי פיהם הטמא, פי העופות מצפצפים תמיד, ואלו הצפרים הם מרחפים בכנפיהם, ועל-ידי-זה הם מבעירים האש ומכבים האש, הינו עלידי הרחיפה של הצפרים, הם מבעירים ומלהיבים האש, העופות הטמאים המתנגדים הרשעים, שמדברים על הצדיק כל דבר אסור, על-ידי-זה הם מבעירים ומלהיבים את האש, וכמו שאמר רבנו ז"ל (תירימוהר"ן, סימן תא, תב), אשר מחלקת היא טובה גדולה מאד להצדיק, כי על-ידי-זה מגביהים ומרימים אותו בכל פעם יותר ויותר, כי מחלקת נקראת מים, כמאמר ז"ל (סנהדרין ז): האי תיגרא דמיא לבידקא דמיא, שנאמר (משלי יז, יד): "פוטר מים ראשית מדון"; והאדם נקרא עץ השדה, כמו שכתוב (דברים כ, יט): "האדם עץ השדה", וכמו שאי אפשר לאילן לצמת, כי אם עלידי מים, כך הצדיק הדבוק בו יתברך, אי אפשר לגדל, אלא כשיש עליו מחלקת, ועל-כן במקום שמבשלים שם את המאכלים, הינו שמחדשים את החדושים הנפלאים, שם דיקא יש את הצפרים העופות הטמאים, שהם מלהיבים את האש, כי עלידי שמדברים כל דבר אסור על הצדיק, על-ידי-זה מפרסמים אותו יותר ויותר, וגם על-ידי-זה בעצמו הם מכבים האש, שלא יתלהב יותר מדי, והם מלהיבים האש כפי המאכלים שלצורך מאכל פלוני צריכים להלהיב האש כך, ולצורך מאכל אחר צריכים להלהיב האש כך, הכל כפי המאכל, כן הם מלהיבים את האש. וכמו שאמר רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן פח) על הפסוק (תהלים קמו, ח): "המכסה

מְלֵחִיבִים אֶת הָאֵשׁ (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵּי הַמֶּלֶךְ אֶל הַגְּבוּר), בְּכֵן
 תוֹלִיף אוֹתָם (הֵינּוּ אֶת אֱלֹהֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשָׁנִים שֶׁנִּפְּלוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל
 מִמּוֹן, שֶׁהֵם הָאֱלֹקוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנִּלְשָׁנִים, שֶׁהֵלְכוּ עִמָּהֶם בְּנִלְשָׁנִים)
 תִּחְלָה נֶגְדַת הָרוּחַ, כְּדֵי שִׁיגִיעַ אֲלֵיהֶם רִיחַ הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנִים.
 אַחֲרֵי־כֵן, כִּשְׁתַּתֵּן לָהֶם מִן הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנִים, בּוֹדֵאֵי
 יִשְׁלִיכוּ תַאֲוָה זֹאת שֶׁל מִמּוֹן.

נְהַרֵי אַפְרָסְמוֹן

שָׁמַיִם בְּעֵבִים הַמְכִּין לְאֶרֶץ מְטָר, שֶׁזֶה הַמַּחְלָקֶת שֵׁשׁ עַל הַצַּדִּיק, שֶׁמְכַסִּים
 אוֹתוֹ, כְּדֵי שֶׁהַמְקַטְרָגִים לֹא יוּכְלוּ לְקַטְרֵג עָלָיו, וְעַל־יַדֵּי־זֶה הוּא מְמַשֵּׁיף
 שֶׁפַע לְעוֹלָם. וְלִכְן לְכֹל מִינֵי מַאֲכָל, שֶׁזֶה נֶגְדַת כָּל מִינֵי עֲצוֹת שֶׁהַצַּדִּיק מוֹרִיד
 לְזֶה הָעוֹלָם, וְכֵן נֶגְדַת כָּל סֵפֶר שֶׁהוּא מְחַדֵּשׁ, עַל־יַדֵּי־זֶה עוֹמְדִים הַצַּפְרִים,
 שֶׁהֵם הָעוֹפּוֹת הַטְּמָאִים, וּמְכַבִּים אֶת הָאֵשׁ כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מְדֵי, כִּי
 הַכֹּל הוּא בְּצַמְצוּם וּבְחֶשְׁבוֹן גָּדוֹל, כֹּל הַמַּחְלָקֶת שֵׁשׁ עַל הַצַּדִּיק, שֶׁהוּא
 הַמְּחַדֵּשׁ חֲדוּשֵׁי תוֹרָה, שֶׁשִּׁיכִים לְכֹל אֶחָד וְאֶחָד, שֶׁהֵם בְּחִינַת הַמַּאֲכָלִים,
 שֶׁמְבַשֵּׁל כָּל מִינֵי מַאֲכָלִים שֶׁשִּׁיכִים לְכֹל סוּגֵי בְּנֵי אָדָם, וְהַהֲכָרַח שִׁיְהִי כָּל
 הָעוֹפּוֹת הַטְּמָאִים הָאֵלּוּ, שִׁיחְלְקוּ וַיִּדְבְּרוּ עָלָיו, כְּדֵי שֶׁלֹּא יִתְלַהֵב יוֹתֵר מְדֵי,
 כִּי הִיא טוֹבָה גְּדוֹלָה הַמַּחְלָקֶת שֵׁשׁ עַל הַצַּדִּיק, (כֹּל זֶה הוּא דְבַרֵּי הַמֶּלֶךְ אֶל הַגְּבוּר)
 בְּכֵן תוֹלִיף אוֹתָם (הֵינּוּ אֶת אֱלֹהֵי הָאֲנָשִׁים הַנִּלְשָׁנִים שֶׁנִּפְּלוּ בְּעִבּוּדָה זָרָה שֶׁל מִמּוֹן, שֶׁהֵם
 הָאֱלֹקוֹת שֶׁל הַמְּדִינָה שֶׁל עֲשִׂירוֹת הַנִּלְשָׁנִים, שֶׁהֵלְכוּ עִמָּהֶם בְּנִלְשָׁנִים), תִּחְלָה נֶגְדַת הָרוּחַ, כְּדֵי
 שִׁיגִיעַ אֲלֵיהֶם רִיחַ הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנִים, שֶׁרַק יִרְגִישׁוּ טַעַם הַטוֹב שֶׁל אֱלֹהֵי
 הַחֲדוּשֵׁי שֶׁהַצַּדִּיק מְחַדֵּשׁ, שֶׁזֶה בְּחִינַת הַמַּאֲכָלִים, אַחֲרֵי־כֵן, כִּשְׁתַּתֵּן לָהֶם מִן
 הַמַּאֲכָלִים הַנִּלְשָׁנִים, בּוֹדֵאֵי יִשְׁלִיכוּ תַאֲוָה זֹאת שֶׁל מִמּוֹן; כִּי תִכַּף כְּשֶׁטּוֹעֵמִים אֶת
 הַטַּעַם הַנִּפְּלָא שֶׁל תּוֹרַת הַצַּדִּיק, כְּכֹר לֹא רוֹצִים שׁוּם דְּבָר, כְּמוֹ שֶׁאָמַר רַבְּנוּ
 ו"ל (תַּיִי־מוֹהֲרָן, סִימָן שֵׁמ): הָעוֹלָם לֹא טַעַמוֹ אוֹתִי כְּלוּם עֲדִין, אֱלֹהֵי הַיּוֹ
 שׁוֹמְעִין רַק תּוֹרָה אַחַת שֶׁאֵינִי אוֹמֵר עִם הַנְּגוּן וְהַרְקוּד שְׁלָה, הֵינּוּ כְּלָם בְּטִלִּים
 בְּבִטּוּל גָּמוּר, הֵינּוּ כְּלָל הָעוֹלָם כְּלוּ, אֶפְלוּ חַיּוֹת וְעֹשֵׁבִים, וְכֹל מֵה שֵׁשׁ
 בְּעוֹלָם, הַכֹּל הֵינּוּ מִתְבַּטְּלִין בְּכֹלֹת הַנֶּפֶשׁ מִגְּדֹל עֲצָם הַתַּעֲנוּג הַמִּפְּלָא
 וְהַמִּפְּלָג מְאֹד מְאֹד, וְאָמַר אֲזַי בְּלִשׁוֹן אֲשַׁכְּנֶנּוּ: זֵי זְאֵלִין מִיָּה הָעֶרְן אֵיִין תּוֹרָה

וְכֵן עָשָׂה הַגִּבּוֹר, וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים הַנֵּל, דְּהִינּוּ גְדוּלֵי
 הַמְּדִינָה שֶׁל עִשְׂרֹת, שֶׁהֵם אֱלֻקוֹת בְּמְדִינַתָּם כַּנֵּל,
 כִּי אֵלֹהֵי הָאֱלֻקוֹת הָיוּ בְּכֹאן, כִּי בָאוּ עִם הַמְּמֻנָּה עַל
 הָאוֹצְרוֹת לְכֹאן כְּכֹל הַמְּבֹאֵר לְמַעְלָה, וְכִשְׂיָצְאוּ
 מִמְּדִינַתָּם עִם הַמְּמֻנָּה כַּנֵּל, נָתַנוּ לָהֶם בְּנֵי־הַמְּדִינָה פַחַח
 וְהִרְשָׁאָה, שֶׁכֹּל מִה שְׂיַעֲשׂוּ אֵלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים יִהְיֶה עֲשׂוּי,
 וְכֹל בְּנֵי־הַמְּדִינָה מְכַרְחִים לְהַתְרִצוֹת לְכֹל מִה שְׂיַעֲשׂוּ
 אֵלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים (שֶׁהֵם גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה אֱלֻקוֹת שְׁלָהֶם) וְלֹא יוּכְלוּ
 לְשַׁנּוֹת, וְלָקַח הַגִּבּוֹר אֶת אֵלֹהֵי הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵם נִקְרָאִים
 אֱלֻקוֹת בְּמְדִינַתָּם, מִחֲמַת עֲשָׂרָם כַּנֵּל, וְהוֹלִיךְ אוֹתָם
 בְּדֶרֶךְ הַנֵּל, וְהֵבִיא אוֹתָם עַד הַקַּעַד שֶׁל הַמַּאֲכָלִים הַנֵּל.
 וּבִתְחִלָּה הוֹלִיךְ אוֹתָם כַּנֵּל הַרוּחַ, וְהִגִּיעַ לָהֶם הַרִיחַ שֶׁל

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

מֵיט דַּעַם נִגּוֹן אֵין מֵיט אֵיין טאַנץ וואַלט די גאַנצַע וועלט אויס גיגאַנגען
 [אלו היו שומעין רק תורה אחת שאני אומר עם הנגון והרקוד שלה, היו
 כל העולם כלו מתבטלין בכלות הנפש]. וכן עשה הגבור, וְלָקַח אֶת הָאֲנָשִׁים
 הַנֵּל, דְּהִינּוּ גְדוּלֵי הַמְּדִינָה שֶׁל עִשְׂרֹת, שֶׁהֵם אֱלֻקוֹת בְּמְדִינַתָּם כַּנֵּל, כִּי
 אֵלֹהֵי הָאֱלֻקוֹת הָיוּ בְּכֹאן, כִּי בָאוּ עִם הַמְּמֻנָּה עַל הָאוֹצְרוֹת לְכֹאן, כְּכֹל הַמְּבֹאֵר
 לְמַעְלָה, וְכִשְׂיָצְאוּ מִמְּדִינַתָּם עִם הַמְּמֻנָּה כַּנֵּל, נָתַנוּ לָהֶם בְּנֵי הַמְּדִינָה פַחַח
 וְהִרְשָׁאָה, שֶׁכֹּל מִה שְׂיַעֲשׂוּ אֵלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים, יִהְיֶה עֲשׂוּי, וְכֹל בְּנֵי הַמְּדִינָה
 מְכַרְחִים לְהַתְרִצוֹת לְכֹל מִה שְׂיַעֲשׂוּ אֵלֹהֵי הַשְּׁלוּחִים, (שֶׁהֵם גְּדוּלֵי הַמְּדִינָה
 אֱלֻקוֹת שְׁלָהֶם), וְלֹא יוּכְלוּ לְשַׁנּוֹת. וְלָקַח הַגִּבּוֹר אֶת אֵלֹהֵי הָאֲנָשִׁים, שֶׁהֵם
 נִקְרָאִים אֱלֻקוֹת בְּמְדִינַתָּם, מִחֲמַת עֲשָׂרָם כַּנֵּל, וְהוֹלִיךְ אוֹתָם בְּדֶרֶךְ הַנֵּל,
 וְהֵבִיא אוֹתָם עַד הַקַּעַד שֶׁל הַמַּאֲכָלִים הַנֵּל, וּבִתְחִלָּה הוֹלִיךְ אוֹתָם כַּנֵּל

המאכלים, והתחילו לבקשו מאד שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו. אחר-כך הוליה אותם מפנגד הרוח, והתחילו לצעק שיש סרחה גדולה. חזר והביא אותם בפנגד הרוח, ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים, וחזרו ובקשו אותו שיתן להם מן המאכלים. חזר והוליה אותם מפנגד הרוח, וחזרו וצעקו שיש סרחה גדולה

נחרי אפרסמון

הרוח, והגיע להם הריח של המאכלים, והתחילו לבקשו מאד, שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו; כי תכף-ומיד כשרק טועמים את טעם הצדיק, כבר לא רוצים דבר אחר מלבד דבורי הצדיק, כמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן רפה) על פסוק (משלי לא, יח): "טעמה כי טוב סחרה לא יכבה בלילה נרה"; הינו תכף-ומיד שטועמים כי טוב סחרה, שהיא התורה של הצדיק, שהסחורה שלו, הינו התורה שלו טעמה טוב, שוב לעולם לא יכבה בלילה נרה, כי תמיד תאיר לו, ולכן רק הגיע אליהם הריח של המאכלים, וכבר בקשו שיתן להם מהמאכלים הטובים הללו, אחר-כך הוליה אותם מפנגד הרוח, והתחילו לצעק שיש סרחה גדולה; כי תכף-ומיד כשטועמים את טעם תורת הצדיק, אז מתחילים להרגיש את הריח רע שיש בעולם, מחמת תאות מומן, וכמוכא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), שכל אלו שאין להם אמונת חכמים, ולועגים על דברי הצדיק, מחמת תאוותיהם הרעות, סימן שיש להם צואה וטנוף בראשם, ומזה בא הסרחון שמרגישים מהם, כי מי שחולק על הצדיק ועל ספריו שחדש, אזי מתחילים להרגיש את הסרחון שיוצא ממנו. חזר והביא אותם הגבור פנגד הרוח, ושוב הגיע להם הריח הטוב של המאכלים, כי תכף-ומיד כשטועמים הטעם הטוב של תורת הצדיק, כבר לא רוצים דבר אחר, מלבד דבריו הקדושים, וחזרו ובקשו אותו, שיתן להם מן המאכלים, כי כבר התחילו להרגיש את הטעם הטוב שבדבריו הקדושים, חזר והוליה אותם הגבור מפנגד הרוח, וחזרו וצעקו שיש סרחה גדולה מאד, [כי נהג עמהם בחכמה

מֵאֵד. עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם הַגְּבוּר לְהֶאֱנָשִׁים הֲנִי לֵ: הֲלֹא אַתֶּם
 רוֹאִים שְׂאִין כָּאֵן שׁוּם דְּבַר שְׁיִסְרִית. בְּהִכְרַח צְרִיכִים
 לוֹמַר בּוֹדָאֵי שְׂאֵתֶם בְּעֲצַמְכֶם מִסְרִיחִים, כִּי בְּכֹאֵן אֵין
 שׁוּם דְּבַר שְׁיִסְרִית.

אַחֲר־כֵּן נָתַן לָהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים הֲנִי לֵ, וְתִכְף כְּשֶׁאֲכֹלוּ
 מֵאֵלוּ הַמֵּאֲכָלִים, הִתְחִילוּ תִכְף לְהַשְׁלִיף וְלוֹרֵק
 מֵהֶם אֶת כְּסָפָם וְזִהָבָם, וְכֹל אֶחָד חָפַר לְעֲצָמוֹ חֲפִירָה
 וְקָבַר, וְקָבַר אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ הַחֲפִירָה מִחֲמַת גְּדֹל

נַחְרֵי אַפְרָסְמוֹן

עֲצוּמָה, וְכִמוֹ שְׂאֵמַר רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן ס'): כְּשֶׁרוֹצִים
 לְהֵאִיר עֵינֵי עוֹר, אֵי אֶפְשֶׁר בְּפַעַם אַחַת, אֲלֵא בְּכֹל פַּעַם מְרִאִים לוֹ קֶצֶת אוֹר
 יוֹתֵר, כְּדֵי שְׁלֹא יִתְעוֹר לְגַמְרֵי, חֵס וְשְׁלוֹם]. עֲנֵה וְאָמַר לָהֶם הַגְּבוּר לְהֶאֱנָשִׁים
 הֲנִי לֵ: הֲלֹא אַתֶּם רוֹאִים שְׂאִין כָּאֵן שׁוּם דְּבַר שְׁיִסְרִית, בְּהִכְרַח צְרִיכִים לוֹמַר
 בּוֹדָאֵי שְׂאֵתֶם בְּעֲצַמְכֶם מִסְרִיחִים, כִּי בְּכֹאֵן אֵין שׁוּם דְּבַר שְׁיִסְרִית, כִּי מִי
 שְׁמִשְׁקַע בְּתֵאוֹת מְמוֹן, שְׁבֵא מִחֲמַת תְּאוֹת נְאוּף, הוּא חוֹלֵק עַל הַצְּדִיק וְעַל
 סִפְרֵי הַקְּדוּשִׁים שְׁזָכָה לְחַדֵּשׁ וּלְחַבֵּר, וְהוּא מְרַגֵּשׁ סִרְחוֹן, וְכַעֲיִן שְׂאֵמְרוּ
 חֲכָמֵינוּ הַקְּדוּשִׁים (ערוכין כא): הַלּוֹעֵג עַל דְּבָרֵי חֲכָמִים גְּדוֹן בְּצוֹאָה רוֹתַחַת;
 וְאָמַר עַל זֶה רַבְּנוּ ו'ל (לקוטי-מוהר"ן, חלק א', סימן סא), וְהִיא מִדָּה כְּנֶגֶד מִדָּה,
 כִּי הוּא אֵינוֹ מְאָמִין בְּדְבָרֵיהֶם וּמְלַעֵיג עֲלֵיהֶם, וְדְבָרֵיהֶם הֵם אֶף לְמוֹתֵר אֲצִלוּ,
 עַל-כֵּן גְּדוֹן בְּמוֹתְרוֹת, שְׁעוֹלִים לוֹ עֲשָׂנִים סְרוּחִים אֶל הַמַּחַ, וּמְעַרְבְּבִין
 וּמְבַלְבְּלִין דַּעְתּוֹ, וּמִחֲמַת זֶה הִרְגִּישׁוּ אֶת הַסִּרְחוֹן שֶׁל עֲצָמָם. אַחֲר־כֵּן נָתַן
 לָהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים הֲנִי לֵ, שְׁזֵה תוֹרַת הַצְּדִיק הָאֵמֶת, שֶׁהֵם כְּמֵאֲכָלִים עֲרִבִים
 וְנִעְמִים, וְתִכְף כְּשֶׁאֲכֹלוּ מֵאֵלוּ הַמֵּאֲכָלִים, הִתְחִילוּ תִכְף לְהַשְׁלִיף וְלוֹרֵק מֵהֶם
 אֶת כְּסָפָם וְזִהָבָם, וְכֹל אֶחָד חָפַר לְעֲצָמוֹ חֲפִירָה וְקָבַר, וְקָבַר אֶת עֲצָמוֹ בְּתוֹךְ
 הַחֲפִירָה מִחֲמַת גְּדֹל הַבוּשָׁה שְׁנִתְבַּשְׂוּ, עַל-יַדֵּי שְׁהִרְגִּישׁוּ גְּדֹל הַסִּרְחוֹן שֶׁל

הבושה שנתבישו עלידי שהרגישו גדל הפרחון של הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש), מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל, וקרעו את פניהם וקברו את עצמן, ולא היו יכולים להרים פניהם כלל, ונתביש אחד מחברו, כי שם, באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מפל הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי בזוי לחברו, הוא אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם, וכל מי שיש לו ממון יותר מתביש יותר, על-כן קברו את עצמן מגדל הבושה, וכל אחד לא היה יכול להרים פניו אפלו בפני חברו, מפל-שכן בפני הגבור

נהרי אפרסמון

הממון (שהוא מסריח כמו צואה ממש), מחמת שטעמו מן המאכלים הנ"ל, כי תורת הצדיק היא גלוי אלקות בתכלית מדרגה העליונה שאין למעלה הימנה, כי הצדיק ברב חכמתו, הוא מלביש השגות אלקות, מעילה לעלול משכל עליון לשכל תחתון, עד שגם הירודים והפחותים ירגישו ערכות נעימות ידידות זיו חיות אלקותו יתברך, ומתחילים להרגיש איה שכל העולם כלו זה רק אין סוף ברוך הוא, ואז מתחילים להתביש מאד, איה רצו עד עכשו אחר הפסך והממון הגשמי, והיו שקועים בתאות ממון כל-כך, עד שעשו מזה אלקות, רחמנא לישזבן, ולכן התחילו להתביש מעצמם, וקרעו את פניהם, וקברו את עצמן, ולא היו יכולים להרים פניהם כלל, ונתביש אחד מחברו, כי שם באותו המקום, הממון הוא הבושה הגדולה מפל הבושות, ומי שרוצה לדבר דברי בזוי לחברו, הוא אומר לו שיש לו ממון, כי ממון הוא בושה גדולה מאד שם, וכל מי שיש לו יותר ממון מתביש יותר, על-כן קברו את עצמן מגדל הבושה, וכל-אחד לא היה יכול להרים פניו אפלו בפני חברו, מפל-שכן בפני הגבור הנ"ל, כי מרב

הנ"ל, וכל מי שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול,
היה מבער אותו מיד ומשליכו ממנו למרחוק בחפזון
גדול.

אחר-כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן החפירות
והקברים הנ"ל) **ואמר להם: בואו עמי, כי עתה
אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור** (שהיו כל בני-המדינה
של עשירות מתיראים ממנו כנ"ל), **כי אני אני הוא הגבור** (כנזכר
נחרי אפרסמון

גלוי אלקות שנתגלה להם מהמאכלים הערבים והמתוקים שמלאי תענוג,
שהם דברי הצדיק האמת, שערבים ומתוקים לחך, שמי שרק טועם את זה,
מרגיש כל מיני טעמים שבעולם, וכבר אינו רוצה שום דבר, רק להתענג
בזיו השכינה, אשר מלא כל הארץ כבודו, ומתבייש מאד איך בלה את ימיו
בהבל ובריק לרוץ אחר הממון, ועשה מזה עקר גדול, עד שחשב שהוא
אלקות מחמת טפשות שכלו ודעתו, מזה בא שמתבייש מאד על העבר שלו,
שבלה את ימיו בהבל ובריק, לרוץ כקורא בקורים אחר ממון וכסף, וכל מי
שהיה מוצא אצלו עוד איזה דינר או גדול, היה מבער אותו מיד, ומשליכו
ממנו למרחוק בחפזון גדול; כי הצדיק האמת מכניס באנשיו תענוג רוחני
באין סוף ברוך הוא, עד שכבר אינם רוצים שום תאנה בעולם נגד תשוקת
השגת אלקותו יתברך. אחר-כך בא אליהם הגבור, והוציא אותם (מן החפירות
והקברים הנ"ל) [שזה סוד (יחזקאל לו, יב): "כה אמר אדני אלקים הנה אני פתח
את קברותיכם והעליתי אתכם מקברותיכם עמי, והבאתי אתכם אל אדמת
ישראל, וידעתם כי אני הו"ה בפתחי את קברותיכם ובהעלותי אתכם
מקברותיכם עמי, ונתתי רוחי בכם, וחיייתם, והנחתי אתכם על אדמתכם,
וידעתם כי אני הו"ה דברתי ועשיתי נאם הו"ה"]. ואמר להם הגבור: באו
עמי, כי עתה אינכם צריכים להתירא עוד מן הגבור (שהיו כל בני המדינה של
עשירות מתיראים ממנו כנ"ל) **כי אני אני הוא הגבור** (כנ"ל), ובקשו מן הגבור,

לְעִיל) וּבְקִשׁוֹ מִן הַגְּבוּר שְׁיִתֵּן לָהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים הַלְלוּ כְּדִי
 לְהוֹלִיךְ לְמְדִינַתְּם, כִּי הֵם בְּיַדֵּי יְהוָה מִמֵּאֲסִים מְאֹד
 בְּמִמּוֹן, אֲךָ רָצוּ שָׁגַם כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה יֵצְאוּ מִתְּאוּהָ זֶה
 שֶׁל מִמּוֹן, וְנָתַן לָהֶם מֵאֱלוֹ הַמֵּאֲכָלִים, וְהוֹלִיכּוּ אֶל
 הַמְּדִינָה שְׁלָהֶם, וְתִכַּף כְּשֶׁנִּתְּנוּ לָהֶם מֵאֱלוֹ הַמֵּאֲכָלִים,
 הִתְחִילוּ תִכַּף לְהַשְׁלִיךְ אֶת כֶּסֶפָם וְזָהָבָם כִּנְ"ל, וְטָמְנוּ
 עֲצָמָן בְּמַחְלוֹת עֵפֶר מִגְּדֹל הַבוֹשָׁה, וְהַעֲשִׂירִים הַגְּדוּלִים
 וְהָאֱלֻקוֹת הַנְּ"ל נִתְּבִישׁוּ בְיוֹתֵר, וְגַם הַקְּטָנִים, שֶׁהָיוּ
 נִקְרָאִים אֲצֵלֶם חַיּוֹת רָעוֹת כִּנְ"ל נִתְּבִישׁוּ בְּעֲצָמָן גַּם-כֵּן
 עַל שֶׁהָיוּ עַד הֵנָּה קְטָנִים בְּעֵינֵי עֲצָמָן, מִחֲמַת שֶׁאִין לָהֶם

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

שְׁיִתֵּן לָהֶם מִן הַמֵּאֲכָלִים הַלְלוּ, כְּדִי לְהוֹלִיךְ לְמְדִינַתְּם, כִּי הֵם בְּיַדֵּי יְהוָה
 מִמֵּאֲסִים מְאֹד בְּמִמּוֹן, אֲךָ רָצוּ שָׁגַם כָּל בְּנֵי הַמְּדִינָה יֵצְאוּ מִתְּאוּהָ זֶה שֶׁל
 מִמּוֹן; וּמִזֶּה רוֹאִים, מִי בְּאֵמֶת טָעַם אֶת טַעַם הַצְּדִיק, וּמִרְגִּישׁ אֶת עֲרֻבוֹת
 גַּעֲיֻמוֹת יְדִידוֹת זֵיו לְמוֹדוֹ הַטּוֹב שֶׁל הַצְּדִיק? זֶה שְׁרוּצָה לְקַחַת מֵהַמֵּאֲכָלִים
 שְׁלוֹ, הִינּוּ מֵהַחֲדוּשִׁים שְׁלוֹ, וְלִהְפִיץ אוֹתָם גַּם לְאַחֵרִים, שָׁגַם אַחֵרִים יִמְאָסוּ
 בְּתַאוּוֹתֵיהֶם, וְיִרְצוּ לְעֹזב אֶת שְׁטוּתָם וְהַבְּלִיָּה, [שֶׁכֵּן זֶה סוּד מַעֲלַת אֱלוֹ
 שְׁמִפְיָצִים אֶת סִפְרֵי רַבְּנֵנוּ ז"ל בְּרַחוּבוֹת וּבְשֻׁקִים, וּבְכִתֵּי כְּנָסִיּוֹת וּבְכִתֵּי
 מְדַרְשׁוֹת וְכוּ' וְכוּ', כְּדִי לְזַכּוֹת אֶת אַחֵרִים, שָׁגַם הֵם יִטְעֲמוּ מִטַּעַם הַמֵּאֲכָלִים
 שֶׁל הַצְּדִיק הַאֵמֶת הַנִּפְלְאִים וְהַעֲרֻבִים וּמִתְקִים לַחַף. וְזֶה סִימָן שֶׁהֵם בְּאֵמֶת
 בְּעֲצָמָם טָעֲמוּ אֶת הַטַּעַם הַנּוֹרָא וְהַנִּפְלְאָ הַזֶּה, מֵאַחַר שְׁרוּצִים לְזַכּוֹת גַּם אֶת
 אַחֵרִים, וְדו"ק.] וְנָתַן לָהֶם מֵאֱלוֹ הַמֵּאֲכָלִים, וְהוֹלִיכּוּ אֶל הַמְּדִינָה שְׁלָהֶם,
 וְתִכַּף כְּשֶׁנִּתְּנוּ לָהֶם מֵאֱלוֹ הַמֵּאֲכָלִים, הִתְחִילוּ תִכַּף לְהַשְׁלִיךְ אֶת כֶּסֶפָם וְזָהָבָם
 כִּנְ"ל, וְטָמְנוּ עֲצָמָן בְּמַחְלוֹת עֵפֶר מִגְּדֹל הַבוֹשָׁה, וְהַעֲשִׂירִים הַגְּדוּלִים
 וְהָאֱלֻקוֹת הַנְּ"ל נִתְּבִישׁוּ בְיוֹתֵר, וְגַם הַקְּטָנִים שֶׁהָיוּ נִקְרָאִים אֲצֵלֶם "חַיּוֹת
 רָעוֹת" כִּנְ"ל, נִתְּבִישׁוּ בְּעֲצָמָן גַּם-כֵּן, עַל שֶׁהָיוּ עַד הֵנָּה קְטָנִים בְּעֵינֵי עֲצָמָן,

מִמּוֹן, כִּי עֲתָה נִתְגַּלָּה שְׂאֵד־רָבָא, הַמְּמוֹן הוּא עֵקֶר הַבּוֹשָׁה, כִּי אֵלוֹ הַמַּאֲכָלִים הַנִּ"ל יֵשׁ לָהֶם סִגְלָה זֹה, שְׁמִי שְׂאוּכַל מֵהֶם בְּמִמּוֹן מְאֹד, כִּי מִרְגִּישׁ סְרַחוֹן הַמְּמוֹן כְּמוֹ צוּאָה וְטִנוּף מִמֶּשׁ, וְאֲזִי הַשְּׁלִיכוּ אֱלִילֵי כִסְפָם וְאֱלִילֵי זְהָבָם. וְאַחֲר־כֵּן שְׁלַחוּ לְשֵׁם אֶת הַבַּעַל־תִּפְלָה הַנִּ"ל, וְנָתַן לָהֶם תְּשׁוּבוֹת וְתַקּוּנִים וְטַהַר אוֹתָם. וְהַמְלִךְ הַנִּ"ל מֶלֶךְ בְּכֹפֶה, וְכָל הָעוֹלָם שָׁבוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ וְעִסְקוּ רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה וּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

נְהַרִי אֶפְרָסִמוֹן

מִחֲמַת שְׂאִין לָהֶם מִמּוֹן, כִּי עֲתָה נִתְגַּלָּה, שְׂאֵד־רָבָה הַמְּמוֹן הוּא עֵקֶר הַבּוֹשָׁה, כִּי אֵלוֹ הַמַּאֲכָלִים הַנִּ"ל, יֵשׁ לָהֶם סִגְלָה זֹה, שְׁמִי שְׂאוּכַל מֵהֶם, מְמַאֵס בְּמִמּוֹן מְאֹד, כִּי מִרְגִּישׁ סְרַחוֹן הַמְּמוֹן כְּמוֹ צוּאָה וְטִנוּף מִמֶּשׁ, וְאֲזִי הַשְּׁלִיכוּ אֱלִילֵי כִסְפָם וְאֱלִילֵי זְהָבָם, וְכַמּוּבָא בְּדַבְרֵי רַבְּנֵינוּ ז"ל (לְקוּטִי-מוֹהַר"ן, חֶלֶק א', סִימָן יג): לְהַמְשִׁיךְ הַשְּׂגָחָה שְׁלֵמָה אִי אֶפְשָׁר, אֲלֵא עַל-יְדֵי שְׂיִשְׁבֵּר תְּאַנּוֹת מִמּוֹן, שְׁנֵה סוּד הַתְּגָלוֹת מְשִׁיחַ, שְׂאֲזִי תִתְבַּטֵּל חֲמֻדַּת הַמְּמוֹן, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (יִשְׁעִיָּה ב, כ): "בְּיוֹם הַהוּא יִשְׁלִיךְ הָאָדָם אֶת אֱלִילֵי כִסְפוֹ וְאֶת אֱלִילֵי זְהָבוֹ". וְאַחֲר־כֵּן שְׁלַחוּ לְשֵׁם אֶת הַבַּעַל תִּפְלָה הַנִּ"ל, שֶׁהוּא בְּעֶצְמוֹ הַמְּשִׁיחַ, הַמְּגַלָּה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, וּמִמְשִׁיךְ אֶת הַשְּׂגָחָתוֹ הַפְּרָטִית בְּזֶה הָעוֹלָם, עַד שֶׁכָּל אֶחָד יִרְגִּישׁ רַק אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ. וְנָתַן לָהֶם תְּשׁוּבוֹת וְתַקּוּנִים, וְטַהַר אוֹתָם, וְהַמְלִיךְ הַנִּ"ל שֶׁהוּא מֶלֶךְ מַלְכֵי הַמְּלָכִים הַקְּדוֹשׁ-בְּרוּךְ-הוּא, מֶלֶךְ בְּכֹפֶה; כִּי זֹה תִהְיֶה עֲבוֹדַת מְשִׁיחַ צְדִקְנוֹ, שְׂיִגְלָה אֶת אֲמַתַּת מְצִיאוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ בְּגִלּוֹי רַב כְּזֶה, עַד שְׂיִתְבַּטְּלוּ כָּל הַתְּאַוּוֹת שֶׁבְּעוֹלָם, וּבְכִפְרֵי תְּאַנּוֹת מִמּוֹן, וְכָלֵם יִפְרִיּוּ וְיִדְעוּ אוֹתוֹ יִתְבָּרֵךְ, אֲשֶׁר רַק זֶה הוּא הַתְּכִלִּית שֶׁל כָּל הַתְּכִלִּיתִין לְהִפְרִיּוֹת יִתְבָּרֵךְ, וְכָל הָעוֹלָם שָׁבוּ אֶל הַשֵּׁם יִתְבָּרֵךְ, וְעִסְקוּ רַק בְּתוֹרָה וּתְפִלָּה, וּתְשׁוּבָה וּמַעֲשִׂים טוֹבִים, אָמֵן כֵּן יְהִי רָצוֹן. בְּרוּךְ ה' לְעוֹלָם אָמֵן וְאָמֵן:

מבאר בפסוק, שיש להקדוש-ברוך-הוא תנור במקום זה, והאש הוא שם במקום אחר, רחוק מן התנור. כמו שכתוב (ישעיה ל"א): נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים. ועין שם כל הקפיטל הנ"ל, שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל:

הוי הירדים מצרים לעזרה על סוסים ישענו, ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר ולא רוח (הינו בחינת המדינה שפמכו עליה) המדינה של עשירות, שהם יושיעו אותם, כי לפי טעותם סברו שהם כלם אלקות, וסוסייהם הם מלאכים, כמבאר לעיל בתוך המעשה עין שם; וזה שפסוק: ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר וכו', והבין.

נחרי אפרסמון

[אחר שגמר רבנו ז"ל את הספור הנורא והנפלא הזה, אמר דברים אלו]: מבאר בפסוק, שיש להקדוש-ברוך-הוא תנור במקום זה, והאש הוא שם במקום אחר, רחוק מן התנור, כמו שכתוב (ישעיה לא, ט): "נאם הוי"ה אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים"; ועין שם כל הקפיטל הנ"ל, שמדבר מענין כל המעשה הנ"ל: "הוי הירדים מצרים לעזרה על סוסים ישענו, ויבטחו על רכב פי רב ועל פרשים פי עצמו מאד, ולא שעו על קדוש ישראל, ואת הוי"ה לא דרשו וגו', ומצרים אדם ולא אל, וסוסייהם בשר ולא רוח" וגו', (הינו בחינת המדינה שפמכו עליה) המדינה של עשירות, שהם יושיעו אותם, כי לפי טעותם סברו שהם כלם אלקות, וסוסייהם הם מלאכים כמבאר לעיל בתוך המעשה, עין שם; וזה שפסוק: "ומצרים אדם ולא אל וסוסייהם בשר" וגו' [ועין (ערובין יט.)]: "אשר אור לו בציון" — זו גיהנום, "ותנור לו בירושלים" — זו פתחה של גיהנום; כי מי שנמשך אחר תאות ממון, מרגיש את הגיהנום עוד בזה העולם, כמובא בדברי רבנו ז"ל (לקוטי מוהר"ן, חלק ב', סימן קיט), אשר אין דבר כזה עולם

וְהָיָה יָדוֹ וְכַשָּׁל עוֹזֵר וְנֹפֵל עֶזֶר וַיַּחֲדוּ כָּלָם יַכְלִיּוֹן (הִינּוּ בְּחִינַת הַיָּד הַגִּזְלִי) כִּי עַל הַיָּד רָאוּ שְׁשֻׁנֵיהֶם יְהִיּוּ נִכְלִיּוֹן, הָעוֹזֵר וְהָעוֹזֵר, כַּנִּזְכָּר לְעֵיל

כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאֲרִיָּה וְהַכְּפִיר עַל טְרָפוֹ אֲשֶׁר יִקְרָא עָלָיו מְלֵא רַעִים וְכוּ': כְּצַפְרִים עָפוֹת וְכוּ' (הִינּוּ בְּחִינַת הָאֲרִיָּה הַגִּזְלִי וְהַצְּפָרִים הַגִּזְלִי. עֵינַי הֵיטֵב לְעֵיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֵׂה וְהַבֵּן: כִּי בַיּוֹם הַהוּא יִמָּאֶסּוּן אִישׁ אֱלִילִי כִּסְפוֹ וְאֱלִילִי זָהָב וְכוּ').

וְנֹפֵל אֲשׁוּר בְּחָרֵב לֹא אִישׁ וְכוּ' וְנָס לוֹ מִפְּנֵי חָרֵב וְכוּ' וְסִלְעוּ מִמְּגוּר יַעֲבֹר — זֶה בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ כּוֹחוֹת שֶׁל הַחָרֵב הַגִּזְלִי. וְנֹפֵל וְנָס (זֶה בְּחִינַת שְׁנֵי הַכּוֹחוֹת הַגִּזְלִי) וְסִלְעוּ

נַחְרֵי אֶפְרַסְמוֹן

הַזֶּה, וְכִנְרָאָה פֹּה הוּא הַגִּיְהוֹנוֹם, כִּי כָּל אֶחָד רָץ אַחַר הַהֶבֶל וְעָמַל מְאֹד וְהַבֵּן: "וְהָיָה יָדוֹ וְכַשָּׁל עוֹזֵר וְנֹפֵל עֶזֶר, וַיַּחֲדוּ כָּלָם יַכְלִיּוֹן", (הִינּוּ בְּחִינַת הַיָּד הַגִּזְלִי): כִּי עַל הַיָּד רָאוּ שְׁשֻׁנֵיהֶם יְהִיּוּ נִכְלִיּוֹן, הָעוֹזֵר וְהָעוֹזֵר כַּנִּזְכָּר; רָצָה לוֹמַר, שְׁעַל הַיָּד רָאוּ אֶת כָּל הַדְּרָכִים אִיךָ עוֹלִים לְשָׁמַיִם, וְאֶת כָּל הַפְּרָטִים שֵׁשׁ כָּאֵן בְּזֶה הָעוֹלָם, וְאִיךָ שְׁלָהֶם תִּהְיֶה מִפְּלֵה שְׂרוּצִים רַק מִמוֹן. "כַּאֲשֶׁר יִהְיֶה הָאֲרִיָּה וְהַכְּפִיר עַל טְרָפוֹ אֲשֶׁר יִקְרָא עָלָיו מְלֵא רַעִים" וְכוּ': "כְּצַפְרִים עָפוֹת" וְכוּ' (הִינּוּ בְּחִינַת הָאֲרִיָּה הַגִּזְלִי וְהַצְּפָרִים הַגִּזְלִי. עֵינַי הֵיטֵב לְעֵיל בְּתוֹךְ הַמַּעֲשֵׂה וְהַבֵּן: "כִּי בַיּוֹם הַהוּא יִמָּאֶסּוּן אִישׁ אֱלִילִי כִּסְפוֹ וְאֱלִילִי זָהָב וְכוּ'); שֶׁהָאֲרִיָּה כִּשְׂהוּא צָרִיךְ לְאָכֵל, הוּא אוֹכֵל וְנֹפֵל עַל הָעֵדָרִים, וְהָרַעִים יוֹדְעִים מְזֶה, וְשׁוֹמְרִים מְאֹד אֶת הַצֹּאן מִפְּנֵיו, וְכֵן הַצְּפָרִים שֶׁהֵם מְרַחֲפִים בְּכַנְפֵיהֶם, עַד שֶׁלְּכַסּוֹף עַל-יָדֵי הַמַּאֲכָלִים נִתְּבַטְּלַת תְּאֻנַּת מִמוֹן, וַיִּמָּאֶסּוּ אִישׁ אֶת אֱלִילִי כִּסְפוֹ וְאֱלִילִי זָהָב. "וְנֹפֵל אֲשׁוּר בְּחָרֵב לֹא אִישׁ וְכוּ', וְנָס לוֹ מִפְּנֵי חָרֵב וְכוּ', וְסִלְעוּ מִמְּגוּר יַעֲבֹר" — זֶה בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ כּוֹחוֹת שֶׁל הַחָרֵב הַגִּזְלִי. וְנֹפֵל וְנָס — (זֶה בְּחִינַת

ממגור יעבר (זה בחינת חלי הדאר הנ"ל) שחולף ועובר חזקו וכחו ממנו, כי סלעו פרושו חזקו. וזה בחינת כח השלישי של החרב הנ"ל, עין היטב והבן. אחר כל זה סים הפסוק: נאם ה' אשר אור לו בציון ותנור לו בירושלים (הינו התנור והאש הנ"ל) כנזכר לעיל.

ראה והבט והבן, פי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל. (כל זה דברי רבנו זכרנו לברכה). וכך אמר רבנו זכרנו לברכה בפרוש, שכל המעשה בלה מראש ועד סוף היא רמוזה בלה בתוך הקפיטל הנ"ל (הינו ישעיה ל"א), ואמר שכל הדברים של המעשה הנ"ל, כלם יכולים למצא במקראות וכיוצא. [כגון: וטמאתם את צפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך תזרם כמו דנה, צא תאמר לו (ישעיה ל'). וכמו שכתוב (ישעיה ב'): ביום

גחרי אפרסמון

שני הכחות הנ"ל, "וסלעו ממגור יעבר" — (זה בחינת חלי הדאר הנ"ל), שחולף ועובר חזקו וכחו ממנו, כי סלעו פרושו חזקו. וזה בחינת כח השלישי של החרב הנ"ל, עין היטב והבן. אחר כל זה סים הפסוק: "נאם ה' אשר אור לו בציון, ותנור לו בירושלים", (הינו התנור והאש הנ"ל) כנ"ל: וכל זה רק רמזים בתוך הקפיטל הזה.

ראה והבט והבן, פי בהקפיטל הזה מבאר כל המעשה הנ"ל (כל זה דברי רבנו זכרנו לברכה). וכך אמר רבנו זכרנו לברכה בפרוש, שכל המעשה בלה מראש ועד סוף, היא רמוזה בלה בתוך הקפיטל הנ"ל (הינו ישעיה לא), ואמר, שכל הדברים של המעשה הנ"ל, כלם יכולים למצא במקראות וכיוצא, [כגון "וטמאתם את צפוי פסילי כספך ואת אפדת מסכת זהבך, תזרם כמו דנה, צא תאמר לו" (ישעיה ל, כב), וכמו שכתוב (ישעיה ב,

ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו וכו' לחפר פרות וכו' לבוא בנקרות הצרים וכו' (הינו שישליכו תאות ממון) שהיא עבודה זרה ממש, ויטמינו עצמן בחפירות וכו', כמבאר במעשה הנ"ל. כי הממון הוא מסריח כמו צואה ממש. כמו שכתוב: תזרם כמו דוה צא תאמר לו. וכן פיוצא בזה יכולים למצא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות וכיוצא:

אבל עקר המעשה בלה נאמרה על קפיטל הנ"ל, כי שם היא מבארת ומרמזת בלה, אבל אין אתנו יודע

גהרי אפרסמון

כ: "ביום ההוא ישליך האדם את אלילי כספו ואת אלילי זהבו וכו', לחפר פרות וכו', לבוא בנקרות הצרים" וכו'; (הינו שישליכו תאות ממון) שהיא עבודה זרה ממש, ויטמינו עצמן בחפירות וכו', כמבאר במעשה הנ"ל, כי הממון הוא מסריח כמו צואה ממש, כמו שכתוב: "תזרם כמו דוה צא תאמר לו", וכן פיוצא בזה יכולים למצא כל דברי המעשה הנ"ל במקראות וכיוצא: [מכל זה תבין ותשכיל מרחוק, עמק רזין וסתרי נסתרות של התורה הקדושה, שאם בקפיטל אחד בתנ"ך יכולים להוציא רזין וסודות נוראים ונפלאים כאלו, ואיך שרבנו ז"ל גלה נפלאות, פלאי פלאות, רזין וסודות גבוהים בקפיטל אחד, ומזה אנו יכולים לתאר לעצמנו איך שבכל קפיטל בכל התנ"ך, מרמזים נראות נפלאות, סתרי נסתרות, אשר נעלם מעין כל חי, פי הרי גם על מעשה הזה של הבעל תפלה, שהוא מלא סודות נוראים, אשר לא יכילהו הרעיון להסבירו ולפרשו, על אחת כמה וכמה מה יש עוד לומר על כל קפיטל וקפיטל שבכל התנ"ך, ולא בחנם שאמר רבנו ז"ל, שהספר מוסר שלו הוא ספר תנ"ך ודו"ק].

אבל עקר המעשה בלה נאמרה על קפיטל הנ"ל, כי שם היא מבארת ומרמזת בלה, אבל אין אתנו יודע עד מה, פי אם מה שגלה לנו בפרוש

עד מה, כי אם מה שגלה לנו בפרוש (הינו כל המבאר לעיל), אבל שאר עניני המעשה לא זכינו להשיג איך היא מרמזת בקפיטל הנ"ל, אבל אמר בפרוש שכל המעשה בלה מרמזת שם:

סדר המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כה: הבעל-תפלה עם הגבור; הממנה על האוצרות והחכם; המליץ והאוהב נאמן; הבת-מלכה עם בנה; המלך והמלכה. כה הוא הסודר שלהם, והם בחינת עולם-התקון, והם עשרה דברים, ולא נחשבו בסדר, הינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבאר בספרי קבלה, אבל יש דברים בגו. גם מבאר בספרים (עין חיים שער מז, פרק ב'), שכשהשפעת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת,

נחרי אפרסמון

(הינו כל המבאר לעיל), אבל שאר עניני המעשה לא זכינו להשיג, איך היא מרמזת בקפיטל הנ"ל, אבל אמר בפרוש, שכל המעשה בלה מרמזת שם. [כי כל אלו הפסוקים שאמר רבנו ז"ל אחר שגמר לספר את הספור הנורא והנפלא הזה, רק זרק פסוקים מפיו הקדוש כמאן דמחוי ליה במחוג, הינו שרמז לנו רמזים, אבל לא באר בפרוש איך ומה קשורים קשרי הפסוקים בפרוש אל המעשה].

סדר המלך עם אנשיו הנ"ל הוא כה: הבעל-תפלה עם הגבור; הממנה על האוצרות והחכם; המליץ והאוהב נאמן; הבת מלכה עם בנה; המלך והמלכה. כה הוא הסודר שלהם, והם בחינת עולם התקון, והם עשרה דברים ולא נחשבו בסדר, הינו שלא נחשבו (אלו העשרה הנ"ל) כפי הסדר המבאר בספרי קבלה; [כי הם כנגד העשר ספירות, שמשם יוצאים החמשה פרוצופים, כדוע]. אבל יש דברים בגו. גם מבאר בספרים (עין חיים שער מז, פרק ב'), שכשהשפעת מדה אחת עוברת דרך מדה אחרת, שכשמתעכבת

שְׁשֵׁמֶת עֶכְבַּת שָׁם זֹאת הִהְשַׁעָה, אַזִּי נִקְרָאת עַל שֵׁם
 אוֹתָהּ הַמָּדָה, הִינּוּ שֶׁהַמָּדָה שֵׁשֶׁם מִתְעַכְבֵּת הִהְשַׁעָה שֶׁל
 מָדָה אַחֶרֶת שְׁעוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ שָׁם, הִיא נִקְרָאת עַל שֵׁם
 אוֹתָהּ הַמָּדָה שֶׁבֶּא מִמָּנָה הִהְשַׁעָה, וּבְשִׁבִיל זֶה נִשְׁתַּנָּה
 כָּאֵן הַסֵּדֶר, וְגַם יֵשׁ עוֹד כַּמָּה עֲנִינִים בְּזֶה הַמְּבֹאֲרִים
 לְהַבְקִיאים הַיֵּטֵב בְּסִפְרִים. כֹּל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ
 לְבִרְכָה בְּפִרוּשׁ.

גַּם הַבְּנֵי מִדְּבָרָיו שֶׁמְרַמֵּז בְּזֹאת הַמַּעֲשֵׂה מִיִּתַת
 הַמְּלָכִים וְתִקְוֵנָם. וּבֵין בְּבַחֲיִנַת הַחֶרֶבֶן וּבֵין
 בְּבַחֲיִנַת הַתְּקוּן לֹא נֶאֱמָרוּ כַּסֵּדֶר הָעֵשָׂר בְּבַחֲיִנַת הַנ"ל
 מִחֲמַת הַטְּעָמִים וְעֲנִינִים הַנ"ל.

נְהַרִי אֶמְרָסְמוֹן

שָׁם זֹאת הִהְשַׁעָה אַזִּי נִקְרָאת עַל שֵׁם אוֹתָהּ הַמָּדָה, הִינּוּ שֶׁהַמָּדָה שֵׁשֶׁם
 מִתְעַכְבֵּת הִהְשַׁעָה שֶׁל מָדָה אַחֶרֶת שְׁעוֹבֶרֶת דֶּרֶךְ שָׁם, הִיא נִקְרָאת עַל שֵׁם
 אוֹתָהּ הַמָּדָה שֶׁבֶּא מִמָּנָה הִהְשַׁעָה. וּבְשִׁבִיל זֶה נִשְׁתַּנָּה כָּאֵן הַסֵּדֶר; [כִּי כָּל
 גְּדוֹל בְּחֻכְמַת הַקְּבֵלָה, שֶׁכֹּל בְּחִינָה כְּלוּלָה מִכָּל הַבְּחִינֹת, וּפְעַם מְקִדִּים עוֹלָם
 וּסְפִירָה זו, וּפְעַם מְקִדִּים עוֹלָם וְהִשְׁפָּעָה אַחֶרֶת כִּידוּעַ]. וְגַם יֵשׁ עוֹד כַּמָּה
 עֲנִינִים בְּזֶה הַמְּבֹאֲרִים לְהַבְקִיאים הַיֵּטֵב בְּסִפְרִים [הִינּוּ בְּסִפְרֵי קְבֵלָה, שֵׁשֶׁם
 מְאָרִיכִים בְּאָרִיכוֹת גְּדוֹלָה בְּעֲנִינֵי סְפִירוֹת וְקָשׁוּר עוֹלָמוֹת זֶה בְּזֶה, וַיַּחֲוִדִים
 לְיַחַד שְׁמוֹתָיו יְתִבְרַךְ, וְהַכֹּל מְרַמֵּז בְּרַמְזוֹ גְּלוּי וּבַהֲתַלְבְּשׁוֹת הַסְּפוּר הַנּוֹרָא
 וְהַנִּפְלָא הַזֶּה שֶׁל הַבְּעַל-תְּפִלָּה, כִּי מְדַבֵּר מִגְּלוּי מְשִׁיחַ, אִיךְ שֵׁיִתְקֵן אֶת כָּל
 הָעוֹלָם בְּמַלְכוּת שְׁד"י, שֶׁכֵּלֵם יִקְבְּלוּ עֲלֵיהֶם עַל מַלְכוּתוֹ יְתִבְרַךְ, וַיִּטְהַר אֶת
 כָּלֵם מִתְּאוּתֵיהֶם וּמִדוּתֵיהֶם הַרְעוֹת, וּבְכַרְט מִתְּאוּת מְמוֹן, שֶׁבָּה כְּלוּלוֹת כָּל
 הַתְּאוּת]. כֹּל זֶה אָמַר רַבֵּנוּ זְכוֹרֵנוּ לְבִרְכָה, בְּפִרוּשׁ. גַּם הַבְּנֵי מִדְּבָרָיו,
 שֶׁמְרַמֵּז בְּזֹאת הַמַּעֲשֵׂה מִיִּתַת הַמְּלָכִים וְתִקְוֵנָם, וּבֵין בְּבַחֲיִנַת הַחֶרֶבֶן וּבֵין
 בְּבַחֲיִנַת הַתְּקוּן לֹא נֶאֱמָרוּ כַּסֵּדֶר הָעֵשָׂר בְּבַחֲיִנַת הַנ"ל, מִחֲמַת הַטְּעָמִים

וְעֵדִין הַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים, כִּי סוּד הַמַּעֲשֵׂה לֹא
 גָּלָה כָּלֵל, רַק הָאִיר עֵינֵינוּ בְּפִסּוּקִים וְעֵנִינִים
 הַנִּ"ל, כְּדֵי שְׁנַדַּע שְׂיֵשׁ בְּהַמַּעֲשֵׂה סוּדוֹת נִסְתָּרִים גְּדוּלִים
 וְנוֹרָאִים מְאֹד, וְאִין אֲתָנוּ יוֹדַע עַד מָה. אֲשָׁרֵי מִי שְׂיִזְכֶּה
 לְהִבִּין קִצַּת סוּדוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַלְלוּ הַמְּבֹאָרִים בְּזֶה
 הַסֵּפֶר, כִּי כָּלֵם הֵם חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד,
 עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ. מַה נֹּאמֵר מַה נְּדַבֵּר! מִי שְׁמַע
 כְּזֹאת! מִי רָאָה כְּאַלֶּה!

 נְהָרֵי אֶפְרַסְמוֹן

וְעֵנִינִים הַנִּ"ל. וְעֵדִין הַדְּבָרִים סְתוּמִים וְחֲתוּמִים, כִּי סוּד הַמַּעֲשֵׂה לֹא גָּלָה
 כָּלֵל, רַק הָאִיר עֵנֵינוּ בְּפִסּוּקִים וְעֵנִינִים הַנִּ"ל, כְּדֵי שְׁנַדַּע שְׂיֵשׁ בְּהַמַּעֲשֵׂה
 סוּדוֹת נִסְתָּרִים גְּדוּלִים וְנוֹרָאִים מְאֹד, וְאִין אֲתָנוּ יוֹדַע עַד מָה. אֲשָׁרֵי מִי
 שְׂיִזְכֶּה לְהִבִּין קִצַּת סוּדוֹת הַמַּעֲשִׂיּוֹת הַלְלוּ הַמְּבֹאָרִים בְּזֶה הַסֵּפֶר, כִּי כָּלֵם הֵם
 חֲדוּשִׁים נִפְלְאִים וְנוֹרָאִים מְאֹד מְאֹד, עֵמֶק עֵמֶק מִי יִמְצְאוּנוּ: מַה נֹּאמֵר מַה
 נְּדַבֵּר! מִי שְׁמַע כְּזֹאת, מִי רָאָה כְּאַלֶּה!

